T. C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ
A N K A R A

Sayı : 964-27
Esas : 964-6
Karar : 964-36

30 Nisan 1964

GEREKÇELİ HÜKÜM

T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ
A N K A R A

SAYI : 964/27

ESAS : 964/6

KARAR : 964/36

30/Nisan / 1964

GEREKÇELİ HÜKÜM

Türk Milleti adına Yargılama yapıp hüküm vermeye yetkili Genelkurmay Başkanlığı Askeri Mahkemesi, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 2 nci maddesi gereğince :

BAŞKAN : Mu.Albay Rıfat Karakurt (936 - 14)

D.Hâkimi : Hâkim Albay Kemal Eran (940 - 5)

Üye : Hâkim Bnb. Baki Önal (946-Mu-22)

dan müteşekkil ve İddia makamında Askeri Hv.Hakim Bnb. Zeki GÜNGÖR ve zabıtta Başkâtip Remzi ZAİM hazır oldukları halde: Devlet topraklarının temamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymağa veya Devletin İstiklâlini tenkise veya birliğini bozmağa veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmağa matuf bir fiili işlemek suçundan sanıklar:

1- ŞEVKET TURAN,Hakkı oğlu,1336 Senesinde doğma,Gerçüşün Hasankef nahiyesinde nufusa kayitli,Evli,Altı çocuklu,Ankara İçcebeci Süngübayırı sokak.Arıyak Apartumanı No: 1/14 mukim, Emekli Levazım Kd.Bnb.(946-14)

2- NACİ KUTLAY,Fikret oğlu,1931 Doğumlu,Tuzlucanın Tendürük köyünde nufusa kayitli,Ankara-Kurtuluş Misafir sokak Gürses Apartumanı Daire 5 de mukim,Evli,Çocuksuz,Tıp Doktoru.

3- ALİ KARAHAN,Şehmuz oğlu,1335 Doğumlu,Siverek Hamidiye mahallesi nufusunda kayitli, Ankara-Dikmen yapı kooparatifi 60 ncı sokak 7/8 noda mukim,Evli,İki çocuklu,Ankara Barosunda Avukat.

4- KOÇO ELBİSTAN,Koço oğlu,1931 Doğumlu,Kırıkhan İntepe nahiyesi nufusunda kayitli,Kırıkhan kurtuluş mahallesi Maraşal Çakmak sokak No: 23 de mukim,Evli,Çocuksuz,Kırıkhan Belediye tabibi.

5- YAVUZ ÇAMLIBEL,Sabri oğlu,1934 Doğumlu,Doğubayazıt Abdügör mahallesi nufusunda kayitli,Ayni yerde mukim,Yd.Terhisli Topçu Asteğmeni (163696).

6- MEHMET ALİ DİNLER,Hacı oğlu,1937 Doğumlu,Cizre nufusunda kayitli,Hukuk Fakültesinde öğrenci.

7- YUSUF KAÇAR,Abdullah oğlu,1935 Doğumlu,Tunceli-Nazimiye kazası Civarik köyü nufusunda kayitli ve mukim,Bekar,İnşaat Tekniker okulunda öğrenci.

8- ZİYA ŞEREFHANOĞLU,Sait oğlu,1330 Doğumlu,Diyarbakır-Fatihpaşa mahallesi Hançepek sokak 84 Numarada nufusa kayitli,İstanbul-Emirgân,Şirket geçidi Sokak No: 7 de mukim,evli,Beş çocuklu,İstanbul Barosunda kayitli Avukat.

9- MEDET YÖŞ (SERHAT),İsa oğlu,1934 Doğumlu,Iğdır-karaağaç mahallesi nufusunda kayitli, ve mukim,İstanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi.

10- HASAN AKKUŞ,Mehmet Reşit oğlu,1928 Doğumlu,Urfanın Kamberiya mahallesinde nufusa kayitli,Halen İstanbul-Fatih Yusuf Ziya paşa sokak 29 noda Akkuş Apartumanında mukim,Bekar,Tacir

11- ÖRFİ AKKOYUNLU,Ramazan oğlu,1332 Doğumlu,Pötürge Güheruşağı köyü nufusunda kayitli, İstanbul-Laleli 18 Sekbanlar sokak 23 No.Kat 2 de mukim,Bekar,Tacir.

12- SELİM KILIÇOĞLU,Halil oğlu,1339 Doğumlu,Vartonun Başkent köyü nufusunda kayitli,İstanbul-Kasımpaşa çaydanlık sokak No: 9 da mukim,Evli,Dört çocuklu,Prs.Kd.Üsteğmen (954-B-2)sicil sayılı halen Taksim Askerlik Şube Mülhakı.

13- ŞEHABETTİN SEPTİOĞLU,Sait oğlu,1933 Doğumlu,Palunun Kasımiye mahallesi nufusunda kayitli ve mukim,Evli,Üç çocuklu.

14- SAİT ELÇİ,Züfer oğlu,1341 Doğumlu,Bingölün Zeynep köyü nufusunda kayitli,Bingöl-Bahçeli evler mahallesi No: 6 da mukim,Serbest Muhasebeci,Evli,Üç çocuklu.

15- SAİT KIRMIZITOPRAK,Abbas oğlu,1935 Doğumlu,Tunceli-Nazimiye kazası Civalik Köyü nufusunda kayitli,İstanbul İşçi sigortaları Hastanesinde Stajyer Doktor,Bekar.

16- YAŞAR KAYA, Furman oğlu,1938 Doğumlu,Iğdır karaağaç mahallesi No:46 da nufusa kayitli ve mukim,İstanbul İktisat fakültesinde öğrenci.

17- FAİK SAVAŞ, Abdullah oğlu,1938 Doğumlu,Genç-Ülya köyü nufusunda kayitli,Elazığ-Akpunar mahallesi Sülsülü sokak No: 7 de mukim,Bekar,İstanbul Tıp fakültesi öğrencisi.

18- HAYDAR AKSU,Mahfuz oğlu,1938 Doğumlu,Elazığ-Kığı Çerme nahiyesi 55 noda nufusa kayitli, Istanbul-Bakirköy Taşhan caddesi No: 37 de mukim,Stajyer Avukat,Bekar.

19- ZIYA ACAR, Süleyman oğlu,1936 Doğumlu,Kulp kazasının Kaleiüiya köyü nufusunda kayitli ve mukim,Istanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi.

20- FADIL BUDAK,Behram oğlu,1931 Doğumlu,Diyarbakır Azizcami mahallesi Tikğrel sokak No: 1 de nufusa kayitli,Diyarbakır Havacılar kooparatifi karadeniz Apartmanı Kat 2 No: 4 de mukim, bekar,Istanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi.

21- HALIL DEMIREL,Memnan oğlu,1932 Doğumlu,İslahiyenin ağalar obası köyünde nufusa kayitli, İslahiye Pınarbaşı mahallesinde mukim,Orman Mühendisi,Terhisli Yd.Topçu Asteğmen (163697).

22- NECATI SİYAHKAN,Sait oğlu,1938 Doğumlu,Siverek Dağbaşı nahiyesi aşağı karahan köyü nufusunda kayitli,Siverek Hasançelebi mahallesi Koçbaba sokağında mukim,Bekar,İstanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi.

23- EFHEM DOLAK,nami diğer Abdurrahman,Mehmet oğlu,1330 Doğumlu,Lice Başhan köyü nufusunda kayitli,Diyarbakır Fatihpaşa mahallesi Oduncu sokak No: 8 de mukim,Evli,Altı çocuklu,Diyarbakırda münteşir İleri Yurt Gaztesi sahibi,Sabıkasız.

24- MUSA ANTER, Anter oğlu,1920 Doğumlu,Nusaybinin Zivink köyü nufusunda kayitli,İstanbul-Suadiye Emin ali paşa caddesi No: 10 da mukim,Evli,Üç çocuklu,Zürra ve İleri Yurt Gaztesi Muharriri,İstanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi.

25- CANİP YILDIRIM,Osman şahap oğlu,1341 Doğumlu,Diyarbakırın Deftardar mahallesi nufusunda kayitli,Diyarbakır Trustik Palas arkası Ulcay Apartmanı Kat 2 de mukim,Evli,Bir çocuklu,Diyarbakır Barosuna kayitli Avukat.

26- MEHMET BILGIN,Hüseyin oğlu,1338 Doğumlu,Diyarbakırın Ablak mahallesi Karacami sokak No: 7 de kayitli,Halen Ankara İçcebesi Yazgan Sokak No:26/2 de mukim,Emekli Bnb.Halen ticaretle meşgul.

27- ESAT CEMİLOĞLU,Mustafa oğlu,1320 Doğumlu,Diyarbakır Hocaahmet mahallesinde nufusa kayitli Diyarbakır lise caddesi Işık Apartmanında mukim,Yüksek Ziraat Mühendisi,Evli,İki çocuklu.

28- FERİT BİLEN,Abdulmecit oğlu,1320 Doğumlu,Diyarbakır Çöpyan mahallesi No: 38 de nufusa kayitli,Istanbul Nişantaşı Vali konak Caddesi No:107 kat 4 de Hasan Varol Apartmanında mukim,Evli, Üç çocuklu,Tacir.

29- MUSTAFA NURI DİREKÇİĞIL,Eyüp oğlu,1327 Doğumlu,Diyarbakır Cabminebi mahallesi Suakar sokak No:136 da nufusa kayitli,İstanbul Atatürk Bulvarı 128/1 numarada mukim,Evli iki çocuklu,Dahiliye Mütehassısı Doktor.

30- FEVZI AVŞAR, Sürmeli oğlu,1932 Doğumlu,Ardahanın Hoçuvan Hasköy nufusunda mukayyet ve mukim,Bekar,Stajyer Doktor.

31- NAZMI BALKAŞ, Tahir oğlu,1933 Doğumlu,Lice kazasının Muradiye mahallesinde nufusa kayitli ve mukim,İstanbul Üniversitesi Orman fakültesinde öğrenci.

32- HÜSEYIN OĞUZ ÜÇOK, Mehmet Reşat oğlu,1934 Doğumlu,Diyarbakır'ın kadı cami mahallesi çakmak Sokak No: 5 de nufusa kayitli ve mukim,Bekar,İstnabul Üniversitesi Tıp fakültesi Diş hekimliği okulunda öğrenci.

33- MEHMET NAZIM ÇIĞDEM,Abdulgafur oğlu,1315 Doğumlu,Ankara Yenidoğan Cemalbey sokak No:96 da nufusa kayitli ve mukim,Yağlıboya ve badanacı,evli,Yedi çocuklu,Cahil.

34- FEVZI KARTAL, Balaoğlu,1933 Doğumlu,Van Canik nahiyesi Anavank köyü nufusunda kayitli Ankara bahçeli evler 60 ncı sokak 16/3 de mukim,Evli,İki çocuklu,Terhisli Yd.P.Astğm.(51/173097) sicil sayılı.

35- MEHMET AYDEMIR,Şahin oğlu,1937 Doğumlu,Siverekin Gülabibey mahallesi İzmir sokak nufusunda kayitli ve mukim,Bekar,Istanbul Tıp Fakültesinde öğrenci.

36- EMİN KOTAN, Ahmet oğlu,1315 Doğumlu,Muş Sufla mahallesi nufusunda kayitli ve mukim,Elektrik Muhasibi.

37- ÖKKEŞ KARADAĞ,Bektaş oğlu,1926 Doğumlu,Maraş-Pazarcık kazası Tilkiler köyü nufusunda kayitli,Pazarcık ziyaret mahallesinde oturur,Evli,Altı çocuklu,Okur yazar,İşçi.

38- MUHSİN ŞEVATA,Ali oğlu,1929 Doğumlu,Malatya İzzetiye mahallesi Özbek sokak No:1 de Nufusa kayitli ve mukim,Evli,Dört çocuklu,Okur yazar,Hayvan taciri.

39- TURGUT AKIN,Haşim oğlu,1930 Doğumlu,Erganinin Aziziye mahallesi nufusunda kayitli ve mukim bekar,Ankara Hukuk fakültesi öğrencisi.

40- SITKI ELBİSTAN,Koço oğlu,1935 Doğumlu,Hassa kazasının Güvenç nahiyesi nufusunda kayitli , Hassa kazası Aktepe nahiyesinde mukim,Bekar,Ankara Hukuk Fakültesi Öğrencisi.

41- ŞERAFETTIN ELÇİ,Muhsin oğlu,1938 Doğumlu,Cizrenin Mirali mahallesi nufusunda kayitli ve mukim,Ankara Hukuk Fakültesi öğrencisi.

42- MUSTAFA RAMANLI,Sait oğlu,1938 Doğumlu,Batmanın Raman mahallesi No:44 de nufusa kayitli ve mukim,Evli,Çocuksuz,Ankara Hukuk Fakültesi öğrencisi.

43- MEHMET ÖZER, Şükrü oğlu,1935 Doğumlu,Siverekin Gülabibey mahallesi Vanlı sokak No: 4/A da nufusa kayitli ve mukim,Ankara Tıp fakültesi öğrencisi,

44- FEYZULLAH DEMIRTAŞ, Şevki oğlu,1936 Doğumlu,Palunun Taşlak köyü nufusunda kayitli ve mukim bekar,Ankara Hukuk Fakültesi öğrencisi.

45- CEZMİ BALKAŞ, Tahir oğlu,1934 Doğumlu,Licenin Muradiye mahallesi nufusunda kayitli ve mukim bekar,Istanbul Orman Fakültesi öğrencisi.

46- HALİS YOKUŞ; Beyaz oğlu,1936 Doğumlu,Kars'ın karahaç köyü nufusunda kayitli,Kars Orta kapı mahallesi Gazi Ahmet Muhtar paşa caddesi No:158 de mukim,Bekar,İstanbul Teknik Ünversitesi öğrencisi.

47- ISMET BALKA Ş, Tahir oğlu,1935 Doğumlu,Licenin Muradiye mahallesi nufusunda kayitli ve mukim,Bekar,Istanbul Tıp fakültesi öğrencisi.

48- SAIT BİNGÖL, Mehmet oğlu,1934 Doğumlu,Bingölüş Şaban köyü nufusunda kayitli ve mukim İstanbul Üniversitesi İktisat fakültesi öğrencisi.

49- HASAN ULUS,Halef oğlu,1320 Doğumlu,Erzurumun Tekman kazası Çevirme köyü nufusunda kayitli İstanbul Kasımpaşa camiikebir çaydanlık sokak No: 8 de mukim,Tahmil ve tahliye işleriyle iştigal eder,Cahil,evli,Dört çocuklu,

50- NURETTIN YILMAZ,İhsan oğlu,1936 Doğumlu,Cizre Tor mahallesi nufusunda kayitli ve mukim evli,Bir çocuklu,Hukuk Mezunu.
51- FETULLAH KAKIOĞLU, Mehmet oğlu,1936 Doğumlu,Iğdır kazası söğütlü mahallesi No:45 de kayitli,Istanbul Site talebe yurdunda oturur,Yd.Subay adayı Öğretmen,Halen Adana-Karaisali kazası Karsantı nahiyesi ilk okulunda öğretmen.

Haklarında Ankara Garnizon komutanlığı Adlî Amirliği tarafından düzenlenen 8/Kasım/1960 Tarih ve 960/18 Esas,960/10 Karar sayılı son tahkikatın açılması kararı ve ayni tarihli ve sayılı İddianamesi gereğince açılan hukuku amme davası neticesinde;
Genelkurmay Başkanlığı Adlî Amirliğinin 17/Ekim/1963 gün ve 963/668 Sayı,963/138 Esas sayılı iddianamesile açılan hukuku amme davası sonunda; Sanıklarda n Mehmet Bilgin ve Fetullah Kakioğlu hakkında; Tefrik kararı ile Genelkurmay Başkanlığı Askeri Mahkemesinin 964/6 Esas sayılı dosyası ile birleştirilmesi kararı verilerek suç ve açık kimlikleri yazılı sanıkların ve Müdafileri Avukat Turhan Ayata,Av.Osman Baysal,Av.Seniha Serhat ve Av.Durak Ceridin kısmen vicahlarında ve bir kısmınında gıyaplarında Genelkurmay Başkanlığı askeri mahkemesinde yapılan yargılamaları sonunda;
Taraflarca irad ve ikame edilen delillerin tetkik ve münakaşası neticesinde; Mahkemece hasıl olan vicdani kanaata dayanılarak aşağıdaki gerekçeli hükme varıldı.
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:
İDDİA VE ESAS HAKKINDA MÜTALAA:
1- Emekli Lv.Bnb.Şevket TURAN,Sanık Şevket Turan Türkiye hudutları içinde müstakil bir kürt Devleti kurulması ve gerek Irak ve gerekse İranda mevcut Kürtlerin birleşmesi yolunda esaslı bir şekilde faaliyet gösteren şahıslardan biridir.Şöyleki:
a) Sanığın evine 1956 Senesinde meşhur Şeynsaidin oğlu Şeyh Ali Rıza Frat'ın ve diğer bazı kürtçülük faaliyetinde bulunan şahısların geldigi görülmüş ve bu andan itibaren faaliyetleri göz altına alınarak takip edilmiştir.Nitekim Sanık Ali Rıza Frat'ın evine geldiğini ikrar etmiştir.Milli Emniyet tarafından sanığın cebecideki ikametgahının üst katındaki dairede alınan tertibat sonunda kürtçülük faaliyetleri ile ilgili bütün konuşmalar teyp vasıtasile tesbit olunmuştur.Aşağıda arz edilecegi veçhile bu konuşmalar sanıklar aleyhine maddi birer delil mahiyetindedirler.Her ne kadar Sanık Şevket Turan teypteki sesin kendine ait olmadığını,iddia edildiği şekilde konuşma yapmadığını,Bunların bir tertip olabileceğini ileri sürmüş isede; Ehlivukuf Ankara Radyosu Baş teknisyeni Mehmet Gülbaş 1/7/1961 Tarihli raporu ile duruşma sırasındaki izahatında (Duruşma dosyası 1.Sahife 56,Duruşma zabtı 162.) Teypteki seslerin normal şartlar altında tesbit edilmemesi,Mikrofonun uzak bulunması,Çocuk ve Radyo seslerinin karışması sebebile çok zayıf olduğunu,sözleri güçlükle anlaşıldığını,Seslerin kime ait bulunduğunun kat'i şekilde söyleneméyeceğini ancak,sesinin tonu,Sür'ati,Şivesinde müşahabetlerin görüldüğünü,Ayrıca şifrli bandın ikinci yüzündeki telefon konuşmasında telefonu açan şahsın (Alov efendim ben yüzbaşı-Binbaşı şevket) diye tanıttığını açıklamıştır.Sanıkların sorularına cevabende,Ses bandlarında sanıkların seslerini başka şahıslara taklit ettirildiğini yani montaj yapıldığını gösteren delaile rastlanamadığını,Bunun çok zor olduğuna cümlelerden sonraki seslerden makineyi idare eden bir şahsın bulunduğunu anladığını söylemiştir.
Görülüyor ki Bilirkişi,Teyp bandlarındaki sesin sanık Şevket Turan'a ait olduğunu kat'iyete yakın bir şekilde ifade etmiştir.Kaldıki sanığın evinde bulunan yazılar,Seyahatındaki faaliyetleri bu tarzda konuşma yapabileceğini göstermektedir.Şimdi muhtelif tarihlerde teyple tesbit edilen konuşmalara dönelim.
8/Şubat/1957 Tarihinde Asker Avşar ile vaki konuşmasındaki: (Bu memlekette en büyük kötülüğü yapan Mustafa Kemaldir.Bu adam Erzurum Kongresine gönderildigi zaman onu yeminle kongreye aldılar.Bütün umdelerimize,Prensiplerimize sadakatla riayet göstereceğine dair yemin etti ve kongreye girdi.Kongreye girdigi zaman kemerinde sermayesi olarak bütün serveti 50 Altındı.Bir hafta sonra kendisini ölümden kurtaranları temizledi,1923 Senesinde Cumhuriyet ilân edildi. Cumhuriyet ilân edilmeden bir kaç gün evvel kendisine Bursadan bir teklif geldi.İngilizler 25. Milyon,Ruslar 30.Milyon cem'an 55.Milyon altın veriyorlar,Hilafeti lağğet,İslâm dinini kökünden kaldır,Laik umdeler koy ve Medeni kanunu kabul et diyorlar,Onun üzerine 55.Milyon Altını alıyor ve isteneni yapıyor,Eğer hilafeti lağvetmeseydi bütün islâmiyet âlemine bağlılık göstermesi lazımdı.Bu takdirde kendisi Reisi Cumhur olamıyacaktı.Kendi ihtirası için bu kadar din adamlarını feda etti.ve bu yola gitti.Bu adam bu parayı almış ve hilafeti lağvetmiştir.Bu adam bu günkü duruma göre hüküm veriyor,55.Milyon altın sermayesi olan bir Pezevenk bu gün Bursada ve muhtelif yerlerde çiftliklere sahiptir.Geçenlerde bütçe müzakerelerinde münakaşa oldu,Bu kadar geniş serveti nereden buldu.Bu eşekoğlu eşek,Ya Hükümetin parasını çalmıştır.Veyahutta nereden aldığını isbat eder.Bunlar Ruslar ve İngilizlerden aldığı paralardır.Bu pezevenk öldükten sonra Atatürk kanunu çıkıyor bir insan şahsiyet sahibi olsaydı,Kanunun himayesine sığınmazdı,Zira kanun umumidir.Şahsa ait kanun çıkmaz fena bir insana zorla iyi demek için bu kanunu çıkarmışlardır.Bu memleketin ağzına sıçan bu pezevenktir.)Sözlerini hicapla ve üzüntü ile tekrarlıyoruz. Memleketimizi memleket yapan inkilaplar yaratan ve bizleri Garp medeniyetine ulaştırmağa çalışan,Bu yolda en büyük tehlikelere giren bütün dünya milletleri takdirle andığı ve dâhi kabul ettigi MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'e bu tarza sözler sarfetmesi sanık Şevket Turan'ın ne derece tehlikeli bir şahıs olduğunu göstermektedir.Ayni tarihli konuşmasının sonundaki (Yalınız bizim en büyük kabahatımız bir birimizi tanımamaktır.Mesela ben diyorum ki Kürdüm,Kürdün vatanı olmaz bu gün buradayım yarın garpte,Öbürgün Ardahanda,Daha öbürsügün Edirnedeyim....Hangi aşirettensiniz diye sual sorulursa senin içindeki izdirap benim içimdekinin aynıdır.Aşiret ayırmak nifak sokmaktır.) şeklindeki konuşması kendi aralarında birlik olmak arzusunu belirtmektedir. (Şahsi Delil Dosyası No: 4.)
8/Mart/1957 Tarihli Asker Avşar,Abdullah isimli şahıslarla vaki konuşmasında:Sanık şevket Turan'ın sarf ettigi şu sözler onun niyetinin kesin belirtileridir.(Ben kürdüm desem kanımda bozukluk yok,Türküm desem kanımda ya yahudilik,Ya Ermenilik,Yahutta ecnebilik olacak,Muhakkak bu böyle,Ekini ekersin,Oraği alır tam biçersin,Karşıdan biri gelir elinde ateşler o zaman ya

amma başkası tarafından zarar görünce mücadele ederiz,Yani ektik biçecegimiz zaman elimizden aldılar.İşte benim üzüldüğüm nokta budur.Biz eşeklik yapmışız bizde insanız,Bizde dinimizi severiz bizde olupta bize hizmet etmeyenlere,Bize faydalı olmayanlara içleniyorum.1920 senesinden 1926 ya kadar katliama başladılar,Eğer Kürt Milleti milliyetini kayıp edecek durumda olsaydı kaybederdi.Bu tazyike rağmen Kürtler kendilerini kayıp etmediler.30-40 seneden beri dayandılar.Bir Türk nasıl kürt olmazsa bir kürtte Türk olamaz,Doğu Emniyet,Milli Emniyet bilmem ne emniyet hiç birşey yapamaz.Türkiyede 9.Milyon,İranda 4.Milyon,Cem'an 14-15 Milyon Kürt var) demiştir.

Bu sözleri ile sanık Türklüğü hakir gördüğünü,Kürtlük davasının tam olgunlaştırıldığı sırada bastırıldığını,Kendilerinden olupta hizmet etmeyenlere kızdığını,Kürtlerin 30-40 senedir benliklerini kayıp etmediklerini,Türkiye,Irak ve İranda 15 Milyon Kürt bulundugunu,Bunların er geç istiklâllerine kavuşacaklarını açıklamıştır.(Şahsi deliller dosyası No:3.)

15/Haziran/1957 Tarihinde Tbp.Bnb.Sabih Battalgazi ile konuşmasında; (Bizim davamız üç esasta mütalaa ediliyor,Bir kısmı memleket içindeki Bütünlüğe,Memleket selametine dokunmamak şartiyle memleket içinde yayılmayı ve buralarda nufuz sahibi olmayı,Bir kısmı ise harici tesirler altında kalarak memleketi keşmekeş içinde bırakmayı,Bir kısmı ise hariçle iş görmeyi istemektedir.Burada 8.Milyon Kürt var,Bu 8.Milyon kürt dejenere olmadan başkasının eline geçmeden vahdeti temin lazımdır.Münevver zümreyi artırmak ve bunlara aşılamak lazımdır.)demiş ve Sabih Battalgazinin Irakta,İranda bizim kafamızda olanlar varmı,onlarla muhabere edebiliyormuyuz.Sorusuna cevaben,Muhaberemi,İrtibat var,Onlarla şimdi,Iraktakiler Kominist,Suriyedekiler Kominist olmakla beraber onlarla anlaşabiliyoruz.diye söylemiştir.

Görülüyorki Sanık Şevket Turan Kürtlerin iktidarı ele almaları gerektiğini ve bununda münevver zümreye bu fikri aşılamak,İran ve Iraktaki Kürtlerle irtibat kurmak suretiyle sağlanabileceğini düşünmüştür.(Şahsi dosya No: 9.)

27/Ekim/1959 Tarihinde Abdurrahman,Haydar,Kartal ve Şahabettin arasındaki konuşma sırasında sanık Şevket Turan'ın sözleri Kürtlük davasının tahakkukunda takip edilecek yolları göstermesi bakımından önemlidir.

Şahıslar Kürtçülük davasının tahakkuku için evvel emirde bir lidere ihtiyaç duyduklarını, Seyitlerle,Şeyhlerin bu davaya mani olmağa çalışacaklarını konuşmuşlar ve şahabettin (Ali Rıza efendi,Selahattin Efendi,Şevket ağabey,Sen ve ben Melih veya 100 kişi daha Türkiyede mevcut 14. Milyon kürdü iknaya kandırmaya imkânımız varmı,Pek ala mademki bizim 14 Milyon kürdü 100 kişi veya 200 Kişi ikna etmeğe imkân bulamazken bir selahattin efendi veya bir Ali Rıza efendi,Bir eşref,Bir Haydar bilmem kimi yola getirmesile bu işe halledilmiş olamaz,Ali Rıza,Hasan,veya Hüseyin bu davaya kasten ihanet ettigi zaman alnın ortasına kurşunu yerse öbürü ister istemez sükut edecek yola gelmese bile ses çıkaramayacak.....Bu gün hangisi bu dava için Beş lira feda edebiliyor)demiş Şevket Turan ise (İşte Mehmet bey namına hesap açtırdık) cevabını vermiştir. (Şahsi delil Dosyası No: 5)

Sanık Şevket Turanın 23-24/Eylul/1957 Gecesi evindeki toplantıda misafirlere okudugu,Kürtçülük davası isimli şiiri ile baştan sona kadar kürtlerin yurdumuzda daima istismar edildiklerini,Kendilerine eşit hak tanınmadığını,Yarı aç,Yarı tok bırakıldıklarını,Daima erkandan dayak yediklerini,Evlatlarının Koç boğazlanırcasına kanlarına girildigini,temamen hakikatlar hilafına dile getirmeye çalışmıştır.

2- Kürtçülük davasının halli ve müstakil Bir kürt devletinin kurulması maksadile yapılacak neşriyat ve her türlü faaliyet için sarf edilmek,Bu gaye ugrunda hapishanelere düşenlere yardım etmek maksadile sanık Şevket Turan'ın teşviki neticesi Yzb.Mehmet Bilgin adına Ankara Ziraat Bankasında 85616 Numaralı hesap açılmıştır.

Sanıkların düşüncelerine göre toplanacak bu paralardan şirket kurulacak ve bu şirket nakliyat,Cima gibi satış işlerile iştigal edecek,Bir tarafdan da,Hakiki gayesi olan Kürtçülük faaliyeti devam ettirilecektir.

Sanık Şevket Turan her ne kadar müdafaasında: Midesi delinerek bir üniversitelinin öldüğünü,Bu gibi üzücü hadiselerin tekerrür etmemesi,Fakir talebelere yardım edilmesi maksadile Mehmet Bilgin adına hesap açıldıgını iddia etmiş isede; Aşağıda belirtecegimiz hususlar bu iddianın varit olmadığını gösterecektir.

a) Sanık Şevket Turan'ın Şahabettin Septioğluna yazdıgı mektupta,Ziraat Bankasında Yzb. Mehmet Bilgin adına hesap açıldığını,Beş liradan 5000 Liraya kadar yardım yapılabileceğini,Biriken paranın matlup olan yere harcanacağını,Yakın dostlara ve kendilerinden sayılanlara bu hesabın açık oldugunu,Atalet ve miskinliğin fayda vermiyecegini bu şekildeki hareketin nisbeten kendilerine muvaffakiyet getirecegini,Şahabettin Septioğlunun şahsi deliller dosyası No:1)

b) Sanık Mehmet Bilginin Şahabettin Septioğluna yazdıgı mektupta,Bir çok kimselerin ısrarı üzerine hesap açıldığını,Faaliyetin iyi oldugunu,Maksadın Gaztelerdekinin ayni bulundugunu,Ne kadar sür'atle miktar yükselirse çabucak yol alınabilecegini ifade etmesi(Şahabettin Septioğlunun şahsi delil dosyası No:2.)

c) Örfi Akkoyunlu,Sait Elçi ve Abdurrahman Efem Dolak arasında İstanbuldaki Meserret oteli konuşmasında paranın ne maksatla toplandığının açıklanması (Teyple tesbit edilen konuşmaya ait raporun 57 nci Sahifesi)

d) 27/10/1959 Tarihinde Sanık Şevket Turan'ın evindeki toplantıda cereyan eden konuşmalardaki sözleri (Şevket Turan Şahsi delil Dosyası No:5) Bankadaki hesabın gayelerinin tahakkuku için açıldığını belirtmektedir.

3- Sanık Şevket Turan 1959 Yılı Agustos,Eylul ayları içinde geziye çıkmış ve Mardin,Diyarbakır ve Siirt Bölgelerini gezmiştir.28/Agustos/1959 günü Batmanda Osman Gök'ün dükkanında Nezir Bayram ile yaptıgı konuşmada Kürtçülük mevzuna Amerika ve İran Hükümetlerinin duymakta oldukları alakadan ve İranda daha yakın bir zamanda Kürt haklarının tanınacagından bahsettikten sonra sözü memleketimizdeki faaliyetlerinin esaslarına getirerek (İki esas üzerinde çalışıyoruz biri Ziraat Bankasında bir hesap açma,İkinciside bir kooparatif kurma ziraat bankasında hesabı açtık,Hepimiz aidat verecegiz,Herkez kendi kudretine göre aidat verirse toplanan para ile hapishaneye düşenlere yardım edecegiz,Bu parayı çoğaltmak için hırsızlık bile yapacagız)demiş ve

sözlerine devamla doktor Mustafa Özdirekçi en kıymetli doktorlarımızdandır.İstanbulda oturur, şarktan gelen adamlarımızı onun vasıtasile tedavi ettiririz.İstanbulda birde Avukat Ziya Şeref-Hanoğlu var oda çok faaldir.)diyerek bu iki şahsında,Kürtçülük faaliyetinde bulunduğunu belirtmiştir.Nezir Bayramın bir sorusuna cevaben Almanya'da,Münihte Mülga Kürdistan Cumhur Başkanı Kadı Mehmedin oğlu Ali Cazi isminde bir arkadaşımız var,Dış memleketlerdeki işlerimizi yürütmeğe memurdur.Ayrıca Münihte 50-60 kişi toplanıp hey'et halinde çalışmaktadırlar.Ali Cazi ile muhaberatımızı Batmanın vezir köyünden Hacı Hüseyinin Münihte tahsilde bulunan oğlu vasıtasile yapıyoruz.) demiş ve sözlerile kürtçülük faaliyetinin yalnız memleket içinde kalmadığını,Haricede el atıldığını ve Ali Caziye temsilci sıfatı verildiğini belirtmiş faaliyetlerini sistemli bir şekilde yürütüldüğünü anlatmıştır.(Nezir Bayramın raporları,Duruşma sırasındaki beyanı,Duruşma zabtı 113-115)

4-Şahit Mustafa Akman'ın rapor ve beyanlarına göre sanık Şevket Turan Kürtçülük gayelerinin tahakkukunu sağlamak maksadile köyleri dolaşmıştır.(Duruşma zabtı 116-117)

5- Bütün sanıklar gibi Şevket Turan da gayelerinin tahakkukuna yarıyacak dış neşriyatı takip etmiş,Ayrıca kürtçe şiirler yazarak bunları her vesile ile okumuş,Çoğaltarak dağıtmıştır. Bu cümleden olarak Şevket Turan'ın evinde yapılan aramada ele geçen:

a) İmdat S.O.S. Öldürün,Ünlü Kavim,Baykuş ve isimsiz şiirlerinde Mustakil kürdistan devleti kurulması yolunda bazı ikaz ve telkinde bulunmuştur.Şiirlerde dikkate değer bazı bölümleri zikretmekte fayda görüyoruz.

Başlıksız Şiirde: Kalkın cehalet uykusundan harbe hazırlanın biz böyle duymuşuz bu haberi,Rica ediyoruz biz bu vatanı tutalım,Rica ediyoruz bu yurda tutalım,Ey Millet K....Kalkın Uykudan,Büyük Küçük malınızı verin,Tep tayyare alın,Hürriyet için çarpışıp ölelim.

Öldürün şiirinde: Kalkın Orta şarkın harbine,Vatan için kan dökün,Görüldü Kalenin ışığı, Çok yaşa Çok yaşa,

Ünlü Kavim Şiirinde: Ey asil millet,Kahraman Kürt,Ey doğulların çocugu,Ey Kılıcı keskin, Onlar karga gibi,Kanımızı emdiler,Ey heybetli arslan,Devletin oğlu okuyun,Bin sene geri kaldık uykuda,Hepiniz başınızı kaldırın,Baykırın,Ey namdar kavim,Zincirleri parçalayın.

pasajları sanığın davalarını ne derece benimsediğinin ve faaliyet gösterdiğinin bariz birer delilidirler.

b) News Week mecmuasının 8/Haziran/1959 Tarihli yazı sında yayınlanan ve 12 nusha olarak sanığın eşyaları arasında ele geçen gayip aşiretler,Kızılhançer,Kürtler kimdir başlıklı yazıda Kürtlerin tarihi,Bu günkü durumları,Kendilerine yapılan haksızlıklardan bahsedilmekte ve Mustafa Barzani övülmektedir. Şahsi deliller dosyasında.

6- Sanık ayrıca muhtelif toplantılarda da bulunmuş ve konuşmakara iştirak etmiştir.Nitekim 4/Ekim/1959 günü Ziya Şerefhanoğlunun evine giderek kürtçülük davasının duruma ve ne gibi faaliyet gösterilecegi ve para toplanması mevzundaki konuşmada hazır bulunmuştur.Hülasa yukarda arz ettigimiz deliller muvacehesinde Şevket Turan'ın Yabancı devletlerin müzahareti ile Devletin Birliğini Bozmağa ve Devletin Hâkimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmağa matuf fiil işlediği neticesine varılmıştır.

2- Sanık Dr.NACI KUTLAY:

a) Yavuz Çamlıbel'in sanık Naci Kutlaya hitaben yazdığı 5/12/1959 tarihli mektubundaki (Köylülerin geldikleri kahvelere ugruyorum.Mümkün mertebe kendileri ile hasır neşir oluyorum. Şimdi daha çok anlamış bulunuyorum ki İstanbulda oturup fikir beyan etmekle bizzat halkın nabzını yoklamak,Onunla temas etmek,arasında dağlar kadar fark seziyorum.Daha başka şekil ve usulde çalışmak gerekiyor.5-10 Sene evvelisine nazaran vaziyetler daha iyidir.Bunun kifayetsizliğinide idrak ediyorum.)sözleri ve diğer sanıklarla mektuplaştığını belirtmesi sanık Naci Kutlayında bu faaliyetlere katıldığını belirtmektedir.

b) Avrupa kürt talebeler birliğinin 23-26/Temmoz/1959 tarihinde Viyanada akdettiği 4 ncü kongresinde kararlaştırılan ve beynelmilel kominzmin bariz şekilde tesiri görülen kararlarını çoğaltıgı eşyaları arasında bulunan karbon kağıtlarından anlaşılmıştır.

Avrupa kürt talebeler birliğinin kongeresindeki bu kararlarda Bağdat paktı itham edilmiş, Irak Kominist partisi desteklenmiş,Türkiye,İran ve Suriyedeki kürtlerin birleşerek istiklâllerine kavuşması teşvik edilmiş ayrıca Sovyet Rusya ve Irak Hükümetleri Kürt davasını desteklediğinden övülmüştür.

c) Kürtçülük faaliyetleri ve kürtlere muhtariyet verilmesi için Amerikan siyasetinin hatasından bahseden Nevyork Dış haberler Bürosunun 6/Ocak/1959 Tarihli bir yazısı sanığın eşyaları meyanında bulunmuştur.

d) Bütün bunlara ilaveten sanığın kastını belirten kendi el yazısı ile kaleme aldığı şiirlerde mevcuttur.

Bir Zenciye Başlığını taşıyan şiirdeki:Rengin siyahmış diye senin,Boynuna ip geçirip idam ediyorlar,Rengi değil kaderi sana benzeyen,Efendileri ile savaşan fakir halklar var,Orta doğuda sen Afrikada,Sen Amerikada ve Orta doğuda,

Cezayirli Cemile isimli şiirinde: Senin gibi olmayı çok,Hemde ne kadar çok isterdim, Amerikalılar Tunçtan hürriyet abidesi yaparken,Son cezayirin yaşıyan abidesi,Sen insanlığın,Ayıbını yüze vuran asil cemile,

cümleleri sanığın kürtlerin hürriyetlerine sahip olmadığını belirtmeye çalıştığını ve istiklâllerine kavuşmalarını istediğini göstermektedir.

c)Niğde Milliet vekili Asım Eren'in bir önergesi üzerine kendisine ve Diyarbakır C.H.P.İl İdare kurulüna İstanbul Yüksek tahsildeki Kürt gençleri ismi altında çekilen telgraf suretleri sanığın eşyaları arasında bulunmuştur.Bunlar sanığın ayni gaye için çalışan diğer arkadaşları ile temasta olduğunun delilidirler.

f) Avrupa Kürt talebe cemiyeti kongerelerine katılan kürtçülük faaliyetlerinde bulunan Kominist eylemli Hüseyin Adıgüzel'in 22/1/1959 Tarihli Naci Kutlaya yazdığı mektupta,Aleyhinde bir delil mahiyetindedir.Kanaatimizce bu deliller sanığın Türkiye hudutları içinde müstakil bir kürt devleti kurulması ve böylece devletin Birliğini bozmağa ve hâkimiyeti altındaki topraklar-

dan bir kısmını ayırmağa matuf faaliyette bulundugunu göstermektedir.

3- Sanık Avukat Ali KARAHAN:

a) Şahit Ömer Aras'ın 5/Ocak/1958 Tarihli Raporu ve duruşma sırasındaki yeminli beyanından öğrenildiğine göre: 5/Ocak/1958 günü saat 1645 sularında sanık Ali Karahan'ın yazıhanesinde Ali Karahan,Koçe Elbistan,Yavuz Çamlıbel arasında geçen konuşmada sanık Ali Karahan kürtçülük davasının nasıl tahakkuk edebileceğini anlatmıştır.Sanık Türkiyenin gidişinin fena olduğunu, Nasıl olsa bir gün parçalanacağı,Kürtlerin varlığının ve kürt milliyetçiliğinin göze batacak derecede ilerlemiş bulunduğunu büyük kitlelere kabul ettirildiğini,Fakat bununla yetinmenin imkansız olduğunu,Bütün dünya milletlerine duyurmak ve isbat etmek gerektiği,Parçalanan Türkiye üzerinde Irak ve İran kürtleride birleşip bir kürt devleti kurulacağı bu yoldaki iç ve dış faaliyetler,Ahmet Caninin kürt Milliyetçiliğini hatta dünyadaki milliyetçilik cereyanlarının babası olduğu onun etrafında toplanmak gerektiği keza ayni şahsın dediği gibi devleti olmayan bir milletin kıymetinden bahsetmenin imkansız olduğu,Bu gayeye varabilmek için aralarında büyük bir tesanüdün bulunması gerektiği,Üyeleri kürt gençlerinin kürt kızları ile evlenmelerinin icap ettigi,Bu günkü şarkın her yerinde ve bilhassa hakkaride herkesin kürt devletinden çekinmeden bahsettiği yolundaki beyanları ve faaliyetlerini geniş,açık ve şüpheden uzak bir şekilde ifade etmektedir.

Sanık her ne kadar bu beyanları kabul etmemekte isede; Konuşma sırasında hazır bulunan Koçe Elbistan konuşmalarının büyük bir kısmını kabul ve itiraf etmiştir.Yine Koçe Elbistan'ın ifadesine göre sanık Ali Karahan her zaman kürt milliyetçiliği fikrini,Kürt gençlerinin yüksek tahsil yapıp millet vekili,Bakan olmaları ve iktidarları ele geçirmelerini,Benliklerini kayıp etmemelerini,Kürt haklarının korunması gerektigi fikir ve düşüncesinin telkin edecek şekilde konuşmuştur.

b) Şahit Haşim Akın ifadesinde: Tahminen 1957 senesi içinde Ali Karahanı tesadüfen gördüğünü ve karpiç lokantasında beraber yemek yediklerini ve bu esnada Ali Karahanın Ali Rıza Frat ile bir kürt cemiyeti kuracaklarından bahsettigini bildirmiştir.

c) Sanığın eşyaları arasında bulunan MELLEBOZO tarafından yazılan şiirin (Kürdistanın Kol kanadın kırdılar,Rıza Şahin görün belası ölsün) cümleleri sanığın kastını belirtmektedir.

d) Liceli Serdüşt Frat'ın sanığa hitaben yazdığı 10/11/1950 tarihli mektubundaki (Düşünce ve emellerin birleştigi bağlarla bağlıyım) cümlesi sanığın kürtçülük faaliyetininileri gelenlerinden olduğunu göstermektedir.

Böylece sanık Ali Karahan'ında Devletin Birliğini bozmağa ve hâkimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını ayırmağa matuf faaliyette bulundugu neticesine varılmıştır.

*-

4- Sanık KOÇO ELBİSTAN:

a) Şahit Emin Aras'ın 5/Ocak/1958 Tarihli Raporu ve duruşma sırasındaki yeminli beyanından anlaşıldığına göre sanık Koçe Elbistan,Kürtçülük faaliyetini ve müstakil bir kürt devleti kurmak yolundaki gayretini bildigi avukat Ali Karahan'ın yazıhanesine gitmiş ve onun sözlerini tasvipkar tarzda konuşmuştur.

b) Avukat Ziya Şerefhanoğlunun Ankara Gazi Orman çiftliğindeki (Kürtler arasında tesanüt olması,Haklarının korunması,Kendi dilleri ile neşriyat yapılması,Hiç olmazsa Türk Devletinin federal devlet haline gelmesi,Kürdistanın bu devletlerden birisi olması) mevzuunda yaptığı konuşmada hazır bulunmuş ve Avukat Edip Altınkaraya çekilen telgrafı imzalamıştır.

c) Viyanada tertiplenen Avrupa kürt talebeler cemiyetinin 4 ncü Kongre kararları eşyaları arasında ele geçmiştir.Malumdur ki bu kararlarda Bağdat Paktı itham edilmiş,Irak kominist partisi desteklenmiş kürtler birleşmeye davet edilmiş Rusya ve Irak hükümetleri kürt davasını destekledikleri cihetle övülmüştür.

d) Bütün kürtlerin lider olarak kabul ettikleri Molla Mustafa Barzaninin verdiği (Yeğenim koçoya sevgilerimle) cümlesini taşıyan bir fotoğraf sanığın eşyaları meyanında bulunmuştur.

e) Sanığın gayelerinin tahakkuku için para topladığı üzerinde bulunan listeden öğrenilmiştir.

Görülüyorki sanık Koçe Elbistan da müsatakil kürt devleti kurma yolunda bilfiil faaliyet göstermiştir.

5- Sanık YAVUZ ÇAMLIBEL:

a) Şahit Ömer Aras'ın 5/Ocak/1958 Tarihli raporu ve duruşma sırasındaki yeminli beyanına göre sanık Yavuz Çamlıbel Ali Karahan'ın yazıhanesindeki toplantıda,Konuşmada hazır bulunmuş ve konuşmalara tasvipkar mahiyette iştirak etmiştir.

b) Sanık Yavuz Çamlıbel'in Ziya Şerefhanoğluna yazdığı 10/5/1959 Tarihli mektubundaki (Tahran Radyosunda Ihsan Nuriyi dinledik,Karakösede Dr. ve diğer arkadaşları görünce mecburi durak yaptım.Mesele halk arasındada muazzam inkişaf göstermiş,Şimdi iki zümrenin fiili çarpışması istidadını gösteriyor.Tutak hadisesi gibi.....Musa agbeyin tevkif haberini okuyunca çok üzüldüm....Bana yazacağınız mektupları Avukat Turgut Artaç elile yollarsanız daha iyi olur.) gibi kısımları ihtiva etmiş olması sanığın bu davaya inanmış ve katılmış oldugunu,her gittigi yerde dava ile alakalı temaslar yaptığını,Dış neşriyatı takip ettigini göstermektedir.

c) Yine sanığın 28/Temmoz/1959 Tarihinde Ziya Şerefhanoğluna yazdığı mektuptaki (Sevindirici haberlerle dolu mektubunuzu aldım....Bilhassa garp yelinden esip gelen Rüzgar içimizi daha çok ferahlattı.Onların oradan olgunlaştırıp tavına getirdiklerini bizde burada ikmal etmekle meşgulüz.İstanbuldan yeni gelen daha önce gelipte köye gittikleri için görüşemediğim arkadaşlarla Cumartesi günü topluca görüştük,Adeta bir gövde gösterisinde bulunduk,Pazar günü gençler toplandı.hattı hareketimizi tesbit etmek gayesile halk ile temas için kademeli bir tarzda görüşmeyi daha uygun bulduk.Hamdolsun avukatlarımız,Doktorlarımız,Aydın köylü kardeşlerimiz ve agbeylerimiz var.İlk ağızda halk ile temas için onları vazifeli kıldık.Daha sonra onlar vasıtasile bizde onlara nufuz etmeğe ve onlarla kaynaşmağa karar verdik.İleri Yurt Gazetesinin 17.Davadan beraetine çok memnun olduk.Onun için abone kaydedilmesi meselesi ile ugraşmaktayız.Bizimle beraber olan büyüklerin ellerinden öperim.) cümleleri sanığın kürtçülük faaliyeti ile alakalı olarak

muhtelif şahıslarla haberleştigini ve kendisinin bilfiil davanın tahakkuku için çalıştığını göstermektedir.

d) Yine sanığın Halil Demirel'e yazdığı 16/9/1959 Tarihli mektubundaki (Naci ağbeyim görülen lüzum üzerine Boluya tayinini daha önce bir kaç kaynaktan öğrenmiştim.Bu gibi hadiseler emin olki irademi çelikleştiriyor.Başka türlü hareket etmelerini beklemek biraz safdillik olur. Mali şartlar tahakkuk ettirilirse bizim ve onun için daha hayırlı olacağından eminim.)sözleri kendisinin davalarına sadakatını belirtmektedir.

e) Sanığın Dr.Naci Kutlay'a yazdıgı 2/10/1959 Tarihli mektubundaki cümleleride calibidikkattir.Bu mektupta sanık arkadaşlarının hiç birisinden mektup alamadığını,Merakla beklediğini, Nacinin görülen lüzum üzerine tayinine üzüldüğünü,Çünkü karakösede kalmış olsaydı hayırlı olacağını,Bu tayinin kendilerine karşı takınılan tavırları gösterdigini,Kendi bölgesinde sözü geçen ve tesirli olan kürt münevverlerinin birer birer menfa hayatına gönderilmek istendigini,Bu gibi hareketlerin bir birine yaklaştıracagını Ankaradaki tesanüt,Birlik hareketlerine memnun olduğunu,Rekabet ve kıskançlığın yükselmelerine mani olmamasını yazmaktadır.Bu sözlerde gayet sarih ve kat'i şekilde sanığın kastının tezahürleridir.

f) Keza sanığın Ziya Şerefhanoğluna yazdıgı bir mektuptaki (Kurultay münasebeti ile Ankaraya gelen kıymetli vatandaşlarla tanışmam benim için büyük bir kazanç....)ifadelerine havi mektupta mahiyeti itibarile sanığın faaliyetini göstermektedir.Ne kadar sanık sorgusunda C.H.P.li olduğunu ve bu durumunu gizlemek maksadile böyle yazdığını ileri sürmüş isede,C.H.P.Genel sekreterliğinin 3/8/1961 tarih ve 5375 Sayılı yazılarile C.H.P.Teşkilatında Yavuz Çamlıbel'in kayitli olmadığı bildirilmiştir.Kanaatımızca mevcut deliller sanık Yavuz Çamlıbel'in müstakil bir Kürt Devleti kurmak yolunda faaliyet gösterdiginin kesin olarak belirtmektedir.

6- Sanık MEHMET ALİ DİNLER:

a) Sanık 13/Eylul/1959 Tarihinde Cazi orman çiftliğinde tertip edilen toplantıya iştirak etmiş ve Avukat Edip Altınkaraya keşidesi kararlaştırılan telgraf metin suretini Diyarbakırdan getirmiş ve okumuştur.Ayrıca Konuşmada bu telgrafın çekilmesinin ileri Yurt Gaztesi Aleyhine açılan dava dolayısile mahkeme üzerine büyük tesir bırakacagını anlatmıştır.

b) Sanığın eşyaları arasında ele geçen Nevyork Dış Haberler Bürosunun yayınladıgı 6/Ocak/1959 Tarihli yazı sanığın Dış neşriyatıda takip ettigini göstermesi bakımından mühimdir.Zira bu yazıda Sovyet Rusyanın Orta doğuda tatbik ettigi Uzak görüşlü siyasetinin semerelerini almak üzere olduğunu 30 Senedenberi desteklediği Kürt Milliyetçiliğinin bu gün kuvvet bulduğu Bağdat paktının çöktüğü mağrur ve müslüman olan Kürt Milletinin İran,Irak,Türkiye,Suriye ve Rusya Tarafından paylaşıldığını Kürdistan denen memlekette kürtlerin 4000 Seneden beri ikamet ettiklerini 1920 senesinde SEVR Muhadesinde müstakil bir Kürdistan devleti kurulmasının kararlaştırıldığını ve fakat bunun tatbik edilmediği bahsedilmekte ve sonunda çok şayani teessüftürki Batı devletleri bu güne kadar Kürt meselesine ehemmiyet vermemişlerdir.Onların İstiklal ve Hürriyet taleplerini ihmal etmişlerdir.Şimdi bu büyük ihmalin cezasını çekmektedirler.diye ilave edilmektedir.

c) Sanığın eşyaları arasında bulunan Cizre'nin Bucak ve köylerinin Kürtçe ve Türkçe adlarını gösteren liste kendisinin niyetini belirtmesi bakımından önemlidir.

d) Eşyaları arasında bulunan ve kendi yazdığı sabit olan dertli bülbül isimli yazı ve Derdim isimli şiir sanığın kastını belirtmesi bakımından önem taşımaktadır.Zira Derdim isimli şiirdeki (Millet Kurtulacak,Ümit Tanrıda,Ey Hürriyet kalksın artık,Bu zülmet,Türkün kalplerine yağdır merhamet,)cümleleri sarahaten sanığın iman ve azmini göstermektedir.

Bu itibarla Sanık Mehmet Ali Dinlerinde Müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda faaliyette bulunduğu anlaşılmıştır.

7- Sanık YUSUF KAÇAR:

a) Sanık 13/Eylul/1959 Tarihindeki Ankara Cazi orman çiftliğinde yapılan toplantıya iştirak etmiş ve avukat Edip Altınkara'ya çekilen telgrafı imzalamıştır.Hatıra defterinin 78 nci sahifesinde Kürtlük şerefine konuştuklarını,94 ncü sahifesine Diyarbakırlı Kürt arkadaşım Cevdeti gördüm.Bu gün 14 de Orman Çiftliğinde Şerefhanoğlu ve Akkuş ile İleri Yurt gaztesinde çıkan Kürtçe yazı maksadile toplandık.ve Konuştuk,İleri Yurt Gaztesine bir tel yazdık,Şimdi Kürtçe yazı yazmak zamanı değildir.diye Kürtçe hatıratını yazmıştır.

b) Nazimiye Nufus memuru hemşerisine yazdığı mektuptaki (Üzülmeme sebep şudur.Bizler ezelden beri kırılmaya,Sürülmeye ve çeşit çeşit kötü sıfatlarla itham edilmiş bir nesiliz.İşte Bizlerin artık bu kötü sıfat ve esaret zincirinden kurtulabilmemiz için tek silahımız okumak ve yarının büyüğü olan küçüklerimizede mümkün mertebe okumaları için kolaylık sağlamaktır....Gayemizin müştereklişi veçhile böyle iki evladı kaybedip dolayısile bir yuvaya verilmemizi sağlamak sizler için bir vazife addedilir.Cümleleri sanığın niyetini açıklamaktadır.

c) Dersimli Ali Gültekin imzalı ve sanık Yusuf Kaçar'a yazılan 24/6/1959 Tarihli mektup da ayrıca üzerinde durulmaya değer,Bakınız mektuptaki (Sırrımı fısıldıyayım,aman kimseye söyleme sürpriz yaparız.Henüz hemşerimlede konuşamadım,Şimdilik bir dersim haritasını çizmekle meşgulüm bu haritayı Küçük çapta bir duvar halısı üzerine işleteceğim orada artırmaya koyacagız,Hatta başka bir harita düşündüm,Malum harita bilirsin fakat sonradan vazgeçtim ne olur ne olmaz.Fakat muhakkak davet ediniz,Çünkü halıyı ve yazısı müstesna müşterek yapacagız.) cümleleri sanıkların kötü niyetlerinin bir belirtisidir.Fikrimizce bu sanığında mevcut delillere göre müstakil bir kürdistan devleti kurulması yolunda faaliyet gösterdigi tebellur etmiştir.

8- SANIK ZİYA ŞEREFHANOĞLU:

a) Sanık Ziya Şerefhanoğlu Türkiye Cumhuriyeti hudutları içinde Müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda sistemli bir şekilde çalışan ve adeta bir lider durumunda olan şahıslardan birisidir.Zira İranda isyan eden ve mahabatta kürt devleti kuran Cazi Muhammedin oğlu Hoham Ali Cazi ile Kerkük Doğumlu Kürt soyundan ve Avrupa Kürt cemiyetlerinin kongrelerine iştirak eden maddi yardımlarda bulunan Iraklı Mühendis Reşit Arif ve Türkiyede ayni gaye için faaliyet gösteren ve teşkilatlanan kimselerle temasa geçmesi onlarla toplantılar tertip etmeleri Avrupa Kürt talebe cemiyeti Başkanı İsmet Şerif Vanlı,Kamuran Bedirhan ve diğer bir çok şahısların eserlerinin eşyaları arasında ele geçmesi dış neşriyatı takip etmesi gayelerine hiz[illegible]

yazıları kimsat çoğaltması kendi el yazısile gizli Kürdistan Hürriyet partisi nizamnamesini kaleme alması bunun bariz ve kat'i delilleridir.Şimdi bu delilleri yegen yegan gözlerinizin önüne serelim.

a) Sanığın eşyaları arasında ele geçen 25/12/1958 Tarihli Ali H.Gazi imzasını taşıyan mektup.(Şahsi delil dosyası No: 4)

7.Sıra numaralı ayni şahsın tarihsiz mektubu,9,Sıra numaralı mektup,Sanığın Avrupa Kürt talebeler kongresine iştirak eden ve sabık Mahabat Kürdistan Cumhur Başkanı Muhammet Gazinin oğlu ile muhabere ettigini ve zaman zaman ondan malumat aldığını göstermektedir.16 Sıra numaradaki fotoğrafta bu hususu teyit etmektedir.

b) Irak İmar nezareti Truzim Dairesi meclisi idare azası ve Bağdatta Irak inşaat Kollektif şirketi sahibi olan Mühendis Reşit Arif İsimli şahıs ile 12/Aralık/1959 Tarihinde İstanbul Perapalas otelinde sanık Ziya Şerefhanoğlu,Faik Savaş,Ali Yaşar,Pahtiyar oğlu ile bir görüşme yapılmıştır.Muamele,Muhabere bir numaralı dosyasının 172 Sıra numarasında mevcut Emniyet Baş Müfettişliğinin yazılarından öğrenildigine göre Reşit Arif Kerkük doğumludur.Kürt soyundandır.Türkçe, Kürtçe,Arapça ve İngilizceye vakıftır.1959 Yılında muhtelif avrupa memleketlerini gezmiş Avrupadaki kürt grupları ile temaslarda bulunmuş,Avrupa kürt talebe cemiyeti Başkanı İsmet Şerif Vanlı ve kamuran Pedirhan'ın tavsiyeleri üzerine Moskovaya giderek Kürdoloji profosörleri ile konuşmuş ve 23-26/Temmoz/1959 Tarihinde Viyanada yapılan 4 ncü Kürt talebe kongeresine iştirak etmiştir. Ayrıca Avrupada bulundugu sırada kürt liderleri ile temas ve avrupa kürt talebe cemiyetlerine de para yardımında bulunmuş Irak'a dönerken 6/Aralık/1959 Tarihinde İstanbul'a ugramıştır.

İşte Kürtçülük faaliyetlerile tanınan Reşit Arif ile Sanık Ziya Şerefhanoğlu ve arkadaşları konuşmuşlardır.Bu konuşma sırasında Reşit Arif Nereli olduklarını,Memleketlerinde Kürtçe konuşulup konuşulmadıgını,İstanbulda kürtçülüğü benimsemiş kaç kişi bulundugunu sormuştur.Aldıgı cevap üzerine Reşit Arif (Çocuklar sakın korkmayın size hiç ama hiç birşey yapamazlar.Çünkü bu dünya çapında bir dava halini aldı.Bütün dünya bu dava ile uğraşıyor demiştir. Sözlerine devam eden Reşit Arif (Bizimde sizler gibi ateşli gençlere ihtiyacımız var bu davayı bitirecek sizlersiniz,Çünkü biz ihtiyarladık,Düşmana kurşun atacak takadımız kalmadı.Dava sizin davanızdır.Ne kadar çabuk bitirirseniz o kadar çabuk muvaffak olursunuz,Ben Irakta iki Kürt cemiyetinin başkanıyım orada daha kuvvetliyiz,Gece gündüz bu dava için ugraşıyoruz.)Demiş ve ayrıca Şarktaki halkın silahlı olup olmadığını sormuştur.bu konuşmayı Şahit Yasin Gültaş 12 Numaralı raporu ve duruşma sırasındaki beyanı ile teyit eylemiştir.

c) Sanık ayni gaye ile çalışan diğer sanıklarla birlikte müteaddit tarihlerde toplanmış ve gayelerinin nasıl tahakkuk edecegi,Çalışma metotları hakkında konuşmuştur.Şimdi bu konuşmalardan bazılarını nakledecegiz.

21/Mayis/1959 günü Ahmet Muşlu ile Sanığın yaptığı konuşmada sanık yabancı devletlerin yardımı ve para temini yollarından bahsetmişti.Rusyanın,Irak'ın para verebileceklerini ancak daha evvel kendilerinin birşeyler yapmalarının lazım geldiğini esasen davanın kütsiyetine binaen ne yaparlarsa yapsınlar mubah olabilecegini ve bilhassa talebelerin Gangaster olarak yetiştirilmesi yollarının bulunması lazım geldiğini çocukların fikren çalışmalarını,Maşa olarak adam çalıştırabilmelerini söylemiştir.(Ahmet Muşlunun 21/5/1959 Tarihli raporu ve duruşma sırasındaki beyanı)

5/Ağustos/1959 Tarihinde Ahmet Muşlu Ziya Şerefhanoğlu ve Selim Kılıçoğlu arasında Kerkük olayları ve Stevensonun Türkiyeyi ziyareti mevzunda bir konuşma yapılmış ve bu konuşma sırasında Sanık Ziya Şerefhanoğlu Amerika bizim davamızı destekliyor bu gün için ne diyeyim yarın Büyük devletler Yani Üç Büyükler yuvarlak masaya otururlarsa muhakkak bizim mesele görüşülür Amerika hiç bir zaman Rusun Peyki halinde bir kürdistan olsun istemez.Rusyada israr edemez bu vaziyette müstakil bir kürdistan doğması ingilizlerinde işine yarar demiştir.(Ahmet Muşlunun 5/Ağustos/1959 tarihli raporu ve beyanı) 15/Ağustos/1959 Tarihinde Emirgânda Ahmet Muşlu ve Remzi Canyürek arasında geçen konuşma sırasında sanık Ziya Şerefhanoğlu (3-5 Vekil,80-100 Mebus ile bu dava halledilemez.Bu Rumeli saltanatı artık sona ermelidir.Ruslar son günlerde çok muazzam silahlar yaptılar Sibiryadan Beyaz sarayı bombalayabilirler.Bunun içinde Amerika,Rusya ile anlaşmak mecburiyetinde kaldı.Esasen Ayzenhover'in durumuda zayıfladı.Amerikada vukua gelecek bir değişiklik Türkiyeye yardımı imkânsız hale getirecektir.Bu takdirde Türkiyede bir hareket yapılabilir.)Demiştir.

Ziya Şerefhanoğlu bu konuşması ile Batı ve doğu Bloklarının birer temsilcisi ve Lideri durumunda olan Rusya ve Amerika arasındaki silâh yarışmasında Rusyanın ileri gitmiş olmasını ve bu halin neticede Türkiyenin görmekte oldugu yardımlardan mahrum bırakacağını ifade etmekle Rusyaya olan sempatisini ve ayni zamanda Kürtçülük davasının Rusyanın dış siyasetinde göstereceği muvafakiyet ile mütenasip olarak yürütebileceğini ve nihayet memlekette bir hareket yapılması fikri üzerinde durdugunu göstermiştir.

25/Ağustos/1959 Tarihinde Yaşar kaya,Fevzi Avşar,Medet Yöş,Sait Kırmızıtoprak ve Sanık arasında vaki konuşmadax Türhol seyahat acentesinde Sait Kırmızıtoprak'ın teksir ettirdiği kürtlükle ilgili yazıların vaki ihbar üzerine polis tarafından yakalanması görüşülmüş ve sanık Şerefhanoğlu Şark illerinden gelecek kürt talebelerin kendilerine bağlanması gayesile bir Büro ihdasını teklif etmiştir.Sanık ayni toplantıda Arap,Ermeni,Yahudi ne olursa olsun bu kimselere davalarımızı anlatın.Bunlar vasıtasile Kürtlük ve isteklerimizin harice aksettirilmesini sağlayın,Her yerde kürtçe konuşmalı fakat yeni gelenlere hemen kürtlük siyasetinden bahsedip ürkütmemeli demiştir. (Yasin Gültaşın Raporu ve beyanı.)

4/Eylul/1959 günü Sanık Ziya Şerefhanoğlu Ahmet Muşlu ile Emirgânda yaptıgı bir konuşmada: (İleri Yurt Gazetesinde çıkan Hamal isimli şiirden dolayı Musa Anter'e ve ayrıca Ahmet Muşludan Atinadaki Antikolomial birliğin Avrupadaki kürt talebe cemiyeti Başkanı İsmet Şerif Vanlı ile yaptığı mülakata ait Rumca Broşürün tercümesini yapmasını istemiştir.)5/Eylul/1959 günü Sanık bu Broşürü Ahmet Muşluya vermiştir.Sanık Ziya Şerefhanoğlu 11/Eylul/1959 günü Sanık Hasan Lürfü Akkuş ile birlikte Ankaraya gelmiştir.

13/Eylul/1959 günü Ankara Gazi orman Çiftliğinde bir toplantı tertiplemiş ve kürtçülük faaliyetinde bulunan 25 e yakın şahsın bu toplantıya iştirakini sağlamıştır.Toplantıdaki konuşmasında(Türklerin kürtleri sindirmek için iki yol takip ettiklerini,Evvela Kürtlerin arasına nifak sokarak parçalamak istediklerini,Sonra Kürtlere Benliklerini unutturmağa çalıştıklarını,Bu hareketlere mani olmak için bir gazete çıkararak kürtçülüğün müdafaa edilmesi lüzumunu,Umumi yerlerde

kürtçe konuşulmasını tavsiye etmiş,Radyoda Kürtçe neşriyat yapılması için devamlı olarak imzalı imzasız yazılacak mektuplarla Başvekil ve Radyo evi Müdürlüğüne baş vurulması gerektiğini anlatmış ve nihayet iktidarın Kürtler tarafından ele alınmasını,Bu sebeplere binaen devlet ricaline karşı düşmanlık duyduklarını kürtlerin 500 sene Kürtleri istismar ettiklerini kürtçe tedrisatın yapılmasını Hükümetin kendilerinden korktugunu,Bu tehlikeyi gördükleri için başlarını kuma sokan deve kuşu gibi hareket ettiklerini ifade etmiş ve Amerika ve İngiltere arasında görüş birliği olduğunu Kürt devletinin kurulmasını tasvip ettiklerini,Almanya,İngiltere,Fransa ve Mısırda bulunan kürt teşekküllerinden zaman zaman kürtlükle ilgili broşörler aldıklarını ve lüzumu halinde bunlara para göndermesini söylemiştir.

Bütün bunlara ilaveten sanık ve diğer arkadaşları arasında vaki konuşmalarda kürtçülük davasının ihtilal,Darbei Hükümet veya iktisadi kalkınma yollarından hangisi ile başarılabileceği 24/9/1959 tarihinde konuşulmuştur.(Yasin Gültaş Raporu No:7)

ç) Sanığın eşyaları arasında bulunan muhtelif menşeli yazı ve eserler onun faaliyeti ve niyeti bakımından önem taşımaktadır.

23/7/1959 ile 26/7/1959 tarihinde Viyanada toplanan Avrupadaki kürt talebe birliğinin 4 ncü yıllık Kongeresi kararlarını muhtevi iki sahifeden ibaret Almanca,Aslı ve Kürkçe tercümesi sanığın eşyaları arasında bulunmuştur.Şahsi delil dosya no: 10

Avrupa Kürt Talebe birliği Başkanı İsmet Şerif Vanlı ile 1/Temmoz/1959 Tarihinde Atinada yapılan bir mülakatı muhtevi Broşür yine sanığın eşyaları arasında ele geçmiştir.Bu mülakatta İsmet Şerif Vanlı Kürtlerin tarihi üzerinde durmuş mücadelelerini anlatmış ve bu mücadelenin elan devam ettigini Kürt halkına hürriyet temin etmek için çalıştıklarını istiklallerini elde ettikleri takdirde Irak,Türkiye,İran Kürtlerinin birleştirileceğini anlatmıştır.(Şahsi Delil dosya No:11)

Keza Sanığın eşyaları arasında münihte toplanan Kürt Kongeresinde Birleşmiş Milletlere sunulmak üzere hazırlanan beyanname ele geçmiştir.(Şahsi Delil dosyası No:13)

İranda Kürt Milli meselesinin veçheleri başlığını taşıyan 17 Sahifelik bir yazı yine eşyaları arasında bulunmuştur.

Kamuran Bedirhan tarafından kaleme alınan altı sahifelik Kürt meselesi başlıklı yazı ele geçmiştir.ve yine Kamuran Bedirhanın La kuvestion Kurde isimli bir braşör sanığın eşyaları arasında bulunmuştur.Bu eserde kürtlerin tarihçesi,Mücadeleleri ve gayeleri anlatılmaktadır. (Şahsi Delil dosyası No: 34)

El Yazısı ile yazılmış bir Cumhuriyetin doğuşu isimli yazıda Irak Cumhuriyeti övülmüştür.Kürtler ve Dünya basını başlığını taşıyan 9 sahifeden ibaret kürtlerin tarihi,Mücadeleleri ve gayelerini anlatan bir yazı keza sanığın eşyaları arasında ele geçmiştir.

Yukarda zikredilen ve sanığın eşyaları arasında ele geçtigi söylenen ve kürtçülük davasının tahakkukuna hizmet edecek olan neşriyatı sanığın topladıgı tercüme ettigi veya ettirdiği ve bunları kendi yazı makinesi ile çoğaltarak diğer sanıklara dağıttıgı muamele,Muhabere dosyasının 142 sırasında mevcut ehlivukuf raporundan anlaşılmıştır.

Ayrıca sanığın bu davaya ne derece inandığını ve faaliyet gösterdiğini belirten kendi el yazısı ile kaleme aldığı Kürdistan Hürriyet parti nizamnaması göstermektedir.(Şahsi delil dosyası No: 18)

Bu Nizamnamede parti merkezinin gizli olduğunun belirtilmesi azalığa kabul için Özel şartların aranması,Azaların Türklerle arkadaşlık yapmamalarının,Kürtlerin hiç bir şekilde Türklerle evlenmemelerinin ileri sürülmesi ayrıca 25 nci maddesinde kardeş tabir edilen üyenin Kasımın kardeşi ve oğlu,27 nci maddede Barzanidin yeğeni olduğunun zikredilmesi calibi dikkattir.

Yukarda arzedilen ve daha bir çok zikrine imkan görülmeyen belgeler sanık Ziya Şerefhanoğlunun Türkiye Cumhuriyeti Hudutları içinde Müstakil bir Kürdistan Devleti Kurmak yolunda esaslı bir şekilde faaliyet gösterdiginin kesin delilidir.

9- Sanık MEDET YÖŞ (SERHAT)

a) 21/6/1959 Tarihinde Yasin Gültaş ile yaptığı konuşmada (Bu sene çalışmalarımız epey başarılı geçiyor,işler kendiliğinden doğru gidiyor,İranda gizli çıkan bir Kürtçe gazte vardı. Şah İngiltereye gitti geldi.Şimdi Serbestçe çıkıyor,Bizde İleri Yurt Gazetesi neşredilmektedir. kapatmak istediler,Kapadamadılar,Musa Agbey git gide daha fazla yazmaya başladı.Evvela bir kaç kelime kürtçe yazdı sonra yükseltti.Şimdi bir sütün dolusu Kürtçe yazıyor.Bakalım bizde bir mecmua çıkarmayı düşünüyoruz.Amma para bulamıyoruz,Hayat Mecmuası gibi güzel bir mecmua çıkaralım ondan sonra sen gör propoğandayı nasıl oluyor:..: diye konuşmuştur.(Yasin Gültaş Raporu ve beyanı No: 2.)

b) Sanığın eşyaları arasından Müstakbel Kürdistan devletinin küçük bir bayrağı ele geçmiştir.Sanık her ne kadar sorgusunda bunu Mahmut paşadan aldığını ileri sürmüş isede,Ankara Emniyet Baş Müfettişliğinin 27/Nisan/1963 gün ve 96909 sayılı yazılarında Medet YÖŞ'ün eşyaları meyanında bulunan filamanın Kürtçülüğü propoğanda maksadile muhtelif memleketlerde inkişaf etmekte olan dergi ve Broşörlerde görülen kırmızı,Beyaz ve yeşil renklerden müteşekkil Kürt Bayrağının ayni oldugu yalnız bazı mecmualarda ve bu arada Paristе Kamuran Bedirhan tarafından yayınlanan Centre D'Etütes kurdes isimli bültendeki kürt bayragında beyaz kısmının ortasında sarı rengkte bir Güneş rengi bulundugu bildirilmiştir.Bu itibarla sanığın müdafaası kavli mücerrette kalmıştır.

c) Yine Sanığın eşyaları arasında Asım Eren'e çekilen telgraf ve Irak Cumhuriyeti büyük elçiliği Bülteni bulunmuştur.

Kanaatımızca bu sanığında kendi çapında gayelerinin tahakkuku için çalışmıştır.

ç) Kürtler arasında bir dayanışma ve kürtçülük davasında bir vahdet sağlamak maksadile yeni gelmiş şarklı gençlerin kendilerine ve kürtçülük faaliyetlerine bağlanması,Bütün faaliyetlerin birelden yürütülmesi amacı ile üniversitede bir büro kurulmuş ve sanık tarafından idare edilmiştir.

d) Ali Yaşar isimli şahıs tarafından sanığa gönderilen 27/10/1958 Tarihli mektupta yaz tatilinde Doğu ve Güney doğu anadoluda gezdim,ve tanıştıgım muhterem arkadaşlar hakkında bilgi verdim denmesi ve ayrıca 22/1/1959 Tarihli Hüseyin Adıgüzel tarafından sanığa yazılan mektupta

Kürtçe olarak beni hiç merak etmeyin,Yeterki size birşey olmasın cümlesi dikkate değer.

e) Musa Anter tarafından sanığa gönderilen mektupta kürtçülük davasının propoğandasını yapacak olan MEZEPOTAMYA adlı bir gaztenin çıkarılacağı bildirilmekte ve ayrıca bu propoğanda faaliyetini halen ifa etmekte olan ileri Yurt gaztesinin gelişmesi canlanması içinde abone kaydinin yapıldığı bildirilmekte ve sanığın eşyaları arasında çıkan 9 isim listesi bunu teyit etmektedir.

f) Sanığın eşyaları arasındabulunan kürtçe şiirler onun hakiki gayesini göstermektedir böylece sanık Medet Yöş (Serhat'ında) müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda faaliyette bulunduğu neticesine varılmıştır.

~~10~~-

10- Sanık Hasan lütfi AKKUŞ:

a) Sanık 13/Eylul/1959 Tarihinde Ankara Gazi orman çiftliği toplantısı,tertipliyenler arasındadır.Nitekim bu toplantıda konuşma yapmış Emin Batunun bütün bu hareketlerin gençliği kominzmin kucağına atmasından endişe ediyorum,Bu hususu teemmül ediyormu tarzındaki sorusuna cevaben,Kominzim ve sosyalizimden korkulmaması bunların anlatıldığı kadar korkunç şeyler olmadığı yolunda izahlarda bulunmuş ve kominstlerin kürtçülük davasına hizmet edebileceklerini söylemiştir. (Feyzullah Demirtaş,Koço Elbistan,Yusuf Kaçar,Cevdet Adabağın ifadeleri)

b) Sanığın eşyaları arasında bulunan ve kendi el yazısile yazdığı anlaşılan (Muamele-Muhabere dosyası sayfa 121 deki ehlivukuf Raporu.)

20 Yıllık bir sessizlik cümlesi ile başlayan yazıda devamla 20 Yıllık bir sessizlik, 20 Yıllık bir sükut....Buna bir nebze kıyaldıyabilen Suriye,Irak,İran Kürdistanlı kardeşlerimizle inanmış gibi idiler.Öyle ya onlara sesimizi duyuramıyorduk,Suriyede Milli şairlerimiz destanlar yazar.Ufak defek neşriyat yaparken Barzani mücadele eden Mahabat da genç ve kahraman kürt cumhuriyeti kurulurken Türkiye Kürdistanı adeta kış uykusunda idi....Daha 1947 den Tahran sarayında beslenmiş aygırlar,Şarki Kürdistanı çiğner ve genç,Kahraman,Mahabat cumhuriyetinde bin ümidimize daha kıyılırken Ankara ve İstanbul Üniversitelerinde okuyan Kürt gençleri bu satırların yazarı ile birlikte 8-10 bin kişilik bir gönüllü ordusu ile Muhabatlı arkadaşlarımıza yardım imkanlarını hareretli bir tarzda münakaşa ediyorlardı....İstanbul Üniversitesinden bir grup arkadaş 1950 de Dicle kaynağı mecmuası ile cesaretli Polemikleri ile Legal Mücadele imkanlarını zorluyorlardı.....Milli Liderimiz göz bebeğimiz Barzaninin muzaffer yurda dönüşü sadece Kürdistanın o tarafında degil bu tarafındada Bayram samimiyeti yarattı....1950 de Dicle kaynağında kalemlerini bileyenler bu sefer kürdistanın göz bebeğinde Diyarbakırda karargah kurdular.İleri Yurt Bir sahifelik imkansızlık yüzünden kötü dizilmiş kötü basılmış büyük bir cesaretle Kürt talep ve hissiyatını dile getiriyor.Kürt....Kürt halkının tesanüdü ilk anda 28 Kürt Avukatın davalarını fahriyen deruhte etmeleri ve yeni yeni müracaatların yapılması cesaretlerinin ve ümitlerinin büsbütün artırdı.Denmekte ve yazının sonunda yapmak istediklerimizi göylece sıralıbailiriz başlığı altında:

Bu gün sadece bir miktar münevver arasında mevcut olan tesanüt ve birliği bütün kürdistana teşmil etmek,Teşkilatı halka ezcümle köylüye intikal ettirmek,İstanbul,Ankara ve Diyarbakırda büyük çapta neşriyat müesseseleri meydana getirmek,Kürtçe neşriyatı zorlamak,Kürt dili ve Folklorü araştırmaları yapmak,Mevcut siyasi partilere müessir olmak,Bu partilerin bu güne kadar Kürdistanda yarattığı ilgisizliğe mani olmak,Büyük Millet meclisine Kürt mebusları soçtirmek,Kesif bir siyasi faaliyetle Ankara hükümetinden,bazı haklarımızı istirdat etmek,Irak,İran,Suriyeli Kürt kardeşlerimizle sıkı bir koordinasyon kurmak,Zikredilmektedir. Görülüyorki yukardaki cümlelerde sanığın fikri açıkca anlaşılmaktadır.Ayrıca bu yazının tahlilini yapmağa lüzum yoktur.

C) Yine sanığın eşyaları arasında kendi el yazısile yazdığı emir Kamuran Bedirhan tarafından kaleme alınan kürtlerin tarihi,Mücadeleleri ve yapmak istediklerini belirten bir yazı ele geçmiştir.O halde yukardaki deliller muvacehesinde bu sanığında müstakil bir kürdistan devleti kurmak yolunda esaslı bir şekilde faaliyet gösterdigi ve davalarını benimsedigi sübuta etmiştir.

11- Sanık ÖRFİ AKKOYUNLU:

Bu sanığında kürtçülük davasının tahakkukuna çalışan,Muhtelif toplantı ve konuşmalarda hazır bulunan,Maddi yardım yapan ve İstanbul Meserret otelinde 27/Ekim/1959 Tarihinde teyple tesbit edilen konusmasında sarih olarak kastını belirten şahıslardan birisidir.

a) Üzerinde yapılan aramada Nevyork Times Dış haberler servisinin 6/Ocak/1959 Tarihli bir makalesinin kopya edilmiş nushası bulunmuştur.Malumdur ki bu yazı Kürt mücadelesinde ve Türkiye,Irak ve İrandaki Kürtlerden bahsetmektedir.

b) Diyarbakırda kürtçülük davasının neşren propoğandasını yapan ve bidayette bir kaç kelime kürtçe kullandığı halde bilahare bir sütün dolusu kürtçe makale ve fıkralar neşreden ileri Yurt Gaztesi sahibi Efem Dolak'a daha büyük ve mütekamil bir gazte çıkarabilmesini temin maksadile maddi yardım vaadinde bulunmuştur.Bu maksatla Ferit Bilen nezdinde de teşebbüse geçmiştir.

c) İstanbulda Bingöl talebe yurdunun açılışında hazır bulunmuş yapmış oldugu konuşmada Yurda Kürt talebelerinin alınmasını istemiştir.Bilahare Yurt idarecileri ile aralarında anlaşmazlık çıkması üzerine Faik Savaş,Mustafa Nuri Direkçiğil,Sait Elçi ve Abdurrahman Efem dolakla bir toplantı tertiplemişler ve yalnızca Şarklı talebelerin alınmasını karar vermişlerdir.

d) İstanbul Meserret otelinde 27/EKim/1959 da Sait Elçi,Abdurrahman Efem Dolak ile yaptığı konuşmada önemlidir.Bu konuşmasında sanık kürtçülük faaliyetinde bulunanların durumlarını anlatmakta ayni gaye için çalışan şahıslar arasında kırgınlık ve çekişmelerin önelnemesi için tetbir tavsiye etmekte,Gençlere kürtçülük davasının aşılanmasını istemektedir.

Şimdi bu konuşmalardan bazı pasajlar nakledelim.

(Sanık Örfi Akkoyunlu-Ziya bende öyle bir kanaat bıraktı ki Kürt davasını istismar edip menfaatını sağlayacaktır....Biz müşterek bir davanın adamıyız.Bir birimizi seveceğiz,Bir birimiz için öleceğiz,Amma sen Faşistsin ben kominist evvela bir faşist devlet kuralım bunu kurmak için önce canımı bile,malımı bile feda edecegim.Faşist devleti kurdukmu ne olursa çıkacagım ortaya Kürdistan için şu sistem lazımdır.O zaman Kürt hakimleri idam kararını versin,Yakalasın ve ben sehbada yaşasın sosyalist kürdistan diye bağıracağım)Teyp konuşması sayfa 11.

Amerikalılar Türkiyede kaldıkça Amerika,Türkiye bir birine dayandıkça Kürdistanın dava-

hallolacaktır....Biz Sovyetlerle dost olmaya mecburuz,Bizim sovyetlerin parasına ihtiyacımız vardır.Kültürüne,silahınada icabında ihtiyacımız vardır.Bunları ne kadar kuvvetlendirirsek bizim davamız da o nisbetle gelişir.ve sonra Kürt gençlerine sosyalist kültürü aşılamağa mecburuz onun mücadele kudreti artsın o pölisten,Hapishaneden korkmasın,O Hücreden,Sehbadan Korkmasın ki can siperhane bir mücadele edebilsin.O kültürü vermek mecburiyetindeyiz,Kuvvet kudret oradadır. Teyp konuşması Sahife 12.)

Efendim ben diyorumki halka inelim,Halka inmenin çareleri münevver gençleri yetiştirip tahrik edip halkın arasına saldıracağız.Halk uymadıkça arkamızda olmadıkça biz bir bok yiyemeyiz.Son sözü o söylüyecektir.Bizim vazifemiz onları hazırlamaktır.(Teyp Konuşması Sayfa 22)

Görülüyorki bu ve buna benzer bir çok konuşmalar sanığın hakiki gayesini faaliyetini kesin bir şekilde belirtmektedir.Sanığın sorgusunda bu konuşmayı aynen kabul etmekle beraber o anda sarhoşluk saikile bu sözleri sarf ettiğini ileri sürmüş isede ehlivukuf Profösör Faruk Eren dosyada mevcut raporunda bu hususu temamen cerh etmektedir.Konuşmalardaki fikri insicamın bunu gösterdigini bunu belirtmektedir.Kaldı ki ihtiyari sarhoşlukta cezai ehliyet tamdır.demektedir.(Duruşma dosyası No: 2 Sahife 77)

O halde bu sanığında müstakil bir kürdistan devleti kurmak yolunda maddi yardım yaptığı sübuta ermiştir.

12- Sanık SELİM KILIÇOĞLU:

a) 23/Mayis/1959 günü Ahmet Muşlu ve Nazmi Balkaş ile yaptıgı konuşma sırasında (Bundan bir müddet evvel büyüklerimizle yaptıgımız bir toplantıda Irak'a bir veya bir kaç kişi gönderilerek Molla Mustafa ile temasa geçilmesi ve Molla Mustafanın yapacağı yardımları bu şahsın vereceği adreslere gönderilmesi kararlaştırıldı.Bu vazifeyi teklif edenlerden hiç birikabul etmedi.Ben kabule mecbur kaldım.Ama ne yazıkki çocuklarım boynumu büküyor.gidipte dönmedigim takdirde onları rehine olarak alıkoyarlar,Onlarıda götürmeğe mecbur kalacağım ve bir daha dönmiyecegim,Eylul ayında iznim var,Fakat ben daha evvel gitmek istiyorum) demiştir.(Ahmet Muşlunun 2 numaralı raporu ve duruşma sırasındaki beyanı duruşma zabtı sayfa 132.)

b) 5/Ağustos/1959 günü Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde yaptıgı konuşmada sanık-Bu gün izin kağıdımı aldım.45 gün izinliyim,Muş'a gidecegim size bir havadis vereyim.Amerikanın Demokrat Başkanı Stewenson bazı meseleler için buraya geliyor,sonra Diyarbakıra gidecek,Gelişi petrol kumpanyası ile ilgilidir.Diyorlar amma onun gelişi bizim için dir.....Bizimkilere nasıl acele olarak haber ulaştırabilecegimizi düşünelim.Telgraf,Telefon yapabiliriz.Ancak bizimkileri yanına sokmazlar,Bir Buket verme bahanesile ingilizce,Sizinle görüşmek istiyoruz deseler o zaman kabul eder.Buketin içinede pusula koyabilir.)demiştir.(Şahit Ahmet Muşlunun 5.Nolu Raporu ve duruşma sırasındaki beyanı sahife 134)

c) 4 Ekim 1959 tarihinde 1959 tarihinde Ziya Şeref Hanoğlu'nun evinde yapılan toplantıya katılmıştır. Mahiyeti itibariyle Kürtçülük faaliyeti ve bu faaliyetlerin düzenlenmesi ile ilgili olan toplantıda tasvipkâr mahiyette konuşmuş davalarının nasıl olsa gayeye ulaşacağını işaretle Refik Hilmi'nin Türkiyeden çıkarılmasına merak etmeyin değmez, gelen de en azı onun kadar kiymetli olacaktır. demiştir.

Refik Hilmi ve onun Kürtçülük faaliyeti hakkında taktirkâr ifade ve Refik Hilmi'nin verdiği çaya iştiraki ve bu şahısla samimi bir şekilde çektirilen fotuğraf kendisinin düşüncesini göstermektedir. (Ahmet Muşlunun 11 numaralı raporu ve duruşma sırasındaki beyanı duruşma zabtı sahife 132)

d) 19 Ekim 1959 günü Hasan Ulus'un evinde yapılan toplantıda sanık; (Herşeyin yeni baştan gözden geçirilmesi lâzım.Bu planların tadilini Şevket beyle Biz son seyahatımız sonunda raporlarımızla diğer arkadaşlarımıza izah ettik.Şevket'de Diyarbakır,Van,Bitlis,Muş,Bingöl,Erzu um,Urfa,Mardin,Hakkâri herp ayni fikirde,Halbuki bugün için plan hazırlayan arkadaşlarımızın bir kısmı dağıtıldı.Veya dağılmak üzeredir.Mademki bu kadar açıkladık biraz daha açıklıyalım.Plân iki yönlü çizilmişti.Birisi dışarı ile irtibatı birisi doğrudan doğruya yalnız Türkiye ile ilgili idi.Biz bir yolu tercih ederken bazıları diğer yolu tercih etmekte, ben şimdilik plân hazırlayanların kim olduklarını açıklıyamam.Ancak şunu arzedeyim ki onlarla bir yol üzerinde tamamen mutabık kalabilirsek herkes bulunduğu veya yaptığı işe göre bunları tanıyacak,şayet anlaşamazsak onlar gidecek.Ve kimse bilmeyecek).Demiştir.(Ahmet Muş'lunun 19 Ekim 1959 tarihli 11 numaralı raporun ve duruğma sırasındaki beyanı duruşma fzaptı 132) Bu sözler sanığın diğer şahısların bilmedikleri hususları da bildiğini ve davalarının tahakkuku için gayret sarfettiğini göstermektedir.

e) Sanık ayrıca yukardaki toplantılardan başka Ziya Şeref Hanoğlu'nun yazıhanesinde muhtelif konuşmalara katılmıştır.Cayelerinin tahakkuku için lüzumlu paranın temini zımnında Mehmet Bilgin adına ziraat Bankasında açılan hesaba para toplamıştır.Netice olarak sanığın müstakil bir Kürt Devleti Kurmak yolunda faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.

13-Sanık ŞAHABETTİN SEPTİOĞLU :

a) 19 Ekim 1959 Günü İstanbul'da Hasan Ulus'un evinde Ahmet Muşlu,Selim Kılıçoğlu, Şevket Turan ile birlikte yapmış oldukları toplantıda Şevket Turan'ın her şey konuşuluyor, bir türlü fiiliyata dökülemiyor sözüne karşılık sanık - Benim tahammülüm kalmadı bir zaman sonra Bingöle gidip oradan başlıyacağım demiş ve bu sözleri ile işlerin sürüncemde kaldığını , gayelerinin tahakkuk etmediğini açıklamıştır.

b) Mehmet Bilgin tarafından Sanık Şahabettin Septioğlu'na yazılan 30 Ağustos 1959 tarihli mektupta ayrıca üzerinde durulmağa değer.Zira bu mektup sanıkların gayelerinin tahakkuku için toplanan paradan bahsetmektedir.Mektupta aynen:(Verdiğin malûmat için ne kadar teşekkür etsem azdır.... şüphesizki en çok muhtaç olduğumuz şey samimi ve karşılık beklemeden çalışmaktır.Bunu yapan en makbul olandır.Miktarı az dahi olsa böyle kimselerin mevcudiyetini duymak memnuniyetbahştır. Mülâhazat hanesini açık bırakmak şartiyle buradaki faaliyetler fena değil,bir çok kimslerin ısrarı ile namına bir hesap numarası açıldı.Maksat gazetedekinin aynidir.Nekadar sür'atle miktar yükselirse o kadar çabuk yol alabile eğiz.Bu hususta faaliyet sana raci olsa gerek.Tebri İstanbul için Melih Bey Erzurum'a Şevket Bey ise

Diyarbakır'a gittiler.Vahdettin Diyarbakır,Elâzığ ve Köy seyahatından döneli epeyi oluyor.... Banka numarası için faaliyet sahası hepimiz için mümkün olduğu kadar genişletir.İcap eden yerlere mektup yazıyoruz....Muvaffakiyetler dilerim).Aynı mahiyette yine sanık Şehabettin Septioğlu'na Şevket Turan tarafından yazılan 27-7-1959 tarihli mektupta aynen(Dün gece Mehmet B eylerle Nazım Ağabeylere gitmiştik.Yeniden iki karar aldık.1- Mehmet Bey namına Ziraat Bankasında bir hesap açtırıyoruz.Ve numarayı ehli iman dostlara bildireceğiz,herkesin gücünün yettiği kadar 5 liradan 5000 liraya kadar müruvvette endaze olmaz ne verirlerse versinler o para o hesap numarasında birikecek ve indelhace matlûp olan yere harcanacak.Bu bir teberrudur. 2- Bu şık bir şirket olacak her hissedar 100 liradan aşağı olmamak kaydı ile bir ortaklık tesisine gidilecek bunuda yakın dostlara bildireceğiz. Bu iki teşebbüsün cari hesap numaralarını inşallah bildireceğim.Atalet ve miskinlik fayda vermez.Er meydanıdır bu.Kendini bizden sayanlar azamî hisse ile bize katılırlar.)(Sanığa ait şahsi deliller dosyası No:1 , No: 2)

İfadeleri sanığın davanın tahakkuku için bilfiil çalıştığını,yapılan ve yapılacak işlerden haberdar olduğunu,İstanbulda para toplama vazifesinin kendisine verildiğinin birer delilleridirler.Zannımızca bu sanığın da müstakil Kürt Devleti kurmak gayesiyle fiilen çalışmıştır.

14- Sanık SAİT ELÇİ.

a) 27/30 Ekim 1959 tarihinde İstanbul Meserret otelinde Örfi Akkoyunlu,Abdurrahman Efhem Dolak ile vaki konuşmaları sırasında sanık Kürtçülük davasına bilfiil katıldığını sözleri ile belirtmiştir.Şöyleki : (...Bir milletin kurtuluşunun mücadelesini yapıyoruz,Bir milletin kurtuluş mücadelesi yapılırken onun şartları neyi icabettiriyorsa o millet hangi yoldan kurtarılıyorsa o yoldan yürünür,millet kurtarılır.Biz bir araya geldikten sonra o zaman millete dayanacağız,dünyada bunun için iki doktrin vardır.Birisi bu,birisi şu sen hangisini istiyorsan partiler halinde demokratik bir hayat kuracağız.Ben kuracağım bir sosyalist parti sen kuracaksın nasyonalist bir parti sonra milliyetçi parti mücadele edeceğiz milletin reyine sunacağız hangisi muzaffer olursa milletin doktrini kendiliğinden meydana çıkacak)(Teyple tesbit edilen konuşmaları sahife 10)...Vallahi şimdilik amerika siyaseti bakımından bizi desteklemez ve daima örtmek ister,kendisinin elinin altında bir manda devlet vardır.Daima da onu elden çıkarmak istemiyecektir.(Teyple tesbit edilen konuşma sayfa 37) Bu sözler ve bunların dışında gerek Örfi Akkoyunlu'nun ve gerekse Abdurrahman Efhem Dolak'ın müstakil Bir kürt Devleti kurulması yolundaki faaliyet ve sözlerinin tasvipkâr bir şekilde konuşmuştur.

b) İstanbul'da Bingöl talebe yardımın bir kısım 1959 Temmuzunda ayrılış sırasında Sait Bingöl'lü isimli bir şahsın (Ateş maşa olur Kürt paşa olmaz diye bir söz sarfetmesi üzerine Örfi Akkoyunlu Cevaben :(Hayır kardeşim ilerinin paşası da ağası da olacaksınız buna emin olmalısınız.Evet bir zamanlar bize geliği güzel muamele edildi bir çok haksızlıklar göz göre göre kabul edildi ve halen da öyledir işte siz yetişin ağa da olacaksınız paşa da) sözlerine cevaben sanık Sait Elçi(Hakikaten bir çok haklarımız haklı haksız gaspediliyor,siz burada oldukça Örfi Ağabeyim dediği gibi buradasınız ama daima aklınız ayaşo'da,tarlada çalışarak sizi bekleyen saf Ayşo'da olsun.Onu yerinizi köylünüzü sakın unutmayın) demiştir.Bu sözleri ile sanık gençlere Kürt olduklarını benliklerini kayıp etmemelerini telkin etmiştir.(Yasin Gültaş'a ait 1-11-1959 tarihli 9 numaralı rapor)

c) 28-11-1959 Günü Yasin Gültaş ile yaptığı konuşma sırasında Örfi Akkoyunlu Şeref Hanoğlu,anlaşmazlığına temas etmiş,kendilerine Kürt davasına bağlı şahıs lâzım olduğunu,kominist olmanın kürtçülük için bir engel teşkil etmeyeceğini,kürt devletinin kurulması için mutlaka bir devletin yardımına ihtiyaç duyulduğunu,bu devletin kominist veya sosyalist olmasında fark görülemiyeceğini belirtmiş sözlerine devamla....bir kerre ok yaydan çıktı onu artık kimse durduramaz.Durakta Ona yolculuğa katılacaklardır.diye ilâve etmiştir.(Yasin Gültaş'a ait 28-11-1959 tarih 11 numaralı rapor)

d) 24 Eylül 1959 Günü yaşar kaya,Ziya Şeref Hanoğlu ve Yasin Gültaş arasındak vaki konuşma esnasında Ziya Şeref Hanoğlu sanık Sait Elçi'ye dönerek - Söyle bakalım bu işte muvaffak olmak için ne yapmalı,nasıl bir yol tutmalı,ihtilal mi,darbei Hükümet mi yoksa iktisadî bakımdan kalkınma yoluna mı gitmeli sorusuna karşılık sanık aynen (Ağabey vallahi bu çok uzun mesele yalnız şu var ki bizde ilk başta şu bencilik davasını kaldıralım,her kes ben lider olacağım diyor amma ortada kimse yok.Birisi başarabileceğini bilsem onun kul kölesi olurum... Bizim kuvvetimiz zayıf,yok bir devletten yardım görsek o zaman hiç bir şeye lüzum yok demiştir.) (Yasin Gültaş'a ait 24 Eylül 1959 tarihli 7 numaralı rapor)

e) Eşyaları arasında ele geçen ve çoğaltılmış nüshaları olduğu anlaşılan Kürt tarihi, mücadeleleri istek ve gayelerini belirten,İran'da Kürt Millî Meselesinin veçheleri,News Week gazetesinde yayınlanmış kayıp aşiretler,kızıl hançer,Kürtler kimdir.Avrupadaki Kürt talebe birliğinin 4 ncü yıllık kongresi,yazıları sanığın diğer sanıklarla temasta olduğunu da göstermiştir.

f) Kerkük olaylarından sonra Niğde Milletvekili Asım Eren'in Meclise vermiş olduğu iktisadî,Kültürel ve Sosyal mukabeleyi bilmisil yapılıp yapılmıyacağı hususundaki takriri üzerine bunu fırsat bilen sanık,Asım Eren'e çektiği telgrafta ....insan haklarının hüküm ferma bulduğu şu günlerde Kürtleri imha edemez.Bunu küflü kafana koy demiştir.

g) Sanığın kendi el yazısile yazdığı sabit olan 17/10/1959 Tarihli sayın Başkan ve meclis üyeleri diye başlayan yazısında (Zavallı hainler emniyetin polis uşakları nasıl olsa kürt halk Cumhuriyetini kuracağız korkmayın siz köpeklere bu cumhuriyeti az zamanda az gelişmiş bir millet olarak ortaya çıkaracağız,"er türlü hak ve refah ve sadete nail olan bu asil milleti bütün varlığı ile gözlerinizin önünde göstereceğiz,Sizler bu milletin Türemiş bir takım soysuzları sınız.İşiniz gücünüz altı yüz senedir adil bir hükumet kuramamış olan ve mazluma karşı hayvanca silah tutan efendilerinize uşaklık ve dalkavukluk ettiniz.Yaşasın Kürt halkı,"aşasın namuslu Kürdistan halk cumhuriyeti,"ahdolsun halk düşmanları) denmektedir.Bu sözler sanığın hakiki kastının ve niyetinin belirtileridir.Yine sanığın el yazısı ile kaleme aldığı sabit olan (Muamele,Muhabere dosya 1 Sayfa 121) Amerika Birleşik Devletleri Istanbul Konsolosluğuna gönderdiği 17/10/1959 tarihli mektupta (.....Orta doğuda Amerikanın menfaatlarına uygun hakiki bir müttefik zinde,salâbetli,Namuslu 17 Milyonluk bir [redacted] (Orta doğuda mevcut Kürt sayısı) devletinin

kurulmasında mündemiç olduğu biz münevver kürt gençliği ve kürt halkı artık biliyoruz ve iman ediyoruz.)Cümleleri münakaşa edilmeyecek derecede sanığın faaliyetini ve gayelerini göstermektedir.

h) Sanık bütün bunlara ilaveten şiirler yazmak suretiylede fikrini açıklamıştır.İşte Bayrağımız yeşil sarı başlığını taşıyan şiirdeki (Arzum daima yükselmem,Bayrağım yeşil sarı:.. 30 Sene seninle neşelendi,Ağrı,Zeylan,Tandürek.Senin yüzünden toprak oldu Türk ordusu Dersim, Sasun,Pijder senin için kan dökmüş,Genç ihtiyar her kürt sana şarkı söylemiştir cümleler kızların vatan naşı başlığını taşıyan şiirde (Güzel kardeşler gelin ey gençler,Yurt içinde ölüme gidelim.Eğer siz gelmezseniz biz kızlar yürürüz.Yeter kölelik biz hürriyet isteriz.Çabuk birleşin gençler birlikte yürüyelim,Hürriyet için ölüme gidelim.....)Cümleleri,Yurt başlığını taşıyan şiirdeki (Ey yurtsuzların yurdu.....Nerde cizredeki Memo vezin,Nerdesin si Ahmedin Yurdu:.Hep İstanbul Türklerin köyü olmuş,Sensin kürdün kırmızı kanı) sözleri sanığın müstakil bir kürt devleti kurulması yolundaki azmini kesinlikle belirtmektedir.

15- Sanık Sait KIRMIZITOPRAK:

a) Maksat ve mahiyeti duruşmada huzuren dinlenilen şahit Asım Eren'in beyanları ile anlaşılmış olan Varto hadiseleri sebebiyle verilen sual takriri üzerine mezkûr Millet vekiline çekilen telgrafa imza koymuştur.

b) Sanık Kürt Milliyetçiliğinin kaynağı ve yeni Irak Hükûmeti başlığını taşıyan yazıyı teksir etmesi için Turhal Bürosundaki kız arkadaşına vermiş fakat bu yazı kopyaları ihbar üzerine yakalanmıştır.Böylece sanığın Türkiye dışı Kürtçülük faaliyetlerini ve bilhassa Müstakil kürt devleti kurulması gayelerinin öncülüğünü yapan Iraktaki faaliyetleri yakından takip ettiğini ve Türkiyede kürtçülük faaliyetinde bulunan arkadaşlarına dış memleket faaliyeti hakkında bilgi vermeğe çalıştığı görülmüştür.

c) 25/Ağustos/1959 günü Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde yapılan toplantıya iştirak etmiş ve bu toplantıda üniversiteye doğudan yeni gelen gençlere kürtçülük aşılanmasına onların kendilerine sıkı sıkıya bağlanmasının ve yetiştirilmelerini bu maksatla Büro kurulmasını diğer sanıklar gibi istemiş ve kararlaştırmıştır.Sanığın diğer sanıklar gibi sorgusunda Şarktan gelen talebelerin fakülteye kayit,Yerleşme mevzularındaki müşküllerini karşılamak istediklerini ileri sürmüş isede İstanbul Üniversitesinden gelen cevabı yazıda böyle bir büro kurulmadığı açıklanmıştır.

d) Sanığın eşyaları arasında bulunan kendi el yazısile yazdığı sevgili Hüseyin Başlığını taşıyan 27/7/1959 Tarihli mektuptaki (Sana göndermem icab eden büroşürler var,Posta ile başka çare yok gönderecegim.Elazığ ve Tuncelinde kaliteli kimselere verirsin.Stajın bitince köye uğra bu arada Elazığ,Tunceli ve Nazimiyeyede bazı Turistik temaslar yap.....Ankaradaki temaslardan hiç bahsetmiyorsun,Bizim Yusuflar nasıldı.Kaçar ne diyor.Dersim gaztesinin muharrirleri ne fikirde idi) tarzındaki cümleleri sanığın gayelerinin tahakuku maksadile muhtelif kitap ve Büroşür neşriyatı takip edip gönderdiğini göstermektedir.

g) Sanığın eşyaları arasında bulunan Irak Cumhuriyeti Büyük elçiliği Bülteni Başlıklı Büroşür mahiyeti itibarile Irak İhtilâl hükûmetinin kuruluşu,Kürtlere tanınan haklar,Kürt ve arapların gelecekleri hakkında geniş bilgi vermektedir.Bütün sanıkların gayelerinin tahakkukuna hizmet edecegi düşünülen bu büroşür okunmuş ve okutturulmağa çalışılmıştır.

h) Sanığın el yazısını muhtevi takvim defterinde yazılı şiirlerde kendisinin gayesini göstermesi bakımından önem taşımaktadır.Bu şiirlerinde sanık şöyle demektedir.Ölüme yemin başlıklı şiirinde (Yeminimiz ölümdür.Senin Yolunda,Kefenim Gömleğimdir,Ferman süz hediyemdir. Dünyada iyilerde ölmüştür.Yalışma olmazsa kanımız yedi frattır,Daima Kürdistan diyo inler.... Annem süt yerine bizi kanla emzirmiştir.Gelin kardeşler yurt gitti.) Başlıksız şiirinde (Kürdistanın ateş sardı onun için yürek feryat ediyor.) Pasajları ve Abdulkerim Başlıklı şiir sanığın kastını düşüncelerini ortaya koymaktadır.O halde bu sanıkda müstakil kürt devleti kurulması yolunda faaliyet göstermiş ve davalarını benimsemiş sanıklardan birisidir.

16- Sanık YAŞAR KAYA :

Sanık Ziya Şerefhanoğlunun o tarihte katibi olan bu sanıkda Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde yapılan bütün toplantılara iştirak etmiş ve fikirlerini belirtmiştir.

a) Niğde Millet Vekili Asım Eren'in meclise verdigi takrir üzerine protesto maksadile keşide edilen telgrafı Medet Yös ile birlikte hazırlamış,İmzalamış ayni mahiyetteki C.H.P.Meclis grubu başkanlığına çekilen telgrafa imza koymuştur.

b) Sabık ve sakıt Adnan Menderese Diyarbakır Fahri hemşeriliğinin verilmesi üzerine Diyarbakır Belediye Başkanı İhsan Koçak'a kendi el yazısile yazdığı bir mektupta (Adnan Menderese Fahri hemşerilik verilmesinin doğru olmadığını ağır bir lisanla söylemekte ve bir memleket meselesi mevzubahis olurken memleketin öz evlatları tesir sahasından tecrit edilmiş gibi kuklalar söz sahibi olmuştur.demektedir.O sıralarda Adnan Menderesin Amerikaya seyahati mevzubahis olmaktadır.Fahri Hemşehrilik verilmesinin esas gayesinin Türkiyede kürtçülük ve Türkçülük diye bir mesele olmadığı düşüncesine dayandığını zannetmişlerdir.bu gaye ile diğer sanıklar gibi bu sanıkda Belediye Reisine mektup yazmıştır.

c) Kürtçülük faaliyetlerinin lideri olan ve Avrupa Kürt talebe cemiyeti kongrelerine iştirak eden ,Maddi yardımlarda bulunan Mühendis Reşit Arifin İstanbula gelişinde onunla bir çok arkadaşlarının görüşmesini sağlamış ve perapalas otelinin kapısına gelmiş,Orada gelecek olan arkadaşları beklemiş her nedense bilahare kendisi içeri girmekten vazgeçmiştir.

ç) Üzerinde bulunan küçük bir defterin birinci sahifesine Kürtçe bir şiir yazmış ve bunda aynen (Kendi yurtlarını cennete çevirmişler.Biz kaldık petegin içinde,Kürdistanı kurtaran bu kavraklardan) Cümleleri ile kastini,Faaliyetini belirtmiştir. O halde bu sanıkta bidayetten itiharen Müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda faaliyet gösteren sanıklar arasında yer almaktadır.

17- Sanık FAİK SAVAŞ:

a) Niğde Millet vekili Asım Eren'e çekilen telgrafı tasvip ederek imzalamış bulunmakla diğer arkadaşları ile davalarında hemfikir olduğunu ve tasvip bulunduğunu göstermiştir.

b) 25/Ağustos/1959 günü Avukat Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde Fevzi Avşar,Yaşar Kaya, Mehmet Yöş ve Şerefhanoğlunun toplantısına iştirak etmiş ve bu toplantıda Şarktan gelen öğrencilerin davaya katılmaları ve kürtçülük davasını benimsemelerini temin maksadile bir Büro kurulması kararlaştırılmıştır.(Yasin Gültaş Rapor No: 4)

c) 12/11/1959 Günü Bingöl talebe yurdunun açılış merasiminden sonra Yasin Gültaş ile konuşması sırasında-arkadaşlar arasında bir parçalanma mevcuttur.Hiç kimseye itimat edemiyorum. Vefa talebe yurdundan bir çocuk almışlar,Bu çocuk yüzde yüz Milli Emniyettendir.Halbuki bizim pazarlığımızda kat'iyyen yabancı olmayacaktı ve hep şarklı olacaktı....-demiş bu sözlerile talebe yurdunun adeta gayelerinin tahakkuku için bir yuva haline getirilmesini arzulamıştır.

d) 23/11/1959 günü Yasin Gültaşla vaki konuşması sırasında (bizim çocuklarda iş kalmadı bu idial ölüme doğru yol almış,Geçen seneki heyecanı nerde bu seneki nerde,Arada binlerce fark var.Kızılay kapanınca millet karnının derdine düştü,Aç ayı oynarmı,Evvet herkes yiyeceğini çıkarmayı düşünüyor,Ben şahsen artık hiç birine inancım kalmadı,Çünkü çocuklara güvenilmiyor.) demiş ve bu sözlerile kendi aralarındaki hizipleşmeden ve ümitsizliğinden bahsetmiştir.

e) Diğer sanıklar bölümünde de bahsedildigi üzre Irakta kominist faaliyetlerinin lideri olan ve Avrupa Kürt talebe cemiyeti kongerelerine iştirak eden,Maddi yardımlarda bulunan Kürt asıllı Mühendis Reşit Arifin İstanbula gelişinde 12/Aralık/1959 günü Ziya Şerefhanoğlu,Ali Yaşar Bahtiyar oğlu,Sait Bingölün katıldığı toplantıya Perapalas otelinde iştirak etmiştir.Bu toplantıda Reşit Arifin (Çocuklar sakın korkmayın çekinmeyin size hiç ama hiç birşey yapamazlar.Çünkü bu Dünya çapında dava halini almıştır.Bütün dünya bu dava ile uğraşıyor)sözü üzerine sanık cevaben (Bizim imanımız kuvvetlidir,Bu davaya inanmayan,Korkanı zaten aramıza almıyoruz) demiştir.

f) 3/Haziran/1959 günü Yasin Gültaşş ile vaki konuşmasında sanık Faik Savaş kurulacak devletin kendi kendini idareye kifayeti olup olmadığına temas etmiş ve (Dün birisile münakaşa ettim.O bana kurulacak devletin kendi kendini idare edemiyecegini söyledi.Bende ona bu gün istihsalin çoğu bizim elimizde her şey var niçin olmasın dedim) diye nakletmiştir.Bütün bunlar Yasin Gültaş'ın kendi el yazısile kaleme aldığı ve duruşma sırasında teyit eyledigi beyanları ile sabittir.

g) Sanığın babası tarafından gönderilen ve eşyaları arasında ele geçen 9/10/1959 tarihli mektupta ayrıca dikkate şayandır.Zira mektuptaki (Senin durumun nasıl ise bana yazınız bir başka işe karışma,Evvelcede bu hususta seni ihtar etmiştim,Niçin dinlemedin,Ben Gençte başka havadisler öğrendim,Önce hayatını kurtar,Sonra başkasının işine karış.)cümleleri sanığın faaliyetinin babası tarafından da öğrenildiğini göstermektedir.

h) Diyarbakırda kürtçülük faaliyetlerinin ileri gelenlerinden olan Musa Anter'in tevkifi üzerine çekmiş oldugu telgrafda (Şarkta ilk hiltonu kurmakla dünyaya hürriyet ışıkları saçtınız.)diyerek Musa Anteri takviye ettigini ve davalarının müşterek oldugunu belirtmek istemiştir.

j) Yapılan arama esnasında üzerinde bulunan bir şiirde sanığın kastının belirtilmesi bakımından önem taşımaktadır.Sızı başlığını taşıyan bu şiirdeki fikirler müstakil bir kürt devleti kurulması arzusunu zımmen izhar etmektedir.Bu şiirdeki (Milleti sarhoş ettiler.Bilmeyenler esir oldular,Fakir ve sefil istismarın yumrugu altında Bin sene oldu yüzsüz,Bayraksız....) Puna benzer cümleler şiirde yer almaktadır.Böylece sanık Faik Savaş'ında Türkiye hudutları içinde Müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda faaliyet gösterdigi bilfiil çalıştığı kanaatına varılmıştır.

18- Sanık HAYDAR AKSU:

Avukat Ziya Şerefhanoğlunun yanında stajyer ve katip olarak çalışan bu sanık da Şeref hanoğlu ve arkadaşlarının kürtçülük davası mevzuundaki faaliyetlerini yakınen bilmektedir.ve bunlara iştirak ettigi muhakkaktır.

Diyarbakırdaki ileri Yurt gaztesinde yayınlanan Musa Anterin kımıl adlı şiir üzerine açılan dava sebebile çekilen telgrafa imza koymuş ve davayı benimsediğini,Diğer arkadaşları ile münasebette bulunduğunu göstermiştir.

Ayrıca sanık hakkında en mühim delilde sanık Medet Yöş'ün eşyaları arasında bulunan ve sanık Haydar Aksunun ikrarı ve ehlivukuf raporu ile sabit oldugu üzre kendi tarafından yazıldığı anlaşılan ve şahsi dosya delilleri arasında mevcut bulunan yazıda sanık Haydar Aksu Müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda yapılan çalışmalara bilfiil katıldığını sarahaten açıklamıştır.İşte mektuptan bazı pasajlar (Bilirsinizki bu gün kürt milleti,Türk Milletinin zülmü altında günbe gün can çekişiyor.Bir müddet sonra ölüm mukadderdir....Gün yokturki kürt milletine ölüm olmasın.....Türkler kürtlerin yer yüzünde nam ve nişanlarının kalmamasını istiyorlardı,Bu ağır bir plân idi,ne şekilde ve ne surette olursa olsun Kürt milletinin mevcudiyetinin kalmaması lazım geliyordu.Bundan dolayı kürt lisanı yasak edildi.Kürt mektep ve medreseleri kaldırıldı.....Biz biliyoruz ki biz varız.Siz kurtulmak gününe çalışıyorsunuz.kan damarda durmaz kaynıyor.Kaynıyor kaynıyor.İstiklâl aşkı yüreğimizde yer etmiştir.Ölüm var dönmek yok. ne top ne tüfek ne çıplaklık ne açlık bizi korkutamaz,Er geç ümidimiz vardır ki bir gün bize güneş doğacaktır.)Cümleleri münakaşasız sanığın kötü niyetinin belirtileridir.

~~19~~-

19- Sanık ZİYA ACAR:

Sanık Ziya Acarla kürtçülük faaliyetinde bulunan diğer sanıklarla temasta bulunmuş ve muhtelif konuşma ve toplantılarına iştirak etmiştir.Ahmet Muslunun 7-10 ve 11 Numaralı raporlarından ve duruşma sırasındaki beyanından anlaşıldığına göre davayı benimsemiştir.Nitekim 26/Eylul/1959 günü vaki konuşması sırasındaki (Ağbey zaten o tam manasile bize bağlı değildir. Onda iki damar var,Birisi Kürt,Birisi ise Kominist.Bu aşırı kominist lik insanın başına bela getirir.Onun için fikrini oldugu gibi davaya bağlaması için Ziya Şerefhanoğlu ile biraz araları açıktır.Biz müstakil bir kürdistan istiyoruz.Aşırı derecede koministelere bağlanırsak pek iyi olmaz.)Demiş ayrıca vaki bir suale karşı Molla Mustafa Barzani hepimizin Dünya milletleri huzurunda mümessilimizdir.Demek suretiyle davayı benimsedigini göstermiştir.

Ayrıca sanığa ait hatıra defterinin son sahifesinde yazılı ölüme yemin isimli şiirde

kendisinin kastını belirtmektedir.İşte bu şiirden bazı pasajlar.(Yurt yolunda ölüme yemin ettik gömleğim kefenimdir, Susum fermandır....Kanımız aktı frat gibi,Kürdistana haykırın.Biz esareti istemeyiz,Yüze gülmekle Goristanı,) cümleleri bunun delilidir.

Bu itibarla bu sanıkda kürtçülük faaliyetine iştirak eden diğer sanıklar gibi müstakil bir kürdistan kurulması yolunda gayret gösteren şahıslardan birisidir.

20- Sanık FADIL BUDAK:

Aşağıda arz edecegimiz deliller bu sanığında müstakil bir kürdistan devleti kurması faaliyetlere bilfiil katıldığını isbat etmiştir.

a)Sabık ve Sakıt Adnan Menderese Diyarbakır belediyesi tarafından fahri Hemşehrilik payesi verilmesi üzerine bu hareketi protosto etmek gayesile bir telgraf kaleme almış ve bunum Nazmi Balkes vasıtasile çektirmiştir.Bu telgraftaki cümleler kürt olmayan bir kimseye hükumet başkanıda olsa fahri Hemşehrilik tevcih etmenin kürt menfaatlerine zarar verecegi fikrini ifade etmektedir.

b) Yine sanık bundan önceki sanıklar bölümünde izah edilen Millet vekili Asım Eren'e bir sual takriri üzerine çekilen telgrafa imza koymuş ayrıca kürtçülük propoğandasında bulunan ve ileri Yurt Gazetesindeki bir şiirinden dolayı tevkif edilen Musa Antere bir telgraf çekmiş bu telgrafında;(Şarkın şerefli evladı seninle iftihar ediyoruz) demek suretiyle kürtçülük davasındaki niyetini ve bu yolda çalışanlara karşı minnet ve şükranları ifade eylemiştir.

c) 27/Temmoz/1959 Tarihinde Diyarbakırda Musa anter ve diğer bazı şahıslarla oturdugu sırada kürtçülük davası ve faaliyeti hakkında konuşulmuş ve sanık konuşmasında davanın milli bir dava oldugunu buna iştirak edenin herşeyi hatta ölümü bile göze alacagını,Civar köylerde ve kasabalarda bu davaya inanmış Milyonlarca insanın bulundugunu halkın,Göçebelerin bile Diyarbakır havalisinde bir kürt devleti kurulacagını söylediklerini açıklamıştır.Bu sırada Edip Ağbeyin hediyesidiye kitap dagıtılmıştır.(Yasin Gültaş'ın raporu)

d) Yine sanık tarafından Cemil yıldırıma yazılan 3/10/1959 Tarihli mektupta,Örfi Akkoyunlu ile Ziya şerefhanoğlu arasındaki kırgınlığın sathi ve dar bir sahaya münhasır oldugunu arkadaşlarına bu kırgınlığın yayılıp davalarına zarar getirmiyecegini izah etmiş ve kürtçülük davasının gerçekleşmesi yolundaki faaliyetlerinden olmak üzere çıkaracakları gazte üzerinden İstanbuldaki arakadaşlarının imtihanları bitince bir karara varacaklarını bildirmiştir.

e) Şahit Bilge Öc'alın ifadesine göre sanık Fadıl Budakda daima konuşmalarında kürt oldugunu,Ailesinin Türk ailelerine hiç bir zaman kötülük etmemesine rağmen Diyarbakırdan iki kere uzaklaştırıldığını söylemiştir.Ayrıca sanık ile Haydar Aksu konuşmaları sırasında Haydar aksunun Fadıl Budak'a (Fadıl sen istanbulu çok seviyorsun,Seni İstanbul elçisi yaparız)dediği ve vaki sual üzerine ayni şahsın (Canım kuracagımız kürt devletinin Türkiye elçisi olacak) cevabını verdigi anlaşılmıştır.

Bu durum muvacehesinde Sanık Fadıl Budak'ında kürtçülük davasını benimseyen ve müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda ki şahıslardan biri oldugu sübuta ermiştir.

21- Sanık HALİL DEMİREL:

Sanık Halil Demirel de kürtçülük davasını benimseyen Türklere karşı ağza alınmayacak derecede ağır sözler sarfeden faillerden birisidir.

a) Ziya Şerefhanoğluna yazdıgı;26/7/1959 Tarihli mektubunda aynen (Kıymetli mektubunuza büyük bir sevinç içinde kavuştum.Büyük heyecan ve zevkle okudum.Yakında daha heyecanlı haberler lütfedeceginizi yazıyorsunuz,Bu beni şimdiden büyük bir heyecan ve sabırsızlığa kaptırdı.Burada aşağı yukarı her gün Haci ağbey ve merkezimiz hastalarından olanlarla gezip tozuyoruz maşallah gençlerimiz istedigimizdende iyi,Fakat miktarca arzu edilen kadar değil.İleri Yurdun şekli yazılar günden güne hoşa gider şekilde burada elden ele gezen kimsenin başkası ile paylaşmak istemediği ziynet eşyası orada çalışan kahraman kardeşlerimize,agbeylerimize daha rahat çalışma imkanını sağlamak hepimizin borcu herkesin benimde ayni fikirde oldugum kanaatındayım. ağbey bu namussuzlar bizlere nedense düşman oldular.Şimdi daha iyi anladım.Ben şimdiye kadar onları hürriyetimizi elden almış düşmanlar olarak görüyordum.Fakat şimdi ise bizleri zerre kadar sevmeyen ve her türlü kötülüğü düşünecek kadar soysuz olduklarını gördüm.Hayret ediyorum,Dünya yüzünde bu kadar alçak bu kadar şerefsiz millet olurmu,Benim bildigim bir yeni müstemleke olarak kullanan bir milletin müstemleke milletine karşı bir düşmanlığı yoktur.Hatta menfaatı icabı yakınlık gösterenler ve onları kullananlar hiç bir zaman tahkir etmek hatta kendilerini sevdirmeğe çalışırlar.Ancak müstemleke olan millet onları sevmez.Her fırsatta onlara kötülük etmeğe çalışırlar.diğeri ise bunu af eder.Bunlar bize düşman,Bunlar bizi sevmeyen sanki biz onların hürriyetlerini elinden alan biz onların vatanında dolaşan her türlü hakaret onlardan gelir.sen kendini müdafaa etmeye kalksan vah vatan haini,Vah bis kürt vah,Vatan bölücü diye yine itham edilen sen olursun.Bunların ne mal olduklarını biliyordum.Halitalarının bu kadar inceliklerini burada bir kaç gün daha iyi anladım.Bir kaç gün için Kürt oldugumu bilmediler.Bir kaç gün içinde içlerinde yabancı olmadığına inanacak kürtleri kominist etmediler,Rus ajanımı etmediler, Bütün kürtleri namussuz,Hırsız,Vatan hainimi etmediler.Bu namussuzların bizler hakkında bilgi ve düşüncelerini anlamak için kürt oldugumu onlara ihsas ettirmeğe çalıştım.Ama tahammül edemedim Adiliğin,Alçaklığında bir derecesi var,Aman allahım aman,Onlara kürt oldugumu hepsinin anasını avradını kalaylıyarak söylemeye başladım.Şimdi tam tersine döndüler,Ağbey kürtler sevimli insanlar,Mert insanlar.Tabii orosbu çocukları bunları benim yanımda söyleyip bir arada iken bildiklerine devam ediyorlar.Pen onları Milliyetçilik hususunda dejenere olmuş zannediyordum,Meğer aldanmışım.Bir birlerini it gibi tutuyorlar.Bunlardan dejenere olan,Ahlak ve insanlık elindeki imkanlar bu kadar bu kadar bayagıca kullanan bir millet daha olacagını zannetmiyorum.Şimdi bizim ne komik bir hayat yaşadıgımızı anlıyorum.Yaşanmaz bu insalra arasında,Yaşanmaz bu orosbu çocukları arasında,Buna karşı biz ne yapıyoruz.Hiç ama hiç ancak ve ancak günde birimiz sadece hürriyete kavuşmamızı düşünüyoruz....) Görülüyorki bu mektup mahiyeti ve muhtevası itibarile sanığın kürtçülük davasının lideri durumunda olan Ziya Şerefhanoğlu ile muhaberede buluşdugunu Hürriyetlerine kavuşmak arzusunda oldugunu,Müstakil bir kürt devleti kurulmasını candan arzu ettigini açıkca belirtmektedir.

b) Sanık Yavuz Çamlıbel tarafından yazılan 16/9/1959 Tarihli mektup mühderecatı da sanığın Halil Demireli kürtçülük faaliyetlerindeki rolü ve azimle çalıştığını belirtmektedir.

c) Sanığın arama esnasında eşyası meyanında ele geçen bir manzaranın üzerinde yazılı (Evlerimizin önü bağlık bostandır.Kanımız size helaldır ey kürdistan) cümleleri sanığın niyetini pek ala göstermektedir.Ayni zamanda yine eşyaları arasında bulunan başlıksız şiirdeki şu cümleler calibi dikkattir.Ey felek,Felek hay zalim felek,Hani Kürdistan,Hanı o nakışlı burçlar,Ben minnetle olan cenneti senden istemem,Serbest ve hür olarak cehennemi tercih ederim. .....Yurdumdur benim güzel Kürdistan.....Başımıza kül dökelim,Ya devlet olalım ya ölelim. ya güzelce bir ölüm ya esaset ya matem.Çok yaşa yaşa her vakit kürdistan.

Görülüyorki bu sanıkda müstakil kürt devleti kurulması yolunda faaliyette bulunmuştur.

22- Sanık NECATİ SİYAHKAN :

a) Sanık hazırlık tahkikatı ifadesinde kürt devleti kurulması yolundaki faaliyetlere katıldığını samimi olarak açıklamıştır.Nitekim bu ifadesinde (Bu faaliyet kalkınma kisvesi altında kürtçülük ve müstakil bir kürdistan kurulmasını istihdaf eden bir mecraya döküldü. Bilhassa son zamanlarda çekilen telgraflar bende bu kanaatı uyandırdı.)demiştir.

b) Sanık Medet Yöş(Serhat)a yazdığı 18/8/1959 Tarihli mektupta;(Anlattığım şeylerden cesaret alarak çalışmamızı biraz daha hızlandırdı.Fakat bizim siverekte yapacağımız hiç bir şey kalmamıştır.Zira agacın kurdu agaca kafidir.Dükkanda oturdugum müddetçe gelen herkese İstanbuldaki seninle olan aşkımızı anlattım.Hepsi beni haklı buluyor) demiş ve 26/Temmoz/959 tarihli ikinci mektubunda; (Her gün bütün dostlar bir araya geliyoruz,Bütün dostlar aşk söhbetinde,Allah herkesi sevgilisine kavuştursun,Gayet şanslı oldugumuz taraf memleketimizde aşık olmayan yok) tarzındaki beyanları sanığın kürtçülük davası yolunda çalıştığını göstermektedir.

c) Sanık Necati Siyahkana diğer sanık Yavuz Çamlıbel tarafından yazılan ve eşyaları arasında ele geçen 2/8/1959 Tarihli mektuptaki;(Kardeşim İstanbul ve Diyarbakırda cereyan eden hadiselerin aksülameli mühitlerimizde çok büyük olmuştur.Yaptığım temaslarda neticenin memnuniyet verecegi oldugunu bilhassa müşahade ettim.Buralarda havalar çok iyi,sizin taraflardaki hava daha sıcak ve daha samimidir.Kardeşim burada çok iyi ağbey ve arkadaşlar mevcut onlarla temas halindeyiz.Onlar vasıtasile halkla temas edip dayaya halka indirmek arzusunda ve hatta kararındayız.Sizler ne yapıyorsunuz daha ne gibi iyi havadisler var....Anlıyan bilen velhasıl bütün vatandaşlara hürmet ve muhabbetler.)cümleleri sanığın diğer sanıklarla temas halinde bulundugunu ve onlardan malumat aldığını göstermektedir.

d) Niğde Millet vekili Asım eren'e çekilen telgrafa imza koymasıda sanığın diğer arkadaşları ile hemfikir oldugunu gösterir.Hülasa sanık Necati Siyahkandam müstakil bir Kürt decleti kurulması yolunda faaliyet göstermiştir.

23- Sanık ABDURRAHMAN EFEM DOLAK:

Abdurrahman efem dolakda müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda ileri decerede faaliyet gösteren ve Diyarbakırda kürtçülük propoğandası yapmak maksadile neşredilen ileri yurt Gaztesini çıkaran ve bu gazteyi gayelerine hizmet edecek her türlü yazıları çoğaltıp dağıtan kimselerden birisidir.

Şöyleki:

a) 6/Temmoz/1959 günü Diyarbakırda ileri Yurt Gaztesi idarehanesine giden Yasin Gültaş ile konuştukları sırada,Kürtlere Türklerin yaptıkları zülumları saymış ve asırlardır köylü dayının topragını ekip biçtigini efendilerin İstanbul plajlarında keyif yaptığını söylemiş ve sözlerine devamla artık yeter,Felek birazda yüzümüze gülsün demiştir.Bu arada gaztesinin pahalıya mal oldugunu,amma gayelerinin para kazanmak olmadığını,icab ederse Don ve gömleğini satacagını beyan eylemiştir.Bu konuşma tarzı sanık Abdurrahman Efem dolak'ın müstakil Kürt devleti kurulması yolundaki azmini bariz bir şekilde açıklamaktadır.(Yasin Gültaş Raporu No:3)

b) Sanık Abdurrahman Efem Dolak 1959 Senesinde İstanbula gelmiş kürtçülük davasının ileri gelenleri olan Ziya Şerefhanoğlu,Örfi Akkoyunlu gibi şahıslarla muhtelif temaslar yapmış ve ileri Yurt Gaztesini daha mükemmel bir şekilde çıkarılmasını temin maksadile para yardımı talebinde bulunmuş ve vaat almıştır.Sanık abdurrahman efem dolak,Bu temaslarında ileri Yurt gaztesinde intişar eden Kımıl başlıklı yazı sebebile Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde diğer sanıklara izahat vermiştir.Ayni zamanda bu toplantıda Ziya Şerefhanoğlu tarafından Ahmet Muşluya tercüme ettirilmek üzere Rumca Broşür verilmiştir.6/9/1959 günü Ahmet Muşlu,Ziya Acar ve sanık bir arada bulundukları sırada (Benim için allah ve peygamberden sonra Mustafa Barzani gelir,Başka kimseyi tanımam,Şayet liderlik iddiasında bulunan olursa yüzüne vurun düşürün biz davanın kölesiyiz,Beyiyiz,Daimi olarak en basit kimseleri dahi efendilerimiz olarak kabul edemeyiz.Demiştir.Bu sözleri ile davayı benimsedigini belirtmiştir.

c) İstanbulda bulundugu sırada avrupa kürt talebeler cemiyetinin 4 ncü kongre kararlarını Ziya Şerefhanoğlundan almış hemen hemen bütün sanıkların eşyaları arasında bulunan kürtçülük faaliyetlerinin milletler arası veçhelerinden,Irak hükumetinin ve General Abdulkerim kasımın lider olarak kabulü ile mutlak surette desteklenmesi ve orta doğuda müstakil bir kürdistan kurulmasından bahseden bu yazı ve kararları dagıtmıştır.Sanık her ne kadar sorgusunda bu kararları Ziya Şerefhanoğlundan almadığını iddia ediyorsada mezkur yazı kendi eşyaları meyanında bulunmuş ve el yazısı ile yazdığı anlaşılmıştır.İstanbuldaki temasları sonunda 5/Eylul/1959 Tarihinde ileri Yurt Gaztesine bir telgraf çekilmesine yol açmıştır.Bu telgrafda 4/9/1959 tarihli yeni sabah gaztesinin 29/8/1959 tarihli ileri yurt gaztesine atfen yayınladığı kürtçe şiiri gerek san'at ve gerekse ilmi bir lisanla terennüm edişi biz kürt gençlerini oldukça mütehassis etmiştir.denmiştir.

d) Mehmet ali demir tarafından sanık Abdurrahman Efem dolak'a gönderilen 11/Ekim/1959 tarihli mektupta üzerinde durulmaya deger bu mektupta ki (.....Siz büyük şahsiyetlerden idealistlerden,ağbeylerdensiniz ki) cümlesi sanığın adeta davalarının tahakkukunda lider olarak tanındığını göstermektedir.Ayni şahıs mektubunda (Ağbeyim amansız metanet ve mücadelenizin bir gülme,Cehalete karanlığa galip geleceği ve bir volkan gibi fışkırıp bir güneş gibi ortalığı aydınlatacağı hülasa o kimsesiz tabirlerimizde Memo,Haso)diye hitap ettiğiniz masum zavallıları bir mucize [illegible] muazzez huzurlu hayatın,Medeniyetin seviyesine yükseltecek

ve bundan dolayı atlarınızın altın,Maltın yaldızla değil,Nurla kainatın ebedi bahasına idealist insan aşıkları diye yazılacağı tabidir.)sözleri sanığın kürtçülük faaliyetinde bulunduğunu açıklamaktadır.Mektupta devamla okuldaki bir toplantıda bir arkadaşının kürtçe şarkı söylediğini kendisininde İstanbul Kürt Radyosu diye ajans şeklinde neşriyat yaptığını Menedersin Amerika seyahatini Kürtçe anlattığını sonrada Cigerhundan bir gazel okuduğunu yazmakta istikballerini kurtarıp haklı olduklarını davalarına canla başla sarılacağını söylemektedir.Mektup Kül olarak Mehmet Ali Demirin Sanık Abdurrahman Efem Dolak'a davalarına inandığını föqtermekte ve efem Dolak'ın bu gaye ile çalıştığını tesbit etmektedir.

e) Sanık Efem Dolak sahibi bulundugu ileri Yurt Gaztesinde kendisi ile ayni gaye etrafında toplanan ve faaliyetlerde bulunan Musa Anter'e iş vermiş ve Musa Anter ileri Yur Gaztesinde Şark ve Garplılık kisvesi altında Kürtçülük prppoğandası yapmış ve müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda halk şuurunda uyandırma hareketlerinde bulunmağa çalışmıştır.25/Mayis/1959 Tarihli İleri Yurt Gaztesinin nushasında ne biçim ev sahibiyiz köyümüze jandarma gelir bize bağırır hatta döğer memur gelir diksinir,Begenmez maaş alır ama kendi vazifeli değil de mecburi hisseder ne tuhaftır ki bu davetsiz misafirler şeklindeki cümleler onların kötü düşünce ve niyetlerinin tezahürleridir.

f) Vartoda dava vekili Sabri Sever tarafından sanığa yazılan mektuptaki not kendilerinin niyetlerini belirtmesi bakımından önem taşımaktadır.Burada (Bu arkadaşın gaztesi içine imzamla şunların yazılmasını rica ederim.Sabri bey bu gazte bizimdir.onu yasatmak idealistlerin müzaheretine bağlıdır.Bir çok abone kaydetmenizi bekleriz.)demektedir.İleri Yurt Gaztesinde yayınlanmak üzere gönderilen ufuktaki yıldız Memo isimli şiirlerde mahiyetleri itibarile sanıkların gizli faaliyette bulunduklarının birer ifadesidir.Bu şiirlerden bazı pasajlar,

Bütün varlıklardan parlak,Daima tapılan hak karanlık geceye şafak desem ifade edemem size,Hoş olmaz zikretmek,Gelmedikçe yüz yüze,İster istemez,Beklemeliyiz bu gün yıldızı,asıl iyi Ruhlu şahsiyet sahibi isek eğer kurtulmak gerek,Kan ağlayan içimizden ve devrin düşkünler üstündeki yürekler acısı baskı ile belasından,Doğacaksın elbet bir daha alev gibi fışkırarak hakkımsen yıldızım sen,Sana açılmış elimiz,Can ne kadar güzel ve serin ve yeşil ve beyaz bulutlarla gölgelenen bahçesinin taze kırmızı gülleri ümidim varki çıkıvereceksin bulutlar arasından,Şimşek çakar gibi,Silkinip zülum tozlarından,Cümleleri sanıkların hürriyete ve istiklale kavuşma arzularını belirtmekte ve yeşil beyaz kırmızı olarak kabul ettikleri bayrağın bir gün bulutlar arasından şimşek çakar gibi dalgalanacağını ümit etmişlerdir.

g) Sanık Müstakil bir kürt devleti kurmak yolundaki gayelerinin tahakkukunu temin maksadile Molla Mustafa Barzani ile bizzat temasa geçmek istemiştir.Bu maksatla Irak Elçiliğinin yardımını talep etmiş muvaffak olamayınca kaçak olarak Irak'a geçmeğe teşebbüs eylemiştir.Bu husus 7 nci Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesine ait 19/Aralık/1959 gün ve 959/932 Sayılı dosyalarile sabittir.Görülüyorki sanık Abdurrahman Efem Dolak dış tesir ve yardımların faydalı olacağına inanmış ve bu şekilde bir harekete tevssül etmiştir.

h) Sanığın eşyaları arasında bulunan ve Kürdistan Demokrat partisinin beyannamesi onun gayesini münakaşasız kabul etmekte faaliyetinin bariz bir delili olarak sayılmaktadır.Viyanadan gönderilen bu beyannamedeki cümleler calibi dikkattir ve sanığın Dış teşkilatlarmada temasın bulunduğunu başka bir yönden göstermektedir.

j) Sanık hakkında bütün bunlardan ayrı olarak aleyhindeki en büyük delillerin biride 27-30/Ekim/1959 Tarihinde İstanbul Meserret otelinde Örfi Akkoyunlu ve Sait Elçi ile yaptığı konuşmalardır;Teyple tesbit edilen bu konuşmalarında sanık efem dolak noktai nazarını şu şekilde izah etmiştir;Bizi bu hususta tenkit edenler benim hakkımda bile mektup yazarlar.Bize Yol göstersinler desinlerki şu şekilde daha fazla kürtlüğe yardım ediniz.Ben bunlardan başka birşey istemiyorum şimdi ben size birşey söylüyecegim faaliyetlerimiz hakkında arkadaşlar arasında bir teşebbüs vardır.Pirisi Ankarada Ziraat Bankasında 85636 Numaralı hesap açılmıştır.Bu ilk olarak bizi mahkemeye verdikleri zaman teşebbüse geçilmesile olmuştur.Nakdi bir ceza olursa yahut hapse düşersek bu dava ugrunda muzdarip bir hale düşenlere yardım etmek için ayda beş lira olsun,2,5 lira olsun fakat arkadaşlara yazmak hepsini haberdar etmek lazım.İkinci birşeyde şirket kurmayı düşünüyor arkadaşlar,Şirket kurmak hissesi ilkin 500 Lira sonra 200 Sonra 100,Ben dedim 50 Lira olsun çünkü bizim arkadaşların hepsi fakirdir.Şimdi bunada bir isim takmak için yani bu şirket ne iş yapacak şirketin şu işi olacak Gıda maddeleri alacak nakliye işleri yapacak,Tabi bunların hepsini yaparken tartarken alırken şöyledir böyledir diye propoğanda yapacak hatta bu arada Ankara,İstanbul ve Diyarbakırda arkadaşlar nasıl görüşlerse bir matbaa açmayıda düşünecekler) sanık bu konuşması ile Kürtçülük davasının yürütülmesi için lüzumlu olan paranın temin edilmekte oldugunu söylemiştir,ve Beyan tarzı ilede tıpkı Şevket Turanın Ankarada evinde yaptığı konuşmalardaki fikirlerini aynen benimsemiş olduğunu belirtmiştir.

k) Diyarbakır toplu basın mahkemesinin 19/7/1961 gün ve 61/1 Esas sayılı vazifesizlik kararı ile gönderilen ve sanıklar hakkındaki dava ile birleştirilen dosyanın tetkikinde Diyarbakır C.Savcılığı 13/Mayis/1959 gün ve 959/536 Esas,59/217 Karar sayılı iddianamesinde Diyarbakırda Münteşir ileri Yurt aztesi sahibi ve muharriri sanık Abdurrahman Efem dolak ile yazı işleri Müdürü Canip Yıldırımın Niğde Mebusu Asım Eren tarafından Irak'ta cereyan eden hadiseler dolayısile mukabelei bilmisil mevzuunda Millet meclisine verilen önergeyi bahis konusu ederek çıkardıkları ileri yurt gaztesinin 13/Nisan/1959 tarihli nushasında 3 ncü sütunda (Demek istiyorki) ve 4 ve 5 nci nushalarda tevil ihtimalleri 5 nci sütunda Hodrimeydan başlıklı yazılarla 14/4/ 1959 Tarihli gaztede şarkta ne uşak ruhu ne gizli emel var,Bu ne pehriz bu ne lahana turşusu, Asım Eren'in mukabelei bir misil akisleri ve bilmemişim başlıklı yazılarda 16/Nisan/1959 tarihli ayni gaztede mukabelei bilmisil başlıklı yazıda ,18/Nisan/1959 Tarihli nushada şarkılının niyeti gizli değildir,ve pardon başlıklı yazılarda 20/Nisan/1959 tarihli nushada Türkçülükte yasakmı başlıklı yazıda 21/Nisan/1959 tarihli nushada Amada muharriri bak başlıklı Dicle imzalı 22/Nisan/1959 tarihli nushada 7000 Senelik şiarımız Dicle başlıklı yazıda 23/Nisan/1959 tarihli nushada Remel başlıklı Delal imzalı yazıda,25/Nisan/1959 tarihli nushada Atatürkün izindeymiş başlıklı Dicle imzalı yazıda,27/Nisan/1959 tarihli nushada Kürtçülük mevzundaki neşriyat men edildi başlıklı yazıda,Irak mülahazası ile Milli duyguları zayıflatıcı propoğanda yapıldığı, ileri sürülmüş ve her iki [illegible] T.C.K. nun 142 nci maddesinin 3 ve 6 [illegible]

cezalandırılması talep olunmuştur.

Bu iddianame her iki sanığın ve ileri Yurt gaztesininde devamlı bir şekilde gayelerinin tahakkukunu temin maksadile neşriyat yaptıklarını göstermektedir.Diyarbakır toplu Basın mahkemesince her ne kadar sanıklar hakkında bu isnatlardan dolayı beraet kararı verilmiş isede vaki temyiz üzerine temyiz mahkemesi 4 ncü ceza dairesi 1/12/1959 gün ve 13681 sayılı ilamları ile beraet hükmünü sanıkların aleyhine bozmuş mahkemece bu bozma ilamına uyulmuş bilaharede vazifesizlik kararı ile mahkememize tevdii olunmuştur.

Hülasa: Sanık Abdurrahman Efem dolak'ında ileri derecede kürtçülük faaliyetinde bulundugu müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda gayret sarfettigi sübuta ermiştir.

24- Sanık MUSA ANTER:

Sanık Musa Anter müstakil kürt devleti kurulması yolunda azimle çalışan ve büyük bir rol oynayan kimselerden birisidir.Bu sanık Diyarbakırda münteşir ileri Yurt gaztesinde yayınladığı bir çok makalelerle geniş halk kitlelerine hitap etmek fırsatını bulmuş ve müstakil bir kürt devleti kurulması yolundaki düşünce ve fikirleri ve hareketleri halk şuurunda yer etmesini temine çalışmıştır.Sanıklardan avukat Ziya Şerefhanoğlu,Musa Anterin faaliyetlerindeki muvaffakiyeti sezmiş ve kendisine keşide ettigi 5/Eylul/1959 Tarihli telgrafında bütün masrafları kendisine ait olmak üzere Gazi isimli bir gazte çıkarılması için teşebbüse geçilmesini istemiştir Ayrıca Sanık Abdurrahman Efem Dolak (Benim kürtçülük faaliyetim Musa Anter ile başlar)demek suretiyle bu sanığın göstermiş oldugu faaliyet ve müessiriyeti belirtmiştir.Şimdi Sanık Müstakil bir kürt devleti kurmak yolundaki faaliyet ve gayretleri arz edilecektir.

a) Bütün sanıklar gayelerinin tahakkukunu temin maksadile Amerika Birleşik Devletlerinin yardımını sağlamayı düşünmüşler ve muhtelif yollar aramaya başlamışlardır.Bu arada Stevensonun Türkiyeye gelişini fırsat bilen sanıklar kendisi ile temas etmek,Konuşmak istemişler ve İstanbulda Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesindetoplanarak hareket tarzlarını kararlaştırmışlardır.derhal Diyarbakırdan telefonla Musa Anter aranmış kendisine talimat ulaştırılmıştır.

b) Sanık Musa Anter TEGE ilaç fabrikasının Güney doğu Anadolu RÖPrezantörlü olması sebebile Diyarbakır dahil Hakkariye kadar olan bütün bölgeleri gezmek ve buralarda faaliyet göstermek imkanını kolaylıkla bulmuştur.Her gittigi yerde gayelerinin tahakkuku için çalışmış ve Avni Doğan'ın kürtçülük mevzuunda yazılmış olan muhtelif yazılarını köylülere izah etmiş ve onlarda müstakil bir kürt devleti kurmak düşüncesinin uyanmasına çalışmıştır.Nitekim sanıklardan Şevket Turan hazırlık tahkikatı ifadesinde (Bazı Fakihlerin yurt dışında hazırlanarak memleketimize sokuldugunu ve Türkiyede maksatlı propoğandaların yapıldıgını ben Musa Anterden işittim demekte ve sanığın ben nereye gitsem Milli emniyet peşimde en iyisi fakihleri gönderiyoruz,Onları Milli Emniyetin takip edecek hali yok,Fakihler cigerhundan şiir ve manzumeleri gazel halinde halka öğretmek suretile icrai faaliyet ediyorlar.Bazı fakihlerede Irakda hicazet alanların lise mezunu addedilerek askerliklerini yedek subay olarak yaptıklarını telkin etmekteyiz.diye ilavede bulunmuş ve sanık Musa anterin hatta kendisine cigerhundan iki şiir yazdırdıgını bunlardan birisinin isminin bukuje oldugunu açıklamıştır.Sanık Musa anter Şevket Turanın bu ifşaatını bir takım hocaların komünistlik propoğandası yaptıklarını ölü Şemsettin Günaltay ve Cemil Sait Barlas'a atfen söylemiştim,Demek suretile tevile kaçan bir ikrarda bulunmuştur.

c) Sanık Musa Anter 27/Temmoz/1959 günü Diyarbakırda bir kahvede Rahmi Özkan,Fadıl Budak,Necip Budak,Oğuz Üçok,Cevdet Metin ve yasin Gültaş'ın hazır bulundugu biranda konuşması sırasında (Bizim bu davamız milli bir davadır,Buna iştirak eden her şeyi göze alır hatta ölümü bile bizim şimdi civar köy,Şehir ve kasabalarda davamıza inanmış Milyonlar var,Ama çok çalıştık,Eskiden dicle gaztesini çıkarırdık,Bilmece gibi yavaş yavaş herşey kuvamına girdi bu hale geldi,Şimdi siz hazıra konacaksınız,Ama sizde çok çalışmalısınız,Mesela Muş Müftüsü gibi,Kıbrısda Rumların davalarını papazlar halletti,Bizdede Molla ve müftülerin çok yardımları oluyor.Hele Muş Müftüsü fevkalade geçenlerde bana bir adam göndermişti.Geldi benim Musa Anter oldugumu anladıktan sonra getirdigi haberi söyledi.Geçenlerde Nemrut dağlarına gitmişdim orada çadırda göçebeler var onlara sordum.Kürtmüsünüz türkmüsünüz? cevap olarak yahu kürt kaldı işte Diyarbakır havalisinde kürt devleti kuruluyor,Bizde oraya gidecegiz demiştir.) Görülüyorki bu sözler Musa Anterin ne decere ileri bir faaliyet gösterdiginin delilidir.(Yasin Gültaş Raporu no:3)

d) Sanık Musa Anter şahsi temas ve faaliyetlerinden ayrı olarak ileri yurt gaztesinde Müstakil bir kürt devleti kurulmasını temin ve halkda bu tarzda bir fikir uyandırmak maksadile seri halinde fıkra ve yazılar yazmış ve şark ve garplılık kisveleri altında propoğanda yapmıştır.İleri yurt gaztesindeki bu fıkra ve yazılardan başka sanığın arama esnasında eşyaları arasında bulunan bütün yazı ve fıkra müsveddeleri de ayni gaye için kaleme alınmıştır bunları teker teker okumak ve tahlil etmek zaman alacagından yüksek hey'etinizce karar verilmeden önce okunacagı düşüncesile vaz geçilmiştir.

e)Sanık Kürtçülük davasının tahakkukundaki rolünün kendisinin Diyarbakırda tevkif edilmesi üzerine Muhtelif şahıslar tarafından çekilen telgraflar belirtmektedir.Nitekim bu telgraflarda sanığa açık ve bazende zımmi bir tarzda kürtçülük davasındaki faaliyetinin takdirle karşılandıgını yılmaması gerektigi yazılmakta ve kendisine cesaret aşılanmaktadır.

f) Sanık Musa Anterin Diyarbakırdan yazmış oldugu 22/6/1959 Tarihli mektuptaki (.....Benim burada olmam lazım kadın kapris ve hikayelerine kulak asacak ne zaman ve nede vakit müsaittir.Benim daha dokuz aydır ayrılığım 12-13 sene hatta ebediyyen ayrı kalanlar ne desin) cümleleri davaya ne derece inandıgını ve benimsedigini belirtmektedir.

g) Yine sanık Musa Anterin Medet Yöşe yazmış oldugu 20/10/1959 Tarihli mektupta ileri Yurt Gaztesi sahibi Abdurrahman Efem dolak'ı gayelerinin tahakkuku için hafif ve hatta çok hafif buldugunuonunla bu işi yürütemiyeceklerini bu sebeple MEZEPOTAMYA isimli bir gazte çıkarmak istedigini söylemeside faaliyetlerini kafi görmedigini dahada ileriye götürmek istedigini göstermiştir. Sanık Musa anter hakkında açıkladıgımız bu delillerden başka şahsi deliller dosyasında daha birçok delil mahiyetindeki vesikalar yüksek hey'etinizce görülecektir.Bu itibarla sanığın Türkiye hudutları içinde müstakil bir kürt devleti kurulmasına matuf

ileri derecede fiil ve hareketlerde bulundugunun kanaatına varılmıştır.

25- Sanık CANİP YILDIRIM:

Sanık Canip yıldırım Diyarbakırda Müstakil bir kürt devleti kurulması yolundaki propoğandaları yapmak ve halk şuurunda bu düşünceyi uyandırmak maksadile Diyarbakırda çıkarılan ileri Yurt gaztesinin mes'ul müdürüdür.Bu gaztede yayınlanan yazıların ne maksatla yayınlandığını bilmemesine imkân yoktur.Mitekim arzedecegimiz hususlar bunu belirtecektir.

a) İleri Yurt gaztesinde yayınlanan (Doğulu genç kardeşlerimize selam)Başlıklı yazıdaki bu gün Türkiye doğunun bir isviçresi olmak yolundadır.Tarının bu mes'ut isviçresinde daha şimdiden Türk,Kürt,Arap,Çerkez ve laz kardeşliği müslüman,Hiristiyan Hürmetkarlığı kurulmuştur. bu gün Türkiyede yaşıyan bu kardeş milletler arasında gelişen menfaat ve kader birliği vardır denilmektedir.Sanıklar Türkiyede ya müstakil bir kürt devleti kurmak veyahut muhtelif federe devletler meydana getirmek istediklerini belirtiklerine göre isviçre misal olarak anıldığına nazaran yazıda müstakil olmasa bile federe bir kürt devleti kurulması istendigi tebarüz ettirilmektedir.

b) Sanık Canip Yıldırım eşyaları arasında bulunan muhtelif yazılarında ayni fikri müdafaa etmekte ve Türkiyede federe devletlerin kurulmasını arzuladığını açıkca belirtmektedir Buna misal olarak sigara kutuları üzerine yazmış oldugu yazılar misal olarak gösterilebilir.

c) Sanık Ziya Şerefhanoğlu canip yıldırıma keşide ettigi 4/9/1958 Tarihli telgrafda (Hak ve hürriyetlerimizin istirdadı ugrunda giriştiginiz mücadele)demek suretiyle sanık Canip yıldırımın kürtçülük faaliyetlerinin takdirde karşıladıgını göstermektedir.

d) Avrupa Kürt talebe cemiyeti toplantılarına iştirak eden ve faaliyette bulunan Hüseyin Saritaş'ın sanık Canip Yıldırıma hitaben yazdıgı 30/5/1960 Tarihli mektupta üzerinde durulmağa değer(.....Bizim kürtlerden ne habor hala bir birlerine iftira atmaklamı meşgüller ağaları bir tarafa atarak tarihi hadiselere ayak uydurarak bizzat yeni kürt manevraları faaliyetlerini Türkiye haricinde teşkilatlandırmış vaziyettedirler.Türkiye dahilinde sizler gibi kıymetleri arkadaşlara güveniyoruz.Korkmayın arkadaşları hapse atan veya benim gibi sorgu ve sualsiz hudut harici edilen cenabet deryası tarihe göçtü.Hayatlarını milletleri ve insanlık için hakir göreb insanlar safında olmak zül değil şereftir.Yeni Anayasada kürtçe tedrisat(Mektep,Radyo neşriyatı her nevi gazte ve mecmua neşri,Caranti altına alınmalıdır.Yoksa yeni Şeyh sait bir yeni koçkir,Bir yeni dersim,Bir yeni Cazi muhammet veya Barzani hadisesi çıkabilir..) cümleleri niyetlerini pekala açıklamaktadır.

e) Fadıl Budak tarafından sanık Canip Yıldırıma yazılan 3/10/1959 Tarihli mektupta (Örfi ve Ziya ağbeylerle görüştüm aralarındaki gerginlik yalnız kendilerine mahsus dar bir sahada kalıyor,Arkadaşlar arasında hiç bir hizip ve gerginlik yok,Müsterih olabilirsiniz.)Cümleleri sanıklar arasında haberleşme oldugunu ve gizli bir teşkilat kurduklarını göstermektedir

f) Sanığın eşyaları arasında ele geçen değerli kardeş başlığını taşıyan yazıda ilgi çekicidir.Bu yazıda müstakil bir kürdistan kurulması yolunda nasıl çalışılması gerektigi,Şimdiye kadar yapılan çalışmaların başarı gösterememesinden alınacak dersler oldugunu,Kürdistanın kuruluşu için sadece münevver olmanın yetmiyecegi halkla beraber halk arasında halk için çalışmanın şart oldugu,İran,Irak ve Suriyede böyle çalışmaların artık büyük siyasi kuvvetler haline geldikleri açıklanmakta daha doğrusu yazının başında söylediği gibi her zaman milletlerin kurtuluşuna sebep olmuş sistemli çalışmaların faydaları hakkında bilgi vermektedir.Kanaatımızca bu sanıkda bundan önceki sanıklar gibi müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda faaliyet ve gayret göstermiştir.

26- Sanık MEHMET BİLGİN:

Sahık Mehmet Bilgin,Her ne kadar kendisinin bir subay oldugunu,Hiç bir zaman memleketi parçalayıcı bir fikre sahip bulunmadığını,Bunun bir iftiradan ileri gidemiyecegini,Kıt'a hayatı zarfında aşırı derecede çalıştıgını ve böyle bir faaliyete zaman ayrımasının imkanı olamıyacagını ileri sürmüş ve namına Ankara Ziraat Bankasında açılan hesabın fakir talebelere yardım maksadile açıldıgını esasen daha önce bu hesapta parası bulundugunu,Üniversitede okuyan şarklı gençlerden bir kaçının bayramda kendisini ziyarete geldiklerini,Bu arada fakir talebelere yardım mevzuunu açtıklarını,Açlıktan bir talebenin vefat ettigini,söylediklerini yaratılışı icabı iyiliği sevdiginden bu kimselere ziraat bankasında bir hesabım var mavcut olan 150 liramı size bağışlıyayım dediğini,Onların ise bu hesaba istiyen kimselerin yardım yapmasını teklif ettiklerini ve kendisinin de kabullendigini,Gerek Şahabettin Septioğluna ve gerekse Şevket Turanın yazdıkları mektupların ve İstanbul Meserret otelinde vaki konuşmaların kendisini enterese etmiyecegini bildirmiş isede:

a) Sanık Mehmet Bilginin 30/Ağustos/1959 tarihinde Şahabettin Septioğluna yazdıgı mektuptaki cümleler sanığın açıkca müstakil bir kürdistan kurmak yolunda faaliyet gösterdigini ve diğer şahıslarla devamlı teması oldugunu göstermesi bakımından mühimdir.Sanık mektubunda aynen:(Verdiğin malumat için ne kadar teşekkür etsem azdır,Şüphesizki en çok muhtaç oldugumuz şey samimi ve karşılık beklemeden çalışmaktır.Bunu yapan en makbul olandır.Miktarı az dahi olsa böyle kimselerin mevcudiyetini duymak memnuniyet bahştır.Mülahazat hanesini açık bırakmak şartiyle.buradaki faaliyetler fena değil,Bir çok kimselerin ısrarı ile namıma bir hesap numarası açıldı.Maksat Gaztedekinin aynıdır.Ne kadar süratle miktar yükselirse o kadar çabuk yol alabiliriz,Bu hususta faaliyet sana racı olsa gerek,Tabii istanbul için,Melik bey Erzuruma, Şevket bey ise Diyarbakıra gittiler,Vahdettinde diyarbakır,Elazığ ve köy seyahatından döneli epeyi oluyor.Banka numarası için faaliyet sahası hepimiz için mümkün oldugu kadar geniştir. icab eden yerlere mektup yazıyoruz.)demektedir.Görülüyorki sanık adına Ziraat bankasında yeni bir hesap açılmıştır.Eski hesabına fakir talebelere yardım ismi altında bir para toplanması mevzu bahis değildir.Samimi ve karşılık beklemeden çalışmak istiyen ve gayenin tahakkukuna yardım edecek kimseler birliğe davet edilmektedir.Ankaradaki faaliyetin iyi oldugu,Şeyhsaidin Torunu Melik Frat'ın Erzurumda,Şevket Turan'ın Diyarbakırda,Vahdettin isimli şahıslarla birlikte çalıştıkları açıklanmakta ve bankadaki hesaba para yatırılması istenmektedir.

b) Sanıklardan Şevket Turanın Şahabettin Septioğluna yazdığı 27/7/1959 tarihli mektubuda sanık Mehmet Bilginin faaliyetlerini ve gayesini belirtmesi bakımından ayrıca üzerinde durulmağa değer mahiyettedir.Şöyleki: Bu mektubunda Şevket Turan: (Dün gece mehmet beylerle Nazim ağbeylere gitmiştik,Yeniden iki karar aldık,- Mehmet bey namına Ziraat bankasında bir hesap açtırıyoruz ve numarayı ehli iman dostalara bildirecegiz,Herkesin gücünün yettigi kadar beş liradan Beş bin liraya kadar,Mürüvvete endaze olmaz ne verirlerse versinler o para o hesap numarasında birikecek ve indelhace matlup olan yere harcanacak,bu bir teberrudur.- Bu şık bir şirket olacak,Her hissedar 100 Liradan aşağı olmamak şartile bir ortaklık tesisine gidilecek bunuda yakın dostlara bildirecegiz.Her şahıs yani bize güvenen her şahıs bu işe ortak olacaktır.Ne kadar çoğalırsa işimiz o kadar yoluna girer.Cima gibi bir tesis kurmak fikrindeyiz.Yakında size bu iki teşebbüsün cari numaralarını bildirecegiz.Atalet ve Miskinlik faide vermez, er meydanıdır bu,Kendini bizden sayanlar azami hisse ile bize katılırlar.Bu iş bizi nisbeten muvaffakiyete götürecek zannındayım) demektedir.Hakikat halde sanık Mehmet Bilgin adına Ziraat bankasında açtırılan hesabın müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda girişilen faaliyet için lüzumlu parayı temin maksadına matuf oldugunu Şevket Turanın yukardaki mektubu bariz bir şekilde ortaya koymaktadır.

c) 27/10/1959 Tarihinde İstanbul Meserret otelinde Abdurrahman Efem Dolak,Sait Elçi ve Örfi Akkoyunlu arasında geçen ve teyple tesbit edilen konuşmalarda da sanık Mehmet Bilgin adına Ziraat bankasında bir hesap açıldıgı ve para yardımı yapılması mevzubahis edilmiştir.Bu konuşmanın 15 nci sahifesinde Abdurrahman Efem Dolak,- Şimdi ben size birşey söylüyeyim,Faaliyetlerimiz hakkında.Arkadaşlar arasında şöyle bir teşebbüs var.Birisi Ankarada Ziraat Bankasında 85636 Numaralı hesap açılmış bu ilk olarak bizi mahkemeye verdikleri zaman teşebbüse geçilmiş nakdi bir ceza olursa yahut hapise düşülürse bu dava ugrunda muzdarip bir hale düşenlere yardım etmek için ayda beş lira olsun,2,5 Lira olsun verilmesini arkadaşlara yaymalı.İkinci bir şey,Arkadaşlar bir şirket kurmayı düşünüyor,Şirketin hissesi ilkin beşyüz lira sonra İkiyüz lira,Sonra Bin Lira,Ben 50 Lira olsun çünkü bizim arkadaşlar fakirdir dedim.Kurulucak şirket gıda maddeleri alacak nakliye işlerini yapacak,tabi bunların hepsini yaparken,tartarkende,Alırkende söyledir böyledir diye propoğanda yapacak,hatta burada,Ya Ankarada ya İstanbulda,Diyarbakırda arkadaşlar nasıl uygun görürlerse bir matbaa açmayıda düşünecekler demiş,Sait isimli şahıs ise -Mehmet beyin Ankaradaki adresini istiyorum.Mehmet namına mı olacak hesap numarası o size gelen Burhanettinin kardeşidir,Çok mazbut bir adamdır diye söylemiş,Bundan sonraki konuşmalarında ise Abdurrahman Efem dolak :Mehmet Bilginin cebecideki ev adresini ve ziraat Bankasındaki hesap numarasını söylemiştir.Bu şahıslar arasındaki konuşma kül olarak tetkik edilip manalandırıldıgında sanıkların Devletin birliğini bozmağa,Hakimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını ayırmağa matuf faaliyet gösterdikleri anlaşılmaktadır.

d) 27/10/1959 Tarihinde Ankarada Şevket Turanın evinde Şevket Turan,Abdurrahman,Haydar, Kartal ve Şahabettin arasında geçen konuşmada sanıklar müstakil bir kürdistan devleti kurmak ve devletin birliğini bu şekilde bozmak yolundaki faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için mücadele yollarını tesbit etmişlerdir.Böylece işi propoğanda safhasından çıkarmışlardır.Bu konuşmada sanık mehmet bilginle ilgili olan kısma gelince: Şahabettin Septioğlu gayenin tahakkuku için ne gibi gayret sarfedilmesini anlattıktan sonra sözlerine devamla - Ali Rıza efendi, Selahattin efendi,Şevket Ağboy sen ve ben Melik veya 100 kişi daha Türkiyede mevcut 14 milyon kürdü iknaya,kandırmağa imkanımız varmı.Pek ala mademki bizim 14 Milyon kürdü 100 veya 200 kişi ikna etmeğe imkan bulamazken bir selahattin efendi veya bir Ali Rıza efendi,Bir eşref bilmem kimi yola getirmesile bu iş halledilir.Ali Rıza Asan veya Hüseyin bu davaya kasten ihanet ettigi zaman alnın ortasına kurşunu yerse öbürü ister istemez sükut edecek,Yola gelmese bile bu gün hangisi bu dava için beş lira feda edebiliyor demiştir.Şevket Turan-İşte Mehmet namına bir hesap açtırdık diye söylemiş,Şahabettin Septioğlu- Bırak mehmet beyi ağbey o paradır.Karşılığı yok buraya para verecek karşılık alacak.affedersin hangi birimiz çıktıkda yahu al şu 100 Lirayı banu bu gazteyi üç senelik abone yap,Gel dedik.Bu dava yalınız Ali Rıza efendi ile halledilmez.Ali Rıza efendi istediği kadar çırpınsın,Bakın dönüp dönüp teşkilat istiyoruz.Kanaatımca organize etmek mevkiinde olan şahısların evvel emirde bir teşkilat sahibi olması lazım.demiştir.Böylece Sanık Mehmet Bilginin Devletin birliğini bozmağa ve hakimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını ayırmağa matuf fiilleri işlediği neticesine varılmıştır.

Buraya kadar saydıgımız şahıslar ki Şevket Turan,Naci Kutlay,Ali Karahan,Koço Elbistan Yavuz Çamlıbel,Mehmet Ali Dinler,Yusuf Kaçar,Ziya Şerefhanoğlu,Medet Yöş(Serhat),Hasan Lütfi Akkuş,Örfi Akkoyunlu,Selim Kılıçoğlu,Şahabettin Septioğlu,Sait Elçi,Sait Kızıltoprak,Yaşar kaya,Faik Savaş,Haydar Aksu,Ziya Acar,Fadıl Budak,Halil Demirel,Necati Siyahkan,Abdurrahman Efem Dolak,Musa Anter,Canip Yıldırım ve Mehmet Bilgin haklarında isnat olunan müstakil bir Kürt devleti kurmağa matuf faaliyetler sübuta ermiştir.

Kendilerine ayni suç isnat edilen diğer şahısların durumuna gelince:

1- Sanık Nurettin Yılmaz:

13/Eylul/1959 Tarihinde Avukat Ziya Şerefhanoğlunun tertip ettigi Gazi orman çiftliğindeki toplantıya iştirak etmiş ve bu toplantıda avukat Edip Altınkaraya keşide edilmesi kararlaştırılan telgrafa imza koymuştur.Abdurrahman Efem dolak'ın Irak'a geçmesi için yardımda bulunmuştur.Fakat hakkında elde edilen deliller mahkumiyeti için kafi görülememiştir.

2- Sanık ESAT CEMİLOĞLU:

Sanık 4/Ekim/1959 günü Emirgânda Ziya Şerefhanoğlunun evinde tertip edilen ve kürtçülük davasınındevletler arası durumu ile yapılan faaliyetlerin teşkilatlanması ve para temini mevzularındaki konuşmaya iştirak ettigi,Ayrıca Ziya Şerefhanoğlunun Şevket Turanın Ankara Gönçpalas otelindeki konuşmalarında hazır bulundugu,Anlaşılmış isede bu toplantılarda kendisinin konuşmaları sarih olarak tesbit edilemediği ve hakkında başkaca delil bulunmadığı anlaşılmaktadır.

3- Sanık FERİT BİLEN:

Bu sanığın Diyarbakırda münteşir İleri Yurt gaztesinin sahibi Abdurrahman Efem Dolakla konuştugu ve abdurrahman Efem dolak'ın kendisinden matbaası için yardım talep ettigi anlaşılmış isede; Diğer toplantılara iştirak ettigine ve müstakil bir kürt devleti kurulması yolunda faaliyette bulunduguna dair bir delil bulunamamıştır.

4- Sanık MUSTAFA DİREKÇİOĞLU:
Sanık Mustafa Direkçioğlunun ileri Yurt gaztesi sahibi Abdurrahman Efem Dolak'a daha iyi bir matbaa satın alabilmesi için çalıştığı,ve Avrupada kürtçülük faaliyetinde bulunan Hüseyin Adıgüzel isimli şahsı Ziya Şerefhanoğlu ile birlikte Avrupaya gönderdiği ve diğer sanıklarla münasebet ve temaslarda bulundugu iddia edilmekte isede; Mahkumiyeti için kafi delil elde edilememiştir.

5- Sanık FEVZİ AVŞAR:
Bu sanığında 25/Ağustos/1959 Tarihinde Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde yapılan ve Şark Vilâyetlerinden gelecek talebelerin kürtçülük davasına bağlanmaları için ihdası düşünülen Büro mevzuunda konuşulan toplantıda hazır bulundugu,Hüseyin Adıgüzel ile mektuplaştıgı ve ayrıca Yavuz Çamlıbel,Ziya Şerefhanoğluna hitaben yazdıgı 28/7/1959 tarihli mektupta Halis Yokuş ve Fevzi Avşar ile birlikte yaptıkları temasla gövde gösterisinde bulunduklarını ifade etmiş ayrıca Asım Erene ve Canip Yıldırıma çekilen telgrafları imzalamış isede; Bu deliller kendisinin mahkumiyeti için kafi görülememiştir.

6- Sanık HASAN ULUS:
4/Ekim/1959 Tarihinde Avukat Ziya Şerefhanoğlunun evinde kürtçülük meselesinin istikbâli mevzuunda vaki konuşmada hazır bulunmuş,19/Ekim/1959 Tarihinde Şevket Turanın kasımpaşadaki evinde Selim Ağlıçoğlu,Şahabettin Septioğlu ve şeyh diye anılan Tahir Tutan ve Ahmet Muşlunun iştirakleri ile yapılan toplantılarda hazır bulunmuştur.Ayrıca 22/10/1959 tarihinde sanakı Hasan Ulus kendisine ait evde Şevket Turan,Şahabettin Septioğlu,Selim Ağlıçoğlu ve Ahmet Muşlunun konuştukları şahit Ahmet Muşlunun raporlarından anlaşılmış isede; Sanığın bu toplantılardaki konuşması sarih olarak faaliyetini belirtmedigi ve diğer başka delillerde aleyhinde bulunmadıgı cihetle mahkumiyeti için kafi delil olmadığı neticesine varılmıştır.

7- Sanık NAZMİ BALKAŞ :
Asım Eren'e çekilen telgrafa imza koymuş,C.H.P.Meclis gurubuna çekilen telgrafa Kürt gençleri adına ibaresini yazmış,Diyarbakır Belediye Reisine Adnan Menderese Fahri Hemşehrilik verilmesini protosto maksadile çekilen 17/10/1959 Tarihli telgrafı imzalamış,Avukat Canip Yıldırıma çekilen telgrafa imza atmıştır.Ayrıca Ahmet Muşlunun raporundan da anlaşıldıgına göre (Çingenelerin bile Devlet kurmak istedikleri bir zamanda Kürtlerin pasif kalamayacaklarını ifade etmiş isede; Mevcut deliller mahkumiyet için kafi sayılamamıştır.

8- Sanık HÜSEYİN OĞUZ ÜÇOK:
Diyarbakır Belediye Reisine keşide edilen 17/10/1959 tarihli telgrafa imza atmış,23/11/1959 günü Yasin Gültaş ile yaptıgı konuşma sırasında Ayzenhovere varlıklarını göstermek için yapılması lazım gelen hususlar hakkında beyanda bulunmuş,27/7/1959 tarihinde Musa Anter tarafından Diyarbakırdaki yüksek kahvede tertiplenen ve kürtçülükle ilgili mevzularda konuşulan toplantıya iştirak etmiş isede; Bu hareketlerin mahkumiyeti için yeter delil sayılamamıştır.

9- Sanık MEHMET NAZIM ÇİĞDEM:
10/Kasım/1959 günü Şevket Turanın evindeki toplanıda hazır bulunduga bu esnada vallahi kardeşim ben koministtim.Aleni konuşuyorum.Propoğandasını yaptıktan sonra ve beni propoğanda esnasında yakalayamadıktan sonra suç teşkil etmez şeklinde beyanda bulunmuş ve şevket Turan tarafından Şahabettin Septioğluna hitaben yazılan mektupta nazımında hazır bulundugu toplantıda karar alındığı,bahsedilmiş isede; Bu deliller kafi görülememiştir.

10- Sanık FEVZİ KARTAL:
Diyarbakırda münteşir ileri yurt gaztesi müsebbiplerinin tevkif edilmeleri üzerine kendilerine telgraf çekilmesini Koço Elbistan ile birlikte Şevket Turan teklif ettiği,15/Eylul/1959 günü çekilmesi kararlaştırılan telgrafa kürt gençleri yazılmasının tabii bir hal oldugunu söyledigi,Ankara Cöngpalas otelinde Ziya Şerefhanoğlunun tertip ettigi toplantıya katıldıgı anlaşılmış isede; Kürtçülük mevzuundaki faaliyetleri kesin olarak sübuta ermemiş ve elde edilen deliller kafi görülememiştir.

11- Sanık MEHMET AYDEMİR:
5/9/1959 Tarihinde İleri Yurt gaztesinde ve bilahare Niğde Millet vekili Asım Erene çekilen telgrafa imza koymuş ve ayrıca sanık Necati Siyahkana yazmış oldugu 6/12/1958 tarihli mektupta (Tabii nedemek istedigimi anladın,Fazla birşey yazmak doğru degil)ibaresini kullanmış isede bu deliller kafi sayılamamıştır.

12- Sanık EMİN KOTAN:
Sanık Emin Kotan 17/9/1959 tarihli Ziya Şerefhanoğluna yazmış oldugu mektupta (Bütün Dünya tarihlerinde şan veren Adalet ve cesaretile NOSSİRE VANİ Adilin hafidisiniz) dediği ve bu sözlerile Ziya Şerefhanoğlunu takdir ve tebrik ettiği,Ahmet Muşluya hitaben yazdıgı 29/10/1959 tarihli mektupta (Cenabı hakka şükürler ettimki selametle avdet etiniz.) demek suretiyle Ahmet Muşlunun Irak'a gittigini bildigini açıklamış isede zikri geçen mektuplardaki imzaların kendisine ait olmadığı neticesine varılmış ve aleyhinde başkaca bir delil zuhur

etmemiştir.

13- Sanık ÖKKEŞ KARADAĞ:

İleri Yurt Gaztesi sahibi Abdurrahman efem dolak ile muhtelif vesilelerle konuşmuş ve onun kürtçülük faaliyet ve propoğandası hakkındaki sözlerini dinlemiş ve tesiri altında kalmış isede; Bilfiil gayelerinin tahakkuku için faaliyet gösterdiğine dair müsbet bir delil elde edilememiştir.

14- Sanık MUHSİN ŞEVATA:

Sanık Muhsin Şevata hayvan ticareti ile iştigâl ettigi cihetle şarkın muhtelif bölgelerini gezmiş ve halkla temas imkânını bulmuştur.28/11/1959 Tarihli Adnan Menderese hitaben yazdığı mektupta Kürt halklarının tanınmasını talep etmiştir.1958 Senesinde Şam'a gitmiştir. Üzerinde kürtçe yazılmış şiirler bulunmuştur.Ayrıca eşyaları meyanında Şeyhsait ile Seyit Rıza isyanının esrarı başlığını taşıyan gazte tefrikası ve şeyhsait isyanına iştirak eden gönüllülerden mürekkep bir grup şahsın resmi bulunmuş isede; Mevcut delail sanığa isnat eden suçu işlediğine dair kâfi telakki edilmemiştir.

Irk mülahazasile Milli Duyguları yok etmeğe ve zayıflatmağa matuf faaliyette bulunmaktan sanıklar; Turgut AKIN,Sıtkı ELPİSTAN,Şerafettin ELÇİ,Mustafa RAMANLI,Mehmet ÖZER,Feyzullah DEMİRTAŞ,Cezmi PALKAŞ,Halis YOKUŞ,Ismet BALKAŞ,Sait BİNGÖL'ün durumlarına gelince:

Sanık Ziya Şerefhanoğlu tarafından Ankara Gazi orman Çiftliğinde tertiplenen 13/Eylul/1960 tarihindeki toplantıya iştirak eden ve bu toplantıda çekilmesi kararlaştırılan telgrafları bizzat imzalayan sanıkların müstakil bir kürt devleti kurulması yolundaki faaliyetlere bizzat iştirak ettiklerini ve ırk mülahazasile Milli duyguları yok etmeğe ve zayıflatmağa matuf faaliyette bulunduklarını ve bu maksatla toplantıda konuştuklarını teyit ve tevsik eden bir delile raştlanmadığı gibi arama esnasında bazılarının üzerinde bulunan vesikalar,Mahkûmiyetleri için kâfi sayılamamıştır.ve Gazi Orman çiftliğindeki toplantıya toplantının mahiyet ve gayesinin bilerek ve istiyerek katıldıklarına dair bir delil görülememiştir.

15- Sanık FETULLAH KAKİOĞLU:

Sanığın durumuna gelince:İleri Yurt gaztesinde yayınlanan Kımıl başlıklı yazı üzerine açılan dava münasebetile çekilen 5/9/1959 tarihli telgrafa imza koymuş,Ayrıca Niğde Millet vekili Asım Eren'e çekilen telgrafı daktilo etmiş ve keşide eden şahıs yerine Kürt gençleri ibaresini koymağ,Yasın Gültaş'ın 6/9/1959 Tarihli raporuna göre Yeni Sabah gaztesinde propoğandalarının yapıldığını,Bu işin beynelmilel bir hal aldığını Amerikada bir Büro açıldığını kendilerinin desteklendiğini söylemiş isede; Münhasıran telgarafa imza koyması,Kürt gençleri ibaresini yazması,Yasin Gültaş'ın raporu aleyhine kuvvetli bir delil sayılamamıştır.Bu itibarla sanığın isnat edilen suçu işlediğine dair kuvvetli deliller bulunamamıştır.

Türkiye hudutları içinde Müstakil bir kürt devleti kurmak gayesine matuf faaliyette bulunan ve suçları sabit görülen 25 Sanığa isnat olunan fiilin hukuki durumuna gelince:

T.C.K.nun 125 nci maddesi (Devlet Topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hâkimiyeti altına koymağa veya devletin İstiklâlini tenkise veya birliğini bozmağa veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayrımağa matuf bir fiil işleyen kimse ölüm cezasile cezalandırılır) hükmünü amirdir.

Görülüyor ki kanun vazıı bu suçu,

a) Devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hâkimiyeti altına koymağa matuf fiil işlemek,

b) Devletin iştiklâlini tenkise veya birliğini bozmağa matuf fiil işlemek,

c) Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayrmağa matuf fiil işlemek olarak üç grup halinde toplamıştır.Sanıkların fiillleri bölümünde izah edildiği veçhile sanıklar Türkiye Hudutları içinde müstakil veya federe bir kürt devleti kurmak gayesile T.C.K.nun 125 nci maddesinin devletin istiklâlini tenkise veya birliğini bozmağa,Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmağa matuf fiil işlemek hükmünü ihlâl etmişlerdir.

Şimdi bu hükümdeki Devletin İstiklâli,Devletin birliği ve matuf fiillerle nelerin kast dedildiğini izah etmek gerekmektedir.

a) <u>Devletin istiklâli:</u>

Devletler hukukuna göre bir devletin hiç bir devlete tabi bulunmaksızın kendi hudutları içinde siyasi,Adlî,İdarî,Harici temsil bakımlarından bağımsız olması devletin istiklâlini ifade eder.Bu sebeple Ülke veya bunun bir kısmı üzerinde manda,Himaye,Kapitülasyon veya benzeri tabiiyet hallerinin tesisine matuf hareketler devletin istiklâlini tenkis sayılacaktır.

b) <u>Devletin Birliği:</u>

Devlet kendini meydana getiren unsurlardan ülkesi üzerinde yaşayan milleti nezdinde sahip olduğu hakimiyet ile bir bütün teşkil eder.Bu bütünlük devletler hukuku alanındaki görüşlerine göre basit devlet,Mürekkep devlet yahut federasyon ve Konfederasyon halindeki devletler topluluklarıı içinde ayni önemi haizdir.

Devletimiz devletler arası alanda yek pare devlet yani basit devlet vasfını haizdir. Mülki taksimat tamamen idari bir mahiyette olup burada dahi merkeziyet sistemi ademi merkeziyetin mevcudiyetini hissettirmiyecek derecede müessirdir.Görülüyorki,Sınırları içinde Türkiye Cumhuriyeti bir bütündür.Türkiye Cumhuriyeti tek bir varlıktır.Devletler arası hukukda devletin birliğinden maksat,Devlet hükmi şahsiyetinin birliği olduğuna göre sınırlarımız içinde Türk devleti adı ile mevcut olan bu tek hükmi şahsiyeti çoğaltmak diğer bir deyimle mesela

Federe devletlerden müteşekkil bir federal devlet yaratmak Türk Devletinin birliğini bozmak demektir.

Halbuki; Federal devlette devletler arası münasebetler bakımından bir tek hükmi şahsiyet söz konusudur.Böyle olmakla beraber orada yek pare devletteki vahdet veya birlikten değil, Bir topluluktan bahsedilebilir.Hülasa: Vahdet veya birlik bakımından yek pare devletten federasyona geçmek maddemizdeki manada devletin birliğini bozmak sayılacaktır.

c) Matuf fiil işlemek:

T.C.K.nun 125 nci maddesi devletin şahsiyetine karşı cürümler babında yer almaktadır.Ceza hukuku müelliflerine göre bu suç bir tehlike ve şekli suç mahiyetindedir.Yani ceza Hukuku umumi prensiplerine göre bir suçun işlenebilmesi ancak neticenin istihsâline vabestedir. Halbuki; Ceza hukuku prensiplerinin bir istisnası kabul edilen tehlike yani şekli suçlarda neticenin istihsâli hiç bir zaman aranamaz.Maddedeki gayeye matuf her türlü fiiller matuf kelimesinin içinde mütalaa edilmelidir.Neticenin doğması ihtimali kâfidir.Bu fiilin içinde T.C.K.nun 171 nci maddesinin derpiş ettiği gizli bir ittifak mevcut olabilecegi gibi,Gayeye yöneltilmiş propoğanda ve hatta cemiyet kurulmasıda bahis konusu olabilecektir.Nitekim Sanıklar müstakil veya federe bir kürt devleti kurulmasını temin maksadile gizli bir cemiyet kurmuşlar bu cemiyetin nizamnamesini hazırlamışlar,Payragının hangi renkte olacağını görüşmüşler ve minyatür bayrak yaptırmışlar.Kendi arasında para toplamışlar,Gaztelerile müstakil bir kürt devleti kurulması fikrini halka aşılamışlardır.

Her ne kadar mahkemece bilirkişi olarak tayin edilen prafösor Faruk Eren raporunda: bu gayelere varmak için karşılıklı konuşmalarda maddi fiil görülemez.Sözle işlenmesi mümkün suçlar kanunumuzda propoğanda ifade olunmuştur.Denmekte isede,Ayni ehlivukuf gerek raporunun bir bölümünde ve gerekse eserlerinde T.C.K.nun 125 nci maddesinin bir tehlike ve şekli suçu oldugunu teşeddüs üzerinde bulunmamasını.Muayyen bir maksada matuf ve muayyen neticeleri tevlide elverişli fiilin işlenmiş olması halinde madde hükmünün tatbik edileceğini,Esasen neticenin husulünün şart olmadığını belirtmek suretile tezada düşmüşlerdir.Kanaatımızca matuf kelimesinde hiç bir zaman cebir unsuru aranamaz.

NETİCE VE TALEPİMİZ:

1- Yabancı devletlerin müzahareti ile devletin birliğini bozmağa ve devletin hâkimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmağa matuf suç işlemekten sanıklar; Nurettin Yılmaz,Esat CEMİLOĞLU,Ferit BİLEN,Mustafa DİREKÇİOĞLU,Fevzi AVŞAR,Hasan ULUS,Nazmi BALKAŞ,Hüseyin Oğuz ÜÇOK,Nazim ÇİĞDEM,Fevzi KARTAL,Mehmet AYDEMİR,Emin KOTAN,Ökkeş KARADAĞ,Muhsin ŞEVATA ve Fetullah KAKİOĞLU haklarında mahkûmiyetlerini gerektirecek derecede kâfi delil bulunmadığından takdiri mahkemeye ait olmak üzere BERAETLERİNE,

2- Irk mülahazasile Milli duyguları yok etmeğe ve zayıflatmağa matuf faaliyette bulunmaktan sanıklar Turgut AKIN,Sıtkı ELBİSTAN,Şerafettin ELÇİ,Mustafa RAMANLI,Mehmet ÖZER,Feyzullah DEMİRTAŞ,Cezmi BALKAŞ,Halis YOKUŞ,İsmet BALKAŞ,Sait BİNGÖL'ünde mahkûmiyetleri için yeter derecede delil elde edilmediği cihetle BERAETLERİNE,

3- Yabancı devletlerın müzahareti ile Devletin birliğini bozmağa ve devletin hâkimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmağa matuf suç işleyenler; Şevket TURAN,Naci KUTLAY,Ali KARAHAN,Koço ELBİSTAN,Yavuz ÇAMLIBEL,Mehmet Ali DİNLER,Yusuf KAÇAR,Ziya ŞEREFHANOĞLU,Medet YÇŞ (SERHAT),Hasan LÜtfi AKKUŞ,Örfi AKKOYUNLU,Selim KILIÇOĞLU, Şahabettin SEPTİOĞLU,Sait ELÇİ,Sait KIRMIZITOPRAK,Yaşar KAYA,Faik SAVAŞ,Haydar AKSU,Ziya ACAR, Fadıl PUDAK,Halil DEMİREL,Necati SİYAHKAN,Abdurrahman Efem DOLAK,Musa ANTER,Canip YILDIRM ve Mehmet BİLGİNİN bu suçu işledikleri kanaatına varılmakla haklarında T.C.K.nun 64 ve 125 nci maddelerinin tatbikine,Ayrıca As.M.U.K.nun 156 ve 353 Sayılı kanunun 132 nci,T.C.K.nun 31,33 ve 173 ncü maddelerinin uygulanmasını,suç teşkil eden bilcümle evrak,Kitap ve eşyanın T.C.K. nun 36 ncı maddesi gereğince müsadere edilmesine karar verilmesi istenilmiştir.

SAVUNMALAR:

1- Sanık Şevket TURAN:iddia olundugu gibi Şeyhsaitin oğlu Şeyh Ali Rıza Frat,1955 veya 1956 senelerinden bir gün evime misafir olarak geldi.Yemek hazır idi yemek yedi ve yarım saat kadar oturdu.Midesinden rahatsız idi ben Gülhane hastanesinde bulundugum için oradaki doktorlardan Dahiliye Mütehassısı Lütfi Vral'ı tavsiye ettim.Kendisi ile doktora gitmedim.Ondan sonra görmedim.8/Şubat/1957 günü iddia olunan konuşmaları yapmadım.Esasen Avşar isminde kimseyi tanımıyorum.Konuşmadığım için söylediğim iddia olunan ve Atatürk aleyhine müteveccih bulunan elfazda sarf etmedim.Şeyh sait ile ilgili bir suale muhatap olmadım.ve ona cevap vermedim.Aşiretler arasında dert ve gaye birliğinin bulundugu hakkında da hiç bir konuşma yapmadım.Dr.Bnb.Sabih Battalgazi Ankara Mevkii hastanesinde Hariciye Paş Asistanı olarak bulunuyordu kendisini maaş vesair ihtiyaçlar bakımından biz işe ettigimiz için tanıyorum.Aramızda hiç bir samimiyet olmamıştır.Bu bakımdan ifadesine atfen okudugunuz konuşmayı yapmadım.ve esasen ....yapamazdım.onun benim hakkımda bu şekilde konuşmasını bazı .....taleplerini is'af etmediğimden dolayı bana duydugu husumete hamlediyorum.8/Kasım/1958 günü iddia olundugu gibi Iraklı talebelerden .....ile hiç bir konuşma yapmadım.Şeyh sait ve onun mürütleri hakkında hiç bir beyanda bulunmadım.Keza onlara,Türk Milletini ima ederek iktisaden çökertmek için sabotaj yapılması icab ettiginin ve iddia olundugu gibi bizzat Orman yangını çıkartıp,Hastanede çam çerçeve kırmadım.Bunlar külliyen yalandır ve müretteptir.Ayrıca 10/Kasım/1958 günü Benim evimde Efem Dolak ve Nazım ismindeki şahıslarla beraber bir toplantı yapmadım....Bunların hiç birini kabul etmiyorum.Efem dolak ile Nazımı tanırım,Efem dolak hemşerimdir.Nazım ise Ankaradan tanıdığım bir şahıstır.Fakirdir.Her fakir insana yaptığım yardım gibi onada hastaneye geldiginde yardım etmek suretile tanıdım....Ayrıca 25/Ekim/1959 da iddia olundugu gibi hüviyetleri tesbit edilemiyen iki misafirim ile konuşmadım.ve davamızdan bahsetmedim....27/Ekim/1959 tarihinde Şahabettin Septioğlu,Şeyh Ali Rıza ve Abdurrahman ile toplantı yapmadım....Para temini hususunda konuşmadım.1954 veya 1955 senelerinde.....açlıktan mîdesi delinmek suretile

Dersimli bir ünviresitelinin ölmesi hadisesi fazlasile üzüntümü mucip olmuştu.Bu gibi fakir üniversitelilere.....yardım yapmak için Ziraat bankasında iddia olundugu gibi 85616 numarada bir hesap açılması mevzuunda Mehmet Bilgin ile konuştuk.Mehmet Bilgin bu hesabı kendi namına açtırmıştı.Bu hesaba para yatırılması için hiç kimseyi teşvik etmedim,kendimde para yatırmadım Mehmet Bilgini 1954-1955 senelerinde Mamaktaki A.B.C.Dairesinde vazifeli bulundugu sırada tanırım.18/Haziran/1958 de iddia olunan kayaş toplantısından malumatım yoktur.Esasen bu tarihte ben hasta idim ve hastanede yatıyordum.4/Ekim/1959 da Kurs için İstanbulda bulunuyordum...Gülhane hastanesine muayene ve tedavi için gelen ve bu vesile ile tanışdıgım Selim kılıçoğlu ile İstanbulda komşu bulunuyordum....Selim beyin hemşehrisi bulunan ve bilahare tanıdıgım Ahmet Muşlu ile tanıştım....Bir müddet gezdikten sonra yine Ahmet Muşlunun teklifi ile sizi bir hemşehrimin evine götüreyim dedi.ve hep beraber Ziya Şerefhanoğlunun evine gittik,Ben Şerefhanoğlunun çok eskiden beri tanırım.Diyarbakır orta okulda beraber idik....Gezmeye çıkarken ev sahibim bulunan Hasan Ulusda bizimle beraberdi.Ziya şerefhanoğlunun evinde iddia olunan konuşmalardan hiç birisi geçmemiştir.....Bunların hepsi uydurmadır.Ben Hasan ulusun evindeki bir odada şahabettin septioğlu ile beraber kira ile oturuyordum...Ahmet Muşlu sık sık bizim eve gelirdi ve her seferinde ben şahabettin ev sahibimiz Hasan Ulus ve bize bitişik evde oturan Selim Kılıçoğlu beraber olurduk,Ahmet Muşlu ,Zikrolunan raporunda bahsettigi konuşma mevzuunu kendisi yaratmağa çalışırdı.Fakat biz bu mevzu ile ilgili olmadığımız için mevzua iltifat etmezdik,Hatta bir ara Selim kılıçoğlu Ahmet Muşluyu bu sebepten kovdu ve ona hakeret etti.Selim kılıçoğlu ile ve yukarda ismi geçen şahıslarla 22/10/1959 da vaki oldugu iddia olunan toplantıda da liderlik mevzunda hiç bir konuşma sepketmemiştir....Bahsolunan rapor külliyen yalan beyanlarla doludur. İddia olundugu gibi 1959 senelik iznimi aldıgım zaman Diyarbakır,Mardin ve Batmanda seyahata çıktım.Batmanda bahsolunan Osman Gök hem enistem ve hemde kayınbiraderimdir.Nusaybinde kardeşim toprak mahsülleri ofisinde eksperdir.Bir diğer kardeşimde Diyarbakırda Öğretmen oldugu için sırf kendilerini ziyaret maksadile gittim.Osman Gök'ün dükkanında bahsolunan konuşmayı yapmadım.Nezir Bayram isminde kimseyi tanımıyorum.Ve onunla hiç bir konuşma yapmadım,Hariç memleketlerde de faaliyetimizden ve bunun varlığından bahsetmedim.Kadı mehmet ve onun oğlu Ali Cazi isimli hiç bir şahsı tanımıyorum. ve onlar hakkında hiç kimseye birşey söylemedim.Bahsolunan raporda beyanlar hilafı hakikattır.Şahabettin Septioğluna mektubu yazdıgımı kabul ediyorum. ....Yardıma çağırmak gayesine matuftur.....Ece 1959 Cep takvimindeki ibareler bana aittir.Gizli bir maksadım olsaydı bu malumatı kafamda hıfz ederdim.Bir yere yazmazdım...Evimde bulundugu ifade edilen gayıp aşiretler ve kızılhançer başlıklı makaleden haberim yoktur.Ben İstanbulda kursta bulundugum sırada evime gönderilmiş olabilir kim tarafından göbderildigini bilmiyorum. Aramada ele geçen Ünlü kavim,Öldürün,Baykuş ve şair Cigerhun hunun şiirleri Kürtçe yazılmıştır bu şiirleri nereden aldığımı bilmiyorum.....Şiirlerin mahiyetleri itibarile tahrik e dici ve galeyana getirici vasıfları yoktur. ...Hazırlık tahkikatı ifadesinde 9 Madde halinde sorulan Mubayın beyanlarına karşılık beyanlarının doğru olmadığını zabta nasıl geçtigini bilmedigini, yanlış olarak zabta geçtigini zannetigini ancak 6 ncı maddesinde(Ziya Şerefhanoğlunun Kürt olup,Kürtçe neşriyatı takip ettiği hakkındaki beyanım doğru olarak zabta geçmiştir.)şeklinde beyanda bulunmuştur.Mubayın beyanlar hakkındaki sorulara,Birşey söylüyemem,....Bu şekilde cevap vermek mecburiyetinde kalmış olabilirim.....Uyan ve var isimli şiirleri Ali Karahan için yazdım kendisi ile aramızda zıddiyet vardır.ve ifadelerinin uygun şartlar altında alınmayıp o şekilde beyanda bulunmak zarureti ile söylenilmiş sözlerden ibaret bulundugunu ve hakikatla ilgisi olmadığını beyan etti.Sanık Müdafii Avukat Osman Baysal Beş sayfadan ibaret 2/12/1963 tarihli müdafaanamesinde özetle; Müvekkilime isnat edilen suç hakkında toplanan deliller iki gruba irca edilmiştir: 1- Emniyet Raporları,2-Teyp vasıtasile tesbit edilen Bant konuşmaları ve evinde aramada elde edilen mektup şiir ve matbu kitaplar,

1- Emniyet Raporları: Emniyet Hizmet Reisliğinin 31/Temmoz/1959 tarihli Dahiliye vekaletine hitaben yazılan yazılı raporu....göz önüne alınarak; Çok mühim bir hususu ortaya koymuş bulunmaktadır.

a) Raporda her hangi bir faaliyet merkezi belirtilmemiştir...Müvekkilimin böyle bir merkezle alakası ve münasebeti hakkında en ufak bir emvare dahi mevcut değildir.

b) Kürtçülük faaliyeti bakımından malûm eşhas gösterilmemiştir.Buiki mühim faktörden mahrum ve suçun faillerini ortaya koyacak kimseler bulunmadığa açıkca anlaşılmaktadır..... Raporda ki aniden ve baskın şeklinde tevkifata girişilmesine dair teklife uygun tevkifata girişilmiş ve bu meyanda müvekkilimde baskına maruz kalarak sanık sıfatile huzurunuza getirilmiştir....Bu itibarla delil diye kabul edilen Emniyet raporları delil vasfından mahrum olup müvekkilimin mahkûmiyetine medar olacak mahiyeti yoktur.

2- Teyp,Şiir,Mektup ve kitaplar bahsine gelince: Bu kısımdaki suçun maddi unsuru sayılan hususlar hakkında bilirkişi sıfatile tetkikatta bulunan hukuk fakültesi Ceza hukuku Profösorü Faruk Eren Raporunda; 2 nci sahifede maddi fiil başlıklı kısmında T.C.K.125 nci maddesinin tatbiki için esas unsurun maddi bir fiile ihtiyaç oldugu belirtilmiş ve hemen arkasından bu gayelere varmak için karşılıklı konuşmalarda maddi fiil vasfının bulunmadığı ve sözle işlenmesi mümkün suçların kanununuzda propoğanda ile ifade olunduğu açıklandıktan sonra,Propoğandanın ihzari hareketler kavramına dahil bulundugu ve fakat cezai müstelzim sayılamıyacagı,125 nci maddedeki suçun işlenmesi için halkın alenen tahrik edilerek T.C.K.nun 125 nci maddesinin ana hükmü bulundugu ve bu maddeninde tatbiki için meydanlarda ve toplanma mahallerinde ahalinin alenen tahrik edildiği şartının bulunması icab ettigi,....Hususları sarahaten belirtildiginden bu raporun ilmi izahı karşısında müvekkilim hakkında tatbiki istenen 125 nci maddenin tatbik edilemiyeceği bedihidir.demekte ve sanık Şevket Turan tarafından işlenmiş ve kuvveden fiile çıkmış maddi bir fiil mevcut olmadığını,Cemiyet teşkil edilmedigi gibi edilmiş bir cemiyete intisap etmedigini ve propoğandada yapmadığını belirtmiştir.Müdafii mezkûr rapora deyinerek teyp ile tesbit edilen konuşmalardan netice çıkarmanın mümkün olmadığını münhasıran vesika ve konuşmalara istinat ediliyorsa T.C.K.nun 125 nci maddesindeki suça varmanın imkansız oldugunu ....Maddi suç unsurlarının yokluğu muvacehesinde sanık Şevket Turan'a ceza verilmesinin hukuk,Adalet,Hak ve nesafet kaideleri ile kabili telif olmadığını belirtmektedir.

Diğer tarafdan,T.C.K.nun 125 ve 64 ncü maddelerinin ihlâli suçu ile bir kimsenin mahkûm edilebilmesi için ayni kanunun 168 ve 171 nci maddelerine muhalefetin tesbiti lazım gelir bu maddelerde yazılı suçu işlemedikçe 125 nci madde hükmünün ihlali ve bu madde ile sanığın mahkemeye sevki kabili tasavvur değildir.diyerek.....Sanığın 168 nci maddede yazıldığı veçhile....Sanık hakkında her üç safhada toplanan delillerden ima yolu ile dâhi olsa sübut delili elde edilemediğini bu itibarla 125 nci maddenin sanığa tatbiki için mukaddem maddelerde maddi unsur olarak kabul edilen fiil ve hareketlerde bulundugu sabit olmadıkça mümkün değildir.demekte mezkûr kanunun 171 nci maddesinide tahlil ederek sanığın bir silahlı cemiyetle iktifak ettigine dair en ufak bir şüphe dahi mevcut bulunmadığından yine hakkında 125 nci maddenin tatbik edilemiyeceğini belirtmektedir.Müdafii Avukat Osman Paysal Mehaz İtalyan Ceza kanununn 104 ncü maddesine temasla izahlarda bulunup İtalyada bu maddenin bir dafa vaki ihlâli ile mahalli mahkemece mahkum edilen sanık hakkındaki kararı tetkik eden temyiz mahkemesinin aynen (Bu maddede muharrer cürmün matbuat,Neşriyat ve Konfrans suretile teşekkül edemeyip her halde ortada bir fiil mevcut olması ve o fiilinde umumi asayişi tehlikeye koyan icrai bir mahiyeti tazammun etmesi lazım gelecegi düşünülmeden mahkûmiyet kararı verilmesi yolsuzdur.) Beyanı ile bozduguhu ve bu içtihadı ortaya koydugunu belirtmiş bu içtihadın bu gün Bütün Dünya milletleri tarafından kabul ve tatbik mevkiine konuldugunu açıklamıştır.Sanığın mahkûmiyeti için delil olarak ileri sürülen bant'a temas eden müdafii Bant hakkında tetkikat yapmak üzere bilirkişi tayin edilen Radyo evi Baş teknisyeni Mehmet Gülbaş'ın raporunu altı madde halinde temas ederek bu altı maddede saraheten belirtildigine göre delil olarak bant'ın bir sanığın mahkumiyeti için asla mesnet teşkil edemiyecegi bilirkişi raporu ile meydana konulmuş bulundugundan sanık Şevket Turanın müsnet suçtan BERAETİNE karar verilmesini talep ve arz eylemiştir.

2- Sanık Naci KUTLAY: Hüseyin Adıgüzel'in bana hitaben yazdığı ve içerisinde kürtçe ibareler bulunan mektubu görmedim ve benim eşyalarım meyanındada zaptolunmamıştır....Bu mektup Ziya Şerefhanoğluna ait eşyalar meyanında bulunmuş oldugunu öğrendim...Karakösenin bir kazasında doktorluk yaptığım müddetçe muhitimin hüsnüteveccühünü kazanmıştım oradan tayin olup ayrılırken arkadaşlarımın ve beni tanıyanların üzüldüklerini tahmin edereim,Yavuz Çamlıbelde arkadaşlarım arasındadır.onunda böyle bir üzüntünün tesiri ile Şerefhanoğluna mektup yazması muhtemeldir.Halil Demirelin Şerefhanoğluna yazdığı (Naci agbey ve mezhebimiz hastaları) tabirini hangi sebeple kullandığını bilmiyorum....Ben her hangi bir mezhep müntesibi değilim.Bilahare tayinen Ankaranın Çamlıderesine geldim,Burada Ulus gaztesine sarılı bir halde bir paket aldım.Gönderenin isim ve adresi yoktu,Benim ismime hitaben yazılı idi içini açtığım zaman 4. ncü Kürt Kongereleri kararları adlı daktilo ile yazılı bir sahifeden ibaret bir büroşür gördüm.Bunu Emniyete götürerek şikâyet etmek istedim.Fakat....huzurumun kaçacagını düşündüm şikâyet kastile tanıdığım Millet vekillerinden bazılarına göndermek için bunu teksir ettim.Bilahare bu kararımdan vazgeçerek bunları yırttım.Karbon kağıtları muhafaza edilmiştir.

Pir Zenciye adlı şiirde kürtlerin durumunu zencilerle mukayese etmek mümkün değildir.Keza Cezayirli cemile adlı şiirde de Fransanın cezayirde takip ettigi politikayı protesto mahiyeti vardır.Bu şiiri yazdıgıma esef etmiyorum.

Nevyork Dış haberler C.l.SUZBURK Başlıklı yazı iddia olundugu gibi benim eşyalarım meyanında bulunmamıştır.Yavuz Çamlıbelin 5/12/1959 Tarihli mektubu.o sıralarda bilhassa Kasım Gülek ve Faik Ahmet Barutçunun Politika hakkındaki tezlerinden mülhem bir mektuptur....Hazırlık ifadesinin okunmasını müteakip sorulan soruya Sanık; Ben Halil Demirel ile sık sık gezmiş tozmuş değilim,....Kayaşta her hangi bir karar alınmış değildir.şeklinde beyanlarda bulundugu

Sanık Naci Kutlay;Kırk sayfadan ibaret müdafaalar dosyasında mevcut yazılı müdafaasını okuyup izah edip müsnet fiillerin mevcut olmadığını netiçeten (İnsan haklarının mana ve şümulü dairesinde ve tarihte bıraktıgı Türk Adaletinin emsali Adil kararlara yenisinin ve daha mükemmelinin eklenmesini inanıyor ve bu inançla müdafaamı son verip)beraetimi isterim dedi.

3- Sanıl Ali KARAHAN: Özetle usule deyinerek karşılaşmış oldugu her üç tahkikat safhasındaki iddiaların miktarının değişmesinin üsule aykırı bulunduğunu,....Yazıhanesinin kapısının açık bulunup tek oda olması dolaysile orada hiç bir gizli toplantının yapılamıyacagını ....Koço Elbistanın ve bilahare tesbit ettigim Yavuz Çamlıbelin ziyaretleri 1959 Senesinde o oldugu halde buna ait rapor 1958 Senesinde yazılmış olduguna göre aradaki tenakuz aşikârdır. Kürtçülük faaliyetinde bulundugum temamen hilafı hakikattır.Ben hiç bir şekilde serd olunan iddia gibi bir beyanda bulunmadım reddediyorum.İleri Yurt Gaztesinin ilân kısmında Mezepotamya adlı bir gaztenin çıkacagını okudum.Bu gaztenin....Kim tarafından çıkarılacagınıda öğrenemedim.Ziya Şerefhanoğlunu çok eskiden tanırım...Dört beş senede bir görüşürüz. Devlet şurasındaki bir müracaası için Ankaraya geldiginde....Ben kendisini konfor palas otelinde kaldığı odada ziyaret ettim.Peraberimizde Koço Elbistan ve Hasan Akkuş da vardı....İleri yurt gaztesinde çıkan kımıl başlıklı ve kürtçe neşredilen bir yazı mevzuu konuşuluyordu.Ziya Şerefhanoğlu kürtçe neşriyat yapılabileceği iddiasında idi,Ben ise ....Neşriyat yapamıyacaklarını söyledim bu arada aramızda münakaşa oldu...Bunun üzerine oradan ayrıldım.Hatta Koço Elbistana yolda otobüse gelinceye kadar bu fikri bir kerre daha söylüyerek bunların doğru şeyler olmadıgını ifade ettim.İşte konfor palas toplantısıda budur.Bu toplantı Ziya şerefhanoğlu hakkındaki iddia da münakaşadan bahsetmiştir....Benim için Kürtçülük faaliyeti ve fikirlerini serdeyledigim bir toplantı oluyor....Haşim Akın isimli hiç bir şahsı tanımam....Ali Rıza Frat her zaman karşımda bir siyasi rakipti,Bu rekabet 1957 seçimlerinde fiili safhaya intikal etmiştir.Bu bakımdan kendisi ile müştereken bir mesaimiz olamazdı.Hele memleketi parçalamağa matuf böyle bir teşebbüs benden sadır olamaz....Seçim propoğandalarında bizim herşeyimiz var, paşamız,bayyarecimiz şeklindede hiç bir beyanda bulunmadım.Netice itibarile kürtçülük faaliyetine bilfiil başlamış ve iştiruk etmiş oldugum yolundaki kanaat indidir....Bana isnat olunan fiilin yabancı devletler ile ve onların müzahareti ile ilgisi olduguna dair de bir iddia

sepketmemiştir.Müdafaasında sözlü olarak müdafaasını belirtip yazılı olarakda müdafaasını verecegini ve avukatı Turhan Ayatanın müdafaasını yapacagını belirtmiştir.Netice olarak müvekkili Sanık avukat Ali Karahanın BERAETİNİ talep etti,Sanık Ali Karahan da talebe aynen iştirak edip son söz olarak BERAETİMİ talep ederim dedi.

4- Sanık Koço ELPİSTAN: Müdafaasında özetle ben sorulan sualleri bildigim kadar cevaplandırdım.ve bunlar doğrudur.Gazi orman çiftliğinde bir toplantı değil bir piknik yaptık.Oradaxx adı geçen şahıslarla bazı konuşmalar yapıldı.Bu konuşmaların hakiki mahiyetini şimdi hatırlıyamıyorum. Diyarbakırdaki ileri Yurt gaztesi kımıl yazısı dolayısile mahkemeye verilmişti, Gazteyi müdafaa eden avukat Edip Altın akara müdafaayı deruhte ettigi için teşekkürü ihtiva eden bir yazıyı telgraf halinde avukata keşide eyledik.ve bende bunun altını imza etmekte beis görmedim...teli imza ettim.Efem Dolak Ankaraya gelmişti,Irak'a gidecegini bildirerek bunu temin için benden yardım edip edemiyecegimi sordu.Iraklı bir arkadaşımın tavsiyesi ile Efem Dolak ile beraber ateşeliğe gittik,Ahmet Bakırı bulup sorduk,Bir kaç gün sonra gelin bir cevap veririm dedi.Bir kaç gün sonra ugradık Ahmet Bakırı bulamadık.Ben Iraklı talebe arkadaşım Mehmet sadiden sordugumda Ahmet Bakırla görüştüklerini ve direk yardım yapamıyacaklarını...söyledi.Bu görüşmelerimizde iddia olundugu gibi kürtçülük mevzuunda bir konuşma yapılmadı.Evimizde yapılan Emniyet memurları tarafından vaki aramada daktilo ile yazılı Viyanadaki 4 ncü Kürt kongeresine ait teksir edilmiş Türkçe bir yazıyı bana gösterdi,Ben o yazıyı ilk defa görüyorum Biz üç kardeş bekar olarak bir odada kalırdık kardeşlerimin ve benim arkadaşlarımda anahtarın yerini bilirlerdi.Bu bakımdan evimize giren çıkan belirsizdi,Bu yazıların kim tarafından ve ne maksatla evimize getirilip bırakıldıgını bilmiyorum.Benim Kürtçülük faaliyeti ve bahusus hariçteki kürt talebelerin faaliyeti ile hiç bir ilgim yoktur.Üzerimde çıkan liste bir arkadaşa yardım yapmak maksadile tanzim edilmişti ve listeyi arkasında bir ilaç ismi oldugu için muhafaza ettim.Üzerimde çıkan zarf ve içindeki yazı yeni gün gaztesi müessese müdürü Haşim beyden alınmıştır.Fotokppisi çıkarılmak için Efem dolak alıp İstanbula götürdü,Fotokopisini mürekkepli olmadıgı için çıkartıramadıgından Haşim beye iade edilmek üzere bana vermişti bende Haşim beyi göremeden tevkif oldum.Zarf ve içindeki yazı üzerimde çıktı.Bunun başka hiç bir sebebi yoktur.Üzerimde fotoğraf çıkmamıştır.5/Ocak/1959 tarihinde her zaman ugradıgım Ali Karahanın yazıhanesine Yavuz Çamlıbel ile beraber ugramış olabilirim.ve onun nasihatlarını dinlemiş bulunabilirim.Fakat iddia olundugu gibi yazıhanede bir toplantı yapılmamıştır.ve Kürtcülük cemiyeti ve kürt devleti kurulması mevzuunda hiç bir konuşma geçmemiştir.Konfor palas ziyaretinde bende vardım.Ziya Şerefhanoğlu ile Ali Karahan arasında aksi kanaatlardan dolayı fikri bir münakaşa çıktı,Bu sebeple oradan Ali Karahan ile ayrıldık,Düraga kadarda ayni mevzuyu bana anlattı.....

5- Sanık Yavuz ÇAMLIBEL: Halil Demirel'e hitaben yazdıgım 19/9/1959 tarihli mektubu Naci Kutlayın D.P.Rakip bir şahıs olarak görüldüğünden Bolunun bir kazasına tayin edilmesi ile yazdım.Kastettigim şahıslar ve zihniyet D.P.İleri gelenleri ve zihniyetidir.Ziya Şerefhanoğluna yazdıgım 10/5/1959 tarihli mektupta dost ve kardeş İran Radyosunu dinledigini,.... havadis mahiyetindedir.Karsta da halk arasında parti kavgalarının (Karaköseде) ikinci bir Tutak hadisesine sebebiyet verecegi üzüntümü belirttim....Her gaztecinin tevkifi gibi Musa Anterinde tevkifine üzülmüştüm.Bu hislerimi belirttim.Birliğim Kars dışında ve Beş kilo metre mesafede oldugu için mektuplarımın elime daha çabuk geçmesini temin bahında avukat Turgut Artaç'ın adresini verdim.Bu mektuplarımda kürtçülükle ilgili....kasit ve mana yoktur.28/Temmoz/1959 Tarihli Ziya Şerefhanoğluna hitaben yazdıgım mektubumda Kars lisesinden yetişenler için bir toplantı yapılacaktı,Birde balo verilmesi düşünülüyordu.Kendimizi gösterecektik Cövde gösterisi olarak kastdettigim budur.İleri Yurt gaztesinin 17 davadan beraetine sevindigim bir hakikattır.Bizimle beraber olan büyüklerimin ellerinden öperim demekle C.H.P.sinden olanları kasdettim.İleri yurt gaztesile hiç bir ilgim yoktur.5/Ocak/1959 da Koço Elbistan ile beraber ve onun teklifile Ali Karahanın yazıhanesine gitmiştik,Orada iddia olunan kürt Milliyetçiliği mevzu bana sorulmamıştır.Yapılan aramada benim üzerimde ve eşyalarım arasında 6X9 Ebadında Molla Mustafa Barzaniye ait bir resim bulunmamıştır.Tutulan arama zabtında buna ait kayit yok ...Ben şahsen Türk ve kürt tefriki yapmam,Sanık Yavuz Çamlıbel 20 sahifeden ibaret olan yazılı müdafaasında olayların Sabık D,P. İdaresi tarafından mürettep oldugunu buna mütedair yazı ve beyanlarda bulunarak memleketin bahusus Şark bölgesinin sosyal şartlarına temasla bilahare hakkında iddia makamı tarafından tatbikini istenilen T.C.K.nun 125 nci maddesindeki Matuf bir fiil işlemek tabiri üzerindeki profösör Faruk Eren'in raporuna deyinip maddi fiil,Comiyet teşkili mevzularına temas ederek dört senedenberi memleketimizin başlıca konularından olan ve sun'i olarak ihdaş edilen bu davanın hukuki ve insani bir şekilde BERAETİMLE neticelenmesinde Türk ve Dünya efkarı umumiyesinde kardeşliğimiz bir defa daha tescil edilmiş olacaktır.Şeklinde belirtilip son sözü olarak beraetimi talep ederim.dedi.

6- Sanık Mehmet Ali DİNLER: Özetle müdafaasında Gazi orman çiftliğinde toplantı yapılmamıştır.Bir Piknik yapılmıştır.Bu pikhikte memleketi parçalayıcı ve umuma mahsus olan yerde kararlar almanın muhal bulundugu aşikardır.Bir kaç gün evvel Diyarbakırdan Ankaraya gelirken evvelce tanıdıgım Diyarbakırdaki avukat edip Altınakara ugradım.Kendisi ileri Yurt gaztesinin avukatı idi,Gazte ve mes'ullerinin beraet edecegini ve bu arada İstanbul ve Ankara gaztelerinin giristikleri kampanyanın yersiz oldugunu,Fakat efkarı umumiyeyide tatmin için müsveddesini kendisin yazdıgı bir tel çekilmesini benden rica etti,Bu teli Ankaradaki Şarklı arkadaşlar çekecekti ve meali itibarile memleket bütünlüğünün sınırsız ve imtiyazsız oldugu belirtiliyor ve davayı deruhte ettigi için kendisine teşekkür ediliyor ve ayrıca basının yaygarasıda tel'in ediliyordu.Piknikte bulunan arkadaşlar telin muhteva ve mahiyetini begenerek imzalarını koydular.Efem dolak Cizrenin köy ve mahallelerinin isimlerinin yeni baştan değişmesini bahsederek bunların eski ve yeni isimlerini benden istemiştir.Kendisi gaztecidir.Ben isimleri tesbit

ettim.Kendisine vermeden yakaladılar ve aldılar.

Bir gün Milli Kütüphaneye giderken Amerikan haberler merkezinin yanında yerde daktilo ile yazılı bir sahifelik bir kağıt gördüm aldım.Üzerinde Nevyork Times Dış haberler SUZBURK ibaresi vardı.Okumağa zaman bulamadım.Kitabın içerisinde unutmuşum arama esnasında bulundu. Cizredeki memurların tutumu üzerine bir şiir yazdım,Şiir Akrostiş mahiyetindedir.Suçla ilgili değildir.Eşyalarım arasında bulunan dertli bülbül isimli yazıda bana aittir.Yazının mahiyeti Cizrenin bakımsızlığını ve verilen sözlerin tutulmadığını belirtmektedir suçla ilgisi yoktur.

Sanık Mehmet Dinler sözlü olarak Müdafaasını yapıp üç sahifeden ibaret yazılı müdafaasında Şevket Turan Müdafii Avukat Osman Paysalın fikirlerine iştirak ettiğini aleyhinde delil olarak ileri sürülen vesikaların hiç birisinde T.C.K.nun 125 nci maddesinin lafzına ve ruhuna temas eden hiç bir hususun olmadığını,yapılan tahkikat sonunda ve tesbit edilen ifadelere göre müsnet suçla hiç bir ilgisi bulunmadığını belirtip eşyaları arasında bulunan müsnet suçun delilleri diye ileri sürülen vesikaların hiç birinin suçla ilgisi yoktur.Takdiri Yüksek mahkemenin nür ve adil vicdanına bırakıyorum.diyerek son sözünde suçla alakası olmadığını beraetine karar verilmesini istedi.

7- Sanık Yusuf KAÇAR: Müdafaasında bir diyecegim yoktur eski ifadeleri aynen tekrar ederim.Orada hakkımda lazım gelen sözleri söylemiştim.Müdafaam yine o ifadelerimdir.diyerek son sözünde bu suç bir iftiradır.Ben böyle bir suç işlemedim.Beraetimi isterim dedi.

8- Sanık Ziya ŞEREFHANOĞLU:Sanık;Hasan Adıgüzeli tanıdığını Almanyaya ihtisasa gittiğini oradan kendisine mektup yazdığını ve kendisine kürtçülük faaliyetinde bulunması ve kendisini tanıtması mevzuunda hiç bir talimat vermediğini,Hasan Adıgüzelin hareketinin kendisini ilgilendirmediğini,(K) Kürtlerdir,Koministler değildir.Yavuz Çamlıbelin 10/5/1959 tarihli mektubunu almadım.Münderecatını yeni öğreniyorum.Milli Emniyet bana gelen mektupları almış olması ihtimali dahilindedir.Yavuz Çamlıbelin diğer mektubunuda almadım.Muhteviyatını bilmiyorum, Halil Demirelin 30/6/1959 Tarih ve 26/7/1959 tarihli mektuplarını almadım mahiyetlerini bilmiyorum,Şimdi duyuyorum.Emin Kotanın 17/9/1959 tarihli mektubunu Ahmet Muşlu bana elden getirip verdi ben Emin Kotanı tanımam,Bana mektup yazması için bir sebep yok bir tertiptir. Canip Yıldırıma 4/9/1959 tarihinde tel çektim.Cayem C.H.P.in 14 ncü Kurultayına iştirak ederek Doğu kalkınması mevzuunda bir karar sureti vermiş,Bu kararını tasvip maksadile bu teli keşide eyledim.Telgrafta bahsettigim hak ve hürriyetlerimiz Demokratik hak ve hürriyetlerdir.ve müsnet suç ile ilgili değildir.Fevzi Kartal tarafından bana gönderilen 12/4/1959 tarihli mektubu almadım.Fevzi kartalı şahsen tanırım görüştüğümüz olmuştur.Hoham Ali Gazi ile mektuplaşırız kendisine Almanyadan bir araba göndermesi için ricalarım vardır.15/Ağustos/1959 da Emirgan gazinosunda Ahmet Muşlu ve Remzi Canyürek ile konuşma yapmadım.Ahmet Muşluyu tanırım diğerini tanımam ajan olduğunuda bilirim.Bahsedildigi gibi Türkiyede bir hareket yapılması zamanının Amerikadaki değişiklik zamanına getirilmesi lazımdır....şeklinde hiç bir konuşma yapmadım.Yasin Gültaşı tanırım,Yazıhaneme gider gelir,21/Ağustos/1959 günü yazıhanemde kendisile iddia edildigi şekilde bir konuşma yapmadım.Aldıkı mezkur tarihte mahkemeler kapalı olduğu için ben yazıhaneye inmem bu bakımdandax bu konuşma olmamıştır.Müretteptir.Ahmet Muşlu ile vaki olduğu iddia olunan konuşmamız neticesi ve belirttigim kanaat iddiası siyasi akideme temamen aykırıdır.Zira ben Antikominist bir insanım,...Bana kürtçe konuşmanın yasak olup olmadığını sormuşlardır.Kendilerine kürtçe konuşmanın yasak olmadığını söylemişimdir.Fakat her yerde kürtçe konuşun ve yeni gelen talebelere kürtlük siyasetinden bahsederek onları ürkütmeyin şeklinde bir tavsiyede bulunmadım.4/Eylul/1959 günlü Ahmet Muşlu ile emirganda buluşup Musa Antere çektigim telgrafın müsveddesini göstermedim.ve kendisinden Rumca bir Büroşürün tercümesini istemedim ve böyle bir Büroşür vermedim.27/Eylul/1959 günü Emirganda Ahmet Muşlu ile buluşmadım.Bahsedilen iddialarda bulunmadım.Esasen bu iddialar gülünçtür.16/Ekim/ 1959 tarihinde Yaşar Kaya ve Yasin Gültaş ile Başvekilin Diyarbakır Fahri Hemşehriliğini Protosto mektubu yazmadım.bu işle ilgilenmedim.Irak Başvekili Abdulkerim kasıma yapılan suikast sebebile bir telgraf çekmeyi düşünmüştüm,Fakat hat kapalı oldugu için çekilemedi.Bir mektup ile Ankaradaki Irak Büyük elçiliğine yazdım.Bunun müsnet suç ile ilgili hiç bir hususiyeti yoktur.Abdulkerim kasımı tanımam telgrafı acıma duyguma matuf olabilir.11/Eylul/1959 günü Temyizdeki bir işini takip için Ankaraya geldim.Hasan Akkuşla geldigim yanlıştır.Çiftlikte iddia olundugu gibi bir toplantı yapılmadı.Vakit geçirmek için bazı arkadaşla beraber çiftliğe gittik,...Bana atfedilen sözler nereden alınmıştır.iddianamede de müsnet gösterilmedigi gibi bu toplantıdan bahseden raporu okudum.Bunda da böyle bir iddia yoktur.Ben Türklerin 500 senedenberi Kürtleri istismar ettiklerini söylemedim.Keza diğer söylediğim iddia olunan sözleride söylemedim.Ancak o devrin açık bir hususiyeti vardı,Gayri meşru tasarruflarını haklı göstermek için halkı parçalamak gayesile Türk ve Kürt tefrikini onlar yapmış ve bu hususdaki propoğandayı onlar idare eylemiş ve arzu ettikleri neticeyede vasıl olmaya çalışmışlardır. Bu bakımdan bu hususları küllüyen reddediyorum,Yabancı devletlerden para aldığım ve muavenet gördüğüm hususlarıda temamen hilafı hakikattır.Toplantı olarak gösterilen çiftlik gezintisinde şimdi okundugu üzere tel keşide edilmiştir.Pu telde Irk tefriki ve ayırıcılık vasfı mevcut degildir.Diyarbakırda münteşir ileri Yurt gaztesinin yazarı Musa Antere bahsolunan teli çektim.ve bu telgrafda Lozan andlaşması ile Birleşmiş Milletler Anayasası ve insan hakları beyannamesinin bahşeylediği selahiyetlere istinaden Gazi isimli Kürtçe neşriyat yapmak bir gazte çıkarılmasını ve mali bakımdan destekliyecegimi belirttim.Diyerek olayla ilgili şahsi görüş ve fikirlerini açıkladı bu arada beraet eden ileri yurt gaztesine mütedair ilamı ve müstenidatını sundu.Kamuran Bedirhan ve Fariz Vanlı ile münasebetinin olmadığını,Eşyaları arasında zuhur ettigimx bildirilen kürdistan isimli Almanca Büroşürden haberinin olmadığını bunun polis tarafından yazıhanesine konulmuş/olduğunu bunu bilahare isbat edeceğini beyan etti.İlaveten İranda çıkan kürdistan isimli eski yazı ve İran Kürt lehçesile yazılı bir mecmuaya abone oldum dedi.Pu abonenin hikayesi ile birlikte mecmuaların gelmeye başladığını

Lehçesini ve lisanını anlamadığı için gelen mecmuaları bir tarafda biriktirdigini,ve okuyamadıgını,Yazıhanesinde bulunması sebebinin bu şekilde zuhur ettigini,iddia edilen eşyalar arama zabtına geçirilmedigini açıkladı.Eşyaları arasında bulundugu iddia edilen 40 maddelik Kürtçe yazılı vesaik ile İranda Kürt Milli meselelerinin veçheleri isimli Fransızca kitap zuhur etmemiştir.Bu iddiayı kabul etmiyorum.Keza Akedemik bir kürdistan isimli büroşürü aramada bulunamamıştır,zabıtta yoktur.Beyan hilafı hakikattır.Park otelde Irak Kültür Ateşeliğince verilen çaya gittim.Refik Hilmiyi tanımam,Toplantıda Medet Yöş ve Avukat Seniha hanımda mevcuttular.Refik Hilmi masaları ziyaret ediyordu,Bizim masayada geldi,Bu arada bir fotoğrafda çekildi.Hoham Ali Cazi Türkiyeye geldigi zaman Hüseyin Adıgüzel,Dr.Naci Kutlay ve şeyh ismailde mevcut oldukları halde bir fotoğrafımız çekilmiştir.....Mustafa Barzaninin 6X9 Ebadında bir fotoğrafı bende zuhur etmemiştir.Bu iddiayı kabul etmem arama zabtında yoktur.Ali Karahan ile konfor palasda görüştük,Bu bir toplantı degildi,Mevzu Kımıl şiirinin kürtçe neşri idi,Kürtçe gazte çıkarılabilirmi çıkarılamazmı idi ben müsbet tezi savundum,Karahanda menfi tezi müdafaa ettik,Bu günde ayni fikirdeyim

8/Kasım/1959 tarihinde Ankarada degildim.Sanığın hazırlık ifadesindeki bazı beyanlarından ne kasdettigi sorulmuş ve sanık tarafından açıklanmış olmakla beraber savcılıkça sorulan sorularada sanık cevaplamıştır.2/10/1959 Tarihli yavuz Çamlıbelde kendisine gönderilen mektupta(bilhassa garp yelinden esip gelen,Rüzgar içimizi daha çok ferahlattı,)beyanından ne maksat kasedildigi soruldugunda ben bu mektubunda Irak Kültür ateşesi Refik Hilminin çayına gittigimden bahsetmiştim.Başkaca bir haber verdigimi hatırlamıyorum.dedi.

Netice olarak Sanık Ziya Şerefhanoğlu sözlü olarak huzurda yapmış oldugu müdafaasını belirttikten sonra 18 sahifeden ibaret yazılı müdafaasını mahkeme huzurunda hey'ete sundu.Bu müdafaasında özet olarak; Hakkındaki delilleri müretteb oldugunu,İddianın korkunçluğu yanında aleyhindeki delillerin gülünçlüğünü izah ile deliller hakkındaki tafsilatlı müdafaalarını belirtmiş ve iddiaların aksı yönde neticelendigini açıklamıştır.ve temaslarının vaki olmadığını iddiayı teksip eder,O tarihten beri hiç bir münasebetim olmamıştır.Ajan Ahmet Muşlunun iddia olunan fiillerin tek şahidi bulundugu,Müstakar temyiz mahkemesi içtihatlarına göre tek şahidin sanık aleyhindeki beyanları üzerine hüküm tesis olunamıyacagını,Orman Çiftliği toplantısına deyinerek hattı zatında tesadüfü bir gezinti oldugunu,Bu gezinti esnasında Diyarbakıra çekilen telgrafın iddiayı kökünden naksettigini,Eşyaları arasında bulundugu iddia olunan muhtelif menşeli eser vesair belgelerin eşyaları arasında bulunmadığını arama zabtında mevcut olmadıgını,Eşyaları arasında bulunan ve kendisine aidiyeti kabul edilen sair yazılı vesaikin ise suçla ilgileri bulunmadığını,

Türk ve Kürt münasebetlerinin tarihi tekamülüne ve safahatına deyinen sanık Kürtlerin hakkındaki zaman zaman beliren tutum ve davranışları tafsilatı ile anlatarak olayın bir tertip neticesi nuzura getirildigini neticeten Binlerce kolleye mukabil 25.Kellenin hesabatının siyasi polisin şanına yakışır miktarda bulundugunu belirterek Türklük ve Kürtlük gerçegine deyinen sanık neticeten bu davanın hangi maksat ve payelerle ne gibi tertiplerle açıldığının izah ederek buna rağmen hakkımda verilecek mahkumiyet kararınıda tabi karşılıyacagını zira bu kararın Milliyetçiliğimin tevsiki,Feraet kararı ise vatanseverliğimin delili olacaktır her ikisi iledo iftihar ederim.Bunlardan birisini tercih etmek yüksek mahkemenin takdirine kalmıştır.Tarihi mahiyet ve ehemmiyet taşıyacak olan kararınızla ya bu güne kadar takip edile gelen yanlış hatta vahim politakayı desteklemiş olacaksınız,Yahut bu feci tutuma dur diyecek yeni ve mesut bir devrin açılmasına imkân ve fırsat vermiş olacaksınız diyerek müdafaasını neticelendirmiştir.

9- Sanık Medet YÖŞ (SERHAT):21/Haziran/1959 Tarihinde Yasin Gültaşı tanımıyordum.... Bu bakımdan 21/Haziran/1959 da kendisi ile bahsettigi konuşmama imkân yoktur.Bu bakımdan ... Rapor hilafı hakikat olarak tanzim edilmiştir.15/Temmoz/1959 tarihinde.....Irak Kültür derneği tarafından verilen bir çaya ait davetiye şahsıma gelmiş degildir.Emekli Albay Fettah Öztekin namına gelen bu davetiyeyi kendisi gitmedigi için bana verdi ve bende arkadaşımla beraber gittim.....Kültür Ateşesi bizimde masaya geldi,Bu arada fotoğraf çekildi,Ben Refik Hilmiyi tanımıyordum....Bu toplantıda bulunmam ile müsnet suç arasında bir illiyet yoktur.Halen Suadiyede oturan Mehdi Altınakar benim arkadaşımdır.Oğlunun sünnet devriyesi dolayısile aldıgım hediyeler meyanında Mahmutpaşadan bir işportadan bisiklet filaması aldım.O gece giderken elbisemi değiştirmiştim,Filama cebimde oldugu için evde kalmış.Polis arama esnasında filamayı bulduğu zaman bir Irak Bayragı bulduğunu söylemişti.Hakikatte bu ne bir Irak bayragıdır ve nede iddia olunduğu gibi mutasavver Kürt bayrağıdır.Filma 20 Santim uzunluğunda ve 15 santim genişliğindedir.Renkleri Yeşil,Kırmızı ve beyazdır.

Canip Yıldırım'a İleri Yurt Gaztesinde neşredilen Kımıl şiirinden dolayı koparılan yaygarayı tel'in maksadile telgraf çekilmiştir....Bu telgrafdan alınan ve iddianamede yazılı olan parça dikkat ve tetkik edilirse bizim protostumuz ile ifade etmek istedigimiz mana sarahatla görülür.Bu telgrafın çekilmesi için ben teklifte bulunmadım.Asım Erene çekilen Protesto telgrafından maksat Asım eren'in takhir ve tezyif eylediği kürtlerin kendileri kadar namuslu ve vatansever olduklarını belirtmek içindir.

5/Eylul/1959 Tarihinde İleri Yurt gaztesine çekilen telgrafda imzam vardır.Fakat mahiyetini tetkik etmemiştim.Telgrafıda kendim yazmadım.Yaşar kaya Telgraf metnini ben yazdım dedi.Asım Eren'e çekilen tel....tetkik edildigi zaman görülecektir ki memleketi ayırıcı bir mahiyeti yoktur.Bu teli Fetullah Kaklioğlu yazmıştı,Bizde imza ettik,25/Ağustos/1959 da Ziya şerefhanoğlunun yazıhanesinde şarktan gelecek talebelerin kürtçül davasına bağlanmalarının temini için bir Büro ihdası zımmında bir toplantı yapılmadı.ve bende hiç bir fikir seddetmedim.Yasin Gültaşın raporu hilafı hakikattır.İleri Yurt gaztesine abone kaydi için çalıştım. 9 Aboneyi muhtevi bir liste tesbit ettim ve parasınıda gönderdim.Kardeşim Paşlıklı kürtçe bir mektup benim eşyalarım meyanında zuhur etmemiştir.ve Haydar Aksu tarafından yazılıp bana gönderildigi iddiası hilafı hakikattır.Arama zabtında benim imzam yoktur.Eşyalarım meyanına

nasıl girdigini bilmiyorum.Necati Siyahkandan bahsolundugu üzere iki adet mektup aldım.Tetkik edildigi zaman görülecektir ki Kürtçülük faaliyeti ile ilgili hiç bir husus yoktur.Eşyalarım arasında bulunan üç adet şiir ....temamen folklorük mahiyette şiirlerdir.17/10/1959 tarihinde A.B.Devletleri tarafından kürtçülük davasının benimsenmesini temin maksadile İstanbuldaki Konsoloslugüna bir mektup yazdıgım hususu külliyen yalandır.Bu husus iddia tarafından da zühul olarak kabul edilmiştir. Sanık Medet YÖŞ (Serhat) 9 sahifeden ibaret yazılı müdafaasını belirtti Özetle aleyhindeki davanın mürettep oldugunu,Yasin Gültaş ve Ahmet Muşlunun raporlarının uydurma bulundugunu,Mahkeme huzurunda ajan olmadıklarını belirtmiş olmalarına rağmen sorulan soruya alınan resmi cevapta ajan olduklarının anlaşıldığını,Aleyhindeki delillerin teker teker çürüterek hakkında tatbiki istenen 125 nci maddenin hukuki tahlilini yaparak neticeten; İnanıyorum ki Hâkimler yalnız Berlinde değil Türkiye'dede vardır.Hükmetmek hakkının mümtaz vasıflarını taşımak sorumluluğunun hakkını vereceginde derin bir inanç duymaktayım,Beraetime karar verilmesini istirham ederim.diyerek son sözünü kullanmıştır.

Sanık Müdafii Avukat Seniha Serhat; 6 Sahifeden ibaret yazılı savunmasını hey'ete arz edip sözlü olarak huzurda beyan etmiş özet olarak Davanın sakıt D.P.İktidarının münevverlere karşı giriştigi hareketlerden birisi oldugu,Kiralık şahıslar tarafından uydurma rapor tanzim ettirildigi,Zamanın Dahiliye vekiline 31/7/1959 Tarihinde takdim edilen rapor,Raporun tanzim ve maksadı gayesi,belirtilerek davanın intaç ve maksat ve gayesi açıklanmakta ve iddia makamlarınca da mesnet alınan raporların kıymet ve değeri olmayan kimselerin raporları oldugu belirtilerek T.C.K.nun 125 ve İtalyan ceza Kanunun 104 ncü maddesinin tahlil ve istedigi hususlar belirtilerek maddenin aradığı icrai fiillere temasla maddenin tatbiki için hakiki bir tehlike arzeden icrai bir fiil olmaksızın bu suçun işlendiğinin kabulü imkansızdır.demekte İtalyan Temyiz mahkemesinin 19/Mart/1894 tarihli hükmünün bozma gerekçesini aynen bahsetmiştir.T.C.K.nun 171,172,168 nci maddelerine temas ve sanık hakkındaki maddi delilleri çürütür beyanlarda bulunduktan sonra arzettigim sebeplerden müvekkilim beraetine karar verilmesini yüksek adaletinizden vekil sıfatı ile dilerim demekle müdafaasını bitirmiştir.

10- Sanık Hasan AKKUŞ: 13/Eylul/1959 da Orman Çiftliğinde bulundugunu,Bunun bir Piknik oldugunu,Burada Kürtçülük davasının organize edilmesi mevzunun görüşülmedigini,Sosyaliz ve kominiz mevzu ile alakalı olarak bir beyanda bulunmadığını,Örfi Akkoyunlunun o sırada İstanbulda oldugunu,Toplantıda bulunmadıgı halde onun ifadesine atfen söyledigi iddia olunan hususların zuhule müstenit bulundugunu,Belirtmiştir.Ankarada konfor palas otelinde Ali Karahan ile Ziya şerefhanoğlu arasında ki münakaşaya şahit oldugunu,Kendisinin münakaşaya karışmadıgını, söylediğim iddia edilen hususu kat'iyyen söylemedim.Bu beyanım Fevzi Demirtaşın ifadesine atfen iddia edilmektedir.Halbuki adı geçen şahıs bu toplantıda yoktu,Ziya Şerefhanoğluna tercüme edip verdiğim Büroşürler iddiası varit değildir.Kürtlerin durumlarını ve faaliyetlerini izah eder mahiyette 20 Yıllık bir sükut başlıklı yazıyı yazmadım.Evimde yapılan aramada bu yazı bulunmadı arama zabtı ile sabittir.Çiftlik toplantısı olarak tesmiye olunan gezinti tesadüfen olmuştur.Zira ben Şerefhanoğlundan daha evvel Ankaraya gelmiş dönüş biletimide almıştım.Onun ricası üzerine bileti iade ettim.ve tesadüflerin saiki ile İstanbul dönüş biletimizi aldıktan sonra banliyo treni ile çiftliğe gezinti maksadile gidildi dedi.Devletin toprak bütünlüğünü bozacagız bu toprakların bir kısmında bölücü faaliyette Devlet kurmak hulundugum iddia ediliyor. Böyle bir iddianın aslı yoktur.Benden evvel müdafaada bulunanlara dahi böyle bir isnat meydana çıkarılamadı.Sonra böyle bir fiil için bizim ne teşkilatımız ve nede organizasyonumuz olmuştur yine Yabancı devletlerle müzaheret isnadı var şimdiye kadar bunun ne oldugunu söylenmemiştir. Bilen varsa söylesinler.Bizde öğrenelim,Bu sebeple bana isnat edilen suçda varit değildir.Keza Çiftlik toplantısındada kominizmi methettigim bildiriliyor.Ben böyle bir metinte bulunmadım. Bu şekilde kominizm meydana çıkışını söylemem suretile bu yolda anlıyorlar.Asamada bulunan yazı benim degildir.Benim oldugunu kabul etsek dahi ne yolda yazıldığı tetkik olunmamıştır.Bu itibarla bana isnat edilen bütün hususlar varit değildir.Kabul etmiyorum.Ben böyle bir fiil işlemedim.diyerek son söz olarak beraetimi isterim dedi.

11- Sanık Örfi AKKOYUNLU: 4/Mayis/1959 da İnönünün İstanbula gelişi münasebetile yapılan nümayişte İnönüye yapılmak istenen suikasta mani olmak için kendisini Sultan Ahmede kadar takip ettim.Bu hareketim Polislerin dikkatini çekti beni yakalayarak karakola götürdüler ve üzerim arandıgında iddia olundugu gibi Nevyork Times Dış haberler başlıklı yazı zuhur etti ....Bu Mecmua satılması serbest olduguna göre bende zuhur etmesile müsnet suç arasında bir illiyet bulunamaz.Türkiye Sosyalist partisine mensup bulunuşumdan dolayı Kominist olarak tanınıyordum....Hakikatte ben kominist ve sosyalist veya libaralizim mevzularından bihaberdim..... Bir şark gecesinde tanıştıgım Ziya Şerefhanoğlu ile bir kaç defa münasebetim olmuştur.Ziya beyde bana kominist demişti,Bu tesiri altında eziliyordum.Bu ithamın menşeini bulmak kastile ve bir şey öğrenmek için bile bile teypteki konuşmayı yaptım.O zamanki haleti ruhiyemile teyp tetkik edilirse hareketlerimin manasını daha iyi anlamış olursunuz.Ben ne koministim nede kürtçülük propoğandası yaptım ve nede memleketi ayırmaga matuf bir beyanda bulundum.Efem dolak İstanbulda adresimi almış fabrikama geldi tanıştık görüştük,Bir vesile ile ileri yurt gaztesi için bir matbaa almak istedigini bu maksatla benden yardım rica etti.Sağı solu dolaştık bilahare müsbet bir netice alamayınca efem dolak bana 250.Lira bıraktı kağıdın karaborsa oldugunu kendisinin bulamadığını mümkünse 100 Kilo kadar kağıt alıp göndermemi istedi.Ben talebini kabul ettim.sonra bir tanıdıgımdan 150 kilo kağıdı 350 Liraya aldım ve gönderdim.İşte benim efem Dolaka matbaa aldıgım ve kağıt aldıgımın hikayesi bundan ibarettir.İleri yurt gaztesine abone oldum bunun dışında gazte ile hiç bir münasebetim yoktur.Şayet Kürtçülük....Propoğandası yapsa idim fabrikamda çalışan 100 Kadar insana ve 100 lerce girip çıkan işciye bu mevzuda birşeyler söylemem icab ederi.Kaldıki ben ticaret mesleğine hamallıktan başladım.Meserret otoline gitmeden evvel kahvede otururken Hasan Akkuşla [illegible] konuşmamız ve Ziya bey için söylediğim sözlerin çoğu hilafı hakikattır ve kızgınlığa mebnidir.Bingöl talebe yurduhun açılışı merasiminde bulundum iddia olunan Kürtçülük propoğandası yapmış degilim.Mustafa Direkçide vardı yardım husu-

sunda konuştuk.Efem dolak ile konuşarak pazar günü için meserret otelinin altındaki kahvede randevüleşmiştik ben pazar günü banyoda iken randevümü hatırladım.Evimdeki işciye bağırarak beklemelerini haber gönderdim.Hatta gelemiyecegimi rahatsız bulundugu belirttim.İşci ters anlayarak evde bekledigimi söylemiş,Bunun üzerine efen dolak,Ziya Acar,Ahmet Muşlu ile beraber eve geldiler,Banyoyu müteakip yanlarına gittim,Ahmet Muşlu yılışık bir şekilde Irak'a gittigini ve Barzani ile görüştüğünü söyledi.Ben derhal ilkildim ve siz kimsiniz ve nedem istiyorsunuz dedim.....Benim evimde bu şekilde konuşma yapılmasına müsaade etmedigimi ifade ettim.... Ahmet Muslu ile görüşmem bundan ibarettir.Raporunda Kürtçe marşlar ve şarkılar söyledigimi belirtiyor,İlk defa gördüğüm ve konusmasına müsaade etmedigim bir insan huzurunda iddiası mümkün olurmu,Kitapların bulundugu bir kütüphanesinin mevcut oldugunu her çeşit kitabın bulundugunu iddiaların mesnetsiz oldugunu belirtti.Sanığın Müdafaasını yapan Avukat Turhan Ayata sözlü olarak yaptıgı müdafaasında müdafaanın yazılı olarak verilecegini belirtti.Özetle müvekkili sanık Örfi Akkoyunluya,Ali Karahana ve Necati Siyahkana ait olan 16 Sahifeden ibaret yazılı müdafaanın 5 ve 13 ncü sahifelerini sanık Örfi Akkoyunluya hasretmiş oldugunu belirtti ve bu müdafaada: Sanık Örfi Akkoyunlunun iddianameye göre isnat edilen maddi fiilleri ve 2 nolu mahkemede serdedilen esas hakkındaki mütalaaları ve 17/9/1963 Tarihli 2 nci mütalaadaki sanığa müsnet suçun delili olarak ileri sürülen hususları ve sanığın suçunu şiddetle reddettigini belirten ve her delile müsnet bulunan sorgu ve müdafaasındaki açıklamaları ve şahit olarak dinlenilen Emniyet ajanı Ahmet Muşlunun bir delil değeri bulunmadığının aşikar oldugunu,Aralarında irtibat bulundugu beyanı ile sanıkların yaptıkları atıf ve isnatlar konusundaki beyanlarda da suçlandırıcı bir mahiyet bulmanın mümkün olmadığını,5/5/1959 tarihinde üzerinde bulunan yazının suçlandırıcı hiç bir mahiyeti bulunmadığını,Efem dolak ile olan kağıt ve matbaa konusundaki açıklamalarda da iddia edilen suç kastının bulunmadığını,Bingöl talebe yurdu mevzuunun suçla ilgili bulunmadığını,En çok üzerinde durulan 27/10/1959 tarihli meserret oteli konuşmalarının deyinerek bu konuşmaların oldugu gibi kabul edilse bile bunlarda da suç unsuru bulmak mümkün degildir.kanaatındayız demektedir....Sözden ibaret kalmış beyanlara bakılarak bunları 125 nci maddenin suçu işlemeğe elverişli fiiller olarak kabulü asla mümkün degildir.diyerek T.C.K.nun 125 nci maddesinin hukuki yönden tahlilini bu suçun işlenebilmesi imkanlarını bundan evvel 168,171,172 nci maddelerinin serk edilmiş bulundugunu,125 nci maddedeki suçun tekevvün edebilmesi için önce bu safhaların geçilmesi lazım geldigini,Hadisede böyle bir hususun mevcut bulunmadığını,Ayrıca 171 nci maddeyi taadat ederek ve T.C.K.nun 171 nci maddesindeki suçun daha iyi anlıyabilmek için Adalet Bakanlığınca 1927 senesinde Hakimler için tercüme ve neşrolunan Türk ve İtalyan ceza kanunları şerhi adlı eserin 75 nci sahifesinde ki açıklanan görüşlere temasla bu hususun davaya ışık tuttugunu belirtmekte,Bilahare sanık aleyhine delil olarak ileri sürülen teyp konuşmalarına temasla ve teyp hakkında bilirkişinin raporuna deyinerek hülasa hangi cepheden bakılırsa bakılsın olaylarda T.C.K.nun 171 nci maddesinin hiç bir unsurunu bulmak mümkün olmaz.demekte T;C.K.nun 125 nci maddesinde yazılı suça götüren diğer bir hazırlık suçuda 168 nci maddede ele alınmıştır diyerek olayda 168 nci maddede sözü edilen silahın sözü dahi edilmedigi kesin olarak sabittir.Bu itibarla maddenin üzerinde durmağa lüzum ve mahal görmüyoruz.Bütün bu izahattan anlaşılacagı üzere sanık Örfi Akkoyunluya T.C.K.nun 125 nci.....yazılı suçun isnat edilmesine hukuken ve maddende imkân yoktur. Sanığın bu suçun içine itilmesinin açık sebepleri Milli Emniyetçe Yurt Emniyeti mülahazasıile tahmin ve tasavvura dayanan bazı endişeler yüzünden ortada suç ve suçluluk hali yok iken girişilen operasyonun neticesi olmuştur.demekte özet olarak sanık için suçlamanın hukuken mümkün olmadığı kesin ve samimi kanaatını taşıyoruz beraetini isteriz dedi.

Sanık Avukatının müdafaasına ilave edecek bir hususu olmadığını şahsı ve müdafaası ile ilgili hususları bildirdi,ve 11 Sahifeden ibaret yazılı müdafaasında şahsi,Sosyal ve ahlaki tutum ve davranışları ile bu günkü durumuna temasla eğer hakikaten bu memleketin yüksek menfaatleri kendisinin hapishanede yatmasını icab ettiriyorsa cezalandırılmasını,İster sehbaya ister hapishaneye gönderilmesini bildirerek son söz olarak beraetini isterim dedi.

12- Sanık Selim KILIÇOĞLU: 4/Ekim/1959 tarihinde Hasan Ulus,Şevket Turan ve Ahmet Muşlu ile birlikte Ziya Şerefhanoğlunun evine gittiklerini,ve Ahmet Muşluyu sıfatı ile tanıdıgını,Buna istinaden Ahmet Muşlunun raporunda iddia eyledigi konuşmaları yapmasının mantıktan uzak oldugunu,....Raporun baştan sona kadar hayal mahsülü bulundugunu 15 Dakkalık bir arada bulunmak neticesinde bu kadar çok sözün konuşulmasının kabil olmadığını belirtti.Hasan Ulusla daha evelce ailece tanıştıklarını,Şevket Turan ve şahabettin Septioğlu ayni evde muvakkat kiracı bulundukları sırada Hasan Ulusun evinde rastladıklarını,19/Ekim/1959 toplantısı olarak vasıflandırılan bir arada bulunmanın bir tesadüf oldugunu,Toplantı yapılmadıgını ve kürtçülükle ilgili mevzuların görüşülmedigini,Böyle bir isnat vaki ise Ahmet Muşlu yapmışsa hilafı hakikattır.Ahmet Muşlu Muş ve Muşluları kalkındırma dernegi Başkanı olarak derneğin parasızlıktan iyi çalışmadıgını beyan etti,Orada bulunanların teberrude bulundukları paraları aldı miktarını bilmiyorum ben şahsen para vermedim.Bu para iddianamede belirtildigi gibi Mehmet Bilgin adına Ankara Ziraat bankası hesabına gönderilmemiştir.Toplanmamıştır.Bahusus ben böyle para göndermedim,aksi banka hesabından tesbit olunabilir.Bahsolunan mektup müsnet suçtan tevkif edildikten sonra cezaevinde iken eşime vaziyeti anlatmak için tarafımdan yazılmıştır.... Bu mektubu cezaevinden yazdıgıma ve kontrol edilecegini bildigim için zarfı kapatmadıgıma göre iddianın buna isnadı garip olmaktadır.Ben Ahmet Muşluya Irak'a gidip Molla Mustafayı görmek ve onunla temasa geçmek için hiç birşey söylemedim....22/10/1959 tarihinde Hasan Ulusun evinde bir toplantı yapıldıgı asılsızdır...5/Ağustos/1959 günü Ziya Beyin yazıhanesinde bir toplantı yapılmadı.Stevenson ile benim aramda hiç bir münasebet mevcut degildir.10/Temmoz/1959 da Ahmet Muşlu ile Türkiye-Amerika Münasebetleri ve Irak Kültür ateşesi hakkında görüştüğüm iddiası hilafı hakikattır.Mevkiim ve sıfatım iki devlet arasındaki münasebetten Ahmet Muşlu ismindeki polisle görüşmüş olmamın mümkün olup olamıyacagını takdirinize bırakıyorum.Ziya Şerefhanoğlunun daveti ile park otelde Irak Kültür Ateşeliği çayını beraberce gittik.

Ahmet Ketenci isminde Bir şahsı tanırdım.Kendisini ankarada gördüm.Bir matbaası bulundugunu satamadıgını bildirdi.Bilahare ben Muşa giderken Diyarbakırdaki baldızıma ugradım.Orada bahçede otururken Abdurrahman yanımıza geldi,Söz arasında bir matbaa almak istedigini söyleyince Ahmet ketenci aklıma geldi ve kendisine adresini verdim.İşte Abdurrahmanın üzeri arandıgında zuhur eden Ahmet ketenci adresi bu şekilde abdurrahmana verilmiştir ve hadise bundan ibarettir.Hazırlık tahkikatı ifadesindeki beyanlarının kendisine zuhulen mal edilmiş oldugunu beyan etti.Sanık 5 sahifeden ibaret ve sözle huzurda izah edip okudugum müdafaasında özetle iddianamede,Garnizon mahkemesi savcılığınca ileri sürülen mütalaada; ve Genelkurmay Başkanlığı Askeri mahkemesi savcılığınca aleyhine ileri sürülen delillere deyinerek delilleri teker teker mütalaa ile cerh ve inkar ettigi ve Aleyhinde delil olarak ele alınan hususların emniyet makamlarının kürtçülük konusundaki evhama dayanan tertipleri neticesinde uydurma olarak tanzim ettirdikleri ajan raporlarıdır....Bunların delil değeri olamıyacagı bizzat emniyet raporlarından açıklanmış ve ciddi inandırıcı delil toplanması lüzumuna işaret edildigi halde bu yolda ciddi hiç bir delil bulunamamıştır.diyerek şahit sıfatile dinlenilenlerin beyanlarının uydurma olduğunu ifadelerindeki açıklamalardan nakzetmiye çalışmıştır.Özet olarak mahkemece suçsuzluğuna inanılacagından emin olarak beraetine karar verilmesini talep ederek son söz beraetimi isterim dedi.

13- Sanık Şahabettin SEPTİOĞLU:Şevket Turan'ı kursiyer olarak Lv. ve Maliye okulunda vazifeli bulundugu sırada gördüğünü daha evvelce kendisini tanıdıgını ve Şevket Turanın Kasım paşada Hasan Ulusun evinde kiracı olarak oturdugunu bu vesile ile Şevket Turanın yanına eskiden tanımış olması hasebile gidip geldiklerini,ve bu eve Ahmet Muşlununda bir kaç defa gelip gittigini,19/10/1959 da ve 22/10/1959 tarihlerindeki toplantı olarak bahsolunan görüşmelerde Selim kılıçoğlununda komşu hasebile bulundugunu,Bu görüşmelerin günlük havadislerden öteye geçmedigini bunu Ahmet Muşlunun toplantı olarak vasıflandırarak rapor tanzim etmiş oldugunu, Liseden tanıdıgım Yasin karaca ismindeki bir arkadaşım yedek subaylığını müteakip Ankara Hukuk fakültesinde tahsil ederken parası bitti,Civar köylerde öğretmenlik aldı,Her iki işi bir arada yürütemedi,Bunun üzerine çok fakirliğinden mütevellit gıdasızlıktan miğdesi delinmek suretile ölmüştür.Bu hal benim üzerime büyük tesir bıraktı,Konuşmalarımızda buna bir çare bulmak gerektigini söylemiştim.Bu hadiselere karşı kullanılmak üzere para toplanması yoluna tevessüle karar verdik.ve Mehmet Bilgin namına Ankarada bir Banka hesabı açılmış,Bilahare bu mevzuu Mehmet Bilgin ve Şevket Turandan aldıgım birer mektuptan anladım.İddianamedeki mektuplar bu sebeple yazılmıştır.Kürtçülük faaliyeti ile ilgili değildir.27/10/1959 tarihinde Şevket Turanla birlikte Ankaraya geldiklerini kendisinin Şevket Turanın misafiri bulundugunu bu esnada günlük konuşmalar dışında her hangi bir konuşma yapılmadıgını ve bir yere gitmediklerini,Akrabası olan Şeyh Ali Rızanın Ankaraya gelmedigini ve onunla bir toplantı yapılmadıgını bu hususdaki raporların temamen muahyel oldugunu belirtmiştir.Evinde yapılan aramada bir mütecavize isimli şiirin zuhur ettigini bu şiirin Şevket Turan tarafından yazılmış olup mana ve mahiyeti itibarile kürtçülük davası ile iddia olundugu gibi ilgisinin bulunmadıgını,Bildirmiştir.Mehmet Bilginin bana yazdıgı mektuptaki (Verdigin malumat için ne kadar teşekkür etsem azdır.)ibaresi benim İstanbula ve mahitini bilmedigim bir zamanda Lv.Okulunun Kurmay Başkanın ın kumanda hey'etinin ve yakın amirlerimin iyliklerini belirtmiştim.Bundan dolayı böyle konuşmuş olacak ve mektuptaki sair beyanlarıda yardım mevzuunu yorumluyorum demiştir.

Sanık beş sahifeden ibaret yazılı müdafaasını huzurda açıklayıp ileri sürülen delillerin hakikata uymadıgını,doğru olmadıgını isnat edilen suçu işlemedigini,Suçsuz oldugunu bildirerek son sözü olarak beraetini istedi.Özetle savunmasında: İddianamedeki,Garnizon savcılığının esas hakkındaki mütalaasındaki ve Genelkurmay Başkanlığı Askeri mahkeme savcılığının mütalaalarına ve bu iddia ve mütalaalardaki aleyhine ileri sürülen delilleri sorgusuna atfen teker teker çürütmeğe çalışarak ve diğer sanıkların beyanlarının da kendi sözlerini doğruladıgını bildirerek davanın hukuki kısmına temasla müteakiben T.C.K.nun 125 nci maddesi ve bu maddeye takaddüm eden aynı kanunun 168,171 ve 172 nci maddelerine de temasla hilafı anlaşılmış iddialar karşısında T.C.K.nun 125 nci maddesine göre nasıl olupda cezalandırılacagını belirtip neticeten kendisinin bahsolunan işlerden habersiz bulunduguna göre müsnet suçla bir ilgisi olmadığını belirtip beraetine karar verilmesini son sözü olarak belirtmiştir.

14- Sanık Sait ELÇİ:27-30/Ekim/1959 tarihinde İstanbulda Meserret otelindeki Abdurrahman Efem dolak,Örfi Akkoyunlu ve benim aramda geçtigi iddia olunan ve teyp ile tesbit olunan konuşmada bulundum.....Teypteki konuşma dinlenildigi zaman bir sarhoşun konuşmasını duyacak ve göreceksiniz,1/Kasım/1959 tarihinde Bingöl Talebe yurdunun açılışı münasebetile Yasin Gültaşında hazır bulundugu bir sırada yapılan tören münasebetile nutuk irad ederek haklarımızın gasp olundugunu ifade etmedim.28/Kasım/1959 günü Üniversite kıraat hanesinde Örfi Akkoyunlu ile Ziya Şerefhanoğlu arasındaki gerginliğin izalesi için teşebbüste bulunmadım.Oraya gitmem Yasin Gültaş ile bir dostluğum yoktur.Şahsen tanıyorum,Buraya getirildigi takdirde hilafı hakikat rapor tanzim eyledigi ayan beyan anlaşılacaktır.Arama esnasında eşyalarım arasında çıktıgı iddia edilen mühim suç eşyalarından oldugu belirtilen mektup,Yazı ve mecmua parçaları bulunmamıştır.Pulunmadıgına mütedair arama zabtı lehime delildir.Efem Dolakı tanıdıgını kendisinin aslen Bingöllü oldugunu bilahare Diyarbakıra gittigini,1500 Lira borçlu bulundugunu İstanbulda bulundugu sırada işi olmadıgı için Mustafa Nuri Direkçigilin muayene hanesinde otururken daha evvel efem dolakla kararlaştırdıkları vechile kendisini telefonda aradıgını borcuna karşılık para istedigini bunun üzerine Efem Dolakın 500 Lira yolladıgını bu paranın yardım değil borcuna mahsuben yollandıgını,Esasen kendisinin işsiz olup iş aradıgınında belli oldugunu,Asım Erene çekilen telgrafın suçla ilgisi bulunmadıgının izaha lüzum görmedigini, Kürtçülük faaliyeti ile ilgili olarak Diyarbakır Belediye Reisliği ile Meclis üyelerine hitaben yazıldıgı iddia olunan HASSO telli imzalı mektubun kendisi tarafından yazılmadıgını, 16/10/1959 tarihli,17/10/1959 tarihli ve A.B.Devletleri İstanbul Konsolosluğuna hitaben yazılan mektupların kendisi tarafından yazılmadıgını,Üzerimden çıkan Velet isimli şiir bana

Bana aittir. Kürtçe yazılmıştır. Mahiyet ve muhtevası iddia ile ilgili değildir. Kürt bayrak marşı olarak tesmiye olunan şiir üzerimde bulunmamıştır. Arama zabtına geçirilmemiştir. Bana mal edilmek istenmektedir. 15-9-1959 da Bingöl'den hareketle İstanbul'a geldim. Ziya beye uğradım. Maksadım iş bulması için tavassutta bulunması idi. Bahsolunan toplantı yapılmamıştır. Bu serapa yalandır. Hazırlık tahkikatı ifadesine atfen sorulan bir soruya, kürdüm ve kürt milleyitçesiyim şeklindeki fikrim bu gün içinde varittir. Fakat bununla bir ırk tefrikini ve Türk düşmanlığını kasdetmiyorum. Bu istemlerin suçla ilgisi yoktur. EFEMDOLAK'tan bir bankada açılan bir hesabı duymuştum. Hesabın kim tarafından ve ne maksatla açıldığını da bilmiyorum, demiştir. Sözlü müdafaasında suçu olmadığını bu sebeple beraetini istediğini ve 11 sahifeden ibaret yazılı müdafaasında özetle : Aleyhine isnat edilen delillere teker teker temasla bu delilleri reddedip ajan tarafından verilen raporların hayal mahsulü olduğunu isnatların iftira bulunduğunu eşyaları arasında bulunduğu iddia edilen İran'da Kürt Millî meselesinin veçheleri, Week dergisinden, kürtler kimdir, Avrupa'da kürt talebe birliğinin 4 ncü kongresi kararlarının kendisine ait olmadığını ve eşyaları arasında bulunmadığını arama zabıtlarında bu hususların lehine delil bulunduğunu , Asım EREN'in beyanının ve tahririnin protesto edildiğini, 17-10-1959 tarihli Sayın Başkan ve Meclis Üyeleri başlıklı yazının kendisine ait olmadığını eşyaları arasında bulunduğu iddia edilen Velet başlıklı şiirin kendisine ait olduğunu, Bayrak marşı ve kızların vatan marşının kendisine ait olmayıp eşyaları arasında çıkmadığını belirtmiştir. Müteakiben olayın bir tertipneticesi dava mevzuu edildiğini bu davadan dolayı geçirmiş olduğu şahsi sıkıntıları memleketin doğu bölgesinin sosyal durumnu temas ederek davada suçsuz ve masum bulunduğunu, masum ve vatansever insanların huzuru içersinde adil beraet kararlarını beklemekte bulunduğunu son sözü olarak belirtmiştir.

15. SAİT KIRMIZITOPRAK : C.H.P. sinde faal olarak çalışırım. Üniversiteler devrim ocağında kayıtlığım. Bu vesile ile Asım EREN'i de yakınen tanırım. Kendisinin konuşmasından dolayı protesto maksadı ile çekilen tele bende tereddütsüz imza ettim. Bu tel de , müsnet suç ile ilgili hiç bir suç mevcut değildir. Kürt milliyetçiliğinin kaynağı ve yeni Irak Hükümeti başlıklı yazı Orta şark makaleleri isimli bir makalenin bir pragrafıdır. Bu makale benim adresime Bayazıt Postahanesinden gönderilmiştir. Kimin gönderdiğini bilmiyorum. Makalenin yaptığım mücadelede beni teyid eder mahiyette görüşümden yüksek tahsil yapan bir kaç arkadaşıma bu makaleden göndermek istedim. Bilahere bu makale vesilesiyle birinci şubeye intikal eden mevzu etrafında sorgum yapılarak niçin bulundurduğum ve çoğaltmak istediğim soruldu, onlara da ağaların ve şeyhlerin insanları istismar ettiklerini ve bu asırda köleliğin yürüyemiyeceğinden ve bununla mücadele ettiğimden bahsettim. Bu makaleyi YASİN GÜLTAŞ raporunda ZİYA ŞEREFHANOĞLU'ndan aldığımı iddia etmekte isede hakikatle ilgisi yoktur. ZİYA ŞEREFHANOĞLU'nun yazhanesinde 25 Ağustos 1959 da iddianamede bahsolunan arkadaşlarla .... görüşülmemiş ve kararlaştırılmamıştır. 15 Eylül 1959 günü HIDIR BENZER'in ikamet eylediği Fatihde ki evinde bulundum. Bu eve her gün uğrarım. Bahsedilen günde iddianamede ismi geçen arkadaşlarda gelmişlerdi. Yenisabah gazetesinde Diyarbakır'da ileri yurt gazetesinde intişar eden KIMIL isimli şiir protesto ediliyordu. Arkadaşlar bu protestoyu mukabele etmek için bir telgraf çekilmesi teklifinde bulundular. Bende kabul ederek imza vaz ettim. 27-7-1959 tarihinde Teyzemin oğlu olan Hüseyin AKER'e mezkur mektubu yazdım. Yavuz'a yazdığım mektupda dış siyasetdeki faaliyetleri ve gelişmeleri misal göstererek gayri kanuni tasarrufların insan hak ve hürriyetine kasden davranışların er geç yıkılmağa münaver olacağını söylemişimdir. Hiç sbir zaman kürt ve kürtçülük mevzuunda ve Türk Hükümetinin Kürtlere karşı zulmettiğinden bahsetmiş değilimdir. Mektup meydandadır. İddianamde istihraç olunan netice iddia makamının kanaatıdır. Almış olduğum Kürtçe şiir ve şarkıların heyeti umumiyesiyle memleket örf ve adetini aksettirir mahiyette olduğunu müsbet suç ile hiç bir ilgisi bulunmadığını, belirtmiştir. Sanık, sözlü olarak altı sahifeden ibaret yazılı müdafaasını huzurda belirtmiş suçsuz olduğunu, beraetini istemiştir. Altı sahifeden ibaret yazılı müdafaasında özetle : Olayın 1959 senesinde sabık demokrat iktidarı zamanında yaratılmış düzme bir hadise olduğunu belirterek aleyhinde müsnet delillere deyinerek bunların suçla ilgisi bulunmadığını memleketimizin doğu bölgesinin ve ba husus kendi köyünün sosyal özelliklerine deyinerek taf silen izahlarda bulunmuştur. Yüksek hey'etinizden beraetime karar verilmesini talep ederim dedi.

16. Sanık. YAŞAR KAYA : Asım EREN'e iki tel çektim. Daha ziyade çekilen telgraflara imzasını kayduğunu, ikinci telgrafı basına bizzat verdiğini ve intişar ettiğini, C.H.P meclis gurup başkanlığına telgrafta Asım EREN'i partiden ihracını talep ettiklerini 5 Eylül 1959 tarihinde ileri yurt gazetesine tel çektiğini , bu telgrafa 4 arkadaşının da imza koyduğunu, telgrafı esasen ileri yurt gazetesinde çıkan ve Yenisabah gazetesinde yayınlanan bir KIMIL isimli şiiri beğendiğinden dolayı çektiğini, bu telgrafın Hıdır BENZER'in evinde hazırlanmadığını, ve onun hiç bir şekilde malumatı bulunmadığını, bilahere sakıt Başvekil Adnan Menderes'in Diyarbakır fahri hemşehriliğini kabulünü duyduklarında bunu tasvip etmediklerini, bir vesile ile gelen YASİN GÜLTAŞ bu mevzu konuşulurken bir tel çekip protesto edelim dediğini, tele lüzum yom diyerekten cevapland rıldığını, o halde bir mektup yazalım dediğini, bunun üzerine müsvetde bir mektup yazarak YASİN GÜLTAŞ'a verdiğini mektupda Belediye Reisi İHSAN KOÇAK'ın iktidarın adamı olduğundan bahisle bu şekilde bir karar almak selahiyetinin bulunmadığını , aksi taktirde gençliğin karşısında olacağınız belirtilip, mektubun kül halinde okunduğunda iddianameye alınan (Bir memleket meselesi mevzuubahis olurken) ibaresinin saraheten anlaşılacağının bunda bir kürtçülük propagandası ve faaliyeti değil, kül halinde memleket endişesi mevzuubahis olduğunu, mektubun aleyhinde delil kabul

edilemiyeceğinin zira bir müsvette olup imzasının dahi bulunmadığını belirtmiştir. 15-9-1959 tarihinde Fatih'deki HIDIR BENZER'in evine gidildiğini YASİH GÜLTAŞ'ın kantinden kendisini alarak götürdüğünü orada KIMIL mevzuunun konuşulduğunu, ve muvafakatını belirttiğini, 24-9-1959 günü Kâtip olarak çalıştığı ZİYA ŞEREFHANOĞLU'nun yazıhanesine mahalle arkadaşı FETULLAH KAKEOĞLU'nun kendisini ziyaret maksadı ile geldiğini bu arada YASİN GÜLTAŞ'ında geldiğini, talebe olmak sıfatıyla yeni gelen talebeye kendilerini tanıtmak mevzuu konuşulduğunu, bunun YASİN GÜLTAŞ tarafından kürtçülük faaliyeti ile ilgili bir büro kurulması şeklinde belirtildiği, hakikatın böyle olmadığını, 12-12-1959 günü İstanbul'da PERAPALAS oteline girerek REŞİT ARİFİ ziyaret etmedim. İşim dolayısiyle Beyoğluna çıktım. Tesadüfen beraber idik YASİN GÜLTAŞ bu hareketimi ziyarete gitmek olarak kasıflandırarak kürtçülük mevzuu ile ilgili olan alakasından bahisle aynı dava ile iştirakimi iddia ediyor. Irak Başvekili KASIM'a yapılan suikast teşebbüsün den sonra yanında katip olarak çalıştığım ZİYA ŞEREFHANOĞLU bir telgraf yazdı, ve çekilmesi için bana verdi. Büyük postahaneye götürdüm hattın kapalı olduğunu söylediler Londra üzerinden çekilebileceğini ve beher kelimenin 4 lira tutacağını bildirdiler. 154 lira tutuyordu. Telgrafı tekrar geri getirdim ve Ziya beye verdim. Kendisinde bulunduğu iddia edilen kürtçe ibarenin bir şiir olmadığını, ve halk arasında söylenen bir tekerlemenin iki satırı bulunduğunu, bu iki satırı türkçeye çevirmek için telefon defterinin arkasına yazdığını, bu sebeple kürtçülük davasındaki azmini ifade edemiyeceğini, hücreden bir buçuk ay sonra çıkarılarak emniyet müfettişi dedikleri bir zatın karşısına çıkarıldıkları bu zatın ZİYA ŞEREFHANOĞLU hakkında ifşiatta bulun yoksa burada kalıp küflanecksin, çürüyeceksin dediğini, bu zatla yapılan uzun konuşmanın zabta geçmediğini bildirdi. Müdafaasını huzurda sözlü olarak izahta bulunan sanık dört sahifeden ibaret yazılı savunmasını vererek ve özetle; Devri sabıkın tatumunu ve davanın mürettep olduğunu aleyhindeki müsnet delillerin hakikata uygun bulunmadığını, Yasin Gültaş tarafından uydurma bir şekilde hazırlanmış gerçeğe aykırı raporun neticesi olduğunu doyinerek her bir delilin aksini olaylarla isbat ederek ve Doğu Bölgesinin geçmişteki durumunu, bu günkü halini ve doğuya karşı bazı yönelticilerin tutum, Davranış ve beyanlarını deyinerek suçsuz bulunduğunu, son söz olarakda beraetini talep ettiğini bildirmektedir.

17- Sanık Faik SAVAŞ: Asım Erene çekilen telgrafı imzaladım. 25/Ağustos/1959 tarihinde Avukat Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde iddia olunan toplantı yapılmadı....Pen o tarihte Tütün fabrikasında Dispanserde stajyer olarak çalışıyordum....Yasin Gültaş bu raporu hayalen vermiş olacaktır. İddia olunan babama yazdığım mektup, İnönünün İstanbul'a gelişi hadisesinde kendisini Aksarayda karşıladık sağ olarak görmemizi istedik, Pizlere kendisini gösterdi, bizde Sultan ahmede kadar takip ettik, Pu arada çopda yemiştim, Pu hali babama yazmıştım. Pabamın mektubu bu olayla ilgilidir. Filhare Genç'ten gelen tacirlere durumu tafsilen anlattım. Gidip babama söylemişler, Paba yeni olay zannederek bana tekrar yazdı, Bende ikinci mektubumla yeni olay olmadığını açıklamıştım, Pabama gönderemediğim bu mektubumun mahiyeti bundan ibarettir. Dr. Şükrü Mehmet Sekbanı tanımam....Pana vazife vermedi..Abdurrahman Efem dolak'ın beyanını kabul etmiyorum, Kendisi huzurdadır sorulsun, Pir gün Saat 19 sıralarında Aksarayda Yaşar kaya ile Yasin Gültaşı gördüm, Yasin yanıma gelerek arkadaşlar seni bekliyorlar gel dedi. Bu sırada otobüs geldi, Peyoğlunda gezileceğini söyledi, Ben yorgun olup gitmek istemedim sede Otobüse binmek durumunda kaldım, Peyoğlunda indik, Yasin Pere palas otelinde bir hemşerisini ziyaret edeceğini söyleyerek bizide çağırdı, Evvela yemek yedik sonra beraberce otele gitmekte bir mahzur görmedim, Otele gidip Oturma salonunda oturduk, Orada kendisini görmediğim ve ismini bilmediğim, Masasında beş altı kişi bulunan Reşit Arifin masasına gittik, Hal hatır sorduk, İsmini bile söylemedi, Fransadaki hayatından, Irak ihtilalinden bahsediyordu, Pu arada ben yasine bu adam Iraklı senin nasıl hemşerin oluyor dedim, Oda Biz Iraklıyız oradan göç etmişiz amcalarım hala irakda diyerek amcalarını Reşit Arifden sordu, Pu hal yani Otele giripde konuşmamız ve çıkmamız 10 dakkalık bir müddet içinde olmuştur. Musa Anter'in gaztede intişar eden bir yazısından dolayı Diyarbakırda tevkif edildiğini okudum....Musa Anteri tanımadığım halde o devirde gaztecilere yapılan baskıyı protesto etmek maksadile telgraf çektim. 3/Haziran/1959 da Yasin Gültaşı tanımazdım....Raporu hilafı hakikattır. Pingöl talebe yurdunun açılışı ve açıldıktan sonra idaresi ile ilgilenmedim, İddia olunan bir parayı ihraz etmedim. Ziya Şerefhanoğlunun, Reşit Arifi gördüğüm Pere palas otelinde gördüğüm ve tanıdım. Kendisinin ve Örfi Akkoyunlunun idaalilerinden ve aralarındaki geçimsizliklerinden haberim yoktur. Hazırlık ifadesinde beyan ettiği Efem Dolakı tanımam, İfadesinin zuhul olduğunu ve tanıdığını beyan etti.

Sanık Mahkemeye gonderdiği yazılı müdafaasında özetle; Aleyhindeki müsnet delillerin teker teker temas ederek her biri hakkında gerçekle ilgili olmadıklarını tafsil ederek bu delillerin Yasin Gültaş tarafından uydurulmuş gerçeğe dayanmayan sahte olduğunu beyanla, Diğer sanıklar gibi T.C.K.nun 125 nci maddesi ile ilgili tahlilleri aynen iştirakle beraeti için karar verilmesini talep etmektedir.

18- Sanık Haydar AKSU: Niğde Millet vekili Asım Erene çekilen telgrafı imzaladım. İleri Yurt gaztesine çekilen telden haberim yoktur. 5/Eylul/1959 tarihli olan bu tel çekildigi sırada ben Elazığda idim. Canip Yıldırıma çekilen teli hatırlıyorum. Bunun suçla ilgisi yoktur. Ziya Şerefhanoğlunun bir toplantıda tanıdım, Pu toplantı çay maksadile ve Kasımpaşa C.H.P.si Pingöl ocağının açılması ile ilgili idi, Ben o sıralarda fakülte son sınıfında olmam ve stajımı İstanbul'da yapacağım için tanıştık, Kendisi ile konuşup antat kaldık, Fakülteyi bitirdikten sonra yazıhanesine devam ettim. Diğer taraftan Paroya müracaat etmiştim. Pu arada Ziya şerefhanoğlu tevkif edildiğ Münasebetim bundan ibarettir. Pu sahadaki aleyhimdeki iddia mücerrettir. Hangi toplantılarda ne gibi faaliyetinin bulunduğunun izan edilmesi imkânı yoktur. Yazdığım iddia olunan yazının tarihi çok eskidir ve bir karalama mahiyetindedir. Bir maksada matuf değildir.

Sözlü olarak yaptığı müdafaasında: Böyle bir suçun kabil olmadığını böyle bir fiili işlemediğini bildirerek üç sahifeden ibaret yazılı müdafaasında özetle: Yüksek mahkememiniz huzurunda aleyhimde isnat edilen deliller ikidir.Diyerek müsnet delillerin hukuki tahlilini yaparak gerçekle alakası olmadıklarını belirtip 125 nci maddenin hukuki tahlilini yapıp bu maddenin tatbik edilmesi için gerekli matuf fiilin mevcut bulunmadığını teferruat ve tafsilatı ile izah ettikten sonra maruz sebeplerden dolayı ortada suç olabilecek her hangi bir suç yoktur.Bu itibarla beraetime karar verilmesini Yüksek mahkemeden arz ve istirham dereim diyerekten son sözünü beraetimi isterim şeklinde tekrarlamıştır.

19- Sanık Ziya ACAR: Niğde milleti vekili Asım Eren'e teli bizzat mahfuz imzalar altında götürüp çektigini,...Bunun suç ile ilgisi bulunmadığını,Fatih 52 Numaralı hanede ikamet etmekte bulundugunu,Evin birden fazla anahtarı olup sakinleri ve sakinlerin arkadaşları tarafından girilip çıkılan bir ev oldugunu,Bahsolunan tarihte bu evde bir toplantı yapılmadığını,Evde bir iki arkadaşın buluşmasından istifade ile ileri Yurt gaztesinde münteşir kımıl isimli şiirin kürtçe neşredilip edilemiyecegi görüşülüp,Bahsolunan telin Canip Yıldırıma çekildigini,Bu teli çekmek ile müsnet suçu ika eyledigine iddia edilemiyecegini bildirmiştir.

Ahmet Muşlunun raporuna atfen iddianamede söyledigim gibi gösterilen beyanlar bana ait değildir.Hilafı hakikattır.Ben Ahmet Muşluyu tanımam,....Yazıhanesine yalınızda gitmedim.Çocuk parkı inşaatında bekçilik yapan Mehmet Seyrek ile gitmiştim.Fakat yalnız gittigimde olmuştur. Kendisi yazıhanede yalınız degildir.Sonda Mirina adlı kürtçe şiir Haması mahiyettedir...Bana ait Ece muhtırasında mevcut oldugu doğrudur.suç ile ilgisi yoktur.Ahmet Muşlunun raporuna istinaden kurulacak Kürt Cumhuriyetinin dürüst ellere tevdi edileceği hakkındaki beyanımda bu zat tarafından uydurulmuştur.

Sanık huzurda sözlü olarak beyan ettigi müdafaasında suçsuz oldugunu,Müsnet suçu işlemedigini,Beraet kararı bekledigini bildirerek verdiği iki sahifelik müdafaasında özetle:Olayın mürettep oldugu gerçekle ilgili bulunmadığını,Suçun ika tarihine nazaran devrisabıkın tutumunun ne oldugunun bilinmekte bulundugunu,Ahmet Muşlunun raporlarının muhayyel ve gerçeğe uymadığını,Aleyhindeki müsnet delillerin suçla ilgisi bulunmadığını,Mezkûr raporların bariz sahteliği yanında gizli emniyet raporlarının hukuki bir delil telakki edilemiyecegine dair Örfi idare Mamak 1 Nolu Askeri mahkemesinin kararlarının malum bulundugunu ve Bilirkişi raporuna deyinerek 125 nci maddedeki suçun ihzari safhasını teşkil eden 168 ve 171 nci maddelerindeki cürümler ika edilmedikçe 125 nci maddenin tatbikinin mümkün olmadığını bildirerek hey'etin adelet ve nesafet dairesinde verecegi karara inancının tam oldugunu bildirip son sözü olarak beraetini istemiştir.

20- Sanık Fadıl BUDAK: Diyarbakır Belediye Reisine ve Meclis azalarına,Adnan Menderesin Amerikada bulundugu bir sırada Diyarbakır Fahri Hemşehrliğinin tevcihini protosto mahiyetinde bir telgraf çekmeyi arkadaşım Halit Nazmi Balkaşla beraber kararlaştırıp çektik,Asım Eren'e ve C.H.P. Grup Başkanlığına çekilen telleri imza ettim.Musa Anteri 1956 Senesinden tanırım,Bilahare izini kaybetmiştim,1959 Senesinde Diyarbakır Kültür derneğine gelen ileri Yurt gaztesinde Musa Anterin şarkın ihmal edilmiş halini dile getirir yazılarını okuyarak Diyarbakıra gittiğini öğrendim.959 Temmuz ayında Cumhuriyet Gazetesinde Musa Anter'in tevkif edildiğini okudum.Kendisini teselli mahiyetinde ve o sırada Demokrat Parti iktidarının her gün bir gazeteciyi emirle tevkif ettirmesini dikkate alarak şerefli sıfatını da ilâve ederek telgraf çektim.Bunun kürtçülük davası faaliyeti ile ilgisi yoktur.

1959 Yaz tatilinde diyarbakırda bulunduğunu,bu esnada kitapçılarda Pakistan Yüksek Mahkemesinde Ahmet Azat'ın m üdafaası isimli bir mecmua gördüğ ünü,hukuk talebesi olarak merak edip aldığını,kendi dahil 5 kardeşim üniversitede okuduklarını dikkate alarak 50 kuruş fiyatlı bu mecmuadan 10 tane aldığını,öğretmenler lokaline gittiğini,orada kerdeşi Muzaffer Budak,H.Oğuz Üçok'un bir masada oturduklarını bil'ahare Yasin Gültaş'ın geldiğini....Üçok'un paketi sorduğunu,açıp izah ettiğini,Yasin Gültaş'ın mecmuadan bir tanesini istediğini,verdiğini,fakat orada Musa Anter'in bulunmadığını,kürtçülük mevzuu ile hiç bir konuşma yapılmadığını,Diyarbakır'da Yüksek Kahve diye bir kahvenin mevcut olmadığını belirtmiştir.Diyarbakırda bulunduğu sırada Musa Anter'le görüşüp İmtihanlar sebebiyle İstanbul'a döneceğini söylediğini,Musa Anter'in eskiyen ailesi fertlerine ait nüfus kâğıtlarını yenilediğini,bunların İstanbul'da bulunan ve adresini verdiği ailesi fertlerine vermemi rica etti.Bu arada İstanbul'daki şarklı talebelerin çektikleri sıkıntıları işlettiği yurt vesilesiyle şahit olduğunu anlattığını,bu arada bazı tavsiyelerde bulunduğunu ve Örfi Akkoyunlu ile Ziya Şeref Hanoğlunun yardımlarda bulunduğunu beyan etti.Fakat haluhazırda adı geçen bu iki şahsın dargın bulunduklarını bildirdi tahkik ederek kendisine malûmat vermemi söyledi.İstanbul'a gidip Esasen dayısı Selahattin Cemiloğlu'nun arkadaşı olan Şerefhanoğlu'nu dayısının tavsiyesi üzerine ziyaret ettiğini,dargınlıktan bahsettiğini,fakat Şeref Hanoğlu'nun bu bizim ikimizi alâkadar eder,bu mevzuu hiç açma demesi üzerine kapattığını...bil'ahare Musa Anter'in kaldığı oteli bilmediğinden akrabası bulunan Canip Yıldırım'a yazdığı mektupta her ikisine hitap ettiğini,emanetleri verdiğini...ve Musa Anter'in yardım mevzuundaki üzüntüsünü izale için kediliğimden Örfi Akkkoyunlu ile Şeref Hanoğlu'nun darganlığını mevzî olup arkadaşlara sirayet etmediğini bildirdiğini belirtmiştir.Bilge benim sözlümdür.3 sene sözlü kaldık.Bil'ahare 1959 yılında ayrıldık.Ben 1960 senesinin Temmuz ayında tevkif edildim.Bilge ise alyhimdeki konuşmayı 1960 ın eylül ayında yapmıştır.Bundan da anlaşılıyor ki bu konuşma bana karşı duyduğu iğbirarına mütedairdir.Tevkifimi duyduktan sonra yalancı şahadette bulunmuştur.

Sanık sözlü müdafaasında suçlu olmadığını,beraatini ister olduğunu beyan ederek iki sayfadan ibaret yazılı savunmasını özetle; 125 nci maddenin aleyhinde tatbikinin imkânı olmadığını belirterek iddia makamının beyanlarına değinip aleyhindeki delilleri tafsilen gerçekle ilgili bulunmadığını teker teker ele alarak bildirmekte,bunların kendisininin tecziyesi için yeterli delil olmadığını açıkladıktan sonra son söz olarak beraatimi talep ederim dedi.

21- Sanık HalilDEMİREL:Ziya Şerefhanoğlunu İstanbulda tanıdım.Kendisi Demokrat partili idi,Bu partinin memlekete faydalı olamıyacağını,benim koyu Halk Partili olmama rağmen mutabakata varmış idik,Ben bilhare tayinen karaköseye ayrıldım.Kendisine bir mektup yazdım.Mektubuma cevaben mukabelede bulundu,Bu mektupta bazı halk partililerin isimlerinden bahsediyordu bu malumat kendisinin halk partisine geçecegi hissini bende uyandırdı ve heyecanlandım,Karakösede azda olsa kaliteli bir halk partili genç grup ile tanışmış ve bu arada Dr.Naci Kutlayında bir halk partisi hastası oldugunu öğrendigim için Ziya Şerefhanoğluna yazdıgım mektuptaki meshebimiz hastası tabirini halk partilileri ve halk partisi hastalarını kasdederek yazdım.Karakösede İleri Yurt Gaztesini daha sık görmeğe başlamıştım.Şarkın dertlerini ve muhalefetini dile getiren bu gazteye karşı sempatim vardı,Mektuptaki mevzu bununla ilgilidir.

Fakültede ki tahsil hayatım esnasında arkadaşlarım .....Kürt diye takılırlardı.Kızardım Buna rağmen arkadaşlığımı devam ettiriyordum.Asker olup karaköseye gittigimde sorduklarında memleketimi söylememeye karar vermiştim.Bir gün Üsteğmen Nuri Tan hepimizi topladı,Karakösenin halkının kürt oldugunu ve yüzde doksan ikisinin kominist bulundugunu ve halkla konuşmamamızı tenbih etti,Bu hadise beni ziyadesile üzmüş bu üzüntünün tehevvürü ile Ziya Şerefhanoğluna mektup yazmıştım,Bu mektubu geri almak için postanaye müracaat ettim isede gittigi için geri alamadım.Türk Milletini bu sıfatlardan tenzih ederim.Yavuz Çamlıbelin bana yazdıgı mektuptaki bahsettigi hususlar anladıgıma göre halk partisine olan aşırı sembatimizin neticesi Demokrat partiye aittir.Diğer mektupla ilgisi yoktur.

Sanık Ziya Şerefhanoğlu,Sanık Halil Demirel'in kendisine yazdıgı mektubu almadıgını ancak,17/12/1959 tarihli aramadan beş gün evvel polisce tanzim olunan raporda bu mektuptan bahsedildigine göre bu mektup,arama yapılmadan evvel polisin elinde imiş dedi.

Sanık Halil Demirel sözlü olarak müdafaasında suçsuz oldugunu beraetini ister bulundugunu gunu söyleyerek iki sahifeden ibaret yazılı müdafaasında özetle:Kendisine müsnet suçun T.C.K. nun 168,171,172 nci maddeleri şümulünde bile olmadıgı halde 125 nci maddenin içinde mütalaa edilmesinin sebeplerini anlıyamadıgını belirterek aleyhien ileri sürülen delillerin nedenlerini ve sebeplerini teferruatı ile ve tefsilen izah ederek ve en kuvvetli delil sayılan bir infialin tezahürü mahiyetinde bulunan ve iki kişi arasında olup alenîyet olmadıgına göre suça delil sayılması imkânsızdır.Müsnet suçla hiç bir ilgim olmadıgını tekrar tekrar arzeder yüksek vicdanlarınızın adaletine sıgınır,son sözü olarak beraetimi isterim dedi.

22- Sanık Necati SİYAHKAN:İstanbul'a gelmeden evvel Kürtçülük mevzuu diye birşey bilmezdim.Asım Eren'e çekilen telgraf üzerine arkadaşlar karakola celp edilip ifadeleri alındıgında bu mevzuu duydum ve işittim....İstanbul'a gelmeden evvel siverekde iken ağa ve şeyhlerin köylüyü istismar ettiklerini görüyordum....Bilahare hastalandım ameliyat oldum,Hasataneden çıktım.Bilet alıp ertesi günü memlekete gidecektim,Bir gün evvel arkadaşlarla birlikte bir eğlence yerine gittik,Saat beşte döndüğümüz zaman tevkif edilmiş vaziyette idik yakalanıp hücreye götürüldük,Hücrede ıslak yatak içerisinde yatamamıştım,Bu hal ve Yorgunlukla hakim huzuruna çıkarıldım.zabta geçen ifadem bu hali belirtir,Fikirlerimi tam manasile belirtememiştim.

25/9/1959 Tarihinde Üniversite bahçesinde Yaşar kaya ile konuştugumuz mevzu hakikate aykırıdır.Yasin Gültaş'ın raporundaki bu husus doğru değildir.Ben ve Medet Yöş bulundugumuz memleketin aşiret çocuklarıyız,Medet Yöş ile İstanbulda tanıştım ve samimi oldum.Kendisi ile bu devirde Milletin toprak ağaları şeyhler ve aşiretler elinde doğru olmadığını bile bile istismar edilmesini mani olmak için mücadele etmek hususunda müttefik idik,Memleketten Medet Yöş'e mektup yazdım cevabına mukabele ettim.18/Ağustos/1959 tarihli mektubunda bizim siverekde yapacagımız hiç birşey kalmamıştır.Zira ağacın kurdu agaca kâfidir şeklindeki ibarem ile bu gün için mücadelesini yaptıgımız zihniyeti yıkmak için aşiret ve ağaların yetişen münevver çocuklarının esasen bizim fikrimizde olduklarını babaları ile mücadele etmekte olduklarını belirtmek maksadile yazmışımdır.Müfde Millet vekili Asım Eren'e çekilen teli okudum,begendim ve imzaladım.Suç teşkil etmedigi kanaatındayım.Sanık müdafaasını Avukatının yapacagını belirtti Sanık Müdafii Avukat Turhan Ayata Şifahi izahatında müvekkilinin hiç bir veçhile bu suçu işlemedigini,suçla uzaktan yakından alakasının olmadığını,bildirdi ve beraetini istedi.Yazılı savunmasında özetle Sanık hakkında iddianamede,Garnizon 2 numaralı askeri mahkemesinde serdedilen esas mütalaada ve GenelKurmay Askeri Mahkeme savcılığının esas hakkındaki mütalaasında aleyhindeki delillerin teker teker zikredilerek ve tekrarlanarak T.C.K.nun 125 nci maddesile tecziyesi istegînde bulunulmuştur. diyerek sanığın huzurdaki beyanlarına teker teker temas edip sanığa müsnet fiillerin aynen vaki olsabile 125 nci maddesinin şümulünde kabul etmenin imkânsız oldugunu,ayrıca bu suçu mürettep bulundugunu ima ile davanın hazırlanmasında idarenin peşin hükümlü tutumunun ve delil yaratmak gayretile giriştigi ve bu maksatla tanzim ettirdigi raporların hükme medar olamıyacagını,Sanığa müsnet suçun hayal ve tasavvur hududundan ileri geçememiş bulundugunu,İleri sürülen hususları biran için sabit sayılsa bile 125,171,ve 168 maddeler hakkında yapılan hukuki tahlillere göre sanığın 125 nci maddedeki suçun faili olarak tahayyül etmek bile mümkün olmadığını belirterek açıklanan sebep ve delillere göre sanığa isnat edilen suçun sübuta ermedigi gibi,Biran için sabit sayılsa bile suç vasıf ve mahiyetinde bulunmadığı kesin olarak anlaşılmakta bulundugundan beraetine karar verilmesini saygile bir vekâle arzeylerim dedi.Sanık son söz olarak beraetini ister oldugunu bildirdi.

23-Sanık A.Efem DOLAK: Kendisinin Demokrat partinin gidişini tasvip etmemesi sebebile D.P.Teşkilâtından kaydini sildirmesi ve D.P. yi tenkit etmesi,Tekliflerine müsbet cevap vermemesi sebepleri ile 1953-1958 yıllarına kadar peşine düşüldüğü,İstifade edecek kanaati ile hareket ettiklerini,1958 de ümit tamamen kesildiginden D.P.İdarecilerinin emri üzerine Kürtçülük faaliyetile iştigâl ediyor diyerekten Milli Emniyete tanıtılıp takip ettirildigini,Zorla kürtçü yapılmak istendigini,Bu günde bu maksatla mahkeme huzuruna getirildigini beyanla Yasin Gültaşı hiç tanımadığını,Raporunda bahsettigi hususların yalan oldugunu,İstanbul'a geldigimde İleri Yurt Gaztesinde intişar eden kamil şiirinden dolayı İstanbul matbuatında çıkan aleyhteki yazılar sebebile Avukat Ziya Şerefhanoğlunu ziyaretle kendisinin vesair gazte

mes'ullerinin mes'uliyetlerinin bulunup bulunmadığını istişare ettiklerini,Ahmet Muşluya burada rastladığını,kendisine Ziya beyin ehemmiyet vermediğini ve Ahmet Muşluya tercüme edilmek için bir büroşür verdiğinden haberi olmadığını,Ziya Şerefhanoğlundan Avrupa kürt talebe cemiyetinin yayınladığı 4 ncü Konpereye ait el yazılı beyannameyi almadığını,teksir ederek posta ile kimseye yollamadığını,Pu gün için ölü bulunan Emin Batu tarafından dağıtıldığı iddia edilen ölü bir şahsın şahadeti kabil olmadığı için bundan istifade edildiginin kendisine Diyarbakırda bulunan Demokrasiye güven matbaasına ortak olmadan evvel ortağı Sabri Şenci adına Londra Damgalı Bibisi Radyosunun haftalık proğramı ile birlikte posta ile bir Büroşürün geldiği,Eski yazılı oldugu,Punun mahiyetini açıklamak için çalıştıklarını tercüme edip durumu anladıktan sonra ortağına ortak olmadan evvelki adresine geldiğine göre sizin için gönderilmiştir,Sizin yerinizde olsam emniyetede verirdim dedim.Teksir edildigi iddia olunan büroşür mezkur matbaada teksir edilmiş olmalıdır.Cerek matbaada gerek el yazısile çoğaldığı iddiası bilirkişi tesbiti ile tetkik olunabilir.Her iki haldede benim dahlim yoktur.5/Eylul/1959 tarihli Medet Yöş üç arkadaşı tarafından imzalı telgrafı almadığını,Mahiyetinden haberi olmadığını,Telgrafın gazte yazı işleri müdürü ve kımıl şiiri yazarına gönderildiğini,Kendisinin ise gaztenin sahibi bulundugunu,Mustafa Direkçi tarafından bir mektup almadığını,ve kendisine mektup veya pusula yazmadığını,Ancak İstanbulda iken Mustafa Direkçinin talebi ile eksik olan İleri Yurt Gaztesi nushalarının tesbit edilip kendisine bildirilmesi üzerine Diyarbakır'a geldiğinde eksik nushaların gönderilmesi için matbaada çalışanlara söylediğini,Bu arada da birşey yazmadıgını, yazılanıda almadıgını bildirdi.Devamla mektup matbaada bulunmuş olabilir,Fakat şahsen ben mektubu görmedim.Meal itibarile bana değil bir yazara ait oldugunu,Milli Emniyette gösterdikleri zaman anladım. İstanbul vefa Lisesi öğrencilerinden Ali Demiri tanımadığını,yazdıgı mektubu almadığını,Pu şahsın gazteye abone oldugunun anlaşıldığını,Bir okuyucu olarak mektup yazmış olabileceğini,mektuptaki fikirlerin yazana ait oldugunu,Musa Anterin Diyarbakır istikamet Ecza deposunda çalıştıgını,Bilahare Asım Erenin cevaplandırılması mevzuunda kendisine müracaat ederek yazı yazmayı teklif ettiğini,Teklifi kabul ettiğini fakat maaş veremiyecegini,Ufak defak masraflarını karşılarım demiş olmasına rağmen kabul ederek yazı yazmağa başladığını,Bu suretle Musa Anter'e Şarklılık kisvesi altında kürtçülük propoğandası yapması mevzuunda faaliyet sahası temin etmiş olmadığını,25/5/1959 tarihli yazının Musa Antere ilgilediğini bildirmiştir.26/5/1959 ve 29/5/1959 tarihli İleri Yurt Gaztesinde Musa Anter tarafından intişar eden yazıların kendisini ilgilemediğini,Keza 15/8/1959 tarihli nushada intişar eden (Yakışmıyor ki) başlıklı yazı ile 29/8/1959 tarihli nushada intişar eden Kımıl isimli yazınında Musa Anter tarafından yazılmış oldugunu,İstanbulda Meserret otelinde Örfi Akkoyunlu ile beraber sarhoş bir haldeki konuşmalarının teyp'e alınmasından memnuniyet duydugunu,Bu konuşmalarda kürtçülük propoğandası görmenin mümkün olmadığını,Bu teypler dinlenildiği zaman mahiyetinin anlaşılacağı nı,Ziraat Bankasında açılan 85636 numaralı hesabın bahsedildiği şekilde olmadıgını,Bu hususu Mehmet Bilgin tarafından kendisine beyan edilmediğini,Yalnız Açlıktan ölen bir fakir talebeden bahsedilmiş ve bu talebe ibret alınarak diğer arkadaşlara yardım yapmak için hesap açıldığı söylenilmiştir,Bundan maksat fakir talebeye yardımdır,Kürtçülük ile ilgili değildir. Halk partisini tuttugunu Asım Eren'in halk partili olarak teklifi ile muhitin antipatisini kazandığını,Pu sebeple kendisine tehdit mektubu geldiğini,Bu mektuplardan bahisle tenkit edenlerin yol göstersinlerde öyle yapalım ve istedikleri gibi hizmet edelim şeklinde bir beyanda bulunmus olabilirim.Molla Mustafa Barzani'ile hiç bir ilgim yoktur.Kendisini tanımam Gazteci olarak ilgilenmişimdir.Bu güne kadar memleket dışına çıkmadım.Kanaat mesnetsiz ve hilafı hakikattır.Ökkeş karadağın mektubu beni ilzam etmez.Sanık Ziya Şerefhanoğlunun talebi üzerine sorulan soruya (Diyarbakırda Milli emniyet,Ziya Şerefhanoğlunun beni Irak'a gönderdiğini söylediğim takdirde hakkımda hiç bir takibatta bulunulmuyacagını bana teklif etti,Ben kabul etmedim) dedi.Ayni teklifin İstanbuldada yapıldığını bildirdidi.Sanık sözlü olarak yaptıgı ve yazılı olarak verdiği üç sahifeden ibaret savunmasında özetle müsnet suçun kendisini çok büyük ve ağır manevi baskı altında bıraktıgını,10-15 Senedir Gazteci olmasına rağmen 1959 Yılında tevkif edilmesinin sebeplerinin manasız oldugunu,1954 Senesinden beri sahibi oldugu İleri Yurt Gaztesinin 1959 Senesinde kürtçü oldugunun mana ifade etmediğini belirterek aleyhindeki delillere teker teker deyinip devrin iktidarının tutum ve davranışını temasla davanın sun'i olarak yaratıldığını belirtmekte son sözüm olarak masumum beraetimi isterim demektedir.

24- Sanık Musa **ANTER**: Ziya Şerefhanoğlunun Cazi isimli bir gazte çıkarması hususunda kendisine çektiği iddia olunan teli almadığını,Pu telin kendisine gelmeden polis tarafından alınmış olması lazım geldiğini,Bir gazte çıkarma işinin müsaadeye tabi bulundugunun,Böyle bir gazte çıkarma isteginin suçun maddi unsuru olamıyacağını,Abdurrahman Efem Dolak'ın (Benim kürtçülük faaliyetim Musa Anter ile başlar) Şeklindeki beyanının kendisini ilzam etmiyecegini ne gibi faaliyetlerinin bulundugunun tesbit ve teşrihi lazım geldiğini,Kaldıki efen dolak'ın bu beyanda bulunmak için Milli Emniyette işkenceye tabi oldugunu belirtmiştir.Şerefhanoğlunun telefonla beni aradığını bilmiyorum,Kendisile konuşmamız olmamıştır.Stevenson Batmandaki petrol şirketlerinden birinin müdürüdür.Iddianamede bu şahısla olan irtibatımız hakkındaki beyan gülünçtür.Bu mevzuda bir teyp yoktur.Zira böyle bir konuşma olmamıştır.Avni Doğanın makalesinden ve beyanından bahisle bu gaztenin köylere götürülmesi mahzur değildir.Fakat ben götürmedim.Makaleyi gördüm.Penim yurt dışında hazırlayarak memlekete maksatlı propoğanda soktugum yolundaki iddia gülünçtür.Penim kuvvetim buna müsait değildir.Kaldıki Şevket Turanda bu hususu huzurunuzda beyan etmiştir.Yasin Gültaşı tanımadıgını,Tanışmasının kabil olmadığını,Diyarbakırda Yüksek kahve bulunmadığını,Raporda bahsedilen propoğandanın kahvede yapılamıyacagını Yasin Gültaş'ın bu raporunun nasıl yazıldığını bilmedigini,Kımıl isimli şiirin negri ile ilgili davanın Milli hisleri rencide eylemedigini,Bilakis vatanperverane duyguları belirtmiş oldugunu,Pu yüzden beraet ettigini,Kımıl haşaresini memleketteki tahribatına mukabil müçadele açılmış olmasıda vazifesini yapmış oldugunun işareti bulundugunu,Gençlerin bundan dolayı tel çekmelerini,Ancak teşekkürü mucip olabilir.Punun la kürtçülük faaliyeti arasında münasebet yoktur.İleri yurt gaztesinde çıkan varese isimli fıkramdan dolayı takibata maruz kaldım.Tevkif

ve tahliye edildim.Bu husus matbuata intikal etti.Memleketin her tarafından telgraf aldım.Hatta İnönüden de tel aldım....Tel bana geçmiş olsun demekte ve yaptığım mücadeleden dolayı maneviyatımı takviye etmektedir.Sanıklar Ziya Şerefhanoğlu telefon konuşması ile ilgili hususlarda Efem dolak,Musa Anterin gazetesinde yazı yazmış olduğu hususlarda ve sanık Bnb.Şevket Turan Avni Doğanın makalesi hakkında Musa Anter lehinde beyanlarda bulunmuşlardır.

Sanık Müdafaasını sözlü olarak belirterek suçsuz olduğunu söyledi.5 Sahifelik yazılı müdafaasına basın suçları sebebile mahkemeden aldığı karar ve bilirkişi raporlarından ikişer suretininde ekli olduğu görüldü,Yazılı müdafaasında özetle: İddianamede kendisine müsnet suçun delillerine ve Yasin Gültaş'ın 3 Numaralı raporunda sıraladığı aleyhindeki maddi ve manevi gerçek dışı ifade ve sözlerine teker teker temas eden sanık kendisine atfedilen gayri mantiki iddialara karşı cevaplarla mahkeme hey'etini fazlaca meşgül etmek istemiyorum,Yüksek takdirlerinize güvenle diyerek beraetimi isterim dedi.

25- Sanık Canip YILDIRIM: İleri Yurt Gazetesinin mes'ul Müdürü bulunduğunu,Bu gaztenin Kürtçülük yapmak mevzuunda neşriyat yaptığı iddiasını ve Türk ve Kürt tefrikinin yapıldığına mütedair hiç bir yazının gazetede intişar etmemiş olduğunu, Asım EREN'in Kerkük hadiseleri sebebi ile vermiş olduğu takrir üzerine husule gelen ceryan kendiliğinden bir soğukluk ve Türk-Kürt şeklinde bir tevrif yapılmasının müncer olacağını hissettim. Bunun hakiki maksat ve manasını tarihi olayları da zikrederek fikirlerine normak bir istikamet verdirmek için ileri yurt gazetesinde (doğulu genç kardeşlerimize selam) başlıklı bir seri makaleler neşrettim. Bu hususdaki maksadım, kötümser kanaatımın eseridir. Çünkü, bu gençler telgrafları ile Asım EREN'i protesto ediyordı... Bu makaleler mahallin savcısı tarafından tetkik edilmiş olmasına rağmen muhteviyatında suç unsuru bulunamamıştır. Ve hakkımızda takibat yapılmamıştır. Bu bakımdan makalelerin müsnet suç ile ilgileri yoktur. Tevkif edildikten sonra tevkifhanede kağıt bulamadığım için sigara paketlerinin arkasına... insanların nimet vekülfetlerden de mütesaviyen istifade etmeleri halındi hiç bir ihtilafın doğamıyacağı... istismarcı zümrenin her kitleye mensup olabileceğini izah için yazılar yazdım. Bu yazılar ... İstanbul'a nakledilip Harbiyeye teslim edilirken üzerim aranmış ve bulunmuştur. Halk Partisinin 14 ncü kurultayına Diyarbakır'ı temsil etmek üzere iştirak etmiştim... Kurultay'da partinin tekrar iktidara geldiği zaman Doğu kalkınmasıyla ilgilenmesi temenni olunuyordu, bu takrir... Kürtçülük propagandası yapıldığı hususunda takrir verenlerin aleyhinde Zafer Gazetesinde yayılıyordu. Ziya ŞEREFHANOĞLu aslen Diyarbakırlı'dır. Kendisi ile tanışmamıştım. Takririmden dolayı bahsolunan teli bana çekmişti. Fakat kürtçülük mevzuundaki faaliyetemi tebrik etmemiştir. İleri Yurt gazetesinde intişar eder KIMIL isimli kürtçe şiir hakkındaki iddia yersizdir. Niğde millet vekili Asım EREN'in sual takriri ile memlekette ırk tefriki yaratmıştır.... böyle bir fikirdeki insana karşı mücadele açıp bunun aksini iddia etmek için onu protesto babında neşriyat yaptığımızdan suçlu görülüyoruz. Bunda hakikat payı yoktur. FADIL BUDAK tarafından bana hitaben gönderilmiş bir mektup almadım. Sorgum yapılırken bana böyle bir mektup gösterildi. Benim adresime yazılmıştı ve fakat MUSA ANTER ile ikimize hitap ediyordu,.. mektup ona aitti. DİYARBAKIR'da bir çok kimselere zaman zaman kim tarafından gönderildiği belli olmıyan mektuplar ve broşürler gelirdi. Banada değerli kardeş isimli mektup geldi mahiyeti itibariyle bir kaç kişi birleşerek bir ihtilal çıkarmamızı tavsiye ediyordu ben, Diyarbakır'daki millî emniyet teşkilâtının bu çalışmasını beğenmiyordum. Ve bütün bu mektup ve broşürlerin teşkilat tarafından gönderildiğine kani idim. C.H.P. içinde idealist ve faal olarak çalışıyordum... Neticeten Halk Partisi İl İdare Heyetinde ekseriyet aldık. Seçimden secime halka selam veren kodamanlar seçimi kaybedince bizim bu faaliyetimizin kürtçülük faaliyeti olarak tavzif edip bizi ihbar ettiler. Benim kürtçülük ve ırk tefriki ile bir ilgim yoktur. Hüseyin SARITAŞ isminde bir genci tanıdığını PTT de çalışan bu gencin bir ay sonra Diyarbakır'dan kaybolduğunu, ihtilali müteakip ve Almanya mahreçli bir maktubu bir gün sonra Diyarbakır'da alışını nazarı dikkatini celbederek mektubu Savcılığa teslim ettiğini,... bahsolunan iddiada bunlardan biri olacaktır. Mektup Hüseyin SARITAŞ tarafından gönderilmemiştir. Millî Emniyet tarafırdan gönderilmiştir muhteviyatı iddianamede yazılı olduğu gibidir. Fransada bulunduğu sırada tanıştığı bir kız arkadaşına Valter Skot'un bir eserini gönderdiğini, bilahare bu kitabın Türkçeye Selahattini Eyyubinin aşkı isimi ile tercüme edildiğini,... kız arkadaşının bu kitabı okuyup inceledikten sonra kendisine yazdığı mektupda çok beğendiğini bildirdiğini hadisenin 1955 de cereyan edip suçla ilgisi olmadığını. Diyarbakırda sorbalığı ile tanınmış Abdurrezak Emsali ile bir köy arasında zuhur eden hadise sebebiyle köylünün avukatlara baş vurduğunu avukatların dilekçe yazmadığını kendisinin yazdığı dilekçeyi savcılığa, Valiliğe, B.M.M. Başkanlığına olduğunu, gazetelerinde Musa ANTER tarafından neşredilen fıkranın kanunlarımız başlıklı idi, bu fıkranın neşrelunmak üzere tanzim olunmuş olmasına rağmen mahzurlu bulduklarından neşretmediklerini, 27 Mayıs ihtilalini müteakip ihkilabın etüdünü yaptıkları bir sırada beraber oldukları eczacı arkadaşı kendi fikrini teyid eder zadegan isimli bir yazıyı çıkararak okuduğunu,... yazının okunduğu zaman ırk tefriki yapılmadığı gibi mahiyeti itibariyle kürtçülük propagandası ile de ilgisi olmadığını, Diyarbakır ceza evinde iken müsaade ile alınan defetere yazdığı yazıların suçla alakalı olmadığını, sanık müdafaasını sözlü olarak yapıp izahlardan bulunduktan sonra suçu olmadığını, beraetini istediğini, ve 3 sahifelik yazılı müdafaasında özetle ; Aleyhindeki suç delillerine iddianame ve esas hakkındaki mütalaalar sırasınca teker teker temas ederek ve bu delilleri çürükme babında Atatürk'ün söylev ve demeçleri, Maarif matbaası 1945 cilt-1'den ,Atatürk'ün tabiri ile (Anasırı islâmiyeden misaller vererek anlatmakta her delil hakkında müdafaasını teker teker sıralayıp 125 nci maddenin tatbikinde aranan fiil unsurunun bu delillerle tekevvününe imkan yoktur. Diyerek ortada işlenmesi imkansız bir suç vardır. Böyle bir suçdan dolayı da mahkumiyetime gidilemez.

Bu itibarla yüksek mahkemeden son söz olarak beraetimi talep ederim dedi.

26. Sanık Mehmet BİLGİN : Ben bu memleketin mensubu olarak Harb Okulunda okumuş bin başılığe kadar ulaşmışımdır. Bineanaleyh memleketin parası ile yetişmiş bir insan olarak bu memlekete karşı bir harekette bulunamam. Bulunacak olursam, bana sarfedilen paralarda yetimlerin hakkı olduğu için onların hakkını yemiş olurum. .. Yardımı şahsen her zaman yaparım. Hem kendimin ve hemde ailemin varlığı yerindedir. İddianamede bana isnat edilen fiili işlemedim. Bu isnadın nasıl yapıldığını da anlıyamıyorum. Bahsi geçen ziraat banka sı hesabı benim namımadır. Cebeci muhiti talebe muhiti olduğundan ve çocuğumda üniversi tede olduğundan bir çok taleberle tanışırım. Bir seferende... bir talebenin açlıktan öl düğünü ve bundan sonra her hangi bir hadise sebebiyle yardım icab ederse para toplanıl-sın diye bir konuşma oldu. Ben Bankada bir hesabım var. Bunu size olduğu gibi verebili-rim dedim. Arkadaşlar görüşelim, biz birini tayin ederiz gibi konuşmalar oldu. Benim bu teklifim bir yardımdan ibarettir. ŞEVKET TURAN'ı hastahanede çalıştığı sırada tanı-dığını ve onun ŞAHABETTİN SEPTİOĞLU'na yazdığı mektubun kendisini alakadar etmediğini, Ancak, benim ŞAHABETTİN SEPTİOĞLU'na yazdığım mektupda gazetelerdekinin aynı olduğunu söylememden maksat Bundan evvel abone kaydı için müracaatlar oluyordu, bunu demek is-tedim. Çünkü, Diyarbakırda çıkan bir gazetenin abonesi olmamı istiyorlar. Bunun mana-sı da bir yardımdır. Yoksa orda çıkan gazeteden bana ne, Akkoyunlu, Sait ELÇİ, ve AĞA-EEEM DOLAK arasında geçen konuşmalarla bir alakasının olmadığını ve ŞEVKET TURAN'ın evin da bir toplantıdan ve konuşmalardan malumatının bulunmadığını ŞEVKET TURAN'ın evinde bir toplantıda bulunmadım, diyerek müdafaasını avukatının yapacağını bildirdi. Müdafi'i Av. Turhan AYATA sözle izah edip hülaseten ; müvekkilimin bu suçu işlemediği ve subut ve va-sıf bakımından böyle bir fiilin mevcut olmadığını, bu itibarla beraetine karar verilme sini isterim diyerekten, 10 sahifeden ibaret yazılı savunmasında ğüetle ; Müvekkilinin şahsi durumlarına temas ederek dava ile ilgili olmadığı halde 30-4-1960 tarihinde kara ra bağlanacak olan 963/129 Esas sayılı dosya ile alakalı görülmektedir. Kendisi 1960 se nesinde emekli olmuş kıymetli bir subayımızdır. Basit bir tahkikat neticesi gaip sayıl mıştır. Halbuki ikametgahı ve adresi o günden bu güne değişmemiştir. Tutum ve davranışı itibariyle memlete ihanet etmiş gibi bir duruma düşmesi kendisin sonsuz derecede müte essir ve müteellim etmiştir. Bu başlangıçtan maksadım, işi tetkike başlarken hakkında menfi bir knaat beslenmeden tamamen objektif kalınarak durumun incelenmesini sağlamak arzusudur. Diyerek sanığın ilgili bulunduğu iddianame ve bağlı olduğu dosya hakkındaki sanık aleyhine ileri sürülen delilleri ele alıp bahusus SEPTİOĞLU'na yazdığı mektubun beher kelime ve cümlesi üzerinde teker teker durarak sanığın takip ettiği mana,maksat ve kastını belirterek aleyhine isnat edilen suçla bir ilgisinin bulunmadığını bilakis tamamen yardım zihniyeti ile yapılan masumhane bir hareketin idam cezası ile cezalandırı lamıyacağını, belirttikten sonra davanın hukuki cephesini açıklayıp izah eden sanık mü-dafi'i Av. Turhan AYATA,Diğer müvekkilleri Ali Karahan,Örfi Akkoyunlu,Necati Siyahkan hakla-rında yapmış olduğumuz müdafaanın hukuki cephesinde aynen ileri sürdüğümüz ve iddia ettigimiz hususları burada da tekrar ederiz.diyerek maddelere teker teker temas edip sanık Mehmet Bil-ginin bu maddeler ve talep maddesi ile ilgili bir fiil ve hareketi bulunmadığından beraetine karar verilerek adaletin tecelli ettirilmesini bilvekale arzederim dedi.Sanık Mehmet Bilgin müdafaaya ilave edilecek bir sözü olmadığını kendisinin böyle bir suç işlemedigini,Daima mem-leketin sadetini ve refahının yükselmesini istedigini son sözü olarak suçsuzum ben böyle bir suç işlemedim demiştir.

27-Sanık Esat CEMİLOĞLU:6/12/1963 Tarihli dilekçesi ile duruşmadan vareste tutularak gıyabında duruşma icraasını istedigini ve Avukatı Mustafa Durak Cerit'in müdafaasını yapaca-ğını belirtmiş olduğu görüldü.Sanık Müdafii Avukat Mustafa Durak Cerit 5.Sahifeden ibaret dosyada mevcut 4/12/1963 tarihli müdafaasında özetle: Yüksek mahkemede yapılan 17/9/1963 gün-lü duruşmada esas hakkında iddiasını serdeden sayın savcı müvekkilim hakkında:(İştirak ettiği toplantılarda konuşmalarını sarih olarak tesbit edilemediği,ve hakkında başkaca delil bu-lunamadığı) mucip sebeplerile beraetine karar verilmesi mütalaasında bulunduğunu bildirmiştir.
Sanık hakkında müsnet delillere teker teker temas ederek tafsilen izah eden müdafii arzedilen sebeplerden dolayı müvekkilimin müsnet suçu işlediğini imkan veren bir fiil ve ha-reketin faili bulunduğu hakkında mahkumiyet hükmüne yeter bir delil mevcut olmadıgı cihetle beraetina karar verilmesini bilvekâle saygılarımla beyan ederim demiştir.

28-Sanık Ferit BİLEN: Müsnet suç ile bir alakam yoktur.İlk tahkikat ve duruşma bu du-rumu göstermiştir.Esasen savcı mütalaasında da beraetimi talep etmiştir.Evvelki ilk ifadeleri-me ilave edecek birşeyim yoktur.Talep veçhile beraetimi isterim diyerek son sözü olarak bera-etimi isterim dedi.

29-Sanık Mustafa Nuri DİREKÇİGİL: Bir suç işlemiş değilim.Beraetimi isterim dedi.Müda-faama ilave edecek birşeyim yoktur.Bütün sözlerim bundan ibarettir.Son söz olarak Beraetimi isterim dedi.

30-Sanık Fevzi AVŞAR: 21/12/1963 Tarihli dilekçesi ve dilekçeye ek Müdafaası gereğince hastalığını ileri sürmekte,Celemiyecegini belirterek raporunu göndermekte ve gıyabında karar verilmesini istemektedir.El yazısı ile yazılmış bir yapraktan ibaret yazılı müdafaasında; aleyhindeki delillere teker teker temasla bu delillerle ilgisinin bulunmadıgı ve alehinde bir delil olmalarına imkan olmadıgı yapılan soruşturmalardan anlaşılmıştır.Başka bir diyecegim yoktur.Beraetimi isterim dedigi görüldü.

31-Sanık Nazmi BALKAŞ: Bu hususta bir diyecegim yoktur.Esas hakkında mütalaada söylen-

enlerin kabul ediyorum.Peraetimi isterim diyerek son sözü olarak Peraetimi isterim sözünü tekrarladı.

32- Sanık Hüseyin Oğuz ÜÇOK: 19/12/1963 tarihli dilkeçesi ile duruşmadan vareste tutulmasını talep ederek; İddia makamının mütalaasına uyularak hakkımda beraet kararı verilmesini arz ve istida ederim demektedir.

33- Sanık Mehmet Nazım ÇİĞDEM: Suçla bir ilgim yoktur.Her hangi bir fiil işlemiş değilim talep veçhile beraetimi isterim diyerek son sözünde Peraetimi isterim dedi.

34- Sanık Fevzi KARTAL: Hakkımda esas mütalaada söylenenlere aynen iştirak ederim.Bir suçum yok,Yalnız mazeretime binaen bundan sonraki celselere gelemiyeceğim,Bu itibarla duruşmanın gıyabımda yapılmasına karar isterim diyerek müdafaam bundan ibarettir.İlave edecek başka birşey yoktur.Son sözüm Beraetimi isterim dedi.

35- Sanık Mehmet AYDEMİR: 16/12/1963 tarihli dilekçesi ile sayın iddia makamının hakkındaki talebine iştirak ettiğini,Müsnet suçla hiç bir ilgisinin bulunmadığını,Suçsuz olup beraetini talep ettigi ve talebe bulunduğundan durumunun müsait olmayıp 353 Sayılı kanunun 136 ncı maddesi gereğince duruşmaya gelemiyeceğinden müdafaasının kabulünün talebinin ister oldugu görüldü.

36- Sanık Emin KOTAN: 12/12/1963 tarihli dilekçesi ile duruşmada hazır bulunamıyacagından vareste tutulmasını,Dosya arasındaki mevcut ifadelerinin son müdafaası olarak kabulünü, iddia edilen hususların hepsinin hilafı hakikat oldugunu ve bu işte masum oldugunu beyanla bu sözlerinin son müdafaası olarak kabulünü beraetine karar verilmesini talep etmektedir.

37- Sanık Ökkeş KARADAĞ: 1/12/1963 Tarihli dilekçesinde;Saf bir köylü bulundugunu,Misafirperverlikten ileri gitmeyen fiil ve hareketlerinin müsnet suçla ilgili bulunmadığını,Bu davadan beraetine karar ittihaz buyrulmasını saygılarımla arz ederim demektedir.

38- Sanık Muhsin ŞEVATA:Savcının hakkımda istediği karara bende iştirak ediyorum.Evvelce bu hususta ifade vermiştim.aynini tekrar ederim.Diyen sanık son sözünde beraetimi isterim dedi ve duruşmadan vareste tutulması gıyabında hüküm verilmesini talep etti.

39- Sanık Turgut AKIN: Esas hakkında mütalaada hakkımda beraet istenmiştir.bu mütalaaya aynen iştirak ederim diyen sanık beraetimi isterim diyerek son sözünü söyledi.

40- Sanık Sıtkı ELPİSTAN: Kısaca söylüyeyim benim suçla alakam yoktur.Peraet veya mahkumiyetim kıymeti yoktur.Ben huzur istiyorum diyen sanık Beraetimi isterim diyerekten son sözünü söyledi.

41- Sanık Şerafettin ELÇİ: Sözlü izahta bulunacagını bildirdi ve böyle bir suç işlemediğini,Hakkındaki isnatların doğru olmadığını,Bu itibarla suçsuz oldugunu,Mahkemenin kararını beklediğini beraetini ister oldugunu söyleyen sanık son sözünde mahkemenin kararını beklerim dedi.

42- Sanık Mustafa RAMANLI: Müdafaa için bir diyeceğim yoktur.Benden evvel konuşan sanıklar kâfi derecede açıklamalar yaptılar.Savcının talebi veçhile hakkımda beraet kararı isterim diyerek son sözünde mahkemenin kararını bekliyorum dedi.

43- Sanık Mehmet ÖZER: Müdafaa için ilave edecek bir cihet yoktur.Savcının talebi veçhile hakkımda beraet verilmesini isterim.Yalınız vazife gördüğüm yer uzaktır.Müdafaamı yaptım bundan sonraki celselere gelmek benim için zordur.Bu itibarla duruşmadan vareste tutulmak istiyorum diyen sanık son sözünde beraetini istedi.

44- Sanık Feyzullah DEMİRTAŞ: Şifahi olarak hakkımda mevcut deliller yeter değildir. Esasen bu tertiplenen deliller de doğru değildir.Savcı hakkımda beraet talep etmiştir.Bende bu talebe iştirak ediyorum.Suçsuzum Beraetimi istiyorum diyen sanık son sözünde beraetimi isterim dedi.

45- Sanık Cezmi BALKAŞ: 16/12/1963 tarihli dilekçesinde; Sayın iddia makamının hakkımdaki talebine iştirak ediyorum.Müsnet suçla hiç bir ilgim yoktur.suçsuzum beraetimi talep ediyorum.Talebeyim mali durumum müsait olmadığından duruşmaya gelemiyeceğim,353 Sayılı kanunun 136 ncı maddesi gereğince müdafaamın yazılı olarak kabulünü saygılarımla arzederim demektedir.

46- Sanık Halis YOKUŞ: 4/12/1963 Tarihli dilekçesinde; Esas hakkındaki mütalaasında savcı delil yokluğundan beraetimi talep etmiştir.Benim suçla alakam yoktur.Böyle bir suç işlemedim.Bu iddiamı teyit edici malumat dosyamdadır.Bilhassa hakkımda iki uzun rapor vermiş bulunan şahıs mahkeme huzurunda beni tanıyamamıştır.Sıhhi durumum ve talebe oldugum göz önüne alınarak dilekçemin yazılı müdafaa olarak kabulünü beraetime karar verilmesini saygılarımla talep ederim demektedir.

47- Sanık İsmet BALKAŞ: 16/12/1963 tarihli dilekçesinde; Sayın iddia makamının hakkımdaki talebine iştirak ediyorum.Müsnet suçla hiç bir ilgim yoktur.Suçsuzum beraetimi talep ediyorum diyen sanık talebe oldugunu,Mali durumunun müsait bulunmadığını,Duruşmalara gelemiye-

ceğini,Askeri yargılama usulü kanunun 136 ncı maddesi gereğince müdafaamın yazılı olarak kabulünü saygılarımla arz ederim demektedir.

48- Sanık Sait BİNGÖL: Müdafaamı sözlü yapacağım,Ben isnat edilen suçu işlemedim. Böyle bir suçla uzaktan ve yakından hiç bir alakam yoktur.Bu itibarla savcıda beraet talep etmiş olması itibarile bende ayni talebe iştirak ederek beraetimi istiyorum diyerek son sözüm beraetimi istiyorum dedi.

49- SanıkHasan ULUS: Tekman kaymakamlığının 30/9/1963 gün ve 387 sayılı cevabi yazısı gereğince Tekman Çevirme köyü 32 evinde kayitli bulunan Hasan Ulus'a ait ölüm tarihini bildirir meşruatlı nufus kayit sureti gereğince 13/10/1962 tarihinde ölmüş oldugu mezkûr yazıya ekli nufus kayit örneğinden anlaşılmıştır.

50- Sanık Nurettin YILMAZ: Sözlü savunmasında suçu olmadığını,Beraetini istediğini bildiren sanık 6.Sahifeden ibaret yazılı müdafaasında özetle: Aleyhine müsnet delillere teker teker temas edip her biri hakkında tafsilat ve teferruatlı müdafaasını bildirerek olayın bir tertip oldugunu,Aleyhine isnat edilen delillerin suçla ilgisi bulunmadığını,Bildirip neticeten mesnetsiz ve gülünç olan bu iddiaları yukarda arzettigim mucip sebeplere binaen sayın iddia makamının talebine uygun olarak beraetime karar verilmesini adil hey'etinizden saygile arz ve talep ederim diyen sanık son sözünde mahkemenin kararını beklediğini bildirdi.

51- Sanık Fetullah KAKİOĞLU: Mahkemenin vereceği adil karara muntazırım.Savunmamı yazılı olarak hazırladım.diyerek iki sahifeden ibaret yazılı müdafaasını huzurda aynen okuyup tekrarladı,Bu müdafaasında özetle:Suçun şahsi üzerinde büyük bir izdirap yarattığını, Aleyhine Yasin Gültaş tarafından tanzim edilen 1 ve 2 numaralı raporların hilafı hakikat olduğunu,Aleyhindeki sarfedilen sözlerin birer iftiradan ibaret bulunduğunu belirterek sayın iddia makamının talebine bende uymaktayım,Suçsuz olduğum tarafınızdan anlaşılcaktır.Yüksek mahkemenizden beraetimi talep ederim.diyerek son sözünün Adalete güven oldugunu bildirdi.

Ş A H İ T L E R :

1- ÖMER ARAS,Yeminli beyanında,ben liseyi bitirip Ankara'ya yüksek tahsile geldiğim zaman bulunduğum muhitte bir kürtçülük cereyanı hissettim.Memlekette de böyle bir cereyan var idi.Fakat Ankara'da bu yöndeki faaliyet daha bariz idi.Ali Karahan ile tanıştım . Onun iki defa yazıhanesine gittim.Son gittiğim 959 Ocak ayının ilk haftasına rastlıyordu. Orada Koço Elbistan,Yaviz Çamlıbel,Ahmet Fuat ve Cemil isimli şahıslar da vardı.Ali Karahan Doğu Bayazıttaki Şair (Ahmedî Canî) nin ....eserlerini teşrih ediyordu.Bu şahsın eserlerinde,bizim sonumuz ne olacak şeklindeki beyanını ele alıp;bir altın ki sikke olmaz kıymeti yoktur. Bir milleşki devleti yoktur yine kıymeti yoktur." Bununla Kürt milletinin mevcut olduğunu fakat kürt devletinin bulunmamasından dolayı bir keymet ifade etmediğini söylüyor ve il eride İranlı ve Iraklı kürtlerle birleşilerek bir kürt devleti kurulacağını beyan ediyordu.Orada bulunan diğer şahıslar bu mevzuu ta svip eder mahiyette ve daha fazla bilgi edinmek maksadiyle sualler soruyorlar ve Ali Karahan cevap veriyordu.Ben de ayni şekilde sual soruyordum.Bu konuşmaları tesbit etmiş bildirmiştim.Şahitin mezkûr raporunda baştaraftaki 5 Ocak 1958 sonunda ise 6 Ocak 1959 tarihinin mevcut olduğu görülerek mübayenetin mahiyeti sorulduğunda,rapor tarihi 6 Ocak 1959 veya 5 Ocak 1959 olabilir.Zira ben 1959 senesinde askere gittim.Ve rapor-da bu hususta da sarahat var.1958 Tarihinin bir sene müddetle atılmış olması alışkanlığının rapor tarihi olan ve yıl başından 5-6 gün sonraya tesadüf eden günde sehven 1958 yazılmış olacaktır.

Şahitin beyanına karşı sanık Ali Karahan; Bu rapor hadiseden sonra tanzim ettirilmiş bir rapordur.Zira tevkif edildiğim zaman bana bununla ilgili hiç bir şey sorulmadı.Ancak 6 ay sonra bu rapor ortaya çıktı.Raporun tanzim tarihi tevkifimden 11 ay evvel olduğuna göre tevkif sırasında mevcut olması ve benim bundan dolayı da istihdaf edilmem lâzımdı.....Bu rapor söylediğim gibi yapılan tevkifi haklı göstermek için emniyet tarafından bil'ahare tanzim ettirilmiştir.

Sanık Koço Elbistan; Ben Ömer Aras'ı bir yerde gördüğümü hatırlamıyorum.Filhakika bahsolunan tarihlerde Ali Karahan'ı ziyaret ettik.Bu ziyaretimizde Ahmedi Cani'den bahsedildi.. ...Yazıhanedeki konuşmada Ahmedî Canî'ye izafeten şahit'in bahsettiği Altın ki sikkesi yok ....şeklinde konuşma olduğunu hatırlamıyorum.

Yavuz Çamlıbel; Bu rapor biz tevkif edildiğimiz zaman ve bütün hazırlık tahkikatı müddetince ortaya çıkarılmadı.Ancak ilk tahkikatta zuhur etti.Tarihine evvel tevkiften evvelde mevcuttu.Hazırlık tahkikatı sırasında faaliyetimiz hakkında sorguya çekilirken bu mevzuun sorulmamasına imkân olmıyacaktı.Bundan da anlaşıyorki rapor bil'ahare tesbit ve tanzim ettirilmiştir.....Şahitin bahsettiği gibi Ahmedi Hani'nin milliyetçilik fikirlerinden ve bunun meş'ale olarak ele alınmasından ileride kürt devletinin kurulacağından....bahsedilmedi.Keza Ali Karahan'ın İstanbul'daki faaliyetle ilgili sualine muhattap olmadım.

2- NEZİR BAYRAM; Yeminli beyanında,Ben sadece Şevket Turan'ı Kürtçülük faaliyeti ile ilgili bilgiye sahip bulunmaktayım,1959 senesi yaz aylarında Şevket Turan Batman'a geldi.Orada enistesi Osman Gök'ün dükanında kendisi ile ben de tanıştım....Şevket Turan kürtçülük mevzuunda ve bir devleti kurulması yolunda çalışmalar olduğunu ve herkesin bu mevzuda çalışmasını söyledi. Hatta herkesin bu dava için bir miktar para ile yardım etmesini de istedi.Yapılacak yardım Ankara'da Ziraat Bankası Merkezinde Yzb.Mehmet Bilgin adına açılan bir hesaba yatırılmasını zikretti....Soru üzerine,Orada bulunmalarına yazdırdı.

Bu numara (85636)dır.... Türkiye haricinde de bu faaliyeti destekleyen var mı diye sorulduğunda, Şevket Turan Almanya'da İran Taabiyetinde bulunan Mehmet Gazi'nin oğlu Ali Gazi ve bazı arkadaşlarının böyle bir faaliyeti yürüttüklerini ve bunların yalnız Almanya'da değil,Fransa'da ve diğer memleketlerde de propaganda yaptıklarını,Türkiyede Gercüş'ün Vezrin köyünden Hacı Hüseyinin oğlu olan adını bilmediğim bir şahsın Ali Gazi'nin tesiri ile Almanya'da tahsile gönderildiğini ve bu şahıs vasıtasiyle Almanyadaki faaliyetlerden haber alındığını ifade eyledi.....Ben bu bilgimden dolayı Adlî Makamlara ifade vermedim.Ancak bizim koruma amirimiz olan Mustafa Bey isimli bir zam benim Şevket Turan ile konuştuğumu,görüştüğümü duymuş.Beni çağırdı.Ne konuştuğumuzu sordu. Durumu anlattım.Bu söylediklerini kendi el yazınla yaz gel dedi.Yazdım kendisine verdim.Kendisi bil'ahare bunları daktiloya geçirdi.Bana getirdi.Ben bir kısmını okudum.Kendi yazdığımın aynı olduğunu görünce diğer tarafını okumadan imza ettim;Şahitin 14-9-1959 tarihli raporu okunup sorulduğunda; Benim Mustafa beye verdiğ im raporun aynidir.Musa Anter için raporda bahsedilen hususlar da aynen varittir.15-9-1959 tarihli raporu okunup sorulduğunda,söylediğim gibi Bankada biriken para ile Şevket Turan hapse düşenlere yardım edileceğini ve ayrıca bir kooperatif kurulacağını bu esnada kürtçülük propagandası yapılacağını söylemiş idi....Batmandaki bir konuşmada,Sait Ramanlı'nın kardeşi Hasan Ramanlı Şevkete: İkimiz de şüpheliyiz,bir daha evime gelme dediğini duydum.Şeklindeki kısım benim yazımda mevcut değildi.18-9-1959 tarihli raporun kendisine ait olduğunu rapordaki hususların aynen cereyan ettiğini,18-10-1959 tarihli raporun da kendi el yazısı ibee yazıp Mustafa beye verdiği raporun ayni olduğunu,muhteviyatının aynen cereyan ettiğini bildirdi.

Şahitin beyanlarına karşı Şevket Turan; Bu rapor tamamen hilâfı hakikattır.Peşinen reddederim.Nezir Bayram raporlarda okunduğu üzere düzgün konuşup yazacak kültür seviyesinde değildir.....Enistem Osman Gök'ün dükânında yapılan konuşmada Ankara'da Ziraat Bankası Merkezinde Yab.Mehmet Bilgin namına açılan hesap numarasından bahsetmiş olabilirim,Sebebi,sorgum sırasında tefferuatıile açıkladığım üzere yardım maksadı ile para toplamaktır.Numarayı da saklamadım.Aynen yazdırdım.Raporda okunan hususlar tamamen hilâfı hakikattır.

Musa Anter; Raporda bana ait bulunan kısımlar varit değildir.Zira,evvelâ şahıslar gösterildiği zaman beni hatırlıyamamış ve benim faaliyetim hakkında herhangi bir bilgisi olmadığını beyan etmiştir....Bundan da anlaşılıyor ki raporda bahsedilen bilgi kendi malı değildir.Rapor muhteviyatındaki kelimeler ve yazının şekli dikkate alınırsa Nezir Bayram'ın hiç bir zaman böyle bir yazı yazamıyacağı kendiliğinden ortaya çıkar.....Bir Dr.Yeğenimin mevcut olmamasına rağmen mevcutmuş gibi göstermesinde edindiği bilgilerin sümme tedarik ve hilafı hakikat oldukları kanaatındayım....Netice olarak raporu kabul etmiyorum.

Selim Kılıçoğlu;Ben onbeş senedenberi ne Erzurum'a gittim,ve ne de Şeyh Ali Rıza ile görüştüm.Bu husus sabittir.Binaenlayeh raporda bana ait kısımlar doğru değildir.Hacı Veli ile de görüşmüş değilim.İcap ediyorsa sorulabilir.Raporun bana ait kısmı hilâfı hakikattır.

Abdurrahman Efhem Dolak; Nezir Bayram,benim çok sevdiğim bir arkadaşım tarafından vurulmuş olduğu için benim ile de konuşmaz.Matbaama da gelmesine imkân yoktur.Bu husus doğru değildir.Matbaayı kürtçülük faaliyetinin merkezi gibi gösteriyor,kabul etmem.

-

3- MUSTAFA AKMAN; Yeminli beyanında.; kendi şahsi durumuna temasla 1959 senesinin Ağustos ayında Şevket Turan'ın Batman'a geldiğini,daha evvel kendisine bir kart yazarak bir işi için ricada bulunduğundan gıyaben tanıdığını,Şevket Turan'ın aslen Gercüş'ün Vazrin köyünden olduğunu,oraya kadar gitmek için vasıta bulamadığını,kendisinden rica ettiğini,Şevket Turan'ı cipine alarak götürdüğünü,dönüşünde Batman'ın Maymune Köyünden Halil Ramanlı ismindeki bir şahsın bürosuna gelerek,Şevket Turan'ın kürtçülük faaliyeti için köylere çıktığını,buralara geldiğini beyan edip bu faaliyetin memleketi fena istikametlere götürecek mahiyette olduğunu,evvelce çıkan Şeyh Sait isyanında 20.000 kişinin sebepsiz yere öldüğünü,bu misal mevcut iken 2 nci bir hadiseye sebebibeyt verileceğinden korktuğunu,şayet ilgilenmediği takdirde bizzat kendisinin ilgililere bildireceğenini beyan ettiğini söyledi.Bu ikaz üzerine mesele üzerinde durduğunu,itimat ettiği şahısların alâkalarını çekip hadisenin inkişafı hakkında kendisine malûmat vermelerini ricada bulunduğunu,verilen malûmatları kendi mütalâası ile birlikte ilgili makamlara arzettiğini beyan etti.Şahidin 19-9-1959 tarihli raporu okunup sorulduğunda,ifade bana aittir.Yalnız Şevket Turan'ı Batman'da Mustafa Gök'ün değil Osman Gök'ün evinden aldım.Abdurrahman Efhem Dolak hakkındaki kısım kendi bilgi ve görgüme istinat etmemektedir.....Batman'da bir konuşmada,Sait Ramanlı'nın kardeşi Hasan Ramanlı Şevkete- ikimiz de şüpheliyiz,bir daha evime gelme dediğini duydum.Şeklindeki ibare Vezir Bayram tarafından kendi el yazısı ile yazılıp bana verilen rapirda yok.Ben bu ibareyi başka birinden duymuştum.Nezir Bayram'ın beyanının altına sehven yazılmış olacak.....Şevket Turan; Halil Ramanlı ile kayınpederim arasında düşmanlık vardır.Bu sebepten benim için iftira etmektedir.Dedi.

Musa Anter; Raporların hüviniyetle kaleme alınmadığını ihticaca salih olmadığını ifade etti.

Abdurrahman Efhem Dolak; Ben herhangi bir yerde Şevket'in kurduğu şirketin muvaffak olması halinde kendisine İleri Yurt gazetesinin ellibinlira yardımda bulunacağını söylemedim. Eğer böyle bir iddia mevcutsa yeri ve kimlere söylediğim belirtilmelidir.Dedi.

Soru üzerine Şahit; Ben sadece duyduğumu naklettim dedi.

4- YASİN GÜLTAŞ; Yeminli beyanında; ve 1 numara ile işaretli 3 haziran 1959 tarihli Faik Savaş ile kurulacak cemiyetin kuruluş tarzı ve Asım Eren'e çekilen telgraf mevzuundaki ilgili hususu sorulduğunda; Faik Savaş ile teşkil edilecek cemiyetin tarzı hakkında konuşurken kendisi o şekilde bir cemiyet kurulmalıdır ki bu cemiyet muhtelif kademelerden teşekkül etmeli ve fa kat her kademe bir üst kademe ile ....mutavassıtları vasıtasiyle temas etmelidir.diyordu. Ben böyle bir devlet kurulsa bile kendi kendini idareye kifayet edemiyeceğini beyan ediyordum.

Faik Savaş ise pek'ala idare eder diyordu.

Asım Eren'e çekilen telgrafın kimler tarafından ve nasıl hazırlandığını bilmiyorum. Üniversite kantininde bu telgraf bana da imza için verildi.Fakat ben imza etmedim.Diğer bulunanlar imzaladılar....Bu telgrafın bazı şahıslar tarafından yazıldığını şayia olarak duyduğumu bir raporumda bildirmiştim.Dedi.

Şahidin 3 Haziran 1959 tarihinde saat 16.ØØ da İngiliz kitabevine gidişi,6 Haziran 1959 da Faik Savaş ile konuşmalarına dair raporun üzerine kırmızı kalemle 8 Haziran 1959 tarihinin yazılı bulunduğu raporu okundu,Şahit; okunan raporun kendi el yazısı ile yazılmış imzanın da şahsına ait olduğunu,hadisenin hakikat ve aynen cereyan ettiğini bildirdi.

Nazmi Balkaş'ın talebi üzerine şahitten sorulduğunda; Ben üniversite kantininde bulunuyordum.Teli getirdiler,kimin getirdiğini zaman tanımıyordum.Diyarbakır Talebe Yurdunda Azmi Balkuş diye bahsedilen şahıs Azmi Balkaş olup;Nazmi Balkaş'ın kardeşidir.Ben ismini Azmi biliyordum.Telin bana imzalanması için verilen tarihi kat'i olarak hatırlıyamamakla beraber 3 Haziran tarihinden 1-2 ay evveldi.

Ziya Acar'ın talebi üzerine,şahitten sorulduğunda; Yeldeğirmeni cıvarındaki kahvelere gidişim hiç kimsenin teş viki ile olmamıştır.Bunların hareketlerini memleket için çok zararlı gördüğüm için kendiliğimden bilgi toplayıp ilgili makamlara bildirmek için gittim.Keza kahvelerde sadece kürtçe konuşmaları değil,bir cemiyetin organı olarak vazife görüp görmediklerini tesbit etmek istiyordum.Dedi.

21 Haziran 1959 tarihli rapor üzerine şahitten soruldu.Bu mevzua ait bilgimi bugün kelimesi kelimesine hatırlıyamamakla beraber Medet Yöş'le sık sık görüşüyorduk.Kendisi Kürtçülük mevzuunda propagandamızı daha müessir bir şekilde yapabilmek için hayat mecmuası gibi temiz bir mecmua çıkartmalıyız.Ve bu mecmua ile ne istediklerimizi efkârı Umumiyeye duyurmalıyız dedi. Keza,Musa Anter'in,ileriyurt gazetesinde evvel bir kelime ile ve bil'ahare cümle ile ve ondan sonra da ufak yazılar halinde kürtçülük propagandası nı yaptığı söyleniyordu.Bunu kimden duyduğumu şimdi kat'i olarak hatırlıyamıyorum.Medet Yöş olabilir.Zannedersem raporda açıktır.Rapor okunup sorulduğunda; rapordaki yazı benim elyazımdır.Tarafımdan yazılmıştır.Hadiseler hakikate uygundur.Ve aynen yazılmıştır.Dedi.

Sanık Ziya Şerefhanoğlu; Raporda benim yazıhanemde bir toplantı yapılacağından bahsediliyor.Ne o tarihte ve ne de ondan sonra böyle bir toplantı yapılmamıştır.

Sait Kırmızıtoprak;: Bizleri tam olarak tanımamış olmasına rağmen hareketlerimiz hakkında mufassal malûmat vermeşe kalkmaktadır....Nebati Siyahkan'ın aramızda bir ulak vazifesi gördüğü asılsızdır.Rapor müretteptir.

Musa Anter: Ben İleriyurt Gazetesinde kürtçe propaganda yapmayı iş edinmiş değilim. Yazdığım yazılar ilgililerin murakabesinden geçmektedir.

Necati Siyahkan: ...Kimseye şiir vermek için Yasin'e müracaat etmedim....Yasin Kürtçe ve zazaca ve kürt alfabesine vakıftır.Ne dereceye kadar?

Şahit;Kürtçeyi pekiyi bilmem fakat derdimi anlatacak kadar bilirim ve konuşulanları anlarım.Kürt alfabesini bilmem.Zazaca şivesine vakıf değilim.Fakat şeylerin zazaca olduğunu anlarım.Necati Siyahkan'ın talebi ile olan soruya şahit; Ben hazreti Süleyman ve meseleleri isimli kürtçe kitabın basit olan bazı yerlerini okuyup tercüme edebiliyordum.Faik Savaşa'da orasını okuyup tercüme ettim.

Savcının talebi ile sorulan soruya şahit; O sırada arada dolaşmakta bulunan bazı şiir isimleri vardı.Bunlar kürtçülük faaliyetile ilgili idi.Böyle şiirleri istemekteki maksadım bu şiirlerin bir çok kimselerde bulunup bulunmadığını ve bunların mahiyeti ile bu şahıslar arasındaki münasebet derecsini tesbit idi.Yani raporu yazmadan evvel hadisenin mahiyetini tam manasile öğrenmek istiyordum.

1-Şahitten 6/Temmuz/1959 günü verdigi raporla ilgili bilgisi soruldu: Ben 6/7/1959 günü İleri Yurt Gaztesi matbaasında A.Efem Dolak ile tanıştım,Kendisi ile konuşmamız ilerleyince ben istanbuldaki bundan evvel yazdıgım ve okunan raporlarımda belirtmiş oldugum gibi arkadaşların faaliyetlerini anlattım ve gaztenin iyi çıkmadığını söyledim.A.Efem Dolak bana biz bu gazteyi para kazanmak için değil kürtçülük propoğandasına hizmet etsin diye çıkarıyoruz dedi.

2-7/7/1959 günü Diyarbakırda şark eczа deposunda Musa Anter ile tanıştım.Uzun uzadıya konuştuk,Hatta tanışmamız şerefine diyerek çay ikram etti.Orada bulunan başka bir şahısda ayni şekilde bana çay ikram etti.Yaptığı mücadeleden bahsetti.Hatta İstanbulda Dicle talebe yurdunda talebe olarak bulunduğu sırada bilmece gibi gazte yazardık ve bu gazteyi zamanında trene yetiştirmek için sırtımızda taşırdık dedi.

3-27/7/1959 günü Diyarbakırda Musa Anter,Fadıl Budak,Necip Budak,H.Oğuz Üçok,Rahmi Özkan,Cevdet ve Metin isimli arkadaşlarla bir kahvede oturduk.Bir ara A.Efem Dolak geldi,Burada Musa Anter burası Diyarbakırın en yüksek yeridir.Zaten bundan sonra Diyarbakırın böyle yüksek yerlerinde oturacagız dedi.Bu sözünün manasını o zaman iyice anlıyamamıştım.Fakat bilahare bundan kurulacak Kürt devletinin merkezinin Diyarbakır olacağı manasını çıkardım.Konuşmada Musa Anter,Mollaların ve bilhassa Muş Müftüsünün Kürtçülük davasına büyük yardımı dokunduğunu söylüyor ve kendi propoğandasına inananların kendi kendilerine (ANTERİ) dediklerini beyan ediyor.Fadıl Budak beraberinde bulunan kitapları göstererek,Bunlar Edip Agbeyin hediyesidir.Birer tane dagıtacagım dedi ve oradakilere birer tane dagıttı ve bir tanede ben aldım.ve ilgili makamlarada vermiştim.Bunlar isyanla ilgili kitaplardı....Soru üzerine Diyarbakırda Yüksek kahve diye bir yer olup olmadığını bilmiyorum ancak oturdugumuz kahve için Musa Anter burası Diyarbakırın en yüksek yeridir demişti,Bundan galat olarak yüksek kahve ismini vermiş olabilirim,Kahvenin üzerinde tabele olup olmadığını bilmiyorum.dedi.Okunan rapor üzerine şahit,Yazının temamen kendi el yazısı olduğunu münderecatının doğru oldugunu bildirdi.Okunan kısımlar hakkında;

Musa Anter; Yasin Gültaşı tanımam,Eczaheneye birçok kimseler gelir çay içer giderler, Yasinde gelmiş olabilir.Tanımadığım bir adama iddia eyledigi gibi benim hemen itimat ederek Kürtçülük meselesinden bahsetmemiz mümkün değil,Kendisi Nusaybinde ve köylerde gezerek onların nabzını yoklamış,Hepside beni tanıyorlarmış ve kendilerini böyle bir propoğandaya teşvik ediyormuşum.

Bu şahıslardan hiç kimsenin hüviyeti verilmediğine göre böyle bir iddia kavlimücerrette kalıyor.Suriyede dayım olmadığı gibi,Kamışlıyada gitmiş değilim,Diyarbakırda gittiğim tek kahve mahalle arasında ki birkahvedir.Kahvecinin orjinal çay yapmasını sevdiğim için giderim.Benden sonra gelip masama oturanlara çay ısmarlamışımdır.Bu oranın bir adetidir.Belki kendiside çay içmiştir.Kürtçülük faaliyetinde Mollalardan ve müftülerden konuşmuş değilim.Esasen ufacık bir kahvede kalabalık bir muhitte böyle bir mevzuu konuşulmaz,Raporundaki beyanlar yek diğerini nakseder mahiyette,vak'a ve yer tasrih edilmemiştir.....Kat'iyyen kabul etmiyorum ve reddediyorum.

A.Efem Dolak; Rapor bir röportaj mahiyetindedir....İddia olundugu gibi ben gazteyi Kürtçülük idali için çıkartmış degilim ve gazte kontrol altında çıktıgı için iki ayrı şekilde basılıp çıkarılmışda degildir.Böyle birşey düşünülemez.Yüksek kahveye geldigim hakkındada raporda hiç bir kayıt yoktur.Beyanı ile raporu arasında böylede bir tenakuz vardır.Raporda bir gaye için gazte çıkarıldıgı söyleniyor.Huzurda bu gayenin,Kürtçülük gayesi oldugu tebaruz ettirildi.Netice olarak rapor hilafı hakikat beyanlarla doludur.

Fadıl Budak; Yasin Gültaş'ın 1959 senesinden evvel pek tanımazdım.Aramızda yaş farkıda vardır.Bu tarihten sonra bana sokulmağa başladı....Fakat alınacak bir malumat olmadığı için birşey alamadı.Ben Yüksek kahvede kendisi ve raporunda saydıkları ile beraber oturmadım.Kendisine iki tane kitap vermedim.Ancak sorgumdada bahsettigim gibi öğretmenler kokelinde H.Oğuz Üçok,Kardeşim Muzaffer ve Yasin ile beraber oturduk.Ulu cami civarından aldığım ve bir müdafaaya ait mecmuadan birer tane kendilerine verdim.Bir gecede Musa Anterin bahseyledigi mahalle arasındaki ufak kahveye gittim.Bu gidişimde tesadüfen olmuştu.Orada Oğuz Üçok ben ve bilahare de gelen Yasin oturduk,Çay içtik ayrıldık.Bu kahvede talebe hatıralarından başka hiç birşey konuşulmadı.Musa Anter yoktu,İyi hatırlıyorum.Raporu tenakuzlarla doludur.Nusaybin köylerine sondaj için çıktığını raporunda açık olarak ifade etmektedir.Takdir mahkemeye aittir.

Şahit Yasin Gültaş'ın 7/Ağustos/1959 Tarihli raporunun 14 ncü sahifesi 24/Cuma ile başlayan kısmından sonra okunan kısımlar şahite gösterildiğinde; Bana aittir münderecatı doğrudur kendi fikrimdir.dedigi görüldü.Okunan bu rapor hakkında taraflardan;

Musa Anter: Raporun okunan kısmında bana izafe edilen hareketler temamen hilafı hakikattır.Silvan köylerine gitmedim.Makbuzla para toplamadım.Kendisinin de bulundugu yemekte kadeh kaldırarak yemin etmedik.Edip Altınakar Şeyhsaitin isyan bayragının rengi olarak tesmiye ettiği beyaz,Yeşil,Sarı ve kırmızı renkli bir çakmak çıkartıp sigaramı yakmadı.Esasen ben sigara içmem ve bu rengk hususunda konuşulmadı.Erganide kamyonla taş taşımadım.Medete selam söyle derken şayet iddia ettigi hislerle ilgili olsaydım,Punnlada ilgili bazı tenbihatlarda bulunurdum.Rapor temamen müretteptir.

Fadıl Budak: 1959 Yazında Diyarbakırda Yasin ile iki yerde oturduk.Bundan başka Avukat Edip Altınakar'ın yazıhanesinde veya her hangi bir yerde kendisi ile karşılaşmış değilim.Bana ait gösterilen kısımlar hilafı hakikattır.Kabul etmiyorum.

Necati Siyahkan: Raporda bana izafe edilen hususlar doğru değildir.Kabul etmiyorum.

Canip Yıldırım: Yasin Gültaş beni bende kendisini tanımam,Sanıklar arasında beni teşhis de edemedi.

A.Efem Dolak: Raporda bana izafe olunan hususlar doğru değildir.Ben çıkarttıgım gazetede fikirlerimi aleni olarak kanunların kontrolu altında serdederim.Bunlardan suçlu görülenler için takibat yapılmakla vazifeli makam vardır.Görülmeyenler hakkında her hangi bir söz söylemek lüzumsuzdur.

Koço Elbistan: Şahit beni tanımadığını söylemiştir.Halbuki raporunda benimle oturup yemek yediğini söylemektedir.Bundanda anlaşılıyorki rapor müretteptir.

Selim Kılıçoğlu: Yasin Gültaş beni tanıdığını beyan etmişti,Bu tanımak benim resmi kıyafetimden tevellüt etmektedir.Kendisi ile tanışmış değilim.

Şahidin 4 numaralı 25/Ağustos/1959 tarihli raporu mevzuundaki sorusunda:

Bu toplantıda Ziya Şerefhanoğlu,Umumi yerlerde ve otobüslerde kürtçe konuşunuz,Hanımlara ve herkese iyi muamele ediniz,Kendinizi umumi efkara tanıtınız ve sevdiriniz,Bilhassa gayri müslimlerle yakınlık peyda ediniz,Onların ecnebi memleketlerde tanıdıkları çoktur.Siz de dolayısile kendinizi bu memleketlere iyi tanıttırırsınız ve ayrıca Şark vilayetlerinden gelen talebelerin kayit işlerini ve yurtlara yerleştirilme işlerini ele alınız.Onlara yakınlık gösteriniz,Kendilerine davamızı benimsetiniz diyordu.Bu arada bir Büro kurulacaktı bu Büro yeni gelen talebenin Yurtlara yerleştirilme işleri ile meşgul olacak ve aniyane tabiri ile onları tavlıyacaktır.Ana hatları bu olan raporun teferruatını hatırlıyamıyorum.Şeklindeki beyanı üzerine rapor okundu,Şahite gösterildiginde temamen kendi el yazımla yazılmıştır,Ben yazdım.doğrudur.demesi üzerine taraflardan:

Ziya Şerefhanoğlu; Raporun tanzim tarihi ve toplantının iddia olunan tarihi 25/Ağustos/1959 dur.Bu tarihte Adliye kapalı oldugu için ben yazıhaneye ugramam,Katibim yazıhanede bulunur.Böyle bir toplantı vaki olmamıştı ve yazıhane böyle bir toplantıya müsait değildir. iddia olunan konuşmalarıda yapmış değilim.Raporun 3-4 Aylık bir zaman zarfında tanzim edilmiş olması çok manidardır.Hakikatle ilgisi yoktur.Müretteptir.

Fayzi Avşar: 25/Ağustos/1959 Tarihinde İstanbulda olmadığımı söylemiştim bunu tekrar ediyorum.Tetkik edildigi zamanda anlaşılır.O zaman raporun sıhhat derecesi tesbit olunur.

Sait Kırmızıtoprak: Bahsolunan tarihte Ziya beyin yazıhanesine gitmiş olabilirim,Fakat iddia olunan konuşmalar kat'iyyen geçmemiştir.

Şahitten 6/Eylul/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi soruldugunda; Propoğanda işinin hariç memleketlere yayılması ve tutunması mevzuunda Fetullah ile konuştugunu,Bu konuşmanın birçok kerre tekerrür ettigi için hangisi oludugunu kat'i olarak hatırlamadığını,hatırlatılması için bir kaç cümle okunmasını istemesi üzerine okunan bazı pasajlar üzerine hatırladığını beyan ederek;İleri Yurt Gazetesinin kalkındırılması için evvela Mardinda bir matbaa alınması bahis konusu edildi.Bilhara bundan vazgeçilmiş olmalı ki Adanadan bir matbaa almak

teşebbüsüne geçildi. Kakioğlu ile bunları konuştugumuzu hatırlıyorum.Okunan rapor şahide gösterildiğinde tarafımdan yazılmıştır.Münderecatı doğrudur.Aradan zaman geçtiği için ve çok rapor yazdıgımdan dolayı hatırlıyamadım.Beyanlarına karşılık;

Ziya Şerefhanoğlu; Raporda Yenisabah gaztesine Abdurrahman ile beraber teksip yazdıgımız ve Musa Anterede tebrik gönderdigim hususları külliyen yalandır.

Necati Siyahkan; Raporda ki şiir benim değildir.ve ben onun iddia ettigi gibi hiç bir faaliyette bulunmadım.İstanbulda ipek iş diye bir otel yoktur.Geçen raporunda bahsettigi kitabı getirdim.Her hangi bir yerinden iki satır tercüme etsin?

Musa Anter; Mardinden matbaa temini bahis mevzuu olmamıştır.Tahkiki mümkündür.Beyoğlu kantini kayınbiraderimin olmakla beraber fişle içeri girilmektedir.ve Garson tanımadan fişe göre yiyecek vermektedir.Kürt gençlerine tenzilat yapılması bahis mevzuu değildir.

A.Efem Dolak; Raporda bana isnat olunan hususlar hilafı hakikattır.Mardinden hiç bir matbaa alınmasına teşebbüs etmedim....İleri Yurt Gaztesi Bağlığı kılışesini Ankarada yaptırdım....Yeni Sabah gaztesine tekzip göndermedim.Tahkiki mümkündür.

Şahitten 6.Numaralı ve 15/Eylul/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda:

Fatih-Kıztaşı 52 Numarada Yaşar kayanın daveti ile yapılan toplantıya bende iştirak ettim.Burada zannediyorum,O sırada ileri Yurt Gaztesinde çıkan bir yazının İstanbul basınında,Efkarı umumiyede husule getirdiği tepki ve Diyarbakırdan Edip Altınakardan bu tepkiye bir cevap teşkil edecek bir tel örneği okundu.Halis Yokuş Bunun daha sert olması iacb ettigini söyledi.Netiğede bu kabul edildi.Yalınız Toplantıya iştirak edenlere degil diğer ayni muhit gençlerinede imza ettirilecekti.Telin altına Kürt gençleri ibaresinin yazılıp yazılmaması ve bunun bir suç teşkil edebilip edememesi mevzuunda görüşüldü ve ismini iyi hatırlıyamadıgım raporuma aynen yazdıgımı zannedersem,Fevzi Kartal isimli bir avukattan bu durumu sormaya karar verildi.şeklindeki beyanına karşılık,Okunan rapor şahide gösterilip sorulduğunda;

Rapor temamen kendi el yazımla yazılmıştır,Bana aittir.Münderecatı aynen geçmiştir ve doğrudur.şeklindeki beyana karşılık;

Halis Yokuş; Ben bu evde iddia olunan lafları söylecek vaziyette değilim.Beni ilkin teşhis edemedi.Halbuki o gün tanışmış ve beraber oturmuş oldugumuzu beyan etti.Saniyen ben raporda bahsedildigi gibi vanlı değilim.

Fevzi Kartal; Ben o tarihte İstanbulda bulunmadığım için bana Kürt gençleri ibaresinin yazılmasının suç olup olmadığı hususunda hiç bir kimse sual sormadı.ve buna maddeten imkan yoktur.ve o tarihte Avukat da olmadığım için arkadaşlarım benden avukat diye bahsetmeleride mümkün olmaz.Bu bakımdan rapor müretteptir.

Favzi Avşar; Tel bahsedilen şahıslara çekilmedi.Canip Yıldırıma çekildi.Tel sipariş üzerine değil,umumi arzu üzerine çekildi.Ben şahitle beraber Hıdır Benzerin evine gitmedim. Fakat bilahare geldigim zaman Yasin de o evde idi.Benim Kongre olmam hakkındada bir teklifte bulunmadı.Bunlarda hilafı hakikattır.

Fadıl Budak; Telgraf altında benim ismim ve imzam kat'iyyen mevcut değildir.Bu husus hilafı hakikattır.

Musa Anter; Bana bu mevzuuda tel çekilmemiştir.Bu hususlar raporun hilafı hakikat olduğuna işarettir.

Ziya Şerefhanoğlu; Abdulkadir Karahan ile O tarihlerde ne Ankarada nede İstanbulda görüşmüş ve seyahat etmiş değilim.Bu hususlarda raporun mürettep oldugu muhakkaktır.

Nazmi Balkaş; Beni tanıdığını israren iddia eden şahıs ismimi mütemadiyen yanlış yazmıştır.ve ancak sorulduktan sonra yine Azmi Balkaş isminde ısrar etmiştir.Beni tanımamış oldugu her hali ile belli,Esasen benim Azmi isminde kardeşimde değildir.Böyle bir iltibas bahis mevzu olmadığına göre rapor müretteptir.

Şahitten 7.Numaralı ve 24/Eylul/1959 Tarihli raporu mevzuundaki bilgi ve görgüsü sorulduğunda: 24/Eylul/1959 günü Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde Şerefhanoğlu,Yaşar Kaya,Ben ve sait Elçi hazır oldugumuz halde davanın ihtilal,Darbei Hükümet ve iktisadi kalkınma yollarından hangisi ile hal yoluna konulabilecegi hususu münakaşa mevzuu edildi.Bu arada Sait Elçi İhtilal ile hallolma mevzuunda kitaplardan bahsetti ve hatta ismini şimdi hatırlıyamadıgım fakat raporda olan bir kitaptan 80 Tane dagıtmış oldugunu ifade etti.Üç şıktan her biri üzerinde duruldu.ve neticeye tesirlerinin nelerden ibaret olabilecegi teemmül olundu.Her hangi bir karar alınmadı.Hatırlıyabildiklerim bundan ibarettir.Teferruatı rapordadır.İhtilal için top ve Tüfek gibi silah miktarının kafi olmadığı bahis mevzuu edildi.Okunan rapor şahite gösterildiğinde yazılarının,temamen kendi el yazısı oldugunu,içindekilerin hakikat oldugunu,Aynen kabul ettigini beyanı üzerine;

Ziya Şerefhanoğlu; Bahsolunan tarihte yazıhanemde böyle bir toplantı olmamış ve iddia olunan konuşmalar ceryan etmemiştir.Esasen bu fikirler benim siyasi kanaat ve fikirlerime aykırıdır.Rapor her çephesi ile çürüktür.

A.Efem Dolak; Evvelki ifadesinde benim kendisine bir sipariş verdigimi ve bunun Fotokopi ile kılışelerden hangisi oldugunu kalabalık sebebile anlıyamadığını ifade eylemiştir. Böyle bir kalabalıkta bahsolunan nutku çekmemede imkan tasavvur olunamaz.

Halis Yokuş; Benim vanlı oldugumu,İnşaat Fakültesinde okudugumu,ve Hukukda Ali Yokuş isimli kardeşim oldugunu,Yaşar kayadan duydugunu söylüyor,Yaşar Kaya Hemşerimdir.Benim Karslı oldugumu,Makine fakültesinde okudugumu,Kardeşim bulunmadığını bilir.Bu Raporunda benim vanlı oldugumu yaşar kayadan öğrendigini söylüyor,Halbuki bundan evvelki raporunda benim vanlı oldugumu söylemişti.Bunlar bir araya getirilince raporun insicamsız ve mürettep oldugu kendiliğinden ortaya çıkar kabul etmiyorum.

Sait Elçi; Bahsolunan tarihte Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesinde toplanmış ve iddia olunan konuşmaları yapmış degilim. İlk defa tanışdıgımızı iddai ettigine göre ihtilal fikirlerimi kendisine söylecek kadarda tetbirsiz değilim.Bütün bunlar hilafı hakikattır.Bahsolunan kitabın eski yazısını okudum.Fakat bu bir müdafaadır.İddia olundugu gibi 80 kişiye dağıtmış değilim.

Fadıl Budak;Üniversite kantininde şahidi gördüm.Fakat bahsolunan konuşmayı yapmadım.

O sırada Diyarbakır talebe yurdunda kalmıyordum.Akdeniz Talebe yurdunda idim.15/Ekimden sonra Diyarbakır talebe yurduna geldim.Bu bakımdan Diyarbakır talebe yurdunun telefon numarasını vermemde bahis mevzuu olamaz.

Necati Siyahkan; Üniversite bahçesinde Yaşar kaya ile Liderlik mevzuunda her hangi bir konuşma yapmadım.Yalandır.

Şahitin 8.Numaralı ve 16/10/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda:Mezkûr tarihte Sento toplantıları için Amerikada bulunan Devrin Başvekiline,Diyarbakırlıların bağlılığını tebarüz ettirecek bir teli keşide eden Diyarbakır Belediye Reisi İhsan Koçak'ın bu tutumu hoşlarına gitmedi.Bunlar Raporlarımda bahsettiğim şahıslardır.İhsan Koçak'a türlü şekilde mektuplar yazıldı.Yaşar Kaya benimde mektup yazmamı teklif etti,Ben yazamam dedim.Kendisi o halde ben yazayım sen imza et dedi.Bir mektup yazdı ben altını imza etmedim ve göndermedim.Bu mektubuda raporuma iliştirmişimdir dedi.Mezkur rapor ve ilişiği mektubun okunup şahitten sorulduğunda,Rapor benim el yazımla yazılmıştır.Bana aittir.Münderecatı doğrudur.Şeklindeki beyanına ilaveten soru üzerine; Yaşar kaya bir çok mektupları kendisi yazacak ve yazılı mektupları arkadaşlara dağıtacak,arkadaşlarda kendi isimleri ile İhsan Koçak'a göndereceklerdi,Benim aldığım mektup bunlardan bir tanesidir.Mektubun aslı Yaşarın el yazısile yazılmıştır.Şeklindeki beyanına karşılık;

Ziya Şerefhanoğlu; Ben İhsan Koçak'a tel çekmedim.Haberim yoktur.ve ayrıca mektup yazılması içinde Yaşar kayayı vazifelendirmedim.Ben böyle birşey düşünseydim bu tevcihin iptali için Devlet Şurasına dava açmayı düşünürdüm.

Musa Anter; Dicle talebe yurdu kurucularındanım.Onun Statüsünde sırf kürtlerin bu Yurttan istifade edeceklerine dair bir kayit yoktur.

9.Numaralı ve 1/11/1959 Tarihli raporuna dair görgü ve bilgisi sorulan şahit; Bingöl talebe yurdunun açılışında Örfi Akkoyunlu,Sait Bingöl,Faik Savaş,Haydar Aksu,Cevdet ve daha bazı şahıslar bu yurdun açılışında hazır bulundular.Bu arada Örfi Akkoyunlu 1700 Lira yardım yapacağını söyledi.Cevdet bu Yurtta yalnız Bingöllülerin 30.Liraya ve diğerlerinin 45.Liraya kalmalarını teklif etti.Örfi Buna itiraz etti,Hepsi şarklıdır.Kürttür dedi.Odalar gezildi ve Bilahare Örfi Akkoyunlu,Faik Savaş,M.Nuri Direkçigil,Cevdet,Haydar Aksu yukarda ayrı bir toplantı yaptılar.Orada olmadığım için teferruatını bilmiyorum,Teferruat rapordadır dedi.Okunan ve şahide gösterilen rapora karşı temamen kendi el yazımla yazılmıştır.ve münderecatı doğrudur kabul ediyorum şeklindeki beyanına Sait Elçi; Bu yurtta konuştuklarım çocukların çalışmaları ve muvaffak olmalarına dair bir temenni mahiyetindedir.Kürtçülük faaliyeti ve bunun propoğandası mahiyetini taşımamaktadır.

A.Efem Dolak; Bu raporda izah olunduğu gibi bir sivil polisle beraber toplantıya gittim. onun Yurda yerleştirmek istediği bir kardeşi için tavassut etmemi rica ediyordu,Bu maksatla gittim.Polisin yanından ayrılmadım.Gizli bir toplantı yapılmadı.

10.Numaralı ve 23/Kasım/1959 tarihli raporuna dair bildikleri sorulan şahit; Aradan geçen zaman vesilesile hadiseyi kat'i olarak hatırlıyamıyorum.Hangi rapor olduğunu tayin edemiyorum.Zannedersem H.Oğuz Üçok'un,Ayzenhoverin Ankaraya gelişi sebebile bazı dövizler hazırlayarak,Kendi varlıklarından Ayzenhoveri haberdar etmek maksadile yaptığı konuşma olsa gerek şeklindeki beyanı üzerine okunan rapor kendisine gösterildiğinde aynen kabul ediyorum muhteviyatı doğrudur.

Şahidin 11.Numaralı ve 28/Kasım/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgileri sorulduğunda;

Kurulacak kürt devletinin dini ve sosyal bünyesi mevzuunda fikir ayrılığı bulunduğunu Örfi ve Ziyanın mütekabil iki Grup olduklarını,Sait Elçininde evvela devlet kurulsun,Sair bünye teşekkülatı ondan sonra düşünülür.şeklinde fikir serdettigini ve bu gruplaşmaların talebeler arasınada sirayet edip iki ayrı grup teşkil edildigini,Yani gayelerinin bir olmasına mukabil takip edilen yolun farklı olduğunu belirtmiş bulunduğunu ifade ederek okunan rapor kendisine gösterildiğinde bana aittir münderecatı doğrudur şeklindeki beyanına;

Sait Elçi; Ben hasta olduğum için kahveye uğramam,...Bu bakımdan konuştugum hususlar temamen hilafı hakikattır....Ben milliyetçiyim....Sadece bakımsız şark vilâyetlerinin imarı için idare edenlere müracaat etmeyi düşünürüm,Ziyanın fikirleri beni ilzam etmez....Üzerim ve ikametim arandığı zaman birşey bulunmamıştır.Bu hususlarda hilafı hakikattır.Ayrıca Kızılbaşların kürt olmadığını iddia ediyor,Halbuki Kürtlerin % 95 çoğunluk teşkil ettiği Bingöl Vilâyetinin % 99 kürttür.Böyle bir iddiada varit değildir.(% 99 Kürt değil kızılbaştır.)dedi.

Medet Yöş; Ben Şahidi Bahattin Kaymaz diye bir kimse ile aratmadım....Kendisi ile münasebetim hiç derecesindedir.Böyle bir mevzu olsa bile kendisine bahsetmem doğru olmaz...Kürtçe konuşalım şeklinde beyanda bulunmadım.Esasen şahit kürtçe bilmez ve bu kelamları anlamaz.Şahit benim hakkımda tanzim ettigi raporlarla hilafı hakikat ve yekdiğerlerine mütenakız beyanları ile kendisine empoze edildigi şekilde rapor tanzim etmiştir.kabul etmiyorum.

Ziya Şerefhanoğlu; Şahit beni hangi tarihten beri tanımaktadır?d sorusuna şahit 959 yazında Diyarbakırdan dönerken bana A.Efem Dolak,Musa Anter ve Edip Altınakar.Ziya bey ile görüşmemi söylediler.Gazete için kılıçe ve kağıt mevzuunu sormamı söyledi.A.Efem Dolak ile Musa Anter şahide böyle bir beyanda bulunmadıklarını bildirdiler.

Örfi Akkoyunlu; Ben kurulacak devletin dini ve sosyal bünyesi hakkında fikri olmayan ve böyle bir fikir serdetmeyen,Esasen bu mevzuu uğraşmayan bir insanım.Ada Gazinosunda çoluk çocuk içerisinde iddia olunan bu açıklamayı yapmamda bahis konusu olamaz....Ben belirtildigi gibi ne bir guruba mensubum nede bir grubun başındayım.Öyle olsa idi benimde tarafdarlarım olur idi....İddialar gülünçtür kabul etmiyorum.

Şahidin 12.Numaralı ve 12/Aralık/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda;

Mezkûr tarihte akşam üstü Yaşar kaya ile görüştüm.Kendisi Almanya'dan dönen ve Irak Kürt partisinin lideri olan Reşit Arif ile ikamet eyledigi perepalas otelinde bir randevu aldıklarını ve kürt gençlerinin kendisini ziyaret edeceklerini ifade ile hep beraber gidelim dedi.Yaşar Kaya,Sait Bingöl ve zannedersem Faik Savaş ve ben beraberce otele gittik,Yaşar Medetinde geleceğini ve fakat geç kaldığını söyleyerek onu beklemek üzere kapıda kaldı,Biz içeri

girdik.İçerde Ziya Şerefhanoğluda,Reşit Arif ile beraber oturuyordu.Bundanda anladığıma göre randevu evvelden temin edilmiş olacaktı.Konuşmalar yapıldı,Bizler tanıtıldık,En mühim konuşma Reşit Arif Köylülerde silah varmı,Onlar hazırlarmı diye sordu.Şerefhanoğlu köylülerdeki silahların maksadı elverişli olmadığını ve ancak bir birlerini vurmakta kullandıklarını ifade etti. şeklindeki beyanı ve okunan raporu üzerine;

Ziya Şerefhanoğlu; Raporda bana ve Reşit Arife izafe edilen konuşmalar yapılmamıştır. Silâh mevzuu konuşulmamıştır...Ben oraya geldigim zaman bunlar oturuyorlardı ben onlardan sonra geldim.ve orası iddia olunan konuşmaların yapılamıyacagı bir yerdir.Raporu kabul etmiyorum.

Yaşar Kaya; Pen yasin Gültaşı alarak Reşit Arife götürmedim...Şayet ben onu ikna ederek götürseydim içeri girmedigim sabit olduguna göre kendisininde ya içeri girmemesi veyahutta benide içeri girmeğe mecbur etmesi iktiza ederdi....Bütün bunlar gösteriyorki rapor hilafı hakikattır ve müretteptir.

Medet Yöğ; Rapor mütenakız beyanlarla doludur.Reşit Arif ile görüşmek durumunda degilim böyle birşeyi arzu etmişde degilim...Rapor hilafı hakikattır ve müretteptir.

Avukat Seniha Akagünün talebi ile şahitten soruldugunda: Pen rapor tanzim etmek için gitmedim.Sadece Reşit Arifin durumunu ve ne gibi tehlikeler arzedebilmek imkanı oldugunu tetkik etmek için gittim.

Savcının talebi üzerine Ziya Şerefhanoğlundan soruldugunda; Reşit Arifi Avukat ve arkadaşım bulunan Haydar Özdemir marifetile tanıdım.Kendisine Iraktaki İhtilali hakkında mütalaalar sordum.O Irakda ağzımızın tadı bozuldu.Kominstler ile Antikominstler havayı bulandırıyorlar siz Türkiyede buna meydan vermeyiniz ve iyi geçininiz şeklinde bir konuşma yaptı.Irak Eski Adliye vekili zannedersem Hüsnü Pey bu konuşmaya şahit olmuştur.

5- Şahit AHMET MUŞLU: Yeminli beyanında 1.Numaralı ve 21/Mayis/1959 Tarihli raporu hakkında : Ziya Şerefhanoğlunun davanın muvaffak olması için para temini yolları mevzuunda bazı görüşlere sahipti bunlar Üniversiteli gençleri zengin dullarla evlendirip onun servetine konarak para temini,İleride bu gencin davaya dirsek çevirmesine mani olmak içinde peşinen elinden bir senet almak,Ayrıca soygunculuk yapmak,Zengin ve korkak insanlardan para sızdırmak, ...Ayrıca kürt kızlarını zengin kimselerle evlendirmek suretiyle onların paralarından istifade etmek yollarını sağlık verirdi.Birde Sabotaj ile polisi şaşırtıp acze düşürmek ve yapılanları kimlerin yaptıgını yabancı memleketlere duyurarak davayı benimsetmek ve bir kuvvet olduklarını isbat ederek onların maddi yardımlarını temin etmek yollarını düşünürdü.Hatırımda kalanlar bunlardır.Şeklindeki beyanı üzerine okunan rapor kendisine gösterildiginde el yazımdır.Muhteviyatı doğrudur.diyen şahit soru üzerine; Para temini hususundaki yukarda beyan ettigim şekilde ler bu raporda temamen mevcut değilse bir çok rapor verdigim için belki müteakip raporlarımdadır.şeklindeki beyanına karşılık sanık Ziya Şerefhanoğlunun talebi ile soruldugunda; Şahit a)Ziya Şerefhanoğlunu Selim kılıçoğlu ile beraber yazıhaneme 1959 Senesi Ocak,Şubat,Mart aylarından bir gün geldikleri için şahsen gördüm ve tanıdım.Daha evvelce gıyaben tanıyordum. B) Evvela kendilerile ve diğer tabıdıklarımla hemşehri oldugumuz için görüşüyorduk,Bunların fena fikirlerini ve niyetlerini öğrendikten sonra memleketini seven bir insan olarak alakalı makamlara baş vurdum ve bildirdim.Onlarda benden yardım talep ettiler.Bundan sonraki raporlarımıda bu sebeple kaleme aldım ve mukabilinde hiç bir maddi menfaat gözetmeden raporlarımı verdim.

Sanık Ziya Şerefhanoğlu,Selim Kılıçoğlu,Medet Yöş raporu kabul etmediklerini,Kendi adlarına geçen beyanların doğru olmadığını bildirdiler.

Şahitten 2.Numaralı raporu hakkındak bilgisi soruldugunda; Selim Kılıçoğlu ile Nazmi Balkaş'ın Heybeli adada bir savcının rahatsızlığı sebebile ziyaretine gitmek icab ediyordu. beraberce gittik bu arada Nazmi Balkaş,O tarihlerde Türkiyeye gelen çingeneler kıralından bahisle çingenelerin bile bir kıralı var.Onlar bir devlet kurma yolundalar,Biz hala Kürdistan decletini kuracagız diyordu.Rapor kendine gösterilen şahit; Ben raporumu el yazısile yazmıştım bunu daktiloya geçmişler.Talimat vermelerini söylemiştim.Bu talimat bana verildiği üzere raporun alt kısmında kendileri tarafından yazılmıştır.Buna göre selim ve Ziyayı sık sık aramamak ve teklifin kendilerinden gelmesini beklemek ve arzularına mutavaat etmektir.Diyen şahite soru üzerine; Raporlarımı iki şekilde veriyordum.Birinci şekle göre hadiselerin unutulmamasını temin için tarih ve saatleri ile birlikte notlar almak ve bunu hem vermek hemde bunun üzerinde konuşmak,İkinci Şık'ka göre ise zaman bulduğum takdirde bu notları kendi el yazımla temize çekip oldugu gibi vermek.Şeklindeki beyanına karşı sanıklardan Selim kılıçoğlu; 1957 Senesinden beri şahidin ajan oldugunu bildigini,Buna rağmen iddia eylediği şekilde Molla Mustafa ile görüşmek ve müzaharetini temin etmek için Irak'a gitmeyi kabul ettigimi ve büyüklerimizle bu mevzuu görüştüğümüzü söyleyebilmem kabil değildir.Eğer söylemiş olsaydım görüştüğümüz büyüklerimizinde kim oldugunu belirtirdim....Yazıhanesinde Zühtü Turan ile Beykoz belediyesinde Muşlu Zabıta memuru Sabri isimli zatında konuşmalarımızı duymuş olmaları lazımdır. rapor hilafı hakikattır.Pen ömrümde adayada gitmiş değilim.

Ziya şerefhanoğlu,Nazmi Palkaş sanığı daha evvelden ajan olarak tanıdıklarını ve raporuunun hakikat hilafı oldugundan kabul etmediklerini bildirdiler.

Şahitten 3.Numaralı ve 19/7/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi soruldugunda: Selim kılıçoğlu ile konuşmamız Irak'a gidip geldikten sonra vaki olmuştur.Bu konuşmada yabancı devletlerden istifade....mevzuu konuşulmuştur.Raporu kat'i olarak hatırlıyamıyorum beyanına karşı Irak'a ne maksatla gittigi soruldugunda; Teşkilâttan aldığı talimat üzerine iki şahsı ırak'a götürmeye memur edildim.şeklinde beyanda bulunup İstanbuldan 13/Haziran/1959 da ayrılıp 7/Temmoz/1959 Tarihinde döndüğünü ve Iraktaki karşılaştığı şahısları tafsilen anlattı.Okunan ve kendisine gösterilen raporu kendisine ait oldugunu,Rapor münderecatının aynen vaki oldugunu,Sanık Ziya Şerefhanoğlunun talebi üzerine sorulan soruya cevaben; Bu teşkilâtın Milli Emniyet oldugu anlaşıldı.

Sanık Selim kılıçoğlu bu rapor muhtevası hilafı hakikattır...Hayalidir.dedi.

Nazmi Balkaş; Ahmet Muşlu Irak'a gitmeden evvel kendisine müracaat eden iki şahsın,Çırnaklı iki kaçakcı olduğunu bana kendi yazıhanesinde söylemiştir.

Şahidin 4.Numaralı ve 29/7/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda; Özetle Iraktan döndükten sonra sanık Ziya Şerefhanoğlunun kendisini konuşturmak için türlü şekillerde skandalda bulunduğunu,ve arkadaşların hakkındaki vasıflandırma şekillerini belirterek itimat etmediklerini ifade ederek raporun tefarruatını hatırlıyamadığını beyan etmiş olan şahidin mezkur raporu okunduğunda ve raporun altındaki Şahin kelimesinin neyi ifade ettigi sorulduğunda kendisine ait olduğunu,El yazısı ile yazdığını,Münderecatının doğru olduğuna mütedair beyanına karşılık; Sanık Ziya Şerefhanoğlu; Raporu reddetti,Hilafı hakikattır dedi.

Şahitten 5.Numaralı ve 5/Ağustos/1959 Günü tanzim ettigi raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda; Selim Kılıçoğlu ile birlikte Şerefhanoğlunun yazıhanesinde otururken ve Kerkük hadiselerinden bahsederken Şerefhanoğlunun geldigini,Amerika Demokrat parti başkanı Stevensonun Diyarbakıra gideceğini duyduğunu ve bizimkilere telefon edelim,Kendisi ile görüşsünler,Bir Buket takdim etsinler,ve iyi ingilizce bilen birisi bey efendi sizinle görüşmek istiyoruz desin. yahutta buket içerisine bir pusula koysun,Hatırladıklarım bundan ibarettir.şeklindeki beyanı üzerine okunan rapor kendisine gösterildiginde tarafımdan yazılmıştır münderecatı doğrudur.şeklindeki beyanına; Sanıklardan Şevket Turan 4.Numaralı raporda kendisi ile ilgili hususu kabul etmedigini,5.Numaralı raporla ilgili beyanlarına karşıda sanık Ziya Şerefhanoğlu;ve Selim Kılıçoğlu şahidin mezkûr raporunun hilafı hakikat olduğunu ve kabul etmediklerini beyan ettiler. soru üzerine şahit Stevensonun Türkiyeye ne maksatla geldigini bilmedigini,ve Irak'a gidip dönüşünde bütün masrafı kendi parası ile yaptığını beyan etti.

Şahitten 6.Numaralı ve 15/Ağustos/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda; Hadiselerin bir birini tevali ettigini,Hadiselerle birlikte raporlarımda tevali eyledigini,Bu sebeple isimden raporun mahiyetini istıhraç edemedigimi ancak hatırladığına göre Diyarbakırda ki İleri yurt gaztesinde intişar eden Kürtçe yazılar sebebile Yeni sabah gaztesinde yazılmış bu mevzula ilgili konuşmalar olduğunu,Remzi Canyürek'inde yanlarında bulunduğunu,beyan eden şahidin raporu okunup kendisine gösterildiginde,Bana aittir muhteviyatı doğrudur şeklindeki ifadesine karşı.Sanık Ziya Şerefhanoğlu raporda bahsedilen konuşmaların geçmediğini,Remzi isimli şahsı tahmıyorum....Rapor yalan beyanlarla doludur kabul etmiyorum.Sanık Musa Anter Stevensonun tesirini izale etmek istemelerine dair olan raporda mevcut beyanın hilafı hakikat olup hadiselere uymadığını,Belirtmesi karşısında şahit,Şerefhanoğlundan sorulmasını istedigi hususlar sorulduğunda; Şahitle kadıköyüne gitmedim.ve Müşterek bilet almadım. Yalnız Bilet bana aittir.Arkasına imza ederek hatıra olarak kendisine verdim şeklinde beyanda bulundu.

Şahitten 7.Numaralı ve 16/Ağustos/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda; şahit Ziya Acar ile üç defa konuştugunu,Raporunun hangi konuşmasına ait olduğunu hatırlıyamadığını,Ziya Acar ile ilk tanışmalarının Muştan gelen Mehmet Seyrek isimli bir şahıs vasıtasile olduğunu ve onların kendisini kürtçü tanıdıklarını,Raporu okunursa teferruatını hatırlıyacağını beyan etti,Rapor okundu,Kendisine gösterilip sorulduğunda; İmza bana aittir ve muhteviyatı doğrudur.O günkü konuşmalarımızın aynıdır şeklindeki beyanına karşı; Sanıklar Medet Yöş,Ziya Şerefhanoğlu,Raporun muhayyel ve namuslu insanların lekelenmesi esas prensiplerine dayanmaktadır diyerek reddettiklerini;

Şahidin 8.Numaralı ve 8/Ağustos/1959 günlü raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda; Avukat Kazim Tökez'in evine Ziya Şerefhanoğlu ile beraber tanımak için gidişimizi daha evvel arz etmiştim bu rapor ona aittir.Bir gün vakıf handa çalışan bir şahsın Ziya şerefhanoğlunun yazıhanesinde tanıdığını,O gittikten sonra Ziya şerefhanoğlunun kendisinin Bitlis civarında bir derede 20 Kadar kürt öldürdüğünü ve bunun ortadan kaldırılmasını icab ettigini söylüyordu ve bunu benden istedi.Tabip raporu hakkında bir malumatım yoktur.şeklindeki beyana ve okunan raporu üzerine,Sanık Ziya Şerefhanoğlu;Raporda bahsolunan hususlar hilafı hakikattır...Her hangi bir kimseyi tehdit ederek para sızdırmak ve bunu kürt davasında kullanmak diye bir husus kat'iyyen bahis mevzuu değildir.

Şahit Ahmet Muş'ludan 9.Numaralı ve 23/8/1959 Tarihli raporu hakkında sorulduğunda; Ziya Şerefhanoğlunun para temini babında öldürmek,Soygunculuk yapmak ve tehdit etmek gibi hususları bana empoze ve temin ettirmek içindir.Yaptığı teklifler ve bu teklifler hakkındaki kendisine verdigim cevapları ihtiva eden bir konuşmadır.şeklindeki beyanı üzerine okunan ve kendisine gösterilen raporu kabul etmesi üzerine; Sanık Ziya Şerefhanoğlu yazıhanemin bitişiğinde böyle bir terzi vardır.Bu şahıs bir davamda şahitti hakikatı ketmetti bu bakımdan kendisile konuşmuyordum.Raporda yazılanlar hilafı hakikattır.Bu husus şahadetle tesbit olunabilir.

Avukat Osman Baysal'ın beyanına karşı şahitten soruldugunda: Sahte akraba olarak bahsettigim şahsın dava ile ilgisi yoktur.Yetiştirdigim talebe mevcut değildir.İtimat telkin etmek için bu şekilde konuştum.Bu bir Blöftür.şeklinde beyanda bulunmuştur.

Şahidin 10.Numaralı ve 4/9/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda; Üç fasılda bahsolunan raporu hatırladığım kadar anlatayım; A.Efem Dolak,İsmet İnönüyü kasdederek bunun öldürtülmesi ile ortalığın karışacagını ve bundan istifade ile gayelerinin tahakkuk edeceğini,Ziya Şerefhanoğlunun İstanbuldaki Ekalliyetin kendilerini tuttugunu,Tanıdığı bir Rumun ayni fikirde olduğunu ifade ettigini,ve Şerefhanoğlunun bir tercüme için Rumdan istifade edebilirmiyiz şeklindeki sorusuna evet diye cevap verdiğini,Ertesi günü Rumca yazılı Otuz Otuzbeş sahifelik bir kitap verdigini,İsmini bilmediği kitabı Milli Emniyet teşkilâtına gösterip tercümesini istiyorlar dedigini,Tercüme ettirmeyin,Sonra iade edin şeklindeki talimatı üzerine hareket ettigini,3 ncü fasılda Örfi Akkoyunlu,Ziya Acar,A.Efem Dolak ve kendisinin birlikte ömür yoğurduna gittiklerini,Orada Örfi Akkoyunlunun ileri Yurt gaztesini tekamül ettirmek için ve Mezepotamya isimli bir gazte çıkarılması babında 15-20 bin lira para vermiş olduğunu,A.Efem Dolaktan işittigini,Ziya Acarında 50 veya 100 Liralık bir kağıt parayı A.Efem Dolak'ın cebine koyarak küçük bir yardım dediğini,ve Mezepotamya çıktıktan sonra kendisininde imkânları dahilinde yardım vadettigini beyan eden şahidin okunan raporunu imza bana aittir.İçindekiler hakikattır.şeklindeki beyanına karşı; Sanık Ali Karahan,Ziya Şerefhanoğlu,Medet Yöş raporda bahsedilen hususların tahkikin mümkün olduğunu,Hilafı hakikat bulunduğunu beyan etmişlerdir.

Şahitten 11 Nolu ve 26/Eylül/1959 Tarihli raporu hakkında bilgisi sorulduğunda; Ziya Acar ile olan konuşmamızın Örfi Akkoyunludan şikayeti ve Örfinin o şekildeki hareketlerine aldırmamamın icab ettiğini ifade eylemesinden ibaret olduğunu zannediyorum.Ziya şerefhanoğlunun evinde Şevket Turan,Selim Kılıçoğlu,Esat Cemiloğlu hazır bulunduğumuz bir sırada dava için para temini babında bir şirket kurulması bahis mevzuu oldu.Esat Cemiloğlu Şirketlerin kontorola tabi tutuldugunu,Ancak Mason teşkilatı gibi bir teşkilatın kurulabileceğini ve davaya ihanet edenlerinde behemahal ortadan kaldırılması gerektigini ifade etti.Hasan Ulus'un evinde Şevket Turan Amcası Tahir Turan,Şahabettin Septioğlu,Selim kılıçoğlu ve hasan Ulus ve ben hazır olduğumuz halde yapılan konuşmalarda yardım mevzuu görüşülmüştü.Orada bulunanlar onar lira verdiler.Hasan Ulus 50 Lira verdi.Ben de 10 Lira vermiştim.Bu para ile kurulacak Devlet için yapılan çalışmaları,masrafları olarak bankada açılan hesaba yatırılacak ve bilahare oradan çekilecektir şeklindeki beyanı ve okunan raporu aynen kabul ediyorum şeklindeki ifadesine karşı. Sanık Ziya Şerefhanoğlu; Rapor hilafı hakikattır.Kendisine çok soğuk davtanmıştım hal böyle iken iddia ettigi konuşmayı yapmam kabil degildir.

Şevket Turan Şahidin Irak'a gidişinden haberim vardır.Hasan Ulusun evinde konuşulmuştur ve iddia olundugu gibi para toplanmıştır.Ancak bu para Muş Kültür derneği namına toplanmış ve muhafaza için Ahmet Muşluya verilmiştir.Suçlu olarak huzura getirilenler aranmış ve iddia olundugu gibi hiç bir plan ve proğram bulunamamıştır.Bunlardanda anlaşılıyorki Ahmet Muşlu raporunu hayali olarak kaleme almıştır.

Sanık Şahabettin Septioğlu;Selim Kılıçoğlu,Esat Cemiloğlu şahısları ile ilgili raporda belirtilen hususların doğru olmadığını,Toplanan paraların Muşu kalkındırma cemiyeti adına toplandığını,Esat Cemiloğlu ise şahidi tanımadıgını,Tanımadığı bir şahısla raporda bahsedilen hususları konuşamıyacagını bildirdi ve Cemiloğlunun müdafii Mustafa Durak cerit'in talebi üzerine şahit Esat Cemiloğlunu ismen dört-beşseneden beri tanıdıgını fakat şahsen Ziya şerefhanoğlunun evinde tanıdıgını beyan ederek kendisinin kürtçü olarak tanındıgı için ve bu mevzudada tetkikat yaptıgı sebebile ismen tanıdıgını bildirmiştir.

Hasan Ulus; Raporda bahsedilen konuşmaların geçmediğini,Kendi evindede bahsolunan konuşmanın yapılmadığını,paranın toplandığını,Fakat kendisi için yazılan 50 Lirayı vermediğini toplanan paranın kimde kaldıgını görmedigini,Ahmet Muşlu gittikten sonra paranın Ahmet Muşluda kaldıgını söylediklerini bildirdi.

Şahidin 12.Numaralı ve 22/10/1959 Tarihli raporu hakkındaki bilgisi sorulduğunda;

Toplantıdan evvel Ziya Şerefhanoğlunun yazıhanesine ugradıgını,Kendisinden yardım istedigini,Şerefhanoğlunun sinirlenerek ben artık bu işte yokum.ne haliniz varsa gidin görün dedigini,Sonra Hasan Ulusun Kasımpaşadaki evine gittigini,Buradaki liderlik mevzuunda konuşuldugunu,Üç isim üzerinde durulduğunu,Ziya Şerefhanoğlu,Molla Mustafa Barzani ve Ali Karahan kendisinin 100 yakın rapor verdigini,Bu konuşmanın hangi raporunda ceryan ettigini hatırlıyamadıgını,Beyan etti ve okunan raporunun aynen kabul etmesi karşısında:

Sanıklar Şahidin vermiş oldugu raporların hakikatten uzak hayal mahsülü bulundugunu ve bu sebepten dolayı ihticaca salih raporlardan olmayıp takdirin mahkemeye ait bulundugunu beyan ettiler.

YAZILI DELİLLERİN TETKİKİNE.

Teferruatı dosyada ve duruşma zabıtlarında aynen yazılı oldugu veçhile her sanık ile ilgili ferdi yazılı deliller ve bu delillerle ilgili bulunan rapor,Mütalaa ve bu hususlarla ilgili sorulara verilen sözlü vé yazılı cevaplara göre;

1- Şahit sıfatile dinlenilen Ahmet Muşlunun durumu ile ilgili olarak Emniyet Baş Müfettişliğinden sorulan 22/5/1961 gün ve 961/66081 Sayılı yazıya cevaben Emniyet Baş Müfettişliğinin 7/Haziran/1961 gün ve 2003/D-36/107556 Sayılı yazılarında Ahmet Muşlunun 26/5/1959 Tarihinden beri muttali oldugu hadiselere İstanbul Emniyet Baş Müfettişliğine intikal ettirdigini,Bu yazıların numaralanmakta olup hususi bir damga ile damgalanmadığını,Bu hizmetinden dolayı kendisine zaruri masraflarının karşılandığını ve adı geçen hakkında rapor tanziminden evvel kürtçülük veya kominstlik suçu ile ilgili her hangi bir tahkikat yapılmadığını ve kendisine hadiseleri obujektif olarak aksettirmesi hususunda talimat verilmiş oldugunu ve Irak seyahatında kendisine hiç bir suretle yardım yapılmadığının bildirildigi görüldü.

2- Ayni tarih ve sayı ile Ankara İlâhiyet fakültesi dekanlığına yazılan ve yazıya ekli olarak gönderilen iki adet kitap hakkında adı geçen fakültece tanzim edilen 15/6/1961 tarihli rapor gereğince netice olarak;

a) Bu kitap yukarda zikredildigi gibi islâmiyetle ilgisi olmayan,İşaretler,Gizli Rumuzlar,Dualar,Şekiller,Tılsımlar,Büyücülük ve falcılık gibi bir takım hurafi ve batıl itikatları ihtiva etmektedir.

b) Yapılan inceleme neticesinde bu kitabın kürtçülükle bir ilgisi olmadığı anlaşılmıştır.Denilmektedir.

3- Ayni tarih ve sayı ile Ankara Radyo evi Müdürlüğüne yazılan yazı ve gönderilen teypler hakkında Radyo Evi Müdürlüğünün 3/Temmoz/1961 gün ve 198/1657 Sayılı cevabı yazısı ve yazıya ekli Ankara Radyosu Baş teknisyeni Mehmet Gülbaş'ın raporundaxxx özetle: Yaptıgı fili çalışmalara temas eden bilirkişi; evvelce alınmış olan seslerin konuşmanın mikrofona uzak bulunması ve normal bir kayit yapılmamış oldugundan dolayı çok zayıf,Ne söylediği güçlükle anlaşılıyor,Ayni zamanda buna ilaveten radyo ve çocuk sesleri ve odanın ekosu inzimamı ile şunun sesi,bunun sesi veya onun sesi diye tefrik imkanını vermemektedir.

Ayni mikrofon ve ayni cihazla ayni şartlar altında sesler alınmadığından mukayese güçleşiyor ve sadece benzeyen tarafları,Sesinin tonu,Sür'ati ve Şivesindeki müşahebetler göze çarpmaktadır.ve yine şiirli bantın ikinci yüzünde telefon konuşmasında telefon çalıyor telefon açıldığında (Alov Alov efendim) den sonra biraz duraklamadan sonra(Yüzbaşı-Binbaşı Şevket) diyerek konuşmaya devam ediyor.(Şevket demeden evvel Binbaşımı diyor yoksa Yüzbaşımı diyor pek anlaşılmıyor....Paşı şevket diye kendisini mi takdim ediyor,yoksa birisi soruyorda ...başı şevket diye ~~cevap~~ veriyor orasıda anlaşılmıyor)Böyle bir hadisede tam bir

neticeye varabilmek için ayni mikrofon ve ayni cihazla ayni şartlar altında ses alınması halinde sesleri kolayca mukayese etmek imkanı olur.Bunda ise böyle bir hal olmadığından ve esasen kaydedilen sesler çok zayıf ve kalitesi bozuk oldugundan eskiden alınmış olan ve yeni alınan banttaki sesler arasında tefrik ve teşhisine müteallik mütalaaların bundan ibaret oldugunu arzederim denildiği görülmüştür.

Mahkemece alınan karar gereğince suç eşyası arasında bulunan kitap ve mevkutelerden yasaklanmış olanlar İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünden sorulmuş olup Mezkür Müdürlüğün 26/Temmoz/1961 gün ve 9 ncu Şube 91653 Nolu yazı ve yazıya ekli liste gereğince (6)adet kitabın bir kısmının Bakanlar kurulu kararı ile Yurda sokulması ve dagıtılması men edilmiş oldugu gibi bir kısmınında muhtelif mahal mahkemelerince verilen kararlarla toplatılmış olduğu anlaşıldı.

9/Eylul/1961 tarihli 326 Nolu 10.Sahifeden ibaret bilirkişice tanzim edilen Profösör Dr.Faruk Eren imzalı bilirkişi mütalaasında :

1- Kara Kuvvetleri Komutanlığı Siyasi mahkemesi tarafından kendisine verilen vazifenin mahiyetini belirten bilirkişi; Suçun mahiyetini ve sanıklardan A.Efem Dolak,Örfi Akkoyunlu ve Sait Elçiye ait teyp cihazı ile tesbit olunan konuşmaların,Sanıklar kendilerine ait oldugunu kabul etmekle beraber,Bunların sarhoşluk sakkası ile söylenmiş ve birer hezeyan mahiyetinde oldugunu iddia ettiklerinden bu iddiaların ne derece doğru oldugu,Konuşmalarda sarhoşluk hezeyanı görülmedigi takdirde T.C.K.125 nci maddesile itham edildikleri cihetle beyanlarının bu maddedeki suç unsurları muvacehesinde tahlil ve teşrih edilerek bir rapor tanziminden ibaret oldugunu ve ayrıca aşağıda mahiyetleri gösterilen müteaddit sanıklara ait gazte,Hatıra defteri,Rekorder sureti,Şiir vesaire gibi evrak da T.C.K.nun 125 maddesine giren suçların mevcut olup olmadığının tesbitinden ibaret bulundugunu.

2- Tetkik edilen evrak;

a) Bilirkişiye tevdii buyrulan,Teyp konuşmaları 78 sahifeden ibaret ve muhtelif sanıklarla ilgili,

b) Diyarbakır Belediye Reisliğine çekilen 17/10/1959 Tarihli telgraf,Diyarbakırda avukat Canip Yıldırım'a çekilen 16/9/1959 Tarihli telgraf,Avukat Edip Altınakar'a çekilen telgraf,Asım Eren'e hitaben çekilen 14/4/1958 Tarihli telgraf,C.H.P.Meclis Grup Başkanlığına çekilen 14/4/1959 Tarihli telgraf ve mahiyetlerinin müsnet suç ile alakası olmıyacağı kanaatının uyandırıldığı belirtilmektedir.

c) Kardeşim isimli Kürtçe şiir'in tercümesinde; Kürt davası pek açık şekilde ele alınmıştır.Kürtçülük şuurunun uyandırılması ve Türk Milletinin Millî birliğini bozmağa matuf bir kast ve niyet mücadeleye teşvik bu şiirde aşikardır.denilmekte....Sanık Yusuf Kaçar'a ait oldugu bildirilen hatıra defterinin hususi hayatına ait hadiselerden notlar mevcut olup bu defterdeki kaydedilen hususlarla müsnet suçlar arasına bir rabıta kurmak bilirkişice mümkün olamamıştır.İleri Yurt Gaztesinin 397 ve 381 sayılı nushalarındaki yarasa başlıklı fıkralara rastlanmış isede bunlar bir takım mecazi fikirleri ihtiva ettiginden sarih manalarına nufuz edilememektedir.

ç) Amerika Birleşik devletleri konsolosluğuna yazılan İstanbul 17/10/1959 tarihli mektuba ait suretin 3 ncü satırı başındaki ibareden ve cümleden bahisle,Hasan Telli imzalı İstanbul 17/10/1959 Tarihli mektuptaki parentez içerisine alınmış cümlelerden istiklâl teması esas tutulmuştur.La question Kurde başlıklı,Aslı fransızca büroğürde (Kürt haklarının)tanınması zarureti gibi bir neticeye bağlanmıştır.

(Kürdistan Hürriyet parti nizamnamesi) başlıklı tercüme,Gizli bir partiden,Bu partiye yalnız kürt olanların alınacagından,Gayelerden ve mücadele şekillerinden bahsolunmakta ve bir kürdistanın kurulması hedef tutulmaktadır.

28/Ocak/1957 Akşamı doğu evinde dinlenilen rekordere ait 1/A işaretli varakadan sarih bir mana çıkarılamamaktadır.8/2/1957 tarihli diğer bir konuşmada ....Kürt Milliyetçiliğinin bertaraf edilmesine mukavemet manasına gelebilecek sair hususlardan bahsolunmaktadır.

(Kürtçülük davası şiiri) Başlıklı yazıda katliamdan,Mukavemetten ve çeşitli kürtçülük meselelerinden bahsolunmaktadır.

8/Şubat/1957 Tarihli Rekorder konusmasına temas eden bilirkişi Dersim meselesinin neden çıktığını,Mustafa Kemali Erzurum Kongeresine nasıl alındığını,Bu memlekete en büyük kötülüğü Mustafa Kemalin yaptıgı,İngiliz ve Rusların verdikleri para ile hilafeti lağv ederek Medeni kanunu kabul ettigi,20/Eylul/1957 Tarihli 8.Numaralı konuşma,15/Haziran/1957 Tarihli 9.Numaralı konuşma,Halil Demirel imzalı (Sayın Ziya agbey)diye bağlayan mektup,Hasan Akkaşa ait oldugu bildirilen (Çok mühim işaretli),(20 Yıllık sessizlik) başlıklı yazılara,Dertli bülbül isimli yazıya ve Sait Kırmızıtoprak'a ait not defterine temas eden bilirkişi bunlar hakkındaki suçla ilgili olabilecek hususlara özetle temas ederek açıklamalarda bulunduktan sonra.

3- T.C.K.nun 125 nci maddesi: Madde hükmünü aynen alıp;

a) Maddede kullanılan tabirlere temasla:(Devlet toprakları) tabiri Devletin Ülke unsuru olarak alınmalıdır.Ülkenin temamının veya bir kısmının yabancı bir devlet hakimiyeti altına sokulması,Yabancı devlete ilhak edilmesi,Yabancı hakimiyeti altına sokmaktır.diyerek Bir devletin diğerine nazaran tabi durumda olmaması halinde (İstiklâlden) bahsedilebilir. Siyasi,Adlî veya İdarî veya harici temsil bakımlarından bağımsızlık kaidedir.Bu itibarla Ülke veya bunun bir kısmı üzerinde manda,Himaye,Kapütülasyon veya benzeri tabi'iyet hallerinin tesisine matuf hareketler devletin istiklalini tenkis sayılır.diyerek birliği bozucu hareketleri işaret ettikten sonra....kanun vazıı Türk Devletinin Millet ve Ülke olarak Anayasada tayin edilmiş bulunan bütünlüğünü korumak için 125 nci maddeyi sevketmiştir.

b) Fiilin Hedefi: Maddede gösterilen hedeflere (Matuf bir fiil) işlemek suçu maddi unsurudur.Fiil tabiri ile kanun hem icrai ve hemde selbi hareketleri kasdetmiştir.Fiilde (Cebir unsuru) aranmamıştır.Bu suça teşebbüs üzerinde durulmamalıdır.Muayyen bir maksada matuf ve muayyen neticeleri tevlide elverişli fiilin işlenmiş olması halinde madde hükmü tat-

bik edilmelidir.Esasen neticenin husulüde şart değildir.Bu suç daha ziyade tehlike suçudur.

c) Maddi Fiil : 125 nci maddenin tatbiki için gösterilen gayelere matuf maddi bir fiile ihtiyaç vardır.Bu gayelere varmak için karşılıklı konuşmalarda maddi fiil vasfı görülemez.Sözle işlenmesi mümkün suçlar kanunumuzda (Propoğanda) ifade olunmuştur.Filhakika propoğandanın 125 nci maddede sayılan gayelere matuf olması halinde tecziyesi lüzumu aşikâr isede kanunda ayrıca ve müstakilen nazara alınmadığı hallerde propoğanda (İhzâri hareketler) kavramına dahildir.Cezai müstelzim sayılamaz.125 nci maddedeki suçu işlemek için halkı (Alenen tahrik) T.C.K.nun 172 nci maddesinde derpiş olunmuştur.Bu hükmün tahkiki için ise (Meydanlarda ve toplanma mahallerinde ahaliyi alenen tahrik) şartı aranır.

125 nci maddedeki fiili işlemek üzere cemiyet teşkili kanunda ayrıca nazara alınmıştır.Bu dahi,Doğrudan doğruya 125 nci maddenin tatbiki için ihzari hareketlerden öteye gitmiş maddi fiil ve icraata ihtiyaç gösterir diyen bilirkişi (Ç) Bendinde kanun,125 nci maddedeki suç ile alakalı cemiyet teşkilini iki ayrı hükümde nazara almıştır diyerek T.C.K.nun 168 ci ve 171 nci maddelerini işaret ederek 4.ncü maddede teyple tesbit edilen sözlere ait muhtelif sayfaların mahiyetine işaretle bahsolunan hususları bildirdikten sonra;

5- Hukuki esasların hadise ile alakası:

Bilirkişiye tetkik için verilen vesikalardan ve teyp ile tesbit edilmiş konuşmalardan,Söz ve yazıların,Fiili bazı hareketler ile müterafik olup olmadığı,Muayyen bir hedefe varmak için fiiliyata ne derecede geçilmiş oldugu,Ayrıca nazara alınmak icab eder.Teyp ile tesbit edilen konuşmalardan bu bakımdan netice çıkarmak mümkün olmamaktadır.Bu itibarla münhasıran vesika ve konuşmalara istinat ediliyorsa T.C.K.nun 125 nci maddesindeki suç veya bu suça teşebbüs edildiği neticesine varmak imkansızdır.Fakat bu konuşmalarda ve yazılarda pek açık bir surette kürtçülük davasına katılmak,Bu davada birleşmek,Taraftar toplamak,Gençlere bu fikri aşılamak,Bazı tarihi şahsiyetlerin kürtçülük davasının mürevviçleri gibi göstermek şeklinde vuzuha varmış ancak mahkemece dosya münderecatına göre tayini mümkün sanıkların arasında bir anlaşmanın husule gelmiş olduğunu gösteren ibareler mevcut bulunmaktadır.şeklinde ki açık ve sarih ifadesi ile T.C.K.nun 125 nci maddesi hakkında ki kanaat ve mütalaasını bildirmiştir.RAPORUN 6. ncı maddesinde T.C.K.nun 141 ve 142 nci maddelerine temas ederek bu maddelerin maddi ve manevi unsurlarını tahlil ve teşrih ile 7.nci maddesinde T.C.K.nun ihtiyari sarhoşlukla ilgili maddelerine de temas ederek neticeten; Yukarda gösterilen hukuki Esasların,Dosya muhtevasına göre hadiseye sureti tatbiki yüksek takdirlerinize arzolunur şeklinde rapor neticelenmektedir.

Ankara ilahiyet Fakültesine yazılan yazıya ek olarak gönderilen dört kitap ve bir Buroşürün ilâhiyet fakültesi felsefe Ord.Prof.Hilmi Ziya Ülken tarafından tetkik edilerek tanzim edilen 15/11/1961 tarihli raporu fakülte dekanlığının 20/11/1961 tarih ve 1958 sayılı yazılarına ekli olarak gönderilmiştir.Mezkûrraporda tetkik edilen birinci kitabın Rusyanın şark siyaseti ve Vilâyeti Şarkiye meselesi adlı oldugu,Kitabın basım tarihi ve muhtevasından bahsedildikten sonra bu kitapta kürtçülük propoğandasına rastlanmadığı gibi kürtçülük ve ermenilik fikirleri aleyhine deliller toplanmış bulunuyor.

2- Hakikatı hal adlı kitabın kimin tarafından yazıldığı ve basım tarihi belirtilerek mahiyetinden bahsedilerek bu kitaptada mahkemece aranan mevzu ile hiç bir alakası yoktur.

3- Gizli Rusya Adlı kitabında basım tarihi ve mahiyetinden bahisle bu kitapta da Türk Dünyası aleyhinde değil lehinde bir ifade görülmektedir.

4- Beynelmilel ihtilâl fıkkaları adlı kitabın da müellifi,Basım tarihi ve mahiyetinden bahis ile esas itibarile siyasi partilerin tarihinden başka hiç birşeye rastlanmamıştır. denilmekte Kitapların mütalaasından elde ettigim sonuç bundan ibarettir şeklinde rapor neticelenmiş durumdadır.

Türk Ceza Kanununun 125. maddesinin tahlili :

125.nci madde : Devlet topruklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya veya Devletin istiklâlini tenkise veya birliğini bozmağa veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiil işleyen kimse ölüm cezası ile cezalandırılır.

Suç mefhumu ceza hukukunun esasını teşkil etmektedir. Suç mevcut bulunduğu için suçluya ceza verilir ve suç işlenmesine mani olunmak üzere de ceza kanunu meydana getirilmek tedir. Böylece bir fiilin ne zaman suç vasfını kazandığı ve suç olduğu anlaşılan fiilin kanunda yazılı olanlardan hangisine uyduğunu tesbit etmek lâzımdır. Bu suretle suçu meydana getiren unsurların ne olduğu hususu ortaya çıkmakta ve bu unsurların ne şekilde mütalaâ olunacağı ehemmiyet kesbetmektedir. Bu hususda ceza müellifleri tarafından çeşitli ayırmalar yapılmış olmakla beraber umumiyetle KANUNÎ UNSUR, MADDÎ UNSUR ve MANEVÎ UNSUR olarak bir ayırım yapılmakta ve bu unsurlar bu şekli ile ayrı ayrı incelenmektedir.

Tetkikini yapmakta olduğumuz T.C.K.nun 125 nci madde fiil isteyen bir suç olmakla maddi unsuru önce ele almayı uygun gördük.

Bir suçun mevzuubahis olması için kanunî tarife uyan bir fiilin mevcut bulunması şartı aynı zamanda maddi unsuru da ihtiva eder. Şöyleki, harici alemde bir değişiklik getirmeye matuf müsbet veya menfi bir hareket bulunmadıkca bir suçun mevcudiyeti ileri sürülemez. İşte Ortada bir fiilin bulunması suçun maddî unsurudur. Bundan şu netice çıkarki, maddî unsuru bulunmayan bir suç olamaz. Binnetice harici bir hareketle tezahür etmeyen bir fiil şeklinde tecelli eylemeyen bir tasavvur, bir fikir, bir niyet ne olursa olsun suç teşkil etmez. Pozitivist'lerin de düşünceleri bu yoldadır. Nitekim, ünlü cezacı Ferri (sözlü veya yazılı bir beyanla delil elde edilse bile hukuk nizamı ihlâl olunmadıkca suçun mevzu ubahis olamıyacağını) beyan etmektedir. Kabul bu yolda olmakla beraber muayyen bir takım düşünce tasavvur ve fikirler topluma zararlı olduğu taktirde bunların cezalandırıldığı vakidir. Fakat bu türlü suçlardan dolayı verilen ceza o kimsenin henüz yapmadığı bir fiilin cezası değil sosyal düzeni ihlâl edecek bir tarzda düşüncelerini açığa vurmadan dolayı cezalandırılmaktadır. Yani, fail fikirlerini harici hareketlerle yani bazen birleşme bazen cemiyet kurma veya tehdit şeklinde tezahür ettirmekte ve başka suç işlemiş olması sebebi ile cesa görmektedir.

FİİL : Lügat manası ile iş, kâr, Amel, eylem. Diğer bir tarifte : Tasavvurda kalmayıp meydana çıkan iş, işlenmiş şey,dir.

Ceza hukukunda suça vücut veren hareket insandan çıkan bir ameldir. Netice ise, hareket sebebi ile harici alemde vukua gelen değişikliktir. Bu neticenin, ameli icra edene izafe edilebilmesi için hareketten doğmuş olması lâzımdır. Yani, hareket olmasa idi netice olmıyacaktı. İşte hareket ile neticeyi ifade etmek üzere fiil tabiri kullanılmaktadır. Nitekim tetkiki yapılmakta olan 125 nci madde de matuf fiil işleyen cezalandırılır demektedir.

Ceza hukukunda prensip olarak bazı istisnalar hariç ceza tehdidi altında bulunmayan hazırlık hareketlerile cezayı mucip icra hareketlerinin ne olduklarının incelenmesi ve bunların tefriki ile hangilerinin cezalandırılmasının lazım geleceğini tesbit ehemmiyetlidir Bu hususda hemen hemen ceza müellifleri sayısınca tefrik vardır denilebilir. Bununla beraber bu iki türlü hareketin kat'i surette ayırıcı ve mutlak bir kıstası mevcut bulunmamakta ve daha ziyade her suçun maddî unsuru işleniş tarzı gibi hususiyetleri nazara alınmak suretiyle tayin olunması tavsiyeye şayan görülmektedir. Bu sebeple bunların tefrik ve tetkikinde muhtelit bir esasın kabulü uygun mütalaâ olunmuştur. Yapılan bir hareket kanunî tarifte yer alan bir hareket olduğu taktirde o icra hareketi olacaktır. Burada objektif esas göz önüne alınmıştır. Ancak, hareket bu esas dışında kalmakta ise o taktirde sübjektif esasa itibar olunacak ve hareketin ne şekilde bir hareket olduğunun tesbiti gerekecektir. Esasen kanunumuzda bu esasa müsaade vermektedir. (T.C.K.nun 61.) Bu esaslara göre hareketin hazırlık veya icra hareketi olduğu tesbit olunabilicektir. Fakat, bunu tesbit etmekle kâfi gelmiyecektir. Çünkü, kanunumuz bu hususda sadece bir suçun işlenmesinin kasdedilmesini aramakla iktifa etmemiş. mevzuubahis suçun icrasına başlanılmış olması şartını da talep etmiştir. Ancak, icraya başlanılmış olması keyfiyeti de, fiilin icrasında kullanılan vasıtaların elverişli olup olmadığı meselesini de ortaya ç karmaktadır. Kanunumuz bu hususda vesaiti mahsusa tabirini kullanmıştır. Şayet, tahakkuk ettirilmek istenilen netice bunu tevlide sureti katiyede salih olmayan vasıtalarla gerçekleştirilmek istenmiş ise ceza kanununun müdahalesine imkân yoktur. Vasıtanın elverişli olup olmadığı hususunda çeşitli düşünceler var isede bunun tesbit olunmasında işlenmek istenen suçu, işleniş tarzını ve ilâ gibi şartları nazara almak makul olanıdır. Zira, bir vasıta muayyen bir suçu işlemeye salih olduğu halde başka bir suçu işlemeye gayri salih olabilir.

Filhakika 125 nci maddede gösterilen hedeflere matuf bir fiil işlemek bu suçun maddi unsurudur. Fiil icrai ve ihmali hareketleri kapsamaktadır. Bu itibarla maksada matuf ve muayyen neticeleri tevlide elverişli amelî, maddî, harici bir fiilin işlenmesi halinde bu maddenin ihlâli mevzuubahis olacaktır.

Genel olarak sanıklara atıf ve isnat edilen fiiller vesika, aralarındaki konuşmalar, teyp ile tesbit edilmiş konuşmalar yazılan mektuplar ve sözlerden ibarettir. Savcının Esas hakkındaki mütalaasında, sanıklara ait bölümlerde her birine müsnet fiiller birer birer gösterilmiş ve yukarıda söylenildiği üzere söz, vesikalar, konuşmalar ve maktuplar olarak tadat edilmişlerdir. Savcı, esas hakkındaki mütalaasının matuf fiiller başlığı altındaki beyanlarında (maddedeki gayeye matuf her türlü fiiller matuf kelimesinin içinde mütalaa

edilmelidir. Neticenin doğması ihtimali kâfidir. Bu fiilin içinde T.C.K.nun 171 nci maddesinin derpiş ettiği gizli bir ittifak mevcut olacağı gibi cemiyet kurulması da bahis konusu olabilecektir. Nitekim, sanıklar müstakil veya federe bir Kürdüstan devleti kurulmasını temin maksadı ile gizli bir cemiyet kurmuşlar bu cemiyetin nizamnamesini hazırlamışlar,minyatür bayrak yapmışlar kendi aralarında para toplamışlar ve müstakil bir kürt devleti fikrini aşılamışlardır.) şeklinde beyanda bulunmuştur.

Ancak, şunu belirtmek lazım gelirki, zikronulan 171 nci madde C.K.nun hazırlık hareketlerini o zalandırdığı istisnai hallerden biridir. 125 nci maddedeki suçu işlemek için yapılan ittifak ile bu ittifak hududunu aşan ve 125 nci maddenin icra safhaları bir birine karışkırılmaktadır. (As.Yargıtay D.Krl. E.12, M.1, 24 Ocak 1964, 963/2548 Şayılı ilâm Shf.9) Böylece savcılık tecziyelerini istediği ve haklarında 125 nci maddenin tatbikini talep eylediği sanıkların fiillerini tadat ederken bunların tamamen gizli ittifak ve cemiyet kurmak .... için faaliyetlerde bulunduklarını zikreylemekte ve dolayısiyle hareketlerinin hazırlık hareketleri mahiyetinde bulunduğunubildirmektedir ki, bu hazırlık hareketleri talep edilen 125 nci madde 171 nci maddede gösterilen fiilden daha ileri gitmiş ve maddi bir fiil ve icraata ihtiyaç göstermektedir.

Tetkiki yapılmakta olan iş bu 125 nci maddenin daha şumullü olarak anlaşılmasını temin düşüncesiyle ceza doktirinine de baş vurmak faydalı mülahaza edilmiştir. Filhakika İtalyan C.Kanunu şarihlerinden Majno , bu maddeye tekabül eden İtalyan ceza kanununun 104 ncü maddesini şarh ederken maddenin tatbiki için fiilin harici,ameli ve maddi olmasının zaruri bulunduğunu zikretmekte ve maddenin müebbet hapis cezasını ihtiva etmesinin sebebinin bu olduğunu ve İtalyan ceza kanununun 134 ncü maddesinde bir kaç kişinin bu maddede dermeyan edilen fiilin icrası için toplanmalarını cezalandırdığı gibi 131 nci maddesinde de silahlı çetelerin teşkilini de bir cürmü mahsus telakki olunduğunu beyan ve nasılki 137 nci maddede mevzuubahis cürümlerin icrazı zımmında resmi mercilerin işgalinin veyahut silah ve mühimmat depolarının zaptını da ayrıca cezalandırıldığını ilave eylemektedir. 104 ncü maddede zikrolunan cürmün maddi unsurunun bu surette anlaşılması , tetkik komüsyonunda cereyan eden münakaşaların neticelerine de tevafuk ediyor. Mezkûr komüsyon azalarından birinin, adi teşebbüs fiillerinin bu cürme teşmil edilmemelerini temin için fiilin yanına icrai tabirinin vaz edilmesini teklif etmiş ise de, fiil tabiri maksut olan manayı tazammun etmesinden dolayı reddolunduğunu ve esasen bir mebdei teşebbüs olmaksızın cürüm olamıyacağının bir kaideyi umumiye olduğunu ifade etmektedir.

Keza, cezacı Faruk EREM, (Ceza hukuku - Hususî Hükümler) adlı eserinde, fiil tabiri ile kanun hem icrai hemde selbi hareketleri kasdetmiştir. Selbi fiiller dahi maddede gösterilen gayelere elverişli surette matuf olabilir demekte ve muayyen maksada matuf ve muayyen neticeleri tevlide elverişli bir fiilin işlenmiş olması halinde maddenin tatbiki gerekir demekte ve böylece işlenmiş maddi bir fiilin vücudunun şart olduğunu bildirmektedir. Görülüyorki, maddi bir fiilin mevcudiyeti 125 nci maddenin tatbiki için zaruridir. İşaret olunduğu üzere sanıkların bölümlerinde ayrı ayrı gösterilen ve işledikleri iddia olunan ve fiil suretiyle tavsif edilen hareketleri söz, yazı, karşılıklı konuşmalar, vesika ve mektuplardan ibarettir. Maddi unsur anlayışı bakımından bunların muayyen neticeleri meydana getirecek vasıfta hareketler olmayıp fiilin işlenmesine elverişli bulunmayan ve ancakfikir tasavvur ve düşünce olarak konuşmalarda,yazılarda, söz ve mektuplarda Kürtçülük davasına katılmak, birleşmek, taraftar toplamak, fikir aşılamak şeklinde tezahür eden hareketlerdir. Bu hareketlerin bu mahiyette olduğu yukarıda Savcının esas hakkındaki mü talaasında ve matuf fiil başlığı altında ileri sürdüğü hareketlerden ileri geçememektedir. Bu izah ve kabule göre ve tatbiki istenilen 125 nci madde ameli, harici ve maddi bir fiil isteyen şuç olmakla zikredilen sanıkların fiillerinin muayyen bir neticeyi tevlide elverişli maddi bir fiil vasfında görülememesini binaen bu fiillerle maddenin ihlali kabul edilemez. Esasen bu unsurun bulunması kanunende şarttır. (T.C.K.nun 61.)

Davanın arzettiği ehemmiyet göz önünde tutularak görülen lüzum ile mahkemece bilirkişi olarak tayin edilen ve dosyada r poru bulunan Ankara Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Profösörü FARUK EREM verdiği raporunda, gerekli ençelemeyi yaptığını bildirmekte ve 125 nci maddenin kullandığı tabirler hakkında bilgi verdikten sonra,

FİİLİN HEDEFİ, Paragrafında : Maddede gösterilen hedeflere matuf bir fiil işlemek suçun maddi unsurudur. Fiil tabiri ile kanun hem icrai hemde selbi hareketleri kasdetmiştir. Muayyen bir maksada matuf ve muayyen netioeleri tevlide elverişli fiilin işlenmiş olması halinde madde tatbik edilmelidir.

MADDİ FİİL, Pragrafında : 125 nci maddenin tatbiki için gösterilen gayelere matuf bir fiile ihtiyaç vardır. Bu gayelere varmak için karşılıklı konuşmalarda maddi fiil vasfı görülemez. 125 nci maddedeki fiili işlemek üzere cemiyet teşkili kanunumuzda ayrıca nazara alınmıştır. Bu dahi doğrudan doğruya 125 nci maddenin tatbiki için ihzari hareketlerden öteye geçmiş maddi bir fiil ve icraata ihtiyaç gösterir.

HUKUKİ ESESLARIN HADİSE İLE ALAKASI : kısmında da tetkik edilen vesikalardan teyp ile tesbit edilmiş konuşmalardan söz ve yazılardan T.C.K.nun 125 nce maddesindeki suç veya bu suça teşebbüs edildiği neticesine varmak imkansızdır, kanaatını açıklamaktadır.

Mahkemenin kanaatına da uygun görülen iş bu bilirkişi mütalaası da nazara alınarak sanıklara isnat edilen fiillerin maddi, harici ve ameli elverişli bir hareket olarak kabulü imkansız bulunduğundan suçda maddi unsurun tahakkuk edememesinden ve bir suçda da bulanması şart olan unsurların ademi mevcudiyeti halinde suçun teşekkülü de bahis mevzuu

olamıyacağı cihetle sanıkların sorgu ve müdafaaları, şahit beyanları tetkik edilen vesikalar, raporlar, konuşmalar, teyp ile tesbit edilmiş konuşmalar, mektuplar, şiirler ve bil cümle deliller ve bilirkişi raporu veçhile,

Sanık, ŞEVKET TURAN, NACİ KUTLAY, ALİ KARAHAN, KOCO ELBİSTAN, YAVUZ ÇAMLIBEL, MEHMET ALİ DİNLER, YUSUF KAÇAR, ZİYA ŞEREFHANOĞLU, MEDET SERHAT, HASAN AKKUŞ, ÖRFİ AKKOYUNLU, SELİM KILIÇOĞLU, ŞEHABETTİN SETTİOĞLU, SAİT ELÇİ, SAİT KIRMIZITOPRAK, YAŞAR KAYA, FAİK SAVAŞ HAYDAR AKSU, ZİYA ACAR, FADIL BUDAK, HALİL DEMİREL, NECATİ SİYAHKAN, ABDURRAHMAN EFHEMDOLAK, MUSA ANTER, CANİP YILDIRIM, MEHMET BİLGİN, nin isteğe aykırı;

Diğer sanıklar, ESAT CEMİLOĞLU,FERİT BİLEN,MUSTAFA NURİ DİREKÇİGİL,FEVZİ AVŞAR,NAZMİ BALKAŞ, HÜSEYİN OĞUZ ÜÇOK,MEHMET NAZIM ÇİĞDEM,FEVZİ KARTAL,MEHMET AYDEMİR,EMİN KOTAN,ÖKKEŞ KARADAĞ, MUHSİN ŞAVATA,TURGUT AKIN,SITKI ELBİSTAN,ŞERAFETTİN ELÇİ,MUSTAFA RAMANLI,MEHMET ÖZER,FEYZULLAH DEMİRTAŞ,CEZMİ BALKAŞ,HALİS YOKUŞ,İSMET BALKAŞ,SAİT BİNGÖL,NURETTİN YILMAZ,FETULLAH KAKİOĞLU'nun isteğe uygun olarak cümlesinin BERAETLERİNE,

Sanık HASAN ULUS'un ölmüş oldugu Tekman kaymakamlığı Nufus Memurluğunun 30/9/1963 gün ve 387 sayılı yazısile ölmüş bulundugunun bildirildiği ve nufus kaydi örneğinin gönderildiği ve ölüm hadisesinin 13/10/1962 tarihinde vukuu buldugu anlaşılmış olmakla T.C.K.nun 96 ncı maddesine göre hakkındaki amme davasının ortadan kaldırılmasına oy birliğile ve temyizi kabil olmak üzere karar verildi bu karar savcı hazır oldugu halde Sanıkların kısmen vicahında kısmen gıyaplarında açıkca okunup tefhim kılındı.30/Nisan/1964

BAŞKAN	D. Kz.HÂKİM	ÜYE
Muhabere Albay	Hakim Albay	Hakim Bnb.
Rıfat Karakurt	Kemal Eran	Baki Önal
(936-14)	(940- 5)	(946-Mu-22)